

**ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И
ВАСПИТАЊА**

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Разред: Осми	Годишњи фонд часова : 136
Наставни предмет: Српски језик и књижевност	Недељни фонд часова: 4
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019; „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); „Службени гласник РС”, број 104/2024; „Службени гласник РС”, број 10/2024	
Циљ учења предмета – циљ наставе и учења српског језика и књижевности јесте да се ученик оспособи за одговарајуће усмено или писано изражавање у различитим комуникативним ситуацијама овладавањем основним законитостима српског књижевног језика, да схвати значај језика у изградњи националног идентитета, да развије читалачке компетенције тумачењем књижевних дела из српске и светске баштине, уметнички сензибилитет, креативно и критичко мишљење и интеркултуралност.	
Опште предметне компетенције – Ученици говоре и пишу користећи оба писма, дајући предност ћирилици, у различитим комуникативним ситуацијама и дигиталном окружењу, примењујући књижевнојезичку и правописну норму. Негују културу дијалога и поштују основне норме комуникације. Имају развијен речник и способни су да користе језик да би исказали своје стваралачке могућности. Примењују основна знања у тумачењу књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине градећи постепено свој естетски укус. Читањем идоживљавањем књижевних дела развијају маштовитост, способност истраживачког посматрања, разумевања себе и других, критичко мишљење; негује се морално просуђивање, емпатија и асоцијативно повезивање. Ученици читају и усмерено приступају тумачењу различитих неуметничких текстова (укључујући дигиталне изворе и медијске садржаје) како би развијали способност одабира, вредновања и коришћења	

информација, одговорно се односећи према интелектуалној својини. Безбедно користе информационо-комуникационе технологије у сврхе учења. Сечена знања из језика и књижевности користе ради даљег учења и усавршавања, као и сналажења у друштвеном животу (решавање проблемских ситуација, сарадња, предузимање иницијативе, развијање одговорног односа према себи и околини и сл.). У складу са узрастом, разумеју место, улогу и значај језика и књижевности у очувању националног идентитета и традиције, како би неговали културу свог народа и поштовали и уважавали различитости других култура. Применом знања из српског језика лакше усвајају стране језике. Примењују разноврсне стратегије учења и функционално повезују садржаје различитих наставних предмета.

Међупредметне компетенције –компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад с подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, естетичка компетенција и одговорно учешће у демократском друштву.

Активности наставника - упућује, мотивише, саветује, припрема, организује и усмерава рад ученика, подстиче на читање, анализу, истраживање и изражавање, објашњава, тумачи, демонстрира и илуструје наставне садржаје, разговара са ученицима, прати њихово напредовање, коригује, охрабрује, вреднује постигнућа и подстиче сарадњу, критичко мишљење и креативност.

Активности ученика - читају, слушају, говоре и пишу, посматрају и уочавају везе и законитости, анализирају, описују, тумаче и упоређују, примењују сечена знања, препознају језичке и књижевне појаве, комуницирају и учествују у дискусији, решавају проблеме, закључују, повезују садржаје, изражавају ставове и проналазе креативна и оригинална решења.

***Напомена за ИОП-1,2,3-**Прилагођавање начина рада (градиво је исто); прилагођавање исхода (измењени, нижи ниво градива); проширивање програма (виши ниво градива).

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Вербална размена (дијалошко–монолошка метода), метода рада на тексту, демонстративна метода, интерактивна метода, проблемска настава, кооперативно учење, пројектна настава, истраживачка метода, амбијентална настава, игровне методе и самосталан рад ученика. Технике рада: Демонстрација, илустрације и графички прикази, анализа текста, читање са разумевањем, читање с оловком у руци, летимично читање (брзо проналажење информација), мапе ума, мождана олуја (brainstorming), грозд техника, вођени разговор, драматизација, игра улога, олуја идеја, мапе ума, наставни листићи, презентације, квизови знања, креативно писање, израда паноя, ученици подучавају једни друге и вршњачка евалуација. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад, индивидуализовани рад и радионичарски рад. ИОП: Израда и примена прилагођених наставних листића, смањење обима писаног текста, увећање фонта, пружање продуженог времена за рад, коришћење визуелних помагала и асистивне технологије, прилагођавање наставних садржаја, метода, облика рада, наставних средстава и начина провере знања у складу са индивидуалним потребама и могућностима ученика. Рад уз подршку наставника, родитеља и вршњака у складу са индивидуалним потребама ученика. Диференцирана настава: Примена задатака различитог нивоа сложености, индивидуализован приступ ученицима, прилагођавање темпа рада, наставних материјала и активности способностима, интересовањима и потребама ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Усмени облици: Свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, активност на часу, усмена питања, учешће у дебатама, рад у групама, рад у пару, увођење праксе самооцењивања, самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова. Писмени облици: Иницијално тестирање, контролни задаци, кратко писане провере, домаћи задаци,

	годишњи тест, задаци вишеструког избора, чек-листе, појединачна евиденција о напредовању ученика, истраживачки задаци, проблемски задаци, учешће у изради пројекта или зидног панона на крају наставне области.
Место извођења	Учионица, школска библиотека, мултимедијална учионица, кабинет за информатику, школски хол, приредбе и културне манифестације у школи, као и други простори прилагођени реализацији наставних и ваннаставних активности.
Наставна средства	Уџбеници (Читанка, Граматика и Радна свеска за 8. разред), школско издање Правописа, наставни листићи, писани материјали, графички прикази, илустрације, шеме и мапе ума, модели, панои, презентације, аудио и видео материјали, дигитални уџбеници, рачунар, пројектор, интерактивна табла, образовне платформе и други мултимедијални садржаји прилагођени настави српског језика и књижевности.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво СПК1 – Ученик развија способност разумевања, тумачења и повезивања књижевних дела са личним искуством и стварним животом. Препознаје и издваја основне елементе књижевног дела (тему, мотиве, ликове, време и место радње), разликује књижевне родове и врсте, као и основне облике казивања. СПК2 – Ученик примењује основна знања из граматике, лексике и правописа, препознаје, именује и класификује језичке појаве и врсте речи, повезује језичка правила са њиховом употребом у свакодневној комуникацији. СПК3 – Ученик користи стечена знања за јасно, правилно и примерено усмено и писмено изражавање, разумевање и тумачење информација у различитим облицима, као и за аргументовано изношење мишљења

	уз уважавање туђих ставова и комуникацијског контекста. Средњи ниво СПК1 – Ученик развија читалачке навике и књижевни укус кроз читање обавезних и самостално одабраних дела, исказује лични доживљај и тумачи књижевне и неуметничке текстове издвајајући важне елементе и образлажући своје ставове чињеницама из текста и личног искуства. Уочава узрочно-последичне односе, анализира поступке и особине ликова, тумачи мотиве, стилско-језичка средства и идејни слој дела, развијајући критичко мишљење и моралне ставове. СПК2 – Ученик примењује правописна и језичка правила у сопственом усменом и писменом изражавању, уочава и исправља грешке у тексту и примењује стечена знања у различитим комуникацијским ситуацијама. СПК3 – Ученик своје мишљење изражава примерено различитим комуникацијским ситуацијама, поштујући језичке, друштвене и културолошке норме. Развија културу дијалога, сарадње и поштовања различитости, а читалачку писменост користи за разумевање, анализу и критичко вредновање информација у различитим областима живота. Напредни ниво СПК1 – Ученик самостално и критички анализира књижевне и неуметничке текстове користећи књижевнотеоријске и језичке појмове, тумачећи тематске, идејне, стилске, језичке и композиционе елементе дела. Процењује улогу стилских средстава, сагледава проблеме и поруке текста из различитих
--	--

	перспектива, аргументовано износи и преиспитује ставове и критички вреднује информације. СПК2 – Ученик примењује напреднија знања из граматике и језика, правилно користи граматичке облике и свесно примењује језичке могућности у различитим комуникацијским ситуацијама, показујући развијену језичку културу и прецизност у изражавању. СПК3 – Ученик развија лични стил усменог и писменог изражавања, критички приступа медијским садржајима и препознаје утицај медија на обликовање стварности. Негује сарадњу, друштвену одговорност и активно учешће у заједници, показује поштовање према културном наслеђу, различитостима и очувању животне средине, користећи читалачку писменост за критичко тумачење и вредновање текстова и разликовање чињеница од ставова и развијање мисаоне, емоционалне и друштвене зрелости.
Корелација	Историја, Ликовна култура, Музичка култура, Грађанско васпитање, Географија, Веронаука
Наставната тема /област:	КЊИЖЕВНОСТ
Садржај теме	Ауторска и усмена књижевност; књижевни родови (лирика, епика, драма) и њихове одлике; врсте стиха (римовани, неримовани, осмерац, десетерац) и строфе; лирско-епске врсте (балада, поема); књижевнонаучне врсте (биографија, аутобиографија, дневник, путопис) и научно-популарни текстови; облици казивања (нарација, дескрипција, дијалог, монолог/унутрашњи монолог); стилске фигуре; елементи текста (тема, мотив, фабула, композиција, време, место, карактеризација ликова); нелинеарни елементи текста (легенде, табеле, дијаграми). ЛИРИКА

	-Ђура Јакшић: Отаџбина -Јован Јовановић Змај: Светли гробови -Јован Јовановић Змај:Ђулићи (избор) -Десанка Максимовић: Пролетња песма / Опомена -Момчило Настасијевић: ТрубаИван В. Лалић: Ветар -Марина Цветајева: Месечев сјај ЕПСКО-ЛИРСКЕ ВРСТЕ -Бранко Радичевић: Ђачки растанак (одломак „Ој Карловци, место моје драго...”) -Народна епско-лирска песма: Женидба Милића Барјактара ЕПИКА -Вук Стефановић Караџић: О народним певачима -Вук Стефановић Караџић: Житије Ајдук Вељка Петровића (одломак) -Доситеј Обрадовић: Живот и прикљученија (одломак) -Прота Матеја Ненадовић: Мемоари (одломак) -Петар Петровић Његош: Горски вијенац (одломак „Бадње вече”) -Симо Матавуљ: Пилипенда -Лаза Лазаревић: Све ће то народ позлатити -Милош Црњански: Сеобе (одломак) / Роман о Лондону („Пролеће је стигло у Лондон”) -Бранимир Ћосић: Покошено поље (одломак из прве књиге „Читава једна младост”) -Дино Буцати: Колумбар -Херман Хесе: Магија књиге / Нил Гејмен: Зашто наша будућност зависи од библиотека, читања и сањарења / Милорад Павић: Роман као држава (избор одломака из огледа: „Кратка историја читања”,
--	--

	„Последњих сто читалаца”, „Нова генерација електронске књиге”, „Скакутаво читање или повратак фусноте”, „Романи без речи”) ДРАМА -Данило Киш: Ноћ и магла -Петар Кочић: Јазавац пред судом (одломак) -Жан Батист Поклен Молијер: Грађанин племић (одломак) НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ -Хилда Дајч: Писма - одломак, (обавезна напомена о власнику права: Јеврејски историјски музеј) Споменка Крајчевић: Кругом двојке (избор одломака: „Унутрашња пруга”: „Станица пристаниште” „Почетак и крај”, „Одлазак”; „Станица Калемегдан” – „Гозбе”, „Теорија”; „Станица Браће Барух” „Извесност”, „Тајна”; „Станица Вуков споменик” – „Простор”, „Булеварска бајка”) Герман Титов: 25 сати у свемиру -Са наведеног списка, обавезан је избор два дела за обраду. ДОМАЋА ЛЕКТИРА Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије: „Почетак буне против дахија”; „Бој на Мишару, Бој на Чокешини...) -Љубавне народне лирске песме („Српска дјевојка”, „Љубавни растанак”...); -Обичајне народне лирске песме (избор) Избор из савремене српске поезије (нпр. Васко Попа: „Очију твојих да није”, -Бранко Миљковић: „Критика метафоре”,
--	---

	-Војислав Карановић: „О читању поезије”, -Момчило Мошо Одаловић: „Ршуме, јеси ли знао Црњанског”, Ана Ристовић: „Гледајући у дрвеће”...) -Иво Андрић: Деца („Деца”, „Књига” и „Панорама”) -Бранислав Нушћ: Сумњиво лице -Клод Кампањ: Збогом мојих петнаест година -Давид Албахари, Мамац ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати 3-6 дела) -Милош Црњански: Ја, ти и сви савремени парови -Оскар Давичо: Србија / Детињство (избор) -Бранко Ћопић: Мала моја из Босанске Крупе, -Станислав Винавер: Ратни другови („Аритон”) -Народна приповетка: Усуд -Вук Стефановић Караџић: Српски рјечник (избор, нпр. „Отмица”...); -Растко Петровић: Африка (одломци) -Радослав Братић: Мајсторова рука (одломак) -Милорад Павић: Хазарски речник, одреднице о Ћирилу и Методију (одломци) -Душан Ковачевић: Ко то тамо пева -Гроздана Олујић: Гласам за љубав -Џон Селинџер: Ловац у житу -Ричард Бах: Галеб Џонатан Ливингстон -Кајо Ритер: Дечко који није био из Ливерпула
--	--

	-Џон Бојн: Дечак у пругастој пицами -Сју Таунсенд: Тајни дневник Адријана Мола. КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ Стилска средства: анафора и епифора, апострофа. Лирске врсте: народне љубавне песме, обичајне песме (сватовске, тужбалице и здравице); љубавна песма (ауторска). Епско-лирске врсте: поема, балада. Драмски спев. Мемоари. Биографија.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ ДА: -чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; -тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; -критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; -истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; - повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; -издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације;-уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; -повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом; -одреди временски оквир у којем је писац стварао; -разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;

	-препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа; -учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања
Наставна тема/област:	ЈЕЗИК/ГРАМАТИКА
Садржај теме	Историја српског књижевног језика: Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глаголица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српкословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика: екавски (призренско-тимочки, косовско-ресавски, шумадијсковојвођански) и ијекавски(зетско-рашки и источнохерцеговачки). Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормира ни) језик. Службена употреба језика и писма према Уставу. Језици националних мањина (основни подаци).Језик – основне особине говорног и писаног језика. Грађење речи:–основни модели: извођење, слагање, префиксација; –просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); –састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс. Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике, морфологије и синтаксе. Фонетика: подела гласова и гласовне промене. Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова.
Исходи наставе и	УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ ДА:

учења у оквиру теме	- објасни настанак и развој српског књижевног језика; - разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; - сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; - именује дијалекте српског језика; - разуме постојеће језичке прилике у Србији; - издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; - користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом
Наставна тема/област:	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА/ ПРАВОПИС
Садржај теме	ПРАВОПИС Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену. Спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме). Генитивни знак. Црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци. ОРТОЕПИЈА Краткоузлазни и краткосилазни акценат; правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови). ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Текстови писани различитим функционалним стиловима: публицистички стил (репортажа, интервју); административни стил (молба, жалба, уплатница, обрасци, радна биографија; бирократски језик); научни стил (примери из текстова

	у уџбеницима других наставних предмета; употреба термина). Лексикологија: једнозначност и вишезначност речи; лексичка метафора и лексичка метонимија као механизми остваривања вишезначности; синонимија, антонимија и хомонимија; застареле речи; нове речи – неологизми; речник, лексикон, енциклопедија. Пропагандни текстови (рекламе и слично). Расправа и есеј на задату тему. Приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.). Говорне вежбе: интерпретативноуметничке (изражајно читање, рецитовање); анализа снимљеног разговора; интервју; расправа (дискусија); презентовање чињеница и коментара. Правописне вежбе: диктат, уочавање и објашњавање правописних грешака у тексту; писање имена из страних језика; писање позајмљеница (информатички термини, мејл и сл.); писање сложеница, полусложеница и синтагми; писање црте и цртице; запета у независнословеним реченицама. Језичке вежбе: уочавање и исправљање грешака у неправилно маркираном тексту; попуњавање текста са празнинама; тражење грешака у тексту и исправљање. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица хомонимима (хомоними и акценти); проналажење одговарајућег синонима; антонимски ланац; одређивање значења метафоре и метонимије у тексту; тумачење застарелих речи и неологизама; дефинисање лексема. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту
Исходи наставе и учења у оквиру теме	УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ: - доследно примени правописну норму; - примени основна правила о распореду акцената; - уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; - пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова;

	-уочи разлику између речи и лексеме; -препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; -разуме значење застарелих речи и неологизама; -користи речник, енциклопедију и лексикон; -уочи манипулацију у пропагандним текстовима; -напише приказ, расправу и краћи есеј; -разликује делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник, библиографију и уме да их користи; -повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту.
--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Књижевност	–СРП.ОО.О.М.А.Т.А.О.О.О.1.1. Повезују прочитана књижевна дела са њиховим ауторима; самостално саопштавају основну садржину дела, основну тему, главни мотив дела и његове главне ликове,	–СРП.ОО.С.1.11. Повезују књижевна дела са историјским и друштвеним контекстом.– СРП.ОО.С.1.12. Уочавају у делу лирске, епске и драмске елементе; именују основне књижевне	–СРП.ОО.Н.1.8. Тумаче одлике различитим књижевним делима и у књижевним врстама на међи (нпр. драмски спев, лирско-епске врсте).

	време и место радње; разликују основне форме казивања.– СРП.ОО.О.1.11. Класификују текстове према различитим критеријумима: књижевни/некњижевни текст, народна/ауторска књижевност; дело у прози/дело у стиху; књижевни род (епски, лирски, драмски).– СРП.ОО.О.2.5. Повезују садржај књижевног дела са сопственим или туђим искуством.–СРП.ОО.О.2.6. Сажимају и препричавају прозни текст разликујући главно од споредног; интерпретирају текст (описују ликове, поступке, изводе закључке...).	(песма, приповетка, роман...) и књижевно-научне врсте (биографију, аутобиографију, дневник, путопис, мемоаре и научнопопуларне текстове). –СРП.ОО.С.1.13. Разликују аутора књижевног дела од наратора, драмског лица или лирског субјекта; књижевни текст од неуметничког текста који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје. –СРП.ОО.С.1.14. Именују различите облике казивања (приповедање у 1. и 3. лицу, хронолошко и ретроспективно; описивање, врсте описа; монолог, унутрашњи монолог и дијалог), језичко стилска изражајна средства, као и врсте стиха, строфе и риме приликом интерпретације и	– СРП.ОО.Н.1.9. Уочавају и описују језичке, структурне и/или естетске особине књижевног и неуметничког дела и користе их у вредновању књижевног дела и развијању властитог стила изражавања.– СРП.ОО.Н.2.1. Анализирају кључне чиниоце структуре књижевног текста (тематске, идејне, стилске, језичке и композиционе особине) користећи књижевнотеоријску терминологију.– СРП.ОО.Н.2.2. Процењују функцију употребљених стилских средстава (стилске фигуре, облици казивања, слојевитост у значењу) у одређеном контексту.– СРП.ОО.Н.2.3. Анализирају проблем, идеју или поруку у књижевном и неуметничком тексту сагледавајући их из
--	--	--	--

		анализе књижевних дела.— СРП.ОО.С.1.15. Праве разлику између парафразе (препричавања) и анализе дела.—СРП.ОО.С.2.3. Користе различите стратегије читања и учења у складу са постављеним циљем.— СРП.ОО.С.2.4. Редовно читају књижевна дела из школског програма и дела по свом слободном избору, стичући читалачке навике и развијајући књижевни/естетски укус. —СРП.ОО.С.2.5. Доживљавају књижевно дело исказујући личне утиске; интерпретирају књижевни и неуметнички текст истичући битне детаље; повезују, упоређују и образлажу своје закључке чињеницама из текста и личног искуства. —СРП.ОО.С.2.6. Тумаче	различитих перспектива; проналазе аргументе, рангирају и преиспитују њихову вредност и евентуално коригују своје ставове.
--	--	---	---

		узрочнопоследичне односе у вези са догађајима у тексту, поступцима и карактеристикама ликова, историјским и друштвеним контекстом, тј. мотивима, стилско језичким средствима у поезији; откривају идејни слој текста.–СРП.ОО.С.2.7. Процењују поступке и особине ликова и тако формирају и преиспитују моралне ставове. –СРП.ОО.С.2.8. Разликују субјективност од објективности у изражавању, чињенице од интерпретација, препознају метафоричност; хумор, иронију, сатиру; препознају сврху и циљ изражавања (пропаганда, манипулација, реклама, информисање...). –СРП.ОО.С.2.9. Организују говорени или писани текст	
--	--	--	--

		(осмишљавају и преобликују план, структурирају и преуређују садржај, повезују делове у складну говорену или писану целину).–СРП.ОО.С.2.10. Самостално проналазе, повезују информације из текстова из различитих области и користе их у учењу и свакодневним животним ситуацијама. –СРП.ОО.С.3.6. Разумеју међусобне везе књижевности и културе; обликују своје естетске и етичке ставове уз помоћ литературе.	
--	--	--	--

Језик/ Граматика	СРП.ОО.О.1.1. Знају које дијалекатске зоне обухвата српски језик.—СРП.ОО.О.1.2. Разликују самогласнике од сугласника, правилан од неправилног изговора гласа. —СРП.ОО.О.1.3. Разликују променљиве и непроменљиве речи, именују врсте речи и разврставају их према основним граматичким категоријама. — СРП.ОО.О.1.4. Разликују просте речи од твореница. —СРП.ОО.О.1.5. Препознају основне реченичне чланове; разликују независне од зависних предикатских реченица; именују врсте независних реченица према њиховој комуникативној функцији.—СРП.ОО.О.2.1. Повезују теоријска знања из граматике са класификацијом	—СРП.ОО.С.1.1. Разврставају европске језике на основне језичке групе и знају место српског језика у породици словенских језика.— СРП.ОО.С.1.2. Наводе основне етапе у развоју књижевног језика код Срба и најзначајније културноисторијске споменике; класификују дијалекте српског језика. —СРП.ОО.С.1.3. Уочавају евентуалне разлике између свог и књижевног акцентовања речи; умеју да одреде место акцента у речи.—СРП.ОО.С.1.4. Примењују знања о подели гласова и гласовним алтернацијама у свом говору и писању.—СРП.ОО.С.1.5. Разликује подврсте променљивих речи и њихове граматичке категорије, као и све глаголске облике (осим имперфекта).—	—СРП.ОО.Н.1.1. Разумеју и објашњавају основне функције језика (комуникативну и стваралачку); познају појмове једнојезичности и вишејезичности и знају одговарајуће језичке прилике у Србији.—СРП.ОО.Н.1.2. Умеју да одреде дужину/квантитет акценатског слога и примене правила акцентуације у једноставним примерима (унутрашњи слогови и једносложне речи); —СРП.ОО.Н.1.3. Одређују гласовне алтернације и примењују књижевнојезичку норму у вези са њима. — СРП.ОО.Н.1.4. Проналазе и именују делове речи у вези са облицима речи (граматичку основу и наставак за облик); знају основна значења падежа, именују
-----------------------------	---	--	--

	језичких појава у једноставној језичкој ситуацији.	СРП.ОО.С.1.6. Препознају делове твореница (корен, творбену основу, префикс, суфикс) у једноставнијим примерима, развијајући језичко осећање и богатећи свој речник. –СРП.ОО.С.1.7. Уочавају синтагме и умеју да анализирају једноставније реченице грађене по основним моделима; познају врсте зависних реченица и разумеју њихову функцију. –СРП.ОО.С.2.1. Примењују теоријска знања у уочавању, илустровању и анализи граматичких појава у сложенијој језичкој ситуацији.	личне и неличне, просте и сложене глаголске облике и правилно их употребљавају у писању и говору.–СРП.ОО.Н.1.5. Именују основне творбене моделе (префиксација, извођење, слагање) и користе их ради богаћења свог речника. – СРП.ОО.Н.1.6. Анализирају синтагме, предикатске и комуникативне реченице и увиђају њихов међусобни однос у језичком систему; примењују основна правила слагања реченичних чланова.
Језичка култура/ Правопис	– СРП.ОО.О.1.6. Разумеју значења речи, устаљених израза и фразеологизама са којима се срећу у школским текстовима и свакодневной комуникацији.	– СРП.ОО.С.1.8. Знају и тумаче значења речи и фразеологизама који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима и правилно их	–СРП.ОО.Н.1.7. Одређују значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени; познају и користе метафору и

	– СРП.ОО.О.1.7. Уочавају основне лексичке појаве (једнозначност и вишезначност речи) и лексичке односе (синонимију, хомонимију и антонимију).– СРП.ОО.О.1.8. Знају правописна правила и примењују их у једноставнијим примерима.–СРП.ОО.О. 1.9. Разликују формално од неформалног изражавања и повезују начин изражавања са комуникативном ситуацијом. –СРП.ОО.О.2.2. Служи се „Правописом српскога језика” и речницима за решавање језичких и правописних правила.– СРП.ОО.О.2.3. Читају књижевне и неуметничке текстове (линеарне и нелинеарне) и с пажњом и разумевањем слушају једноставније излагање (нпр.	употребљавају. –СРП.ОО.С.1.9. Препознају функционалне стилове (књижевно-уметнички, научни, административни, публицистички и разговорни) на основу њихових одлика и примењују их у складу са комуникативном ситуацијом. –СРП.ОО.С.1.10. Доследно примењују правописна правила и уочавају грешке у свом и туђем тексту.–СРП.ОО.С.2.2. Уочавају и исправљају грешке у свом и туђем тексту у складу са правописном нормом. –СРП.ОО.С.3.1. Изражавају своје мишљење у школском, приватном, јавном и медијском контексту служећи се књижевним језиком, уз свест о социјалним конвенцијама и културолошким различитостима.	метонимију као лексичке механизме. –СРП.ОО.Н.2.4. Усклађују сврху, садржај и начин излагања са комуникативном ситуацијом. –СРП.ОО.Н.2.5. Састављају различите типове текстова (бирају одговарајуће елементе функционалних стилова и форме казивања) испољавајући оригиналност и креативност. –СРП.ОО.Н.2.6. Истражују и упоређују информације из различитих медијских извора вреднујући поузданост извора и релевантност информација. –СРП.ОО.Н.3.1. Разумеју и користе могућности језика, истражују и изражавају ставове о себи, као и одруштвеним, културним, моралним, духовним и естетским димензијама људских
--	--	--	---

	предавање уживо или аудио, аудио-визуелно или дигитално излагање) изграђујући навике читања и пажљивог слушања. –СРП.ОО.О.2.4. Исказују свој доживљај о говореном или писаном тексту (нпр. колико им се текст допада, да ли им је занимљив/необичан; које је основно осећање и тон текста и сл.).–СРП.ОО.О.2.7. Одабирају и прилагођавају комуникативној ситуацији одговарајућа изражајна (вербална и невербална) средства, лексику и облике казивања у писаном и говореном тексту. –СРП.ОО.О.2.8. Уочавају информације у тексту које не разумеју и налазе начине за сазнавање (постављају питања); проналазе информације из текста према задатом критеријуму.–	– СРП.ОО.С.3.2. Користе изграђене вештине сарадње и културу комуникације, културу сопственог вербалног и невербалног изражавања, као и вештине слушања и поштовања туђег мишљења у различитим аспектима, медијима и комуникацијским ситуацијама.– СРП.ОО.С.3.3. Негују културу свог народа и поштују и уважавају различитости других култура. – СРП.ОО.С.3.4. Користе читалачку писменост (размишљају о тексту и вреднују његов садржај; пореде чињенице и ставове изнете у тексту с властитим представама, траже доказе у тексту и супротстављају их доказима из других извора информација, користећи општа и специфична знања, али и	искустава.– СРП.ОО.Н.3.2. Имају интерактиван однос према медијима; препознају различите врсте медијских манипулација и њихов утицај на обликовање стварности. – СРП.ОО.Н.3.3. Развијају лични стил у вербалном и невербалном изражавању. – СРП.ОО.Н.3.4. Негују позитивне интеракције и сарадњу у тимском раду уз истрајност и проактивност у остваривању циљева; спремни су да учествују у активностима заједнице и друштва. – СРП.ОО.Н.3.6. Уочавају и прате развој и утицај уметности, науке и технологије на писменост и језик; брину о очувању културно-историјских споменика, о безбедности и одрживости животне средине.
--	--	---	---

	СРП.ОО.О.3.1. Користе знања из језика како би се правилно, јасно и примерено комуникативној ситуацији изражавали писаним и усменим путем.–СРП.ОО.О.3.2. Умеју да прочитају информацију исказану у различитим облицима (табела, графикон, хипертекст...) и интерпретирају је на различите начине (усмено, писмено, визуелно, дигитално).–СРП.ОО.О.3.3. Пишу примењујући различите форме казивања и различите функционалне стилове. –СРП.ОО.О.3.4. Усклађују одговарајући језички израз са контекстом (укључујући и конструктивну комуникацију у сарадњи са другима, у групи, на друштвеним мрежама и интернету).– СРП.ОО.О.3.5.	способност апстрактног размишљања) у различитим сферама, (уметничкој, дигиталној, информатичкој, финансијској, здравственој, медијској, научној, математичкој...).–СРП.ОО.С.3.5. Проширују интересовање за читање – од различитих неуметничких текстова до књижевности за младе, националне и светске белетристике; умеју да препоруче књигу и да вреднују препоруке других. – СРП.ОО.С.3.7. Користе знања из језика и књижевности за креирање и/или вредновање различитих културних садржаја; спремни су да учествују у самосталним и тимским пројектима; способни су да развију идеју и да је представе препознајући и остварујући	–СРП.ОО.Н.3.7. Користе читалачку писменост да би објективно и критички разматрали садржај и форму текста, његову структуру, жанр, начин и стил писања; разликују чињенице од интерпретације, као и ауторове евентуалне пристрасности и предрасуде. –СРП.ОО.Н.3.8. Читајући и пишући, проширују своје видике и развијају својмисаони и емоционални свет, уз спремност да преузму одговорност за изборе и одлуке који утичу на лични живот и живот заједнице.– СРП.ОО.Н.3.9. Негују хумани и критички однос према културним различитостима и начину на који се књижевношћу и другим уметностима може доживети и обликовати свет.
--	---	---	---

	Изражавају аргументовано своје мишљење у складу са контекстом, уважавајући туђе ставове.– СРП.ОО.О.3.6. Препознају говор мржње и дискриминаторне ставове у свакодневним ситуацијама и у медијима као негативну појаву; поштују личне и културолошке различитости.– СРП.ОО.О.3.7. Користе читалачку писменост (проналазе информације, разумеју опште значење текста, интерпретирају значење текста) као средство за учење других предмета.– СРП.ОО.О.3.8. Примењују различите стратегије читања и прилагођавају их природи текста и сврси читања (информисање, учење, естетски доживљај, забава); читају, разумеју и интерпретирају нелинеарне	личну, друштвену и комерцијалну вредност. –СРП.ОО.С.3.8. Састављају говорене или писане текстове на основу наученог, основне и секундарне литературе; умеју да цитирају и/или парафразирају туђе текстове.–СРП.ОО.С.3.9. Уважавају културну разноликост Србије, цене културну баштину свог завичаја; имају развијене културне потребе, знају како да их искажу и задовоље.	–СРП.ОО.Н.3.10. Вреднују језик као медиј националне културе, националну културну баштину и културну разноликост Европе и света.
--	---	--	--

	текстове. – СРП.ОО.О.3.9. Имају развијене читалачке навике и схватају значај читања за развој сопствене опште културе и знања.– СРП.ОО.О.3.10. Разумеју значај књижевности и културе у свом животу; развијају креативност и сопствене стваралачке способности на свим пољима; вреднују књижевност као суштински део националне, европске и светске културе и као средство за промоцију различитих култура. – СРП.ОО.О.3.11. Користе знања из језика и књижевности за учествовање у различитим културним садржајима (приредбе, представе, књижевне вечери, изложбе, перформансе...), реализују унапред осмишљене		
--	---	--	--

	идеје, учествују у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице.–СРП.ОО.О.3.12. Састављају једноставнији говорени или писани текст према задатом критеријуму, одговорно се односећи према питањима везаним за интелектуалну својину. –СРП.ОО.О.3.13. Увиђају значај језика у неговању културног и националног идентитета; поштују језике националних мањина у Србији и познају елементе њихове културне баштине и историјског наслеђа.		
--	---	--	--

ДОПУНСКА НАСТАВА	
Разред: Осми	Годишњи фонд часова : 36
Наставни предмет: Српски језик и књижевност (допунска настава)	Недељни фонд часова: 1

Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019; „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); „Службени гласник РС”, број 104/2024; „Службени гласник РС”, број 10/2024

Циљ учења предмета – Боље разумевање појмова, усвајање основних знања, препознавање, разумевање наставникових инструкција, повезивање градива, примена наученог. Допунска настава је посебни облик наставе који се организује за ученике који нису најуспешније савладали програм српског језика и књижевности у редовној настави. Број часова зависи од броја ученика који заостају у савладавању програмских захтева на редовним часовима или им је потребно додатно објашњење из одређене области. Садржај часова зависи од потребе ученика.

Наставна тема/област:	КЊИЖЕВНОСТ
Исходи	УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ ДА: – разликује циклусе епских песама старијих времена; – уочава тему, основне мотиве, фабулу, песничке слике, главне ликове; – препознаје облике казивања; – усваја знања о стилској фигури метонимији;
Садржај теме	Епска народна песма „Почетак буне против дахија” Приповетка „Кроз мећаву” – Петар Кочић Драма „Сумњиво лице” (одломци) – Бранислав Нушић Песма „Отаџбина” – Ђура Јакшић
Начин и поступак остваривања програмских садржаја (методе, технике, облици)	Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, индивидуализовани, у пару. Методе: монолошко-дијалошка, текстуална, демонстративна, илустративна, кооперативна, интерактивна, практичан рад. Технике: грозд, мождана олуја, мапа ума.

Активности наставника	– прати рад ученика; – подстиче и мотивише ученике; – појашњава ученицима захтеве задатака.
Активности ученика	– прати смернице које добија од стране наставника; – поставља питања; – решава захтеве задатка уз помоћ наставника; – усваја основне појмове из епике, лирике и драме; – усваја основне књижевне термине и појмове.
Начин провере остварености стандарда постигнућа, остварености исхода	посматрање, праћење ангажовања ученика, продукти ученикових активности, писмено/усмено испитивање, белешке, задовољство ученика на часу, домаћи задаци, вршњачко оцењивње, самооцењивање.
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, компетенција за решавање проблема, читалачке компетенције.
Корелација (наставни предмет и тема)	– ликовна култура (илустрације, пејзажи); – верска настава (верски празници, обичаји); – историја (историјски догађаји и личности везани за књижевна дела); – информатика и рачунарство (презентације, квизови); – географија (географски појмови).
Образовни стандарди	

Наставна тема-област: КЊИЖЕВНОСТ	Основни ниво:	
	СРП.ОО.О.1.1. Препознају књижевна дела и ауторе који припадају обавезном школском канону; СРП.ОО.О.1.5. Разликују основне књижевне родове (лирику, епику, драму); СРП.ОО.О.1.3. Препознају основне књижевноуметничке поступке; СРП.ОО.О.2.1. Читају с разумевањем различите врсте текстова; СРП.ОО.О.2.2. Проналазе и издвајају експлицитно исказане информације у тексту.	
Наставна тема/област:	ЈЕЗИК (граматика, правопис, ортоепија)	
Садржај теме	„Увела ружа” или „Божји људи” – Борисав Станковић „Сумњиво лице” – Бранислав Нушић „Писма Доситеја Обрадовића” (одломци из „Живота и прикљученија”) Народне приповетке / Народне епске песме (из програма за 8. разред)	
Исходи	– препознаје дијалект у задатом тексту; – употребљава стандардни српски језик у усменој и писаној комуникацији; – именује три групе словенских језика; – зна називе два писма; – зна да наведе године и називе Вукових дела; – препознаје врсте речи, реченичне чланове, типове реченица; – зна промену имена из страних језика; – разликује краткосилазни од краткоузлазног акцента.	
Начин и поступак остваривања програмских садржаја (методе, технике,	Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, индивидуализовани, у пару Методe: монолошко-дијалошке, дискусионе, демонстративне, илустративне, кооперативна, интерактивна, практичан рад. МАТ.А.ОО.О.1.1. МАТ.А.ОО.О.1.2. МАТ.А.ОО.О.1.3. МАТ.А.ОО.О.1.4. МАТ.А.ОО.Н.1.2. Технике: грозд, мождана олуја, мапа ума.	

облици)	
Активности наставника	– проналази једноставније примере за вежбу; – подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; – прати рад и напредовање ученика.
Активности ученика	– прати наставаникова појашњења; – поставља питања; – прати захтеве задатака; – решава задатке.
Начин провере остварености стандарда постигнућа, остварености исхода	МАТ.А.ОО.О.1.1. посматрање, праћење ангажовања ученика, производи ученикових активности, писмено/усмено испитивање, белешке, задовољство ученика на часу, домаћица, Мадаи, Офшачко оцењивање, самооцењивање МАТ.А.ОО.О.1.2. МАТ.А.ОО.О.1.3. МАТ.А.ОО.Н.1.2.
Међупредметне компетенције:	комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, компетенција за решавање проблема
Образовни стандарди	
Наставна тема-област: ЈЕЗИК (Допунска)	Основни ниво: СРП.ОО.О.3.1. Препознају основне језичке јединице и примењују основна правила гласовних алтернација; СРП.ОО.О.3.2. Препознају врсте речи и њихове основне граматичке категорије; СРП.ОО.О.3.4. Препознају реченичне чланове и основне типове реченица; СРП.ОО.О.3.3. Правилно употребљавају падежне и глаголске облике у складу са нормом.
Наставна тема/област:	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (писмено и усмено изражавање)
Садржај теме	„Сумњиво лице” – Бранислав Нушић „Бановић Страхиња” – Борислав Михајловић Михиз „О причи и причању” (Беседа) – Иво Андрић / Књижевнокритички текстови из читанке

Исходи	– препознаје расправу као облик изражавања; – уочава елементе расправе; – уме да разликује расправу и приказ; – саставља молбу и жалбу; – проналази тражене податке у задатом тексту.
Начин и поступак остваривања програмских садржаја (методе, технике, облици)	Користити методе/технике и облике рада које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду. Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, индивидуализовани, у пару. Методе: монолошко-дијалогска, текстуална, демонстративна, илустративна, кооперативна, интерактивна, практичан рад. Технике: грозд, мождана олуја.
Активности наставника	– појашњава захтеве задатака; – проналази пригодне краће текстове за рад и вежбу; – прати и подстиче рад и напредовање ученика.
Активности ученика	– поставља питања; – решава задатке; – прати упутства наставника.
Начин провере остварености стандарда постигнућа, остварености исхода	посматрање, праћење ангажовања ученика, производи ученикових активности, писмено/усмено испитивање, бележке, задовољство ученика на часу, домаћи задаци, крпичко оцењивање, самооцењивање. МАТ.А.ОО.О.1.1. МАТ.А.ОО.О.1.2. МАТ.А.ОО.О.1.3. МАТ.А.ОО.Н.1.2. МАТ.А.ОО.Н.1.4.
Корелација (наставни предмет и тема)	– информатика и рачунарство (легенде, табеле, дијаграми, графикони); – корелација унутар предмета

Међупредметне компетенције:	комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, компетенција за решавање проблема
Образовни стандарди	
Наставна тема-област: КЊИЖЕВНОСТ	Основни ниво: СРП.ОО.О.2.3. Пишу кратак, јасан и граматички исправан текст у складу са постављеним задатком; СРП.ОО.О.2.4. Пишу једноставне текстове који се користе у свакодневном животу и административној комуникацији; СРП.ОО.О.3.5. Примењују основна правописна правила стандардног српског језика.

ДОДАТНА НАСТАВА	
Разред: VIII	Годишњи фонд часова : 36
Наставни предмет: Српски језик и књижевност (додатна настава)	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019; „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); „Службени гласник РС”, број 104/2024; „Службени гласник РС”, број 10/2024	
Циљ учења предмета – Проширивање и продубљивање знања из области језика, књижевности и језичке културе; развијање истраживачког духа, критичког, дивергентног и логичког мишљења код талентованих ученика; припрема за такмичења из српског језика и језичке културе, као и за Књижевну олимпијаду; развијање напредне естетске осетљивости.	
Опште предметне компетенције – Врхунска оспособљеност за целовито и комплексно тумачење књижевних текстова; доследно и перфектно владање књижевнојезичком и акценатском нормом; способност вођења високонаучних расправа, писања есеја и критичких приказа уз коришћење богате лексике.	
Међупредметне компетенције – Естетичка компетенција; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; дигитална компетенција; компетенција за учење.	

Активности наставника - Осмишљава сложене истраживачке и проблемске задатке; селекује додатну стручну литературу и речнике; користи напредне моделе учења; усмерава ученике ка критичкој анализи и аргументацији; припрема симулације такмичарских задатака.

Активности ученика – Самостално истражује стручну литературу и речнике; проналази оригинална решења за сложене језичке проблеме; пише аргументативне текстове и есеје; анализира структуру стиха и функцију стилских фигура у непознатим текстовима; учествује у дебатама; врши вршњачко оцењивање.

***Напомена за ИОП - 1, 2, 3.** – За ученике који показују изузетне способности и таленат, додатна настава представља базу за ИОП-3. Овде се за њих креирају посебни обогачени програми, менторски рад и убрзано напредовање кроз напредне научне садржаје који превазилазе стандардни школски програм.

Циљ учења предмета – Проширивање и продубљивање знања из области језика, књижевности и језичке културе; развијање истраживачког духа, критичког, дивергентног и логичког мишљења код талентованих ученика; припрема за такмичења из српског језика и језичке културе, као и за Књижевну олимпијаду; развијање напредне естетске осетљивости.

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Хеуристичка, проблемска, истраживачка, стваралачка, дијалогска метода (дебата). Технике рада: Проблемско читање текста, компаративна анализа, вођење дневника читања са критичким освртом, мапе ума сложене структуре, истраживање речника. Облици рада: Индивидуални истраживачки рад, менторски рад, рад у малим тимовима (истраживачки пројекти). ИОП: За ИОП-3 користе се напредни научни часописи, стручни речници МАТИЦЕ СРПСКЕ, израда сопствених презентација и вођење мањих лингвистичких пројеката. Диференцирана настава: Комплетан рад је позициониран на напредном нивоу образовних стандарда, подстичући максималан развој когнитивних потенцијала талентованих ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Усмени облици: Одбрана истраживачких радова и пројеката, аргументација ставова у дебатама, излагање презентација, вршњачко рецензирање излагања. Писмени облици: Израда такмичарских тестова претходних година, писање стручних есеја и приказа филмова/књига, праћење напретка кроз портфолио ученика, аналитичке чек-листе о самосталности у истраживачком раду.

Место извођења	Дигитални кабинет, школска библиотека, рад код куће уз коришћење дигиталних библиотека и речника.
Наставна средства	Стручна лингвистичка литература, нормативна граматика, Речник Матице српске, збирке задатака за такмичења, Књижевна олимпијада (материјали).
Наставната тема/област:	КЊИЖЕВНОСТ И СЛОЖЕНО ТУМАЧЕЊЕ ТЕКСТА
Садржај теме	Лирика, епика, драма кроз призму напредних књижевнотеоријских појмова; научнопопуларни и филозофски текстови; сложена анализа домаће лектире; структура строфе и специфични метрички системи у стиху; детаљна анализа функције сложених стилских фигура. Лирика: Избор из збирке „Тражим помиловање” – Десанка Максимовић „Отаџбина” – Ђура Јакшић „Плава звезда” – Мирослав Антић Епика / Приповетка: „Сеобе” (одломци) – Милош Црњански „Мост на Жепи” – Иво Андрић „Увела ружа” – Борисав Станковић Драма: „Бановић Страхиња” – Борислав Михајловић Михиз Есеји и беседе: Иво Андрић нпр. „О причи и причању”)
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик продубљује књижевнотеоријска знања; самостално истражује текст и аргументује сопствени вредносни суд о делу; успешно разликује аутора од лирског субјекта и приповедача у сложеним и вишезначним формама; тумачи пренесени смисао.

Активности наставника	– прати рад ученика; – подстиче и мотивише ученике; – појашњава ученицима захтеве задатака.
Активности ученика	– прати смернице које добија од стране наставника; – поставља питања; – решава захтеве задатка уз помоћ наставника; – усваја основне појмове из епике, лирике и драме; – усваја основне књижевне термине и појмове.
Начин провере остварености стандарда постигнућа, остварености исхода	посматрање, праћење ангажовања ученика, продукти ученикових активности, писмено/усмено испитивање, белешке, задовољство ученика на часу, домаћи задаци, вршњачко оцењивње, самооцењивање.
Међупредметне компетенције:	Комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, компетенција за решавање проблема, читалачке компетенције.
Корелација (наставни предмет и тема)	– ликовна култура (илустрације, пејзажи); – верска настава (верски празници, обичаји); – историја (историјски догађаји и личности везани за књижевна дела); – информатика и рачунарство (презентације, квизови); – географија (географски појмови).
Образовни стандарди	
Наставна	Напредни ниво:

тема-област: КЊИЖЕВНОСТ	СРП.ОО.Н.1.2. Уочавају и тумаче структурне и естетске одлике и међусобне везе различитих књижевних текстова (нпр. композиција, сиже, хронотоп, мотиви, књижевни ликови); СРП.ОО.Н.1.4. Тумаче улогу аутора, приповедача и лирског субјекта у конституисању значења књижевног дела; СРП.ОО.Н.1.3. Анализирају експресивну, естетску и значењску улогу књижевноуметничких поступака (нпр. стилске фигуре, симболи; СРП.ОО.Н.2.1. Анализирају структуру и значење комплексног текста (нпр. уочавају главне и споредне идеје, експлицитне и имплицитне поруке, вреднују аргументе, пишу сажетак).
Наставна тема/област:	НАПРЕДНА ЈЕЗИЧКА АНАЛИЗА (Граматика, синтакса, лексика)
Садржај теме	Морфологија и синтакса на такмичарском нивоу; детаљна творба речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) са акцентом на корен речи и морфолошку структуру; детаљна анализа гласовних промена и њихових одступања; сложене подврсте синтагми и све врсте зависних реченица; акценатска норма и вежбање дужина. „Сеобе” (одломци) – Милош Црњански ружа” / „Божји људи” – Борисав Станковић Јакшић „Почетак буне против дахија”)
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик са лакоћом именује и објашњава комбинацију више гласовних промена у једној речи; прецизно анализира и именује сложене синтагматске и реченичне конструкције; анализира значења падежа и глаголских облика у мање типичним контекстима.

Активности наставника	– проналази једноставније примере за вежбу; – подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; – прати рад и напредовање ученика.
Активности ученика	– прати наставникова појашњења; – поставља питања; – прати захтеве задатака; – решава задатке.
Начин провере остварености стандарда, постигнућа, остварености исхода	посматрање, праћење ангажовања ученика, продукти ученикових активности, писмено/усмено испитивање, самостално решавање задатака, задовољство ученика на часу, домаћи задаци, вршњачко оцењивање, самостално решавање задатака. MAT.A.OO.O.1.1. MAT.A.OO.O.1.2. MAT.A.OO.O.1.3. MAT.A.OO.C.1.2. MAT.A.OO.C.1.4. MAT.A.OO.H.1.2.
Међупредметне компетенције:	комуникативна компетенција, естетска компетенција, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, компетенција за решавање проблема
Образовни стандарди	
Наставна	Напредни ниво:

тема-област	СРП.ОО.Н.3.1. Објашњавају гласовне алтернације (гласовне промене) и њихова одступања у стандардном српском језику; СРП.ОО.Н.4.2. Примењују ортоепску норму стандардног српског језика; СРП.ОО.Н.3.3. Анализирају структуру и значење синтагми и реченица у стандардном српском језику; СРП.ОО.Н.3.2. Анализирају значења падежних и глаголских облика у стандардном српском језику.
--------------------	--

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Разред: осми	Годишњи фонд часова: 68
Наставни предмет: Енглески језик	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019, Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025);	
Циљ наставе и учења страног језика јесте да ученик усвајањем функционалних вештина и знања о језичком систему и култури развије комуникативну компетенцију и општу, функционалну и дигиталну писменост и оспособи се за усмену, писану и мултимодалну комуникацију; изгради свест о поштовању културних и индивидуалних различитости, формира критичко мишљење и вредносне ставове, унапређује креативност и стратегије учења и рада у контексту целоживотног учења.	
Општа предметна компетенција или вишејезична комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језицима као комуникационим средствима, стицање основне језичке писмености и њено континуирано развијање, као и схватање повезаности између језика и култура. Она омогућава ученицима да се користе језичким средствима у циљу обављања усмене и писане комуникације на језицима које уче, у приватном, јавном и образовном контексту. Поседовање вишејезичне комуникативне компетенције ученицима омогућава проналажење, прикупљање, обрађивање, критичку обраду и коришћење извора и садржаја информација примерених узрасту, потребама и интересовањима. Знања, умења и ставови који чине вишејезичну комуникативну компетенцију чине основ за развој критичког мишљења и расуђивања, креативности и	

естетичког осећаја. Она омогућава ученицима постепено укључивање у разноврсне активности интеркултурног карактера, уз поштовање индивидуалних, групних и колективних идентитета и различитости и развијање емпатије и друштвено одговорног деловања. Учењем страних језика, користећи различите технике, ученици унапређују стратегије учења, развијају функционалну и дигиталну писменост и оспособљавају се за целоживотно учење и употребу страних језика у разноврсним комуникативним контекстима.	
Међупредметне компетенције - Сарадња, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, комуникација, одговоран однос према околини, естетичка компетенција,	
Активности наставника - планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода Активности ученика-слуша, посматра, прича, преписује, чита текстове, активно учествује у разговору, износи своје мишљење, поставља питања, закључује, систематизује, праве презентације *Напомена за ИОП-1,2,3.- Повезује, боји, понавља, именује	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Вербално-текстуалне методе, илустративно-демонстративне методе, савремене и иновативне наставне методе Технике рада: Олуја идеја (Brainstorming / Мозгалица), ИНСЕРТ техника (INSERT метод), Једноминутни есеј (Minute paper), Коцкарење, Игра улога (Role-play), Мисли – Размени у пару (Think-Pair-Share), учење по станицама Облици рада: фронтални, групни, рад у пару и индивидуални. ИОП: визуелизација (коришћење сликовног материјала, видео записа, анимација), модификација и структурирање материјала (сегментација задатака, прилагођавање текста, понуђени одговори), методе интерактивног и искуственог учења.

	Диференцирана настава: Степеновани задаци, Агенда/Листа задатака, Флексибилно груписање
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика остварује се у складу с Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Развој предметних и међупредметних компетенција прати се и вреднује континуирано, од почетка до краја образовног циклуса. Сврха континуиране евалуације је да омогући ученицима да лакше уоче у којим областима успешно напредују, а где је пак потребно уложити више труда. Бројчана оцена је само квантитативно (и недовољно информативно) мерило ученикових компетенција, те је важно да буде пропраћена коментарима и смерницама који ће указати на даља места развоја. У том смислу, кључна је улога формативне евалуације која садржи корисне повратне информације, како за ученика тако и за наставника, и то: а) информативну (о јаче/слабије развијеним компетенцијама); б) евалуативну (према унапред утврђеном објективном критеријуму); в) инструктивну (предлози за даље унапређивање компетенција) и г) мотивациону (охрабривање и подстицање). Квалитетна формативна евалуација помаже ученицима да развију своје стратегије учења и подстиче их да самостално планирају, прате и процењују сопствени напредак. Како би успешно усвајали језичка знања на циљном језику, потребно је ученике подржати да страни језик користе у свим наставним активностима, без бојазни да ће направити грешку. У процесу овладавања језичким знањима очекивано је да ученици праве грешке, јер њихов језички систем још није стабилизovan. Управо те грешке често представљају показатељ нове развојне фазе у језичкој продукцији будући да ученици испробавају нове обрасце и структуре које су им до тада можда биле познате само на рецептивном нивоу. Њих треба прихватати као део развојног процеса и деликатно их кориговати, односно проценити у којим ситуацијама наставник може пажљиво да исправи ученика када погреши. С друге стране, треба избегавати свако исправљање грешака које може да утиче на прекид комуникацијског тока и опадање мотивације и самопоуздања; такве грешке је потребно прибележити како би се ученику пружила одговарајућа, позитивно интонирана и правовремена повратна информација. Истовремено, ученицима треба пружити прилику за самокорекцију кроз пажљиво усмеравање или постављање питања која ће их подстаћи да самостално препознају и исправе грешку. Развој компетенција наставници прате заједно са својим ученицима те је неопходно да ученици познају критеријум за процену квалитета комуникативног задатка којим се баве, како би на одговарајући начин могли да усмере своје

	активности. Неопходно је да ученици разумеју да различити задаци захтевају примену различитих критеријума. Тако на пример, уколико је сврха задатка развој креативности (на пример, у почетним фазама креативног писања), потребно је фокус ставити на разраду теме, квалитет идеја и њихову кохеренцију, док је језичка тачност у другом плану. У другачије постављеним задацима пак језичка тачност (лексичка и граматичка) имаће већи значај (на пример, у неформалној или формалној преписци, у вођеним саставима и сл.). Стога је потребно анализирати критеријуме за вредновање задатака – заједно са ученицима – и прилагођавати их непосредним образовним потребама и циљевима. Приликом праћења и вредновања, узимају се у обзир разноврсне активности које одражавају степен развијености компетенције. Формативна евалуација обухвата континуирано праћење рада и ангажованости ученика у различитим облицима активности, од задатака и обавеза који се реализују на часу и код куће, до пројектних активности и других облика наставног рада, који сви заједно чине основу за праћење и вредновање развоја компетенција. У оквиру сумативног оцењивања, типични тест за проверу знања требало би да укључи задатке за проверу разумевања усменог и писаног текста (вишеструки одговори, тачно/нетачно, повезивање и сл.), функционалне и контекстуализоване употребе лексичких и граматичких садржаја (задаци као што су текстови с празнинама, вишеструки одговори, допуњавање и сл.), као и задатак писане продукције. Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика у усменој продукцији врши се путем активности монолошког излагања, дијалога и разговора у групи са вршњацима. Укључивање свих ученика у процес вредновања доприноси развоју предметних компетенција и вештина за целоживотно учење. Ученици се подстичу да износе своје мишљење у виду конструктивних коментара, што истовремено развија њихову општу комуникативну компетенцију. Посебно значајни облици вредновања у настави страних језика су самооцењивање и вршњачка процена, који имају васпитно-образовну и мотивацијску улогу, јер омогућавају развој важних личних особина које су корисне не само у школском окружењу већ и у свакодневном животу. Ови облици процењивања подржавају развој ученика као целовитих личности обухватајући когнитивне, емоционалне, психосоцијалне и моралне аспекте. Треба, међутим, имати у виду да се активности самооцењивања и вршњачке процене поступно и контролисано уводе у процес наставе и учења, чиме се ученицима омогућава да постепено развију навику континуираног промишљања о сопственом и туђем учењу и напредовању. Током процеса самооцењивања ученик развија метакогнитивне вештине: самосталност, самоконтролу и самоиницијативу, тј. вештине самосталног планирања, праћења и управљања процесом учења. Ученици су активни и ангажовани критички процењивачи, свесни својих способности и изазова са којима се суочавају. Знају које методе учења им највише
--	---

	одговарају, као и у којим условима и контекстима остварују најбоље резултате. Ово су организациони модели у настави и учењу страних језика, који могу побољшати процес самооцењивања, развијати свест о учењу и охрабривати ученике да преузму активнију улогу у свом напредовању: 1.Коришћење скала за самооцењивање: Наставници могу понудити скале на основу којих ученици процењују своја знања и вештине (на пример: нумеричке скале од 1 до 5 или ненумеричке скале, као што су: „у потпуности сам савладао/ла – већином сам савладао/ла – углавном сам савладао/ла – делимично сам савладао/ла – нисам уопште савладао/ла”) за одређене језичке компетенције. Ово може обухватити конкретне задатке, попут: „Колико добро разумем текст?” или „Колико се самоуверено осећам када говорим о одређеним темама?” и сл. 2.Дневник учења: Ученици могу да креирају свој дневник учења где ће чувати своје писане саставе и друге домаће задатке, као и водити евиденцију о процесу учења и напретку. Редовним прегледом овог материјала имаће прилику да прате свој развој, анализирају сопствене успехе и области које захтевају побољшање и/или већу пажњу. Дневник учења не само да пружа јасан увид у индивидуални напредак ученика већ их подстиче и на саморефлексију, постављање нових циљева и активно учешће у процесу учења. 3.Самоанализа након активности: Након завршених активности, као што су усмене или писане вежбе и задаци, ученици могу попуњавати кратке упитнике за самоевалуацију у којима ће промишљати о свом учењу. На пример, могу одговарати на питања попут: шта им је било најлакше, шта је најизазовније, шта би могли или су могли да ураде боље, шта захтева додатну пажњу и труд итд. Овај процес развија свест о сопственом напредовању и учењу, подстиче критичко мишљење, помаже ученицима да идентификују области које је потребно унапредити и омогућава им да развијају сопствене стратегије учења. 4.Упитници о учењу: Наставник може поделити упитнике који помажу ученицима да размисле о својим навикама и стратегијама учења. Ови упитници могу укључивати питања као што су: „Које поступке примењујем да бих запамтио нове речи? / Како учим нове речи?” или „Како могу боље планирати своје време за учење?” и сл. 5.Видео или аудио-записи: Ученици могу снимати себе док говоре на страном језику, а затим преслушавати те снимке како би оценили свој изговор, тачност говора и поштовање граматичких правила током говора. Овај процес им омогућава да објективно сагледају свој напредак, уоче своје јаче стране и идентификују аспекте на којима треба додатно да раде.
--	--

	Самоанализа путем оваквих снимака подстиче ученика на усмерену вежбу и циљно побољшање специфичних језичких активности. 6. Циљеви за сваку наставну тему: На почетку сваке наставне теме ученици могу поставити личне циљеве, нпр. 3–Ж–Н табела (Знам–Желим да знам– Научио/ла сам): ученици у првој колони запишу шта већ знају о одређеној теми, у другој шта би желели да науче, а у трећој шта су заиста научили. Приликом анализе садржаја треће колоне, ученици разматрају да ли су и у којој мери успели да постигну своје циљеве учења. Ако нису успели да науче све што су планирали, наводе разлоге за то. Овим приступом подстиче се самосталност ученика и преузимање одговорности за сопствени процес учења, а наставнику омогућава боље планирање будућих наставних активности. Још један од сегмената вредновања постигнућа и учења јесте вршњачка процена, тј. процењивање у оквиру групе, које не служи као основ за давање бројчане оцене. Овај приступ подстиче критичко мишљење и развија осећај одговорности према објективној процени рада вршњака. Кроз процес вршњачке процене ученици се упознају с критеријумима процене, уче како да формулишу конструктивну повратну информацију, помажу вршњацима у саморегулацији процеса учења итд. Важно је да ученици од првог тренутка разумеју да сваки коментар мора бити образложен и аргументован, а не увредљив или усмерен на личност. Фокусирајући се на учинак, они уче како да подстакну вршњаке да побољшају своја знања и вештине. Вршњачка процена најчешће се користи за вредновање пројектних задатака, а критеријуми за процену дефинишу се договором између наставника и ученика. У том процесу, наставник активно укључује ученике у одлучивање о томе који аспекти рада ће се процењивати (нпр. поштовање налога, релевантност информација, разумљивост изложених података, занимљивост презентације и сл.). Вршњачка процена у настави страних језика: 1. Процењивање писаних радова: Ученици могу размењивати писане радове и давати једни другима повратне информације на основу унапред утврђених критеријума. Важно је да наставник обезбеди јасне смернице и примере како би повратне информације биле корисне, подржавајуће и усмерене ка унапређивању знања. На тај се начин подстиче сарадња и омогућава ученицима да уче једни од других. Посебно се препоручују у завршним разредима основне школе. 2. Процењивање усмених вежби: Након дијалога или говорних активности, ученици могу међусобно процењивати свој учинак, фокусирајући се на аспекте као што су јасноћа изговора, течност говора, употреба нових речи или граматичких структура. Вршњачка процена може бити конципирана као сугестија за побољшање, уз нагласак на похвале за
--	---

	успешно примењена језичка знања и конструктивне предлоге који ће помоћи у даљем развоју. Осим тога што подстиче ученике да усмере пажњу на језичке аспекте у продукцији других ученика, овај начин процењивања подстиче позитивну интеракцију и развија критичко мишљење код ученика. 3.Групне дискусије и презентације: Након групних активности, свака група може дати повратне информације другим групама. Ова пракса помаже ученицима да развију способност објективнијег сагледавања квалитета рада, подстиче их да посматрају рад из различитих углова и мотивише да примењују различите приступе у решавању задатака. Такође, дата активност побољшава вештине комуникације и вештине презентовања (јавни наступ), подстиче ученике да јасно и аргументовано изнесу своје примедбе, сугестије и похвале. 4.Водич (упутство) за вршњачко процењивање: Наставници, у договору са ученицима, могу креирати кратке водиче (или упутства) са питањима која ученици користе приликом вршњачког процењивања. Ови водичи треба да буду једноставни и јасни, а могу укључивати питања као што су: „Да ли је твој друг / твоја другарица јасно и разумљиво говорио/говорила?”; „Да ли је користио/користила нове речи које смо учили?” или „Који део његовог/њеног излагања може бити побољшан? На који начин?”. Оваква питања могу помоћи ученицима да се фокусирају на конкретне аспекте учења и да дају конструктивне повратне информације. 5.Игре и квизови: Вршњачко процењивање може бити интегрисано у такмичарске активности, као што су квизови и друге лудичке активности. Овакво процењивање подстиче развој критичког размишљања, помаже ученицима да побољшају вештине комуникације на страном језику и способности анализе и аргументације. 6.Ротација улога: Наставник може организовати да ученици наизменично преузимају различите улоге у процесу процене. На пример, једном недељно један пар ученика може имати улогу „модератора” вршњачког процењивања, што подразумева координирање дискусије, усмеравање пажње на важне аспекте и подстицање смислене и садржајне расправе која води ка оснаживању сарадње и активном учешћу свих ученика. Овај процес помаже ученицима да развију не само језичка знања већ и вештине као што су: преузимање одговорности за групу, комуникација, објективност. 7.Међусобна подршка: Вршњачко процењивање не мора се односити само на процењивање учинка већ
--	---

	може укључивати и међусобну подршку током процеса учења. На пример, ученици у паровима или у малим групама размењују савете и помажу једни другима у усвајању наставних садржаја. На тај се начин подстиче сарадња, јача поверење и развија солидарност и способност ученика да размењују информације на консултации. Приликом оцењивања као процеса учења, одговорност за учење подељена је између наставника и ученика, али бројчану оцену изводи наставник на основу јасно утврђеног критеријума, у складу с карактеристикама задатка. Типични тест за проверу знања требало би да укључи задатке за проверу разумевања усменог и писаног текста (вишеструки одговори, тачно/нетачно, повезивање и сл.), функционалне и контекстуализоване употребе лексичких и граматичких садржаја (задаци као што су текстови с празнинама, вишеструки одговори, допуњавање и сл.), као и задатак писане продукције. Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика у усменој продукцији врши се путем активности монолошког излагања, дијалога и разговора у групи са вршњацима. У оквиру процене вредновања наставе и учења предвиђена је израда два писмена задатка у току школске године. продуктиван начин.
Место извођења	Учионица, изабрани простор за амбијенталну наставу(библиотека, музеј)
Наставна средства	Табла, пројектор, рачунар, флеш картице, паметна табла, е учионица

Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: Ученици углавном исправно артикулишу већину гласова и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученици исправно записују већину гласова и гласовних комбинација и познају основна правописна правила. Познају најфреквентније основне морфолошке облике и једноставније синтаксичке структуре. Користе ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за реализацију основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе једноставних порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Ученици поседују основна знања о разликама у свакодневном животу сопствене и културе страног језика и разумеју да су разлике последица сложености и разноликости култура. Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставних порука на страном језику и примењују основне стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју важне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, ослањајући се на знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекутују, прикупљају, обрађују и повезују језичке, културолошке и друге информације из различитих извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања из различитих области личних и образовних интересовања. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици учествују у рутинским и увежбаним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју фреквентне речи, изразе, фразе и краће усмене исказе и једноставне текстове на познате теме, реализују кратке и увежбане видове писане и усмене продукције и интеракције, уз употребу познатих и рутинских фраза и формулација (постављање питања и давање одговора, саопштавање и размена ограниченог спектра информација) у приватном, јавном и образовном домену. Ученици учествују у основној интеркултурној комуникацији, негујући позитиван и отворен став према различитостима, препознају и избегавају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. На једноставан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и основне стратегије учења и рада.
--	--

	Средњи ниво: Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, уз поштовање акценатско-интонацијске природе, уз евентуалне неправилности које не ометају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које повремено ремете комуникацију. Познају кључне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентнијих лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Познају и разумеју релевантне сличности и разлике између своје и културâ језика који уче и препознају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Ученици поседују најопштија знања о свакодневном животу, друштву и развоју циљне културе, разумеју утицај основних природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом. Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставнијих порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују кључне стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова у школском и ваншколском контексту и разликују њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, примењујући по потреби знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички одабирају различите врсте извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном и образовном домену. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици учествују у уобичајеним, свакодневним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју једноставније писане и усмене исказе, као и кратке текстове о познатим и блиским темама, појавама и
--	--

	догађајима, реализују узрасно и искуствено примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (давање и тражење, тј. размена информација о личностима, догађајима, појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења) уз успостављање базичног али ефикасног социјалног контакта. Ученици прихватају разлике које постоје између властите и културе језика које уче и умеју да прилагоде понашање основним конвенцијама у комуникацији. Негују став отворености према култури страног језика и поседују основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који (које) уче. На сврсисходан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и адекватне стратегије учења и рада. Напредни ниво: Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско- интонацијске природе, или уз евентуалне мање неправилности које не угрожавају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које углавном не ремете комуникацију. Познају различите стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентних лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Разумеју, прихватају и знају да објасне разлике које постоје између властите и културâ језика који уче и знају да прилагоде понашање основним конвенцијама. Ученици поседују темељна знања о свакодневном животу, друштву и развоју стране културе, разумеју утицај природних и друштвених појава на процесе у властитој и култури страног језика, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом и другим најближим културама. Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици препознају, схватају и интерпретирају вербалне и невербалне садржаје порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују различите стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, повезујући га са знањима и вештинама из матерњег
--	---

	и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички приступају различитим врстама извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном, јавном и образовном домену. Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици учествују у разноврсним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју тематски и узрасно адекватне писане и усмене исказе, као и текстове о блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (садржајна размена информација о личностима, догађајима, појавама, исказивање ставова, идеја и мишљења, допадања и недопадања) уз релативно спонтано успостављање ефикасног социјалног контакта. Прихватају и поштују разлике које постоје између властите културе и културе/културâ језика који/које уче и умеју да прилагоде вербално и невербално понашање основним конвенцијама. Негују став отворености и радозналости према култури језика који уче и поседују узрасно адекватне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који (које) уче. На сврсисходан и делотворан начин приступају обради информација, развијају и унапређују функционалну и дигиталну писменост и комплексније стратегије учења и рада.
Корелација	

Наставна тема/област:	Млади. Школски и професионални живот. Образовање и васпитање.
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре Colin enjoys cooking and cooks every Sunday. She travels abroad twice a month. (Present Simple Tense). He's making chicken with mushrooms today. (Present Progressive Tense) What time did you get home yesterday? I got home at 7 o'clock. My sister has travelled abroad twice. (Past Simple Tense) (Present Perfect Tense). She used to spend her time surfing the net. Dear Sophie... All the best, текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размењују информације које се односе на догађаје у садашњости; - разумеју сложеније исказе који се односе на описивање догађаја у прошлости; - размењују информације које се односе на искуства и догађаје у прошлости користећи сложенија језичка средства; - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи сложенија језичка средства у неколико везаних исказа; -разумеју основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. -пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и једноставним језичким средствима обрађују/спомињу узрасно релевантне теме.
Наставна тема/област:	Путовања. Превозна средства.

Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре While captain was sailing through the Mediterranean, a pirate ship attacked his ship. We were boarding the ship when we saw Ted. (Past Simple Tense- све употребе и упоредно са Past Progressive Tense), The flight was longer than I expected. It's the most exciting experience I've ever had. The more you study, the better you do at school. (Comparisons) Hello, how can I help you? I'd like to book a flight. How much will it cost? текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју сложеније исказе који се односе на описивање догађаја у прошлости; - размењују информације које се односе на искуства и догађаје у прошлости користећи сложнија језичка средства; - описују жива бића предмете користећи сложенија језичка средства; - размењују информације везане за дату комуникативну функцију; - разумеју и траже дозволе уз одговарајуће образложење и реагују на њих; - разумеју молбе и реагују на њих; - изражавају молбе користећи учтива језичка средства; - размењују информације, траже одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.
Наставна тема/област:	Живи свет. Спорт. Комуникација.
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре If you get lost, ask for directions. Max may be late for work if he doesn't take a taxi. What would you do if you won €100.000? If I were in your shoes I'd call a police. (Conditional Sentences Type 1 and 2), Don't worry, we'll win the race. Look at all those people at the bus stop. It's

	going to be crowded on the bus. (Future will/going to), текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на изражавање предвиђања и одлука; исказивање планова и намера у будућности; - размењују сложеније информације које се односе на изражавање предвиђања и одлука; - опишу планове, намере, амбиције, жеље, одлуке и предвиђања у будућности у неколико једноставнијих/сложенијих везаних исказа; - разумеју општи смисао и већину фраза и израза у текстовима на тему савремене музике.
Наставна тема/област:	Слободно време
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре Albert is given an activity gift by his parents every year. The stadium won't be completed in time for the cup final. Dinner had been served by the time we arrived at the party. Helmets should be worn at all times. (Passive Voice) (Verbs with two objects) The beach was so crowded that we couldn't sit anywhere. текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на описивање предмета, као и краће и дуже текстове који се односе на описивање радњи, стања и појава у садашњости, прошлости и будућности; - опишу у неколико везаних исказа предмете, као и радње, стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности;

	- разумеју сложеније исказе који се односе на тражење и давање информација везаних за спортске догађаје и реагују на њих; - разумеју значај циљног језика у контексту комуникације на глобалном нивоу. -разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних телевизијских емисија о познатим, узрасно адекватним темама које слушају/гледају у смисленим целинама. -пруже одговарајуће информације које се односе на филмску уметност.
Наставна тема/област:	Норме и вредности. Стереотипи, предрасуде, толеранција и емпатија.
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре Jack may/might/could be at home now. Ring and see. Those red things can't be berries. They're too small. I must buy a new pair of jeans for the party. You mustn't/can't use the equipment in the gym unless you get permission from the instructor. You needn't have told everybody about the mistake I made! You should think carefully about which car to buy. (Modal verbs), I don't want to put the blame on anybody. (Verbs with prepositions) текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- препознају и именују појмове који се односе на тему; -разумеју и саопштавају сложеније исказе који се односе на изражавање одлука и предвиђања -разумеју краће и дуге текстове који се односе на изражавање предвиђања и одлука; исказивање планова и намера у будућности; - размењују сложеније информације које се односе на изражавање предвиђања и одлука; -разумеју краће и дуге текстове који се односе на описивање људи, њихових склоности, навика и

	искустава, као и на описивање обавеза и задужења; - размењују сложеније исказе који се односе на описивање људи, њихових склоности навика и искустава; - описују људе, њихове склоности, навике и искуства користећи сложенија језичка средства; - описују обавезе и задужења.
Наставна тема/област:	Становање. Емоције. Уметност.
Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре We want to paint the living room. Would you be willing to help? Judy might visit us tonight, so we should prepare something for dinner. (Full infinitive/Bare infinitive) Shopping is my idea of having fun. How about going out tonight? (-ing form) Lillian said that she had to buy some new make-up. (Reported speech - statements) The detective wondered where Jack was going. (Reported speech - questions) The police officer ordered the driver to stop the car. (Reported speech – commands, requests) текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на описивање догађаја у прошлости; - опишу догађаје у прошлости користећи једноставнија/ сложенија језичка средства; - разумеју и саопште сложеније исказе који се односе на преношење својих и туђих мишљења и речи у садашњости и прошлости; - упоређују и уочавају сличности и разлике у начину живота у земљама циљне културе и код нас.
Наставна тема/област:	Потошачко друштво

Садржај теме	Речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре legal –illegal, satisfaction-dissatisfaction, responsible-irresponsible, lead-mislead (opposites) All the students have studied hard for the final exam. I liked both dresses, but in the end I bought neither of them. Would you like coffee or tea? Either, I don't mind. Neither Ben nor Carmen seem to understand what the problem is. (All/ Both / Neither / None / Either) What a great idea! This is such a great offer! (exclamatory sentences) текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју сложенији опис предмета, радњи, стања и збивања; - опишу предмете, радње, стања и збивања користећи позната језичка средства; - разумеју сложеније исказе који се односе тражење и давање информација везаних за куповину и реагују на њих; - пруже одговарајуће информације које се односе на куповину; - разумеју и саопште исказе који се односе на изражавање количина и цена.

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Млади. Школски и професионални живот. Образовање и васпитање.	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. –CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена.	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. CJ1.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне
---	--	---	---

	– CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.O.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневнице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.5. Разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних медијских садржаја (подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, друштвено и узрасно адекватним темама – нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, едукативних садржаја и спотова) које слушају/гледају у смисленим целинама. Разумеју општи смисао и упадљиве детаље рекламних порука и препознају ставове и тачке гледишта изречене у њима, предрасуде, стереотипе, као и различите облике медијске манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.6. Разумеју општи смисао, фреквентне фразе и изразе сложенијих, разговетних текстова популарне музике. – CJ1.OO.H.3.7. Разумеју
--	---	--	--

			општи смисао и могу да издвоје релевантне информације у порукама, писмима и имејловима о блиским темама које се односе на различите узрасно адекватне теме и на актуелне друштвено релевантне теме од значаја за њихово непосредно школско окружење, ужу или ширу заједницу. – СЈ1.ОО.Н.3.8. Разумеју општи смисао, идеје, детаље, информације и поруке различитих врста текстова (прилагођени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, репортаже, прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима, откривајући значења непознатих речи и конструкција на основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења, препознају предрасуде, стереотипе, као и најупадљивије начине медијске манипулације и
--	--	--	--

			убеђивања. – CJ1.OO.H.3.9. Разумеју општи смисао, детаље, идеје, експлицитно изражена осећања, жеље, расположења и поруке, идентификују и анализирају идеје и ставове аутора, интерпретације, различите перспективе, предрасуде, стереотипе, у узрасно примереним књижевним текстовима и прилагођеним и адаптираним верзијама белетристике за младе. – CJ1.OO.H.3.10. Разумеју, проналазе, селекутују, интерпретирају и евалуирају информације из различитих визуелно-текстуалних приказа (инфографикона, табела, дијаграма, графикона, мапа, формулара, формула...). – CJ1.OO.H.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи и потребне информације из различитих извора информација критички процењујући релевантност, поузданост и кредибилност извора.
--	--	--	--

			– СЈ1.ОО.Н.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације. – СЈ1.ОО.Н.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи
--	--	--	--

			разноврсна језичка средства. – СЈ1.ОО.Н.3.14. Учествоју у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање. – СЈ1.ОО.Н.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима). – СЈ1.ОО.Н.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и
--	--	--	---

			природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикона, инфографика, брошура и сл. – СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне
--	--	--	---

			навице, претходне и планиране активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. – СЈ1.ОО.Н.3.18. На страном језику у сажетом виду саопштавају информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с релативно блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. – СЈ1.ОО.Н.3.19. На матерњем језику саопштавају смисао, тему и детаљније информације усменог исказа или писаног текста (новинског, књижевног, интернет прилога), примереног узрасту и интересовањима, као и информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.
--	--	--	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Путовања. Превозна средства.	– СЈ1.ОО.О.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – СЈ1.ОО.О.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. СЈ1.ОО.О.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – СЈ1.ОО.О.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – СЈ1.ОО.О.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан	– СЈ1.ОО.С.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). СЈ1.ОО.С.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. – СЈ1.ОО.С.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и	– СЈ1.ОО.Н.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – СЈ1.ОО.Н.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. СЈ1.ОО.Н.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-

	вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. – CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.O.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу	последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.5. Разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних медијских садржаја (подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, друштвено и узрасно адекватним темама – нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, едукативних садржаја и спотова) које слушају/гледају у смисленим целинама. Разумеју општи смисао и упадљиве детаље рекламних порука и препознају ставове и тачке гледишта изречене у њима, предрасуде, стереотипе, као и различите облике медијске манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.6. Разумеју
--	--	---	--

		језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	општи смисао, фреквентне фразе и изразе сложенијих, разговетних текстова популарне музике. – CJ1.OO.H.3.7. Разумеју општи смисао и могу да издвоје релевантне информације у порукама, писмима и имејловима о блиским темама које се односе на различите узрасно адекватне теме и на актуелне друштвено релевантне теме од значаја за њихово непосредно школско окружење, ужу или ширу заједницу. – CJ1.OO.H.3.8. Разумеју општи смисао, идеје, детаље, информације и поруке различитих врста текстова (прилагођени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, репортаже, прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима, откривајући значења непознатих речи и конструкција на основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-
--	--	---	--

			последичне везе, разликују чињенице од мишљења, препознају предрасуде, стереотипе, као и најупадљивије начине медијске манипулације и убеђивања. – СЈ1.ОО.Н.3.9. Разумеју општи смисао, детаље, идеје, експлицитно изражена осећања, жеље, расположења и поруке, идентификују и анализирају идеје иставове аутора, интерпретације, различите перспективе, предрасуде, стереотипе, у узрасно примереним књижевним текстовима и прилагођеним и адаптираним верзијама белетристике за младе. – СЈ1.ОО.Н.3.10. Разумеју, проналазе, селекују, интерпретирају и евалуирају информације из различитих визуелно-текстуалних приказа (инфографикона, табела, дијаграма, графикона, мапа, формулара, формула...). – СЈ1.ОО.Н.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи и потребне информације из
--	--	--	--

			различитих извора информација критички процењујући релевантност, поузданост и кредибилност извора. – CJ1.OO.H.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације. – CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају
--	--	--	---

			на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. – СЈ1.ОО.Н.3.14. Учествују у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање. – СЈ1.ОО.Н.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима). – СЈ1.ОО.Н.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о
--	--	--	--

			узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикона, инфографика, брошура и сл. – СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме
--	--	--	--

			комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. – СЈ1.ОО.Н.3.18. На страном језику у сажетом виду саопштавају информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с релативно блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. – СЈ1.ОО.Н.3.19. На матерњем језику саопштавају смисао, тему и детаљније информације усменог исказа или писаног текста (новинског, књижевног, интернет прилога), примереног узрасту и интересовањима, као и информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег
--	--	--	--

			лица.
--	--	--	-------

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Живи свет. Спорт. Комуникација	– СЈ1.ОО.О.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – СЈ1.ОО.О.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. СЈ1.ОО.О.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – СЈ1.ОО.О.1.4. Познају и	– СЈ1.ОО.С.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). СЈ1.ОО.С.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу	– СЈ1.ОО.Н.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – СЈ1.ОО.Н.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. СЈ1.ОО.Н.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и

	користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. – CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.O.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (власите)	предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.5. Разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних медијских садржаја (подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, друштвено и узрасно адекватним темама – нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, едукативних садржаја и спотова) које слушају/гледају у смисленим целинама. Разумеју општи смисао
--	---	--	--

		културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – СЈ1.ОО.С.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	и упадљиве детаље рекламних порука и препознају ставове и тачке гледишта изречене у њима, предрасуде, стереотипе, као и различите облике медијске манипулације и убеђивања. – СЈ1.ОО.Н.3.6. Разумеју општи смисао, фреквентне фразе и изразе сложенијих, разговетних текстова популарне музике. – СЈ1.ОО.Н.3.7. Разумеју општи смисао и могу да издвоје релевантне информације у порукама, писмима и имејловима о блиским темама које се односе на различите узрасно адекватне теме и на актуелне друштвено релевантне теме од значаја за њихово непосредно школско окружење, ужу или ширу заједницу. – СЈ1.ОО.Н.3.8. Разумеју општи смисао, идеје, детаље, информације и поруке различитих врста текстова (прилагођени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, репортаже, прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других
--	--	--	--

			писаних медија у складу са узрастом и интересовањима, откривајући значења непознатих речи и конструкција на основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења, препознају предрасуде, стереотипе, као и најупадљивије начине медијске манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.9. Разумеју општи смисао, детаље, идеје, експлицитно изражена осећања, жеље, расположења и поруке, идентификују и анализирају идеје и ставове аутора, интерпретације, различите перспективе, предрасуде, стереотипе, у узрасто примереним књижевним текстовима и прилагођеним и адаптираним верзијама белетристике за младе. – CJ1.OO.H.3.10. Разумеју, проналазе, селекутују, интерпретирају и евалуирају информације из различитих визуелно-текстуалних приказа
--	--	--	--

			(инфографикона, табела, дијаграма, графикона, мапа, формулара, формула...). – СЈ1.ОО.Н.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи и потребне информације из различитих извора информација критички процењујући релевантност, поузданост и кредибилност извора. – СЈ1.ОО.Н.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације. – СЈ1.ОО.Н.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски
--	--	--	---

			контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. – СЈ1.ОО.Н.3.14. Учествоју у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање. – СЈ1.ОО.Н.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по
--	--	--	--

			потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима). – СЈ1.ОО.Н.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикона, инфографика, брошура и сл. – СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи
--	--	--	--

			познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. – СЈ1.ОО.Н.3.18. На страном језику у сажетом виду саопштавају информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с релативно блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. – СЈ1.ОО.Н.3.19. На матерњем језику саопштавају
--	--	--	---

			смисао, тему и детаљније информације усменог исказа или писаног текста (новинског, књижевног, интернет прилога), примереног узрасту и интересовањима, као и информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.
--	--	--	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Слободно време	– СЈ1.ОО.О.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – СЈ1.ОО.О.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. СЈ1.ОО.О.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила	– СЈ1.ОО.С.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). СЈ1.ОО.С.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања	– СЈ1.ОО.Н.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасто релевантне теме. – СЈ1.ОО.Н.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. СЈ1.ОО.Н.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне

	творбе речи. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. – CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.O.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости.	информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.5. Разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних медијских садржаја (подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, друштвено и узрасно адекватним темама – нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова,
--	---	--	--

		– CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	едукативних садржаја и спотова) које слушају/гледају у смисленим целинама. Разумеју општи смисао и упадљиве детаље рекламних порука и препознају ставове и тачке гледишта изречене у њима, предрасуде, стереотипе, као и различите облике медијске манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.6. Разумеју општи смисао, фреквентне фразе и изразе сложенијих, разговетних текстова популарне музике. – CJ1.OO.H.3.7. Разумеју општи смисао и могу да издвоје релевантне информације у порукама, писмима и имејловима о блиским темама које се односе на различите узрасно адекватне теме и на актуелне друштвено релевантне теме од значаја за њихово непосредно школско окружење, ужу или ширу заједницу. – CJ1.OO.H.3.8. Разумеју општи смисао, идеје, детаље, информације и поруке различитих врста текстова (прилагођени информативни и књижевни текстови, новинске вести,
--	--	---	--

			брошуре, проспекти, репортаже, прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима, откривајући значења непознатих речи и конструкција на основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења, препознају предрасуде, стереотипе, као и најупадљивије начине медијске манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.9. Разумеју општи смисао, детаље, идеје, експлицитно изражена осећања, жеље, расположења и поруке, идентификују и анализирају идеје и ставове аутора, интерпретације, различите перспективе, предрасуде, стереотипе, у узрасто примереним књижевним текстовима и прилагођеним и адаптираним верзијама белетристике за младе. – CJ1.OO.H.3.10. Разумеју, проналазе, селекутују,
--	--	--	---

			интерпретирају и евалуирају информације из различитих визуелно-текстуалних приказа (инфографикона, табела, дијаграма, графикона, мапа, формулара, формула...). – СЈ1.ОО.Н.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи и потребне информације из различитих извора информација критички процењујући релевантност, поузданост и кредибилност извора. – СЈ1.ОО.Н.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације.
--	--	--	--

			– СЈ1.ОО.Н.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. – СЈ1.ОО.Н.3.14. Учествују у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање. – СЈ1.ОО.Н.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства,
--	--	--	---

			савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима). – СЈ1.ОО.Н.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикона, инфографика, брошура и сл. – СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и
--	--	--	--

			догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. – СЈ1.ОО.Н.3.18. На страном језику у сажетом виду саопштавају информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с релативно блиским комуникативним ситуацијама и
--	--	--	---

			познатим темама. – CJ1.OO.H.3.19. На матерњем језику саопштавају смисао, тему и детаљније информације усменог исказа или писаног текста (новинског, књижевног, интернет прилога), примереног узрасту и интересовањима, као и информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.
--	--	--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Норме и вредности. Стереотипи, предрасуде, толеранција и емпатија.	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). CJ1.OO.C.2.2. Користе страни	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и

	ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. – CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.O.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче,	језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и	умереним темпом. CJ1.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.5. Разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних медијских садржаја (подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, друштвено и
--	--	---	--

	разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	узрасно адекватним темама – нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, едукативних садржаја и спотова) које слушају/гледају у смисленим целинама. Разумеју општи смисао и упадљиве детаље рекламних порука и препознају ставове и тачке гледишта изречене у њима, предрасуде, стереотипе, као и различите облике медијске манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.6. Разумеју општи смисао, фреквентне фразе и изразе сложенијих, разговетних текстова популарне музике. – CJ1.OO.H.3.7. Разумеју општи смисао и могу да издвоје релевантне информације у порукама, писмима и имејловима о блиским темама које се односе на различите узрасно адекватне теме и на актуелне друштвено релевантне теме од значаја за њихово непосредно школско окружење, ужу или ширу заједницу. – CJ1.OO.H.3.8. Разумеју општи смисао, идеје, детаље,
--	--	---	---

			информације и поруке различитих врста текстова (прилагођени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, репортаже, прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима, откривајући значења непознатих речи и конструкција на основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења, препознају предрасуде, стереотипе, као и најупадљивије начине медијске манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.9. Разумеју општи смисао, детаље, идеје, експлицитно изражена осећања, жеље, расположења и поруке, идентификују и анализирају идеје и ставове аутора, интерпретације, различите перспективе, предрасуде, стереотипе, у узрасто примереним књижевним текстовима и прилагођеним и адаптираним
--	--	--	---

			верзијама белетристике за младе. – СЈ1.ОО.Н.3.10. Разумеју, проналазе, селекују, интерпретирају и евалуирају информације из различитих визуелно-текстуалних приказа (инфографикона, табела, дијаграма, графикона, мапа, формулара, формула...). – СЈ1.ОО.Н.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи и потребне информације из различитих извора информација критички процењујући релевантност, поузданост и кредибилност извора. – СЈ1.ОО.Н.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и
--	--	--	---

			интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације. – CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. – CJ1.OO.H.3.14. Учествоју у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање. – CJ1.OO.H.3.15.
--	--	--	---

			Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима). – СЈ1.ОО.Н.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикона, инфографика,
--	--	--	--

			брошура и сл. – СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. – СЈ1.ОО.Н.3.18. На страном језику у сажетом виду саопштавају информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или
--	--	--	--

			усмених текстова у вези с релативно блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. – СЈ1.ОО.Н.3.19. На матерњем језику саопштавају смисао, тему и детаљније информације усменог исказа или писаног текста (новинског, књижевног, интернет прилога), примереног узрасту и интересовањима, као и информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.
--	--	--	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Становање. Емоције. Уметност.	– СЈ1.ОО.О.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – СЈ1.ОО.О.1.2. Познају	– СЈ1.ОО.С.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у	– СЈ1.ОО.Н.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – СЈ1.ОО.Н.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке,

	правописна правила и примењују их у писаној продукцији. CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. – CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и	приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и	савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. CJ1.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.
--	---	--	---

	матерњи језик. – CJ1.OO.O.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језикâ које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	просторним контекстом. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језикâ у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	– CJ1.OO.H.3.5. Разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних медијских садржаја (подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, друштвено и узрасно адекватним темама – нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, едукативних садржаја и спотова) које слушају/гледају у смисленим целинама. Разумеју општи смисао и упадљиве детаље рекламних порука и препознају ставове и тачке гледишта изречене у њима, предрасуде, стереотипе, као и различите облике медијске манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.6. Разумеју општи смисао, фреквентне фразе и изразе сложенијих, разговетних текстова популарне музике. – CJ1.OO.H.3.7. Разумеју општи смисао и могу да издвоје релевантне информације у порукама, писмима и имејловима о блиским темама које се односе на различите узрасно адекватне теме и на актуелне друштвено релевантне теме од значаја за
--	--	---	--

			њихово непосредно школско окружење, ужу или ширу заједницу. – СЈ1.ОО.Н.3.8. Разумеју општи смисао, идеје, детаље, информације и поруке различитих врста текстова (прилагођени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, репортаже, прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима, откривајући значења непознатих речи и конструкција на основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења, препознају предрасуде, стереотипе, као и најупадљивије начине медијске манипулације и убеђивања. – СЈ1.ОО.Н.3.9. Разумеју општи смисао, детаље, идеје, експлицитно изражена осећања, жеље, расположења и поруке, идентификују и анализирају
--	--	--	--

			идеје и ставове аутора, интерпретације, различите перспективе, предрасуде, стереотипе, у узрасно примереним књижевним текстовима и прилагођеним и адаптираним верзијама белетристике за младе. – СЈ1.ОО.Н.3.10. Разумеју, проналазе, селекују, интерпретирају и евалуирају информације из различитих визуелно-текстуалних приказа (инфографикона, табела, дијаграма, графикона, мапа, формулара, формула...). – СЈ1.ОО.Н.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи и потребне информације из различитих извора информација критички процењујући релевантност, поузданост и кредибилност извора. – СЈ1.ОО.Н.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући
--	--	--	---

			објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације. – СЈ1.ОО.Н.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. – СЈ1.ОО.Н.3.14. Учествоју у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у
--	--	--	--

			низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање. – СЈ1.ОО.Н.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима). – СЈ1.ОО.Н.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности,
--	--	--	--

			економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикана, инфографика, брошура и сл. – СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему
--	--	--	--

			појављују. – CJ1.OO.H.3.18. На страном језику у сажетом виду саопштавају информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с релативно блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. – CJ1.OO.H.3.19. На матерњем језику саопштавају смисао, тему и детаљније информације усменог исказа или писаног текста (новинског, књижевног, интернет прилога), примереног узрасту и интересовањима, као и информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.
--	--	--	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Потрошачко	– CJ1.OO.O.1.1. Исправно изговарају већину гласова и	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим

друштво	гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања – CJ1.OO.O.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формианих синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. – CJ1.OO.O.1.6. Познају основне принципе функционисања	разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским,	усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. CJ1.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или
-----------------------	---	--	--

	језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.O.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.5. Разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних медијских садржаја (подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, друштвено и узрасно адекватним темама – нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, едукативних садржаја и спотова) које слушају/гледају у смисленим целинама. Разумеју општи смисао и упадљиве детаље рекламних порука и препознају ставове и тачке гледишта изречене у њима, предрасуде, стереотипе, као и различите облике медијске манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.6. Разумеју општи смисао, фреквентне фразе и изразе сложенијих, разговетних текстова популарне музике. – CJ1.OO.H.3.7. Разумеју општи смисао и могу да издвоје релевантне информације у
--	--	---	--

			порукама, писмима и имејловима о блиским темама које се односе на различите узрасно адекватне теме и на актуелне друштвено релевантне теме од значаја за њихово непосредно школско окружење, ужу или ширу заједницу. – CJ1.OO.H.3.8. Разумеју општи смисао, идеје, детаље, информације и поруке различитих врста текстова (прилагођени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, репортаже, прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима, откривајући значења непознатих речи и конструкција на основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења, препознају предрасуде, стереотипе, као и најупадљивије начине медијске манипулације и убеђивања.
--	--	--	---

			– CJ1.OO.H.3.9. Разумеју општи смисао, детаље, идеје, експлицитно изражена осећања, жеље, расположења и поруке, идентификују и анализирају идеје и ставове аутора, интерпретације, различите перспективе, предрасуде, стереотипе, у узрасно примереним књижевним текстовима и прилагођеним и адаптираним верзијама белетристике за младе. – CJ1.OO.H.3.10. Разумеју, проналазе, селекују, интерпретирају и евалуирају информације из различитих визуелно-текстуалних приказа (инфографикона, табела, дијаграма, графикона, мапа, формулара, формула...). – CJ1.OO.H.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи и потребне информације из различитих извора информација критички процењујући релевантност, поузданост и кредибилност извора. – CJ1.OO.H.3.12. Спонтано
--	--	--	---

			учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме ком— CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. — CJ1.OO.H.3.14. Учествују у
--	--	--	--

			неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање. – СЈ1.ОО.Н.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима). – СЈ1.ОО.Н.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логичкиуникације. повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или
--	--	--	---

			прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикона, инфографика, брошура и сл. – СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају
--	--	--	--

			краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. – CJ1.OO.H.3.18. На страном језику у сажетом виду саопштавају информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с релативно блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. – CJ1.OO.H.3.19. На матерњем језику саопштавају смисао, тему и детаљније информације усменог исказа или писаног текста (новинског, књижевног, интернет прилога), примереног узрасту и интересовањима, као и информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.
--	--	--	--

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет Енглески језик		
Разред: осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: оспособљавање ученика да у свакодневним ситуацијама комуницира на основном нивоу у усменом и писаном		

облику о темама из његовог непосредног окружења, поштујући његове индивидуалне когнитивне могућности	
Тема:	- Представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима - Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања - Изношење предлога и савета, упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих - Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности - Разумевање, давање и тражење упутстава - Описивање радњи у садашњости - Описивање радњи у прошлости - Описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања) - Исказивање жеља, интересовањапотреба, осета и осећања - Исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору - Изрицање дозвола,, забрана, упозорења, правила понашања и обавеза
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	<u>Методе и технике</u> Методе: Скеле (Scaffolding), диференцијација, комадање (Chunking) Технике : ТПР (Физички одговор), гејмификација (Учење кроз игру), игре улога (Role-play), визуелне технике, кодирање бојама, графички организатори, метода индивидуализације и нивоирања (Диференцијација), техника тростепених задатака, визуелно прилагођавање текста, ТПР техника (Total Physical Response, игре асоцијација и флеш-картице (Flashcards), метода разлагања језичких вештина (Chunking), слушање са задатком (Listening for specific information), , вођено писање (Guided writing), техника „Две звездице и жеља” (Two stars and a wish)

	<u>Облици рада</u> • индивидуални рад • рад у пару • рад у мањој групи
Активност наставника	-објашњава, прати, упућује, подстиче
Активност ученика	- развија свест о важности учења страног језика - упознаје обичаје и културу изво-рног говорног подручја и развија толеранцију према различитости - развија машту, креативност и ра-дозналост у оквиру својих могућности - савладава основну језичку пи-сменост (алфабет, правопис, знаци интерпункције, дијалог, пасус) - усваја и репродукује основни во-кабулар везан за теме према својим могућностима -усваја и користи основне фоно-лошке и морфосинтаксичке ка-тегорије према својим могућности-ма - пружа основне информације о себи и своме непосредном окру-жењу (породица, дом, школа, дру-гови, храна...) - прати и реагује на краћи усмени и писани текст у вези са познатим темама - израђује задатаке самостално или уз помоћ наставника - развија основне језичке вештине слушања, говора, читања и писања премасопственим могућностима - у писаној форми изражава краће поруке према познатом узору, по-штујући правила писаног кода пре-ма сопственим могућностима - размењује основне кратке инфор-мације у вези са познатим темама самостално или уз помоћ наста-вника - израђује свој портфолио и развија свест о сопственом напредовању у оквиру својих могућности - користи аудио-визуелна средства у процесу учења и помоћ при изра-ди задатака као подстицај за оса-мостаљивање у учењу
Начини праћења постигнућа	- педагошка документација: евиденција допунске наставе - лична евиденција праћења напредовања ученика - редовност похађања наставе

	- увид у резултате на усменом и писменом испитивању, у свеску ученика, у продукте рада и сл.

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Енглески језик		
Разред: осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: усмеравање ученика ка вишим нивоима постигнућа усмене и писмене комуникације о темама из непосредног окружења		
Тема:	-Представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима - Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања - Изношење предлога и савета, упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих - Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности - Разумевање, давање и тражење упутстава - Описивање радњи у садашњости - Описивање радњи у прошлости - Описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања)	

	- Исказивање жеља, интересовањапотреба, осета и осећања - Исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору -Изрицање дозвола,, забрана, упозорења, правила понашања и обавеза -Изражавање припадања и поседовања -Изражавање допадања и недопадања -Изражавање мишљења -Изражавање количине,, димензија и цена
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	<u>Методе и технике</u> • класична метода (превод, синони-ми/антоними, по-пуњавање празнина, употреба речи у реченици, разу-мевање прочитаног/чутог, писање састава) • директна метода (самокорекција, корекција вршња-ка, вежбе конверзације, диктат, претварање речи у слике и слике у речи, писање пасуса) • аудио-визуелна метода (грађење уназад, вежбе пона-вљања, ланчане вежбе, вежбе трансформације, пита-ња и одговори, довршавање дијалога, граматичке игрице) • комуникативна метода (аутентични материјал, скре-мбловане речи и реченице, језичке игрице, прича у сликама, глума по улогама) • тотални физички одазив (давање наредби, замена улога, наредбе у низу) • метода вишеструке интелигенције (загонетке, игре, класификовање и категоризација; прављење табела и дијаграма, цртање; пантомима и 'руке

	у тесту' про-јекти; певање и рецитоване; рад у пару, групни рад, групно решавање проблема; самооцењивање, инди-видуални рад; записивање, приповедање, дебате) • soft CLIL (учење других предмета кроз употребу енглеског језика) • Task-based приступ (групни рад у изради табела, постера, итд.) <u>Облици рада</u> • индивидуални рад • рад у пару • рад у мањој групи • рад у већој групи
Активност наставника	објашњава, прати, упућује, подстиче
Активност ученика	- развија свест о ва-жности учења страног језика и потребу за учењем истог - упознаје обичаје и културу изворног говорног подручја и развија толеранцију према различитости - развија идеју о постојању других је-зика као средстава ко-муникације - развија машту, креативност и радозналост - проширује вокабу-лар везан за теме обрађене на редовним часовима - проширује знање о основним фоноло-шким и морфосинта-кским категоријама усвојеним на редо-вним часовима - прати са разумева-њем и реагује на усме-ни и писани текст, ди-јалог и песмицу у вези са познатим темама - развија и обогаћује језичке вештине слу-шања, говора, читања и писања - у писаној форми самостално изражава краће по рукепрема познатом узору, по-штујући правила пи-саног кода - користи страни језик за комуникацију са вршњацима (дописи-вање, интернет...) - комуницира на зада-те теме и размењује дуже информације у вези са познатим те-мама - користи аудио-визу-елна средства у про-цесу учења
Начини праћења постигнућа	- педагошка документација: евиденција додатне наставе

	- лична евиденција праћења напредовања ученика - редовност похађања наставе - увид у резултате на такмичењима, у свеску ученика, у продукте рада, у резултате на редовној настави и сл.
--	---

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Разред: 8.	Годишњи фонд часова:34
Наставни предмет: Ликовна култура	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019); Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025	
Циљ учења предмета – Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење, естетичке критеријуме и деловање кроз практични рад, оспособљава га за визуелну комуникацију и изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа, у складу са демократским опредељењем друштва.	
Опште предметне компетенције - Учењем Ликовне културе ученици овладавају основама визуелне писмености, опажања и представљања појава из свакодневног живота користећи се следећим појмовима из ликовне културе: карактеристике техника ликовног изражавања, ликовни елементи и принципи, уметничко наслеђе и савремена визуелна култура. Кроз индивидуални и групни стваралачки рад, ученици изграђују моторичке, аналитичке и комуникацијске вештине неопходне за разумевање савременог света. Ликовна култура подстиче развој критичког мишљења, истраживање, конципирање и реализацију креативних идеја уз коришћење различитих медија и техника изражавања, традиционалних и дигиталних алата, као и њихову одговорну примену у комуникацији и у свакодневном животу. Повезивањем са знањима из различитих области подстиче се способност употребе научних принципа, као и изражавања и тумачења концепата на матерњем или страном језику. Познавање универзалног језика уметности као и одговоран однос према културно-уметничкој баштини сопственог и других народа омогућавају развој интеркултуралности. Подстицањем сарадње и активним учествовањем у културном животу заједнице развија се иницијатива и предузимљивост.	
Међупредметне компетенције - Компетенција за целоживотно учење; 2. Комуникација; 3. Рад с подацима и информацијама; 4. Дигитална компетенција; 5. Решавање проблема; 6. Сарадња; 7. Одговорно учешће у демократском друштву; 8. Одговоран однос према здрављу; 9. Одговоран однос према околини; 10. Естетичка компетенција.	

Активности наставника - Припрема план; објашњава појам ритма кроз репродукције; демонстрира технике; прати рад на часу и процењује напредовање.

Припрема наставни рад; демонстрира цртање линија тушем и пером; наводи примере из уметности; помаже у прецизирању исказа.

Мотивише ученике; показује примере геометријских и органских тела; објашњава позитиван/негативан простор; евалуира радове.

Наводи примере корелације са историјом и фолклором; приказује народне ношње и архитектуру; подстиче интеракцију на часу.

Организује креативне и едукативне радионице; експериментише са расветом на часу; пружа помоћ при конструисању објеката.

Упућује ученике на изворе информација; поставља питања која подстичу на размишљање; анализира савремене логотипе и знакове.

Подстиче интеракцију и сарадњу; предлаже еколошке теме; вреднује креативност решења и естетску вредност новог предмета.

Активности ученика - Активно слуша; препознаје, уочава и самостално ствара ритам; користи постојећа искуства; активно учествује у раду и мисаоно се ангажује.

Препознаје и именује ликовне дисциплине; повезује знања; вежба вештине опажања и бележења линија; изражава своја опажања.

Уочава и дефинише ликовни проблем; формулише и размењује идеје; користи материјал (глину, колаж) за стварање облика.

Упознаје нове наставне садржаје; активно слуша; самостално се служи литературом/примерима; ствара ритмички орнамент.

Мисаоно се ангажује; открива и увиђа законитости транспарентности; експериментише са папиром и фолијама; ствара 3Д

форме. Учествује у обнављању градива; анализира и синтетише опажено; изражава мисли и закључке; дизајнира знак. Активно учествује у раду групе/пара; препознаје употребну вредност амбалаже; преобликује, комбинује и презентује рад. • *Напомена за ИОП-1,2,3.- : Настава се прилагођава индивидуалним могућностима ученика кроз диференцијацију задатака (поједностављивање или усложњавање налога), прилагођавање прибора и материјала, флексибилност у роковима и избору техника, као и кроз израду посебних самосталних пројектних задатака за напредне ученике.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка, дијалошка, хеуристичка, метод посматрања, илустративно-демонстративна метода, метод писаних радова, метод практичних и стваралачких активности, истраживачка метода, метод експеримента, дискусија/дебата, метод презентације. Технике рада: Асоцијативна техника, симболизација и упрошћавање, brainstorming (олуја мозгова), контрастирање. Облици рада: Фронтални (демонстрације, предавања), индивидуални (практични рад, домаћи пројекти), рад у паровима, групни/тимски рад (заједнички пројекти, израда паноа, интерактивних инсталација, презентација). ИОП: Према потребама ученика. Диференцирана настава: Прилагођавање задатака могућностима ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно оцењивање обухвата редовно праћење и процену напредовања ученика у остваривању прописаних исхода и стандарда постигнућа, као и праћење ангажовања ученика у наставном процесу. Елементи формативног праћења су: • напредовање у остваривању исхода учења;

	• оствареност стандарда постигнућа; • ангажовање ученика у наставном процесу; • начин на који ученик учи; • степен самосталности у раду; • начин остваривања сарадње са другим ученицима; • примена стечених знања, вештина и способности; • однос према раду, задацима и наставним средствима; • усмена и писмена повратна информација; • уважавање препорука за даље напредовање. СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ Сумативно оцењивање представља вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта и исказује се бројчаном оценом у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.
Место извођења	Кабинет за ликовну културу, дигитални кабинет/рачунарска учионица, школски хол/двориште (за мурале и инсталације), установе културе (музеји, локалне галерије, уметнички атељеи).
Наставна средства	Уџбеник, ликовни материјал, репродукције, дигитални садржаји.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Препознаје и користи основне ликовне елементе и принципе компоновања. Користи различите материјале, алате и технике у ликовном раду.

	Уочава и описује визуелне појаве, објекте и уметничка дела. СПК2 Препознаје различите облике визуелне комуникације и њихову намену. Уочава значај уметности и визуелне културе у свакодневном животу. Учествује у индивидуалном и групном стваралачком раду. СПК3 Изражава сопствене идеје, осећања и доживљаје ликовним средствима. Показује интересовање за културну баштину и уметничко стваралаштво. Средњи ниво: СПК1 Самостално примењује ликовне елементе, принципе компоновања и различите технике у стваралачком раду. Анализира уметничка дела користећи одговарајућу ликовну терминологију. Повезује различите области визуелне културе и уметности. СПК2 Тумачи визуелне поруке и анализира њихову намену и значење. Повезује уметничке појаве са друштвеним, културним и историјским контекстом.
--	--

	Образлаже избор ликовних поступака и решења у сопственом раду. СПК3 Процењује естетске вредности уметничких дела и визуелних садржаја. Разуме значај културног наслеђа и његове заштите. Развија одговоран однос према културним добрима и визуелној култури Напредни ниво: СПК1 Креативно комбинује различите ликовне елементе, технике и материјале. Самостално развија оригинална визуелна решења. Примењује стечена знања у новим и сложенијим ликовним ситуацијама СПК2 Критички анализира и вреднује уметничка дела и визуелне поруке. Повезује уметничке појаве са историјским, културним и друштвеним контекстом СПК3 Испољава развијен естетски суд и лични стваралачки приступ. Активно учествује у очувању и промоцији културне баштине и визуелне културе
Корелација	Математика, Географија, Српски језик, Биологија, Историја, Музичка култура, Техника и технологија.

Наставна тема/област:	Композиција
Садржај теме	Композиција као организација ликовних елемената. Принципи компоновања: ритам, контраст, доминација, равнотежа, јединство и хармонија. Простор и пропорције у ликовном делу. Однос дела и целине у композицији. Отворена и затворена композиција. Динамичка и статичка композиција. Композиција у сликарству, вајарству, архитектури и дизајну. Композициона решења у делима познатих уметника. Примена принципа компоновања у сопственом ликовном раду
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: препознаје и објашњава улогу композиције у ликовном делу; уочава и анализира принципе компоновања у уметничким делима; разликује статичку и динамичку, отворену и затворену композицију; користи ритам, контраст, доминацију, равнотежу и хармонију у сопственом раду; примењује знања о пропорцијама и просторним односима; анализира композициона решења у делима различитих уметника;

	самостално планира и реализује ликовни рад у складу са задатим композиционим принципима; образлаже избор ликовних елемената и композиционих поступака; процењује успешност композиционог решења у сопственом раду и радовима других; развија естетски суд и стваралачки приступ у обликовању ликовног рада вреднује сопствени рад и радове других користећи одговарајућу ликовну терминологију.
Наставна тема/област:	2. Наслеђе
Садржај теме	Културно наслеђе и његов значај. Материјално и нематеријално културно наслеђе. Споменици културе и уметничка дела као део националне и светске баштине. Културно наслеђе Србије. Светска културна баштина. Улога музеја, галерија, архива и библиотека у очувању културног наслеђа. Заштита и очување културних добара. Традиционална уметност и савремено стваралаштво. Културни идентитет и наслеђе. Анализа и вредновање културних добара и уметничких дела.
Исходи наставе и учења у	Ученик ће бити у стању да:

оквиру теме	разликује материјално и нематеријално културно наслеђе; препознаје значајне споменике културе и уметничка дела из националне и светске баштине; објашњава значај очувања културног наслеђа; препознаје улогу музеја, галерија и других установа културе у заштити наслеђа; повезује културно наслеђе са идентитетом појединца и заједнице; анализира уметничка дела и културна добра користећи одговарајућу терминологију; истражује и представља примере културног наслеђа из локалне средине; учава повезаност традиционалне и савремене уметности; вреднује значај очувања културне баштине;развија одговоран однос према културном наслеђу
Наставна тема/област:	1. 3. Комуникација
Садржај теме	Визуелне комуникације у савременом друштву. Визуелне поруке и њихова улога. Симбол, знак, пиктограм, амблем и лого. Графички дизајн као средство комуникације. Плакат, илустрација, стрип и фотографија. Однос текста и слике у визуелној комуникацији.

	Масовни медији и визуелна култура. Дигитални медији и савремени облици комуникације. Реклама, пропаганда и јавна обавештења. Анализа и вредновање визуелних порука. Креирање визуелне поруке за одређену намену
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: препознаје и анализира различите облике визуелне комуникације; разликује знак, симбол, пиктограм, лого, плакат и друге облике визуелних порука; тумачи улогу боје, композиције, текста и слике у преношењу поруке; анализира визуелне поруке у штампаним и дигиталним медијима; препознаје сврху и циљну групу одређене визуелне поруке; критички процењује утицај медијских и рекламних садржаја; користи ликовне елементе и принципе компоновања у обликовању визуелне поруке; самостално осмишљава и реализује визуелно-комуникацијски задатак; образлаже избор визуелних средстава у сопственом раду; вреднује сопствени рад и радове других користећи одговарајућу ликовну терминологију

--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област Композиција	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.1 Повезују материјале и прибор са традиционалним техникама визуелних уметности које користе у раду. ЛИК.ОО.О.2.1 Истражују, у стваралачком раду, изражајне могућности традиционалних материјала, алата, техника и савремених уређаја који се користе за обликовање визуелних садржаја. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и машту користећи одабране традиционалне технике и савремене уређаје и алате за	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.1 Објашњавају примену принципа компоновања, пропорција, планова и перспективе у обликовању дела визуелних уметности. ЛИК.ОО.С.2.1 Примењују плански основна знања о ликовним елементима, принципима компоновања, пропорцијама, плановима и перспективи приликом обликовања ликовних композиција. ЛИК.ОО.С.2.3 Користе природу, уметничка дела и разноврсне текстуалне, аудио и аудио-	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.1.1 Тумаче значај кључних карактеристика епохе, стила, правца или покрета у визуелним уметностима. ЛИК.ОО.А.2.1 Анализирају форму и садржај уметничког дела према одабраним критеријумима. ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају једноставне интердисциплинарне пројекте који обједињују различите врсте уметности или уметност и науку. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју специфичности као и сличности различитих уметничких

	обликовање визуелних садржаја.	визуелне садржаје као подстицај за стварање оригиналних ликовних радова. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација са којима се срећу у различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују усмено свој рад и естетски доживљај уметничких дела, дизајна, природе и урбане средине користећи примерене и јасне реченице и изразе.	дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно траже места и изворе где могу додатно проширити знања и интересовања и развијати своје вештине. ЛИК.ОО.А.3.4 Обликују презентације водећи рачуна о изражавању и оригиналности, ауторским правима и безбедности током рада на интернету и приликом преузимања садржаја са интернета.
2. Наслеђе	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.2.3 Идентификују уметничка занимања и продукте/дела визуелних уметности које уочавају у различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје идеје, осећања и машту користећи одабране традиционалне технике и савремене уређаје и алате за обликовање визуелних садржаја. ЛИК.ОО.О.3.2 Указују на улогу визуелне уметности у очувању животне средине у различитим животним и радним ситуацијама.	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.4 Објашњавају значај визуелних уметности за културни идентитет, лични развој и развој локалне и шире заједнице. ЛИК.ОО.С.1.5 Повезују карактеристичан археолошки налаз са локалитетом и експонат са врстом музеја. ЛИК.ОО.С.2.4 Самостално или у сарадњи са другима истражују културне ресурсе у локалној и широј заједници.	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.1.1 Тумаче значај кључних карактеристика епохе, стила, правца или покрета у визуелним уметностима. ЛИК.ОО.А.1.2 Повезују водеће уметнике и њихова најпознатија дела смештајући их у епоху или друштвени контекст. ЛИК.ОО.А.2.1 Анализирају форму и садржај уметничког дела према одабраним критеријумима. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно траже места и изворе где могу додатно

		ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних информација са којима се срећу у различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.С.3.4 Активно и аргументовано предлажу посете установама културе или уметничким манифестацијама. ЛИК.ОО.С.3.5 Самостално или у сарадњи са другима реализују једноставне ликовне пројекте који промовишу културу и уметност локалне или шире заједнице.	проширити знања и интересовања и развијати своје вештине. ЛИК.ОО.А.3.3 Прате и посећују догађаје културе у заједници, подстичу друге да се укључе у културни и уметнички живот заједнице. ЛИК.ОО.А.3.4 бликују презентације водећи рачуна о изражавању и оригиналности, ауторским правима и безбедности током рада на интернету и приликом преузимања садржаја са интернета..
Наставна тема-област 3. Комуникација	Основни ниво: ЛИК.ОО.О.1.2 Описују функцију основних алатки у одабраним дигиталним уређајима и апликацијама за цртање, обраду фотографија и анимацију. ЛИК.ОО.О.2.3 Идентификују уметничка занимања и продукте/дела визуелних уметности које уочавају у различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.О.3.1 Изражавају своје	Средњи ниво: ЛИК.ОО.С.1.2 Објашњавају комуникативну функцију визуелних уметности и њен потенцијал да утиче на друштво и појединце. ЛИК.ОО.С.2.2 Обликују визуелне садржаје који изражавају позитивне поруке и мотивишу друге. ЛИК.ОО.С.3.1 Тумаче садржај ликовних дела и визуелних	Напредни ниво: ЛИК.ОО.А.2.2 Смишљају једноставне интердисциплинарне пројекте који обједињују различите врсте уметности или уметност и науку. ЛИК.ОО.А.3.1 Разумеју специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.А.3.2 Активно траже места и изворе где могу додатно

	идеје, осећања и машту користећи одабране традиционалне технике и савремене уређаје и алате за обликовање визуелних садржаја.	информација са којима се срећу у различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.С.3.2 Описују усмено свој рад и естетски доживљај уметничких дела, дизајна, природе и урбане средине користећи примерене и јасне реченице и изразе. ЛИК.ОО.С.3.3 Уважавају различитост у естетским доживљајима и начинима визуелног изражавања испољавајући разумевање и емпатију.	проширити знања и интересовања и развијати своје вештине. ЛИК.ОО.А.3.3 Прате и посећују догађаје културе у заједници, подстичу друге да се укључе у културни и уметнички живот заједнице или као публика или као учесници. ЛИК.ОО.А.3.4 Обликују презентације водећи рачуна о изражавању и оригиналности, ауторским правима и безбедности током рада на интернету и приликом преузимања садржаја са интернета.
--	--	---	---

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 34
Наставни предмет: Музичка култура	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: Службени гласник бр: „Сл. гласник РС - Просветни гласник”, бр. 5/2018, 14/2019, 15/2020 и 2/2021	
Циљ учења предмета – Разумевање сложености музичких праваца 20. и 21. века, развијање критичког мишљења према масовним медијима, унапређивање извођачких вештина кроз интерпретацију разноврсног репертоара, те сагледавање улоге дигиталне технологије у савременој музичкој уметности и индустрији.	
Опште предметне компетенције - Ученик развија интересовања за музичку уметност кроз непосредно учешће у музичком догађају певањем, свирањем, активним слушањем и стварањем, као и стицањем основних знања из основа музичке писмености и развоја и улоге музике у човековом животу од праисторије до 20. века. Испољава одговоран однос према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа. Развијањем осетљивости за перцепцију музичког доживљаја негује потребу за истраживањем у оквиру стечених музичких знања кроз оригинално музичко изражавање у свакодневном	

животу кроз песму, игру, покрет и вршњачку комуникацију. Ученик ужива у музици, формира музички укус и њиме утиче на околину. Разуме како музика позитивно утиче на човеково здравље. Користи текст композиције на матерњем језику и језицима других народа, и кроз извођење музичког дела изражава емоције, имајући у виду одговоран однос према здрављу, природи и социјалном окружењу, негујући дух толеранције. Ученик у свакодневном животу примењује стечена музичка искуства и знања, прати и учествује у музичком животу заједнице у улози публике или извођача, истражује могућности ИКТ-а за слушање, стварање и извођење музике. Учешћем у припреми и реализацији музичких догађаја на матерњем и језицима других народа, индивидуално или у ансамблу, ученик развија индивидуалност, одговорност, показује самопоуздање и изражава критичко мишљење о себи и другима. Повезује основне елементе музичке писмености (нотне вредности, метрику, ритам) са математичким операцијама. Учешћем у музичким активностима ученик поштује одређена правила понашања, развија осећање припадности колективу, самопоуздање, одговорност за своје поступке, суочава се са несигурношћу и сложеностима стицања музичких вештина (певање, свирање, компоновање) и учења како учити.

Међупредметне компетенције - Компетенција за учење; одговорно учешће у демократском друштву; естетичка компетенција; комуникација; одговоран однос према околини; одговоран однос према здрављу; предузимљивост и оријентација ка предузетништву; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција.

Активности наставника - Води дебате о дигиталним медијима, презентује законе о ауторским правима, користи мултимедијалну БИГЗ платформу за приказ кратких документарних одломака, примењује ИОП стратегије. Емитује звучне и видео примере, води деконструкцију филмске сцене са и без музике, анализира авангардне партитуре, прилагођава сложеност и трајање слушних примера за ИОП. Поставља глас, бира атрактиван репертоар близак младима, диригује, прати извођење на клавиру или користи дигиталне караоке матрице из БИГЗ-а, поједностављује захтеве за ИОП ученике. Задаје стваралачке импровизационе теме, демонстрира основе рада у аудио-софтверима на паметној табли, подстиче експериментисање звуком, води ИОП ученике кроз поједностављене дигиталне апликације.

Активности ученика - Спроводи самоанализу времена проведеног уз дигиталне музичке платформе, учествује у расправама, пише кратке есеје, креира правила за очување слуха. Води завршни музички дневник, упоређује ликовни импресионизам са музичким, ради у БИГЗ дигиталним слушним радионицама, решава стилске асоцијације. Пева, свира у школском разредом оркестру, вежба дикцију кроз модерне текстове, користи ИКТ алате као помоћ за кућно вежбање извођења. Импровизује на инструментима, истражује могућности звучних ефеката на рачунару/телефону, ради на пројектним задацима из БИГЗ књиге, прави звучне кулисе за текстове.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-** За ученике по ИОП-1 прилагођавају се теоријски текстови о модерним правцима и скраћује обим чињеница.

За ученике по ИОП-2 прилагођава се свирање Орфовог инструментаријума са фокусом на једноставну и стабилну ритмичку

подршку. За ИОП-3 уводе се задаци истраживања историје цеза, рока, филмске музике, дигитална продукција звука и солистички наступи.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Метода слушања уметничких дела: Примењује се континуирано како би се ученици уживели у комплексне звуковне пејзаже 20. и 21. века (импресионизам, експресионизам, авангарда, цез, рок), развијајући аналитичке слушне способности. Метода практичног рада: Обухвата континуирано извођење (хорско певање популарних и уметничких песама, оркестарско свирање на Орфовом инструментаријуму) према БИГЗ партитурама. Метода демонстрације: Приказивање видео-снимака великих концерата, филмских сцена, 3Д модела модерних електронских инструмената и наставников звучни модел. Дијалогска метода: Кључна за покретање дебата о утицају медија, звучном загађењу, правима интелектуалне својине и естетској вредности комерцијалне музике. Метода излагања: Користи се за сажето и јасно представљање специфичних теоријских концепата као што су атоналност, додекафонија, структура цез синкопе и историјски развој технологије звука. Технике рада: Интерпретација савременог репертоара: Рад на песмама модерног доба са фокусом на специфичан израз, јасну артикулацију и праћење БИГЗ аудио матрица. Аналитичко и критичко слушање: Израда естетских и социолошких табела утисака (праћење редитељских и музичких поступака у филму, анализирање емоционалног набоја у експресионизму). Музичке и ритмичке импровизације: Употреба цез и рок образаца за креирање малих вокално-инструменталних дијалога на часу. Компаративна анализа медија: Упоредивање различитих извођења исте песме (нпр. изворна народна песма насупрот модерном рок или електронском аранжману). Мултимедијални пројектни рад: Смишљање и реализација презентација, кратких видео-клипова са сопственом звучном подлогом (употреба ИКТ алата). Облици рада: Фронтални рад: Групно упевавање, колективно извођење заједничког репертоара, заједничка рецепција слушаних дела са БИГЗ ЦД-а и наставниково излагање историјског контекста. Групни рад: Тимски рад на пројектним задацима (нпр. истраживање једне рок подкултуре), рад по извођачким групама у оквиру разредог оркестра (ритмичка секција, мелодијска секција). Рад у паровима: Међусобно анализирање дигиталних музичких квизова, заједничко креирање једне звучне

	приче на рачунару/телефону. Индивидуални рад: Самостално вођење завршног музичког дневника, солистички наступи (за ученике који то желе), писање критичких осврта на тему звучног загађења и израда задатака у радним свескама. ИОП: ИОП-1 (Прилагођавање програма): Смањује се број историјских чињеница о авангардним правцима; фокус је на популарној и филмској музици која је ученику блиска; текстови песама се прилагођавају форматом; акценат је на аудио-визуелном доживљају. ИОП-2 (Измењени програм): Максимално поједностављивање ритмичких захтева; ученик користи једноставне удараљке које захтевају базичну грубу моторику (нпр. велики бубањ, чинеле) пратећи искључиво почетак сваког такта; користе се прилагођене музичке апликације на додир. ИОП-3 (Напредни програм / Даровити ученици): Омогућава се рад у софтверима за напредну обраду звука; ученици раде сложене истраживачке пројекте о српској авангардној музици, имају улогу вође оркестарске секције или самостално компоњују кратке дигиталне теме за школске потребе. Диференцирана настава: Диференцијација у извођењу: Комплекснији синхронизовани ритмови (синкопе) додељују се ученицима који брже савладавају градиво или похађају музичку школу, док се за остале ученике партитура прилагођава тако да изводе стабилне, равне четвртине или половине, обезбеђујући чврсту метричку подлогу. Диференцијација у слушању и критичкој анализи: Приликом анализе савремених композиција (нпр. Стравинског), напреднији ученици детектују полиритмију и специфичне оркестарске боје, док остали ученици анализирају општи карактер, атмосферу, динамику и везу музике са филмском или позоришном сценом.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Вредновање ангажованости у дебатама, оцењивање истраживачких мини-пројеката на тему савремених дигиталних медија. Сумативни слушни тестови (препознавање правца, композитора, дела или жанра популарне музике). Формално и сумативно оцењивање практичног извођења (певање/свирање) појединачно или у групама на часу. Оцењивање креативности, залагања и техничке реализације уметничких пројеката и дигиталних радова.
Место извођења	Музички кабинет
Наставна средства	Уџбеник БИГЗ, рачунар, паметна табла, интернет извори. БИГЗ мултимедијални ЦД комплет, пројектор, звучници високе дефиниције. Клавир, Орфов дејџи инструментаријум, БИГЗ дигиталне матрице и нотна песмарица.

	Рачунари са звучним картицама, паметна табла, Орфов инструментаријум, БИГЗ радни материјали.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1: Ученик повезује основна знања из музичке писмености интегришући је са математиком (пропорција, размер, разломак) кроз певање, свирање, слушање музике и музичко стваралаштво. Изучава појаву и развој музичких инструмената (ударачке, жичане, дувачке и инструменте са диркама) кроз кључне карактеристике музичких стилова, као и њихове изражајне могућности. СПК2: Ученик партиципира у музичком догађају у улози пубlike, уме да опише и објасни сопствени доживљај уважавајући другачије мишљење. Слушајући традиционалну музику, разуме значај очувања културне баштине. У улози извођача изражава се једноставним, кратким музичким нумерама и покретом, те примењује изражајна музичка средства која су детерминисана карактером музичког дела и тиме развија сопствене стваралачке способности и креативност. Вокално се правилно изражава контролишући ниво буке и поштујући културу певања. Разуме текст песме и обогаћује речник матерњег и језика других народа препознајући ритмичку и метричку везу између музике и речи. СПК3: У свакодневном животу ученик примењује стечена музичка искуства и знања. Прати и учествује у музичком животу заједнице у улози пубlike. Учешћем у припреми музичког живота заједнице превенира вршњачко насиље и насилничко понашање, социјализује се, развија критичко мишљење и оспособљава се за повезивање наученог. Кроз песму, игру, покрет, развија сопствену координацију и моторику и остварује вршњачку комуникацију; схвата важност очувања културног наслеђа свога и других народа, развија осећање за тимски рад, индивидуалност, одговорност, показује самопоуздање. Средњи ниво: СПК1: Користи музичку терминологију приликом праћења историјског развоја музике у оквиру одређених друштвено-историјских прилика, изучавајући стилске карактеристике музичких праваца у традиционалном, духовном и световном стваралаштву, током извођења, слушања музике и стваралаштва. Повезује присуство, улогу и значај музике са догађајима, како из свакодневног живота појединца, тако и друштва од праисторије, преко старих цивилизација до 21. века. Разматра феномен звука као акустичне појаве и у том контексту повезује знања из физике са акустиком простора, инструмената и фреквенцијом. Разуме утицај музике на осећања и с тим у вези уочава њен утицај и на ментално здравље. СПК2: Активно партиципира у музичком догађају извођењем, слушањем музике и музичким стваралаштвом. Повезује феномен културне баштине са местом традиционалне музике у прошлости и садашњости, изучавајући обреде, народне обичаје, ношње, традиционалне певачке групе и инструменте, народне игре свога и других народа. Осмишљава једноставне ритмичке и мелодијске аранжмане користећи народне музичке инструменте. Идентификује различиту естетику у делима за слушање музике у односу на

	одређени стил, жанр и музичке облике повезујући их са друштвено-историјским контекстом, природном и културном баштином. Препознаје и повезује естетске елементе у различитим уметностима (плес, глума, ликовна уметност) и у неуметничком домену као што су комуникација, медији, дизајн. СПК3: Користи стечена музичка искуства и знања приликом одабира музике за одређене животне догађаје. Бавећи се активно музицирањем, здравствено профитира кроз развој говорног апарата, органа за дисање, централног нервног система, као и мишићног система. Развија естетску перцепцију, ствара критеријуме за вредновање музике и способност изражавања сопствених погледа на музику, формира музички укус и тиме утиче на себе и околину. Напредни ниво: СПК1: Анализом и синтезом музичке терминологије, кроз певање, свирање, слушање музике и музичко стваралаштво уочава међусобни утицај других уметности (књижевност, балет, ликовна и сценска уметност) и музике кроз различите стилове и њихову повезаност. Комбинујући звучне елементе музичких инструмената, реконструише изражајна средства музике, музичке форме и жанрове и смешта их у одговарајући стилски (историјски) контекст. Упознаје се са музичким школама и студијама, установама културе, као и са значајем учествовања у културном животу локалне заједнице. Користи ИКТ за самостално истраживање у области музике. СПК2: У области стваралаштва, као активан учесник креира нове музичке аранжмане (на већ познате мелодије, песме из различитих музичких епоха) примењујући принцип импровизације у домену мелодије и ритма, користећи понуђени музички материјал или осмишљавајући сопствени у задатим оквирима. СПК3: Партиципира у припреми и реализацији музичких догађаја на матерњем и језицима других народа индивидуално или у ансамблу. Испољава одговоран однос према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа. Вршњачком едукацијом, кроз моторичку и естетску перцепцију музичког догађаја, осмишљава и организује различите обуке, негујући правила тимског рада. Примењује ИКТ у певању, слушању музике и музичком стваралаштву. Прави избор ИКТ-а и користи их на одговоран и креативан начин у стварању музике.
Корелација	Српски језик и књижевност: Повезивање књижевних текстова, народних епских и лирских песама, басни и прича са музичким илустрацијама, народном баштином и оперским либретима. Развој дикције, артикулације и разумевања текста кроз вокално извођење (певање). Историја: Повезивање бурних друштвено-историјских дешавања, светских ратова и технолошког напретка у 20. и 21. веку са настанком модерне авангарде, цеза и рока. Ликовна култура: Компаративно праћење модерних праваца 20. века – како се импресионизам, експресионизам и кубизам паралелно развијају и у сликарству и у музици. Физичко и здравствено васпитање: Развој крупне моторике, координације покрета, такта и ритма кроз

	дечје и народне игре, плес и креативно изражавање покретом тела (body percussion). Очување здравља кроз вежбе правилног дисања и подизање свести о заштити слуха од звучног загађења. Верска настава / Грађанско васпитање: Разумевање улоге и развоја духовне (хорске) музике кроз историју. Развој толеранције, емпатије, тимског духа и културног идентитета кроз групно музицирање и прихватање различитих уметничких израза. Информатика и рачунарство (ИКТ): Примена дигиталних алата, образовних платформи, БИГЗ/Логос/Клетт е-уџбеника, аудио-видео записа и софтвера за обраду и креирање звука (музичке петље) у сврху уметничког стваралаштва. Математика (разломци и дељење кроз нотне вредности: цела, половина, четвртина, осмина), Српски језик и књижевност (драматизација текстова кроз звучне ефекте).
Наставната ма / област:	Човек и музика
Садржај теме	Музика у савременом друштву и дигиталном добу. Утицај масовних медија, интернета и друштвених мрежа на музичке навике и укус младих. Музичка индустрија, заштита ауторских права и пиратерија. Звучно загађење у урбаним срединама и заштита здравља (слуха). Музика као професија у 21. веку (продуцент, дизајнер звука, менаџер).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Препозна основне звучне карактеристике џез, рок и популарне музике у понуђеним примерима из БИГЗ уџбеника. Уочи важност примењене музике у позоришту, на филму, телевизији, рекламама и видео-играма. Препозна звучно загађење у окружењу и разуме како превелика бука штети слуху и општем здрављу. Средњи ниво: Разликује основне одлике уметничких праваца 20. века (импресионистичко преливање боја звука, експресионистички немир, авангарда). Опише драматуршку функцију филмске музике (како звук појачава страх, напетост, срећу или акцију на екрану). Критички анализира свој лични уметнички укус и аргументовано објасни избор савремене музике коју слуша у слободно време. Напредни ниво: Повеже радикалне уметничке промене из 20. века са великим историјским догађајима, ратовима и појавом модерне технологије. Објасни повезаност између музике и других области као што су медицина (музикотерапија) или спорт (ритам и корак у гимнастици). Уочи и представи како савремени композитори у својим рок или поп делима користе мотиве из класичне епохе или

	традиционалног фолклора.
Наставната тема /област:	Слушање музике
Садржај теме	Стилски правци уметничке музике 20. века: импресионизам (Дебиси, Равел), експресионизам и авангарда (Шенберг, Стравински), неокласицизам. Српска музика 20. века (Стеван Христић, Петар Коњовић, Љубица Марић). Настанак и развој џеза. Популарна музика (рок, поп, електронска музика). Примењена музика (филмска музика, музика за театар и видео-игре).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Препозна основне звучне карактеристике џез, рок и популарне музике у понуђеним примерима из БИГЗ уџбеника. Уочи важност примењене музике у позоришту, на филму, телевизији, рекламама и видео-играма. Препозна звучно загађење у окружењу и разуме како превелика бука штети слуху и општем здрављу. Средњи ниво: Разликује основне одлике уметничких праваца 20. века (импресионистичко преливање боја звука, експресионистички немир, авангарда). Опише драматуршку функцију филмске музике (како звук појачава страх, напетост, срећу или акцију на екрану). Критички анализира свој лични уметнички укус и аргументовано објасни избор савремене музике коју слуша у слободно време. Напредни ниво: Повеже радикалне уметничке промене из 20. века са великим историјским догађајима, ратовима и појавом модерне технологије. Објасни повезаност између музике и других области као што су медицина (музикотерапија) или спорт (ритам и корак у гимнастици). Уочи и представи како савремени композитори у својим рок или поп делима користе мотиве из класичне епохе или традиционалног фолклора.
Наставната тема /област:	Извођење музике
Садржај теме	Вокално извођење: Једногласно и вишегласно певање канона, уметничких композиција 20. века, традиционалних и популарних (поп, рок) песама прилагођених школском узрасту из БИГЗ збирке. Очување гласа током завршне фазе стабилизације мутације. Инструментално извођење: Свирање аранжмана са сложенијим синхронизованим ритмовима (синкопе, променљиви тактови) на Орфовом инструментаријуму.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Пева заједно у групи савремен школски и популаран репертоар, прилагођавајући свој глас јачини колектива. Прати и репродукује једноставан модеран ритам (нпр. синкопе) ударањем дланова или Орфовим инструментима. Активно учествује у заједничкој реализацији школских манифестација (приредбе, испраћај матураната). Средњи ниво: Свесно контролише свој вокални апарат, држање тела и јачину гласа током завршне фазе мутације у осмом разреду. Пева тачно и ритмички прецизно модерне БИГЗ композиције пратећи нотни запис и дигиталне звучне матрице. Изрази свој доживљај савремене песме кроз друге уметничке форме – драмски покрет, плес или сценски наступ. Напредни ниво: Учествује у идејном осмишљавању, припреми репертоара и техничкој реализацији културних догађаја у школи и заједници. Свира самостално и прецизно захтевније ритмичке партитуре на дејчим удараљкама као пратњу хору на јавном наступу. Користи дигиталне ИКТ алате, образовне аудио/видео платформе или програме за спајање звучних петљи ради уметничког изражавања.
Наставна тема /област:	Музичко стваралаштво
Садржај теме	Креативна примена музичке писмености. Осмишљавање оригиналних ритмичких пратњи за савремене песме. Импровизација једноставних цез-мотива (по принципу „питање–одговор“). Коришћење доступних ИКТ алата и бесплатних софтвера за компоновање, снимање и обраду звука. Израда мултимедијалних пројеката на основу БИГЗ унутстава.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Пева заједно у групи савремен школски и популаран репертоар, прилагођавајући свој глас јачини колектива. Прати и репродукује једноставан модеран ритам (нпр. синкопе) ударањем дланова или Орфовим инструментима. Активно учествује у заједничкој реализацији школских манифестација (приредбе, испраћај матураната). Средњи ниво: Свесно контролише свој вокални апарат, држање тела и јачину гласа током завршне фазе мутације у осмом разреду. Пева тачно и ритмички прецизно модерне БИГЗ композиције пратећи нотни запис и дигиталне звучне

	матрице. Изрази свој доживљај савремене песме кроз друге уметничке форме – драмски покрет, плес или сценски наступ. Напредни ниво: Учествује у идејном осмишљавању, припреми репертоара и техничкој реализацији културних догађаја у школи и заједници. Свира самостално и прецизно захтевније ритмичке партитуре на дечјим удараљкама као пратњу хору на јавном наступу. Користи дигиталне ИКТ алате, образовне аудио/видео платформе или програме за спајање звучних петљи ради уметничког изражавања.
--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Човек и музика	СПК1 – МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2– МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима. – МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествују у припремању културних	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.2. Представљају кључне карактеристике одређеног музичког стила/ правца у контексту друштвено-историјских прилика. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.4. Тумаче коришћење инструмената, инструменталних група у музичком делу у односу на звучне специфичности и техничке могућности. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.1. Идентификују утицај музике других епоха у делима савремене музике.

	манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.4. Именују композиције различитих стилова и жанрова. – МУЗ.ОО.С.2.5. Изражавају доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност). СПК3 – МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	– МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују избор музичких дела према тематском, литерарном или ликовном садржају. СПК3– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествоју у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
--	--	---	--

Наставна тема-област Слушање музике	СПК1– МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2– МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике. – МУЗ.ОО.О.2.4. Препознају контрасте и поновљени музички материјал у примерима за слушање музике. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.3. Усмено или писмено описују осећања и утисак о музичком делу. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествују у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.2. Представљају кључне карактеристике одређеног музичког стила/ правца у контексту друштвено-историјских прилика. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.4. Тумаче коришћење инструмената, инструменталних група у музичком делу у односу на звучне специфичности и техничке могућности. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.3. Препознају инструмент или групу у музичкој	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.2. Анализирају извођачке и техничке могућности инструмената у музичком делу, колористику и боју тона, висину и покретљивост/ виртуозност. – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.1. Идентификују утицај музике других епоха у делима савремене музике. – МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују избор музичких дела према тематском, литерарном или ликовном садржају. – МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или покретом.
---	--	---	---

		композицији. – МУЗ.ОО.С.2.4. Именују композиције различитих стилова и жанрова. – МУЗ.ОО.С.2.5. Изражавају доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност). – МУЗ.ОО.С.2.6. Импровизују једноставну мелодију и ритмичку пратњу користећи тело као инструмент. СПК3– МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	СПК3– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествоју у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
Наставна тема-област Извођење музике	СПК1– МУЗ.ОО.О.1.1. Примењују ноте, нотне вредности, ознаке за метар, динамику, темпо и остала изражајна средства музичке уметности. – МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2– МУЗ.ОО.О.2.1. Певају по слуху на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената.	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика,	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају нотни текст (музички метар, тоналитет, темпо, динамику, ритмичке фигуре, ознаке за изражајно извођење) у циљу тумачења музичког дела. – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...).

	– МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.2. Контролишу координацију и моторику кроз свирање и покрет. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествују у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.2. Певају на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената са нотног текста. – МУЗ.ОО.С.2.6. Импровизују једноставну мелодију и ритмичку пратњу користећи тело као инструмент. – МУЗ.ОО.С.2.7. Користе музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет. СПК3– МУЗ.ОО.С.3.1. Примењују и контролишу технику певања (држање тела, дисање, говорни апарат, дикција, артикулација). – МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу	– МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или покретом. СПК3– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествују у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према
--	---	---	--

		мишљење о музичком делу, усмено или писано.	усклађености звука.
Наставна тема-област Музичко стваралаштво	СПК1– МУЗ.ОО.О.1.1. Примењују ноте, нотне вредности, ознаке за метар, динамику, темпо и остала изражајна средства музичке уметности. – МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). СПК2– МУЗ.ОО.О.2.1. Певају по слуху на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената. – МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима. СПК3– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.2. Контролишу координацију и моторику кроз свирање и покрет. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествују у припремању културних манифестација, испољавајући	СПК1– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. СПК2– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.2. Певају на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената са нотног текста. – МУЗ.ОО.С.2.6. Импровизују једноставну мелодију и ритмичку пратњу користећи тело као инструмент.	СПК1– МУЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају нотни текст (музички метар, тоналитет, темпо, динамику, ритмичке фигуре, ознаке за изражајно извођење) у циљу тумачења музичког дела. – МУЗ.ОО.Н.1.2. Анализирају извођачке и техничке могућности инструмената у музичком делу, колористику и боју тона, висину и покретљивост/ виртуозност. – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. СПК2– МУЗ.ОО.Н.2.1. Идентификују утицај музике других епоха у делима савремене

	способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	– МУЗ.ОО.С.2.7. Користе музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет. СПКЗ– МУЗ.ОО.С.3.1. Примењују и контролишу технику певања (држање тела, дисање, говорни апарат, дикција, артикулација). – МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	музике. – МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују избор музичких дела према тематском, литерарном или ликовном садржају. – МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или покретом. СПКЗ– МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествују у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
--	--	---	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет – Музичка култура		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Разумевање сложености музичких праваца 20. и 21. века, развијање критичког мишљења према масовним медијима, унапређивање извођачких вештина кроз интерпретацију разноврсног репертоара, те сагледавање улоге дигиталне технологије у савременој музичкој уметности и индустрији.		
Тема:		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Тема: Музика 20. века и савремени медији Начини и поступци: Поједностављено упознавање са одликама џез, рок и популарне музике преко блиских примера из БИГЗ уџбеника. Едукативни разговори о штетности буке из окружења и звучног загађења по ментално здравље, уз израду једноставних паноя који повезују савремену музику и свакодневни живот. Тема: Колективно извођење и мутација Начини и поступци: Пажљив рад на прилагођавању хорског репертоара ученицима у завршној фази мутације гласа. Певање једноставнијих савремених песама у сигурним опсезима уз праћење дигиталних матрица, и вежбање стабилног модерног ритма (синкопе) кроз једноставно лупање такта или марширање у месту.	Методе рада: Метода слушања уметничких дела: Примењује се континуирано како би се ученици уживели у комплексне звуковне пејзаже 20. и 21. века (импресионизам, експресионизам, авангарда, џез, рок), развијајући аналитичке слушне способности. Метода практичног рада: Обухвата континуирано извођење (хорско певање популарних и уметничких песама, оркестарско свирање на Орфовом инструментаријуму) према БИГЗ партитурама. Метода демонстрације: Приказивање видео-снимака великих концерата, филмских сцена, 3Д модела модерних електронских инструмената и наставников звучни модел. Дијалогска метода: Кључна за покретање дебата о утицају медија, звучном загађењу, правима интелектуалне својине и естетској вредности комерцијалне музике. Метода излагања: Користи се за сажето и јасно представљање специфичних теоријских концепата као што су атоналност, додекафонија, структура џез синкопе и историјски развој технологије звука. Технике рада: Интерпретација савременог репертоара: Рад на песмама модерног доба са фокусом на специфичан израз, јасну артикулацију и праћење БИГЗ аудио матрица. Аналитичко и критичко слушање: Израда естетских и социолошких табела утисака (праћење редитељских и музичких поступака у филму, анализирање емоционалног набоја у експресионизму). Музичке и ритмичке импровизације: Употреба џез и рок образаца за	

	креирање малих вокално-инструменталних дијалога на часу. Компаративна анализа медија: Упоредивање различитих извођења исте песме (нпр. изворна народна песма насупрот модерном рок или електронском аранжману). Мултимедијални пројектни рад: Смишљање и реализација презентација, кратких видео-клипова са сопственом звучном подлогом (употреба ИКТ алата). Облици рада: Фронтални рад: Групно упевавање, колективно извођење заједничког репертоара, заједничка рецепција слушаних дела са БИГЗ ЦД-а и наставниково излагање историјског контекста. Групни рад: Тимски рад на пројектним задацима (нпр. истраживање једне рок подкултуре), рад по извођачким групама у оквиру разредог оркестра (ритмичка секција, мелодијска секција). Рад у паровима: Међусобно анализирање дигиталних музичких квизова, заједничко креирање једне звучне приче на рачунару/телефону. Индивидуални рад: Самостално вођење завршног музичког дневника, солистички наступи (за ученике који то желе), писање критичких осврта на тему звучног загађења и израда задатака у радним свескама.
Активност наставника	Води дебате о дигиталним медијима, презентује законе о ауторским правима, користи мултимедијалну БИГЗ платформу за приказ кратких документарних одломака, примењује ИОП стратегије. Емитује звучне и видео примере, води деконструкцију филмске сцене са и без музике, анализира авангардне партитуре, прилагођава сложеност и трајање слушних примера за ИОП. Поставља глас, бира атрактиван репертоар близак младима, диригује, прати извођење на клавиру или користи дигиталне караоке матрице из БИГЗ-а, поједностављује захтеве за ИОП ученике. Задаје стваралачке импровизационе теме, демонстрира основе рада у аудио-софтверима на паметној табли, подстиче експериментисање звуком, води

	ИОП ученике кроз поједностављене дигиталне апликације.
Активност ученика	Спроводи самоанализу временаведеног уз дигиталне музичке платформе, учествује у расправама, пише кратке есеје, креира правила за очување слуха. Води завршни музички дневник, упоређује ликовни импресионизам са музичким, ради у БИГЗ дигиталним слушним радионицама, решава стилске асоцијације. Пева, свира у школском разредом оркестру, вежба дикцију кроз модерне текстове, користи ИКТ алате као помоћ за кућно вежбање извођења. Импровизује на инструментима, истражује могућности звучних ефеката на рачунару/телефону, ради на пројектним задацима из БИГЗ књиге, прави звучне кулисе за текстове.
Начини праћења постигнућа	Вредновање ангажованости у дебатама, оцењивање истраживачких мини-пројеката на тему савремених дигиталних медија. Сумативни слушни тестови (препознавање правца, композитора, дела или жанра популарне музике). Формално и сумативно оцењивање практичног извођења (певање/свирање) појединачно или у групама на часу. Оцењивање креативности, залагања и техничке реализације уметничких пројеката и дигиталних радова.

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет – Музичка култура		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Разумевање сложености музичких праваца 20. и 21. века, развијање критичког мишљења према масовним медијима, унапређивање извођачких вештина кроз интерпретацију разноврсног репертоара, те сагледавање улоге дигиталне технологије у савременој музичкој уметности и индустрији.		

Тема:	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Тема: Музичка авангарда и интердисциплинарност Начини и поступци: Пројектна настава на тему утицаја историјских превирања на настанак модерне уметности (импресионизам, експресионизам, кубизам). Ученици самостално истражују и презентују интердисциплинарне везе музике са медицином (музикотерапија), спортом или ИТ сектором, анализирајући специфичне авангардне нотне записе. Тема: Организација културних догађаја и дигитална аудио-продукција Начини и поступци: Практичан рад на реализацији школских манифестација. Напредни ученици преузимају улогу лидера у координацији тимова за приредбе, осмишљавају уметничке аранжмане, те користе напредне ИКТ софтвере за спајање звучних петљи (<i>audio loops</i>), дигиталну обраду аудио-записа и креирање мултимедијалних садржаја за школу.	Методе рада: Метода слушања уметничких дела: Примењује се континуирано како би се ученици уживели у комплексне звуковне пејзаже 20. и 21. века (импресионизам, експресионизам, авангарда, цез, рок), развијајући аналитичке слушне способности. Метода практичног рада: Обухвата континуирано извођење (хорско певање популарних и уметничких песама, оркестарско свирање на Орфовом инструментаријуму) према БИГЗ партитурама. Метода демонстрације: Приказивање видео-снимака великих концерата, филмских сцена, 3Д модела модерних електронских инструмената и наставников звучни модел. Дијалошка метода: Кључна за покретање дебата о утицају медија, звучном загађењу, правима интелектуалне својине и естетској вредности комерцијалне музике. Метода излагања: Користи се за сажето и јасно представљање специфичних теоријских концепата као што су атоналност, додекафонија, структура цез синкопе и историјски развој технологије звука. Технике рада: Интерпретација савременог репертоара: Рад на песмама модерног доба са фокусом на специфичан израз, јасну артикулацију и праћење БИГЗ аудио матрица. Аналитичко и критичко слушање: Израда естетских и социолошких табела утисака (праћење редитељских и музичких поступака у филму, анализирање емоционалног набоја у експресионизму). Музичке и ритмичке импровизације: Употреба цез и рок образаца за креирање малих вокално-инструменталних дијалога на часу. Компаративна анализа медија: Упоређивање различитих извођења исте песме (нпр. изворна народна песма насупрот модерном рок или електронском аранжману). Мултимедијални пројектни рад: Смишљање и реализација презентација, кратких видео-клипова са сопственом звучном подлогом (употреба ИКТ алата).

	Облици рада: Фронтални рад: Групно упевавање, колективно извођење заједничког репертоара, заједничка рецепција слушаних дела са БИГЗ ЦД-а и наставниково излагање историјског контекста. Групни рад: Тимски рад на пројектним задацима (нпр. истраживање једне рок подкултуре), рад по извођачким групама у оквиру разредог оркестра (ритмичка секција, мелодијска секција). Рад у паровима: Међусобно анализирање дигиталних музичких квизова, заједничко креирање једне звучне приче на рачунару/телефону. Индивидуални рад: Самостално вођење завршног музичког дневника, солистички наступи (за ученике који то желе), писање критичких осврта на тему звучног загађења и израда задатака у радним свескама.
Активност наставника	Води дебате о дигиталним медијима, презентује законе о ауторским правима, користи мултимедијалну БИГЗ платформу за приказ кратких документарних одломака, примењује ИОП стратегије. Емитује звучне и видео примере, води деконструкцију филмске сцене са и без музике, анализира авангардне партитуре, прилагођава сложеност и трајање слушних примера за ИОП. Поставља глас, бира атрактиван репертоар близак младима, диригује, прати извођење на клавиру или користи дигиталне караоке матрице из БИГЗ-а, поједностављује захтеве за ИОП ученике. Задаје стваралачке импровизационе теме, демонстрира основе рада у аудио-софтверима на паметној табли, подстиче експериментисање звуком, води ИОП ученике кроз поједностављене дигиталне апликације.
Активност ученика	Спроводи самоанализу временаведеног уз дигиталне музичке платформе, учествује у расправама, пише кратке есеје, креира правила за очување слуха. Води завршни музички дневник, упоређује ликовни импресионизам са музичким, ради у БИГЗ дигиталним слушним радионицама, решава стилске асоцијације.

	Пева, свира у школском разредом оркестру, вежба дикцију кроз модерне текстове, користи ИКТ алате као помоћ за кућно вежбање извођења. Импровизује на инструментима, истражује могућности звучних ефеката на рачунару/телефону, ради на пројектним задацима из БИГЗ књиге, прави звучне кулисе за текстове.
Начини праћења постигнућа	Вредновање ангажованости у дебатама, оцењивање истраживачких мини-пројеката на тему савремених дигиталних медија. Сумативни слушни тестови (препознавање правца, композитора, дела или жанра популарне музике). Формално и сумативно оцењивање практичног извођења (певање/свирање) појединачно или у групама на часу. Оцењивање креативности, залагања и техничке реализације уметничких пројеката и дигиталних радова.

ИСТОРИЈА

Разред: осми	Годишњи фонд часова: 68
Наставни предмет: Историја	Недељни фонд часова:2
Службени гласник бр: 9/25	
Циљ учења предмета – Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.	
Опште предметне компетенције - Ученици учењем историје: стичу знања о прошлости и садашњости и развијају вештине и ставове; оспособљавају се да ефикасно и одговорно комуницирају о историјским и другим темама у различитим ситуацијама школског и ваншколског окружења; развијају основне аналитичке вештине неопходне за критичко сагледавање савременог света, његових историјских корена и актуелних цивилизацијских токова. Настава историје омогућава ученицима: овладавање основним научним принципима у истраживању и њиховој даљој примени у различитим ситуацијама, као и да, посредством специфичних историјских знања и вештина, комуникације на матерњем, али и употребом страних језика, пре свега у претраживању извора и информација на интернету, развијају лични и групне идентитете (национални, државни, европски). Настава и учење историје припрема ученике за одговорно учешће у демократском друштву брзих политичко-социјалних,	

технолошких и економских промена, оспособљава их да самостално, као и кроз удруживање и сарадњу, развијају способност комуникације и да на креативан и предузимљив начин доприносе да се, у складу са узрастом, одговори на савремене изазове на локалном, регионалном, европском и глобалном нивоу. Учење историје: омогућава упознавање са историјским и савременим променама и изградњу историјске свести утемељене у резултатима историјске науке; подстиче изградњу демократских вредности које подразумевају поштовање људских права, исказивање иницијативе и проактивног приступа у унапређивању интеркултуралног дијалога и сарадње, одговорног односа према разноврсној културно-историјској баштини, као и толерантности према другачијим ставовима и погледима на свет.	
Међупредметне компетенције - 1) компетенција за учење; 2) естетичка компетенција; 3) комуникација; 4) рад са подацима и информацијама; 5) решавање проблема; 6) сарадња;	
Активности наставника - Упознавање ученика са циљевима и садржајима програма, правилима рада, критеријумима оцењивања по областима; Наставник упознаје ученике, одређује њихово претходно искуство и утврђује иницијално стање; редовно прати рад и залагање ученика на часу, води рачуна о индивидуализацији, приступу ученику; подстиче код ученика развој мишљења и разумевања; Наставник подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично примењују; Негује позитивну климу у одељењу, охрабрује, помаже и подстиче ученике; омогућује ученицима да сами изводе закључке; Подстиче ученике на учење, оцењивањем мотивише ученике за учење, оцењивањем процењује ниво постигнућа ученика; идентификује напредак у учењу и постигнућима ученика.	
Активности ученика - Ученици активно приступају при излагању новог градива и изради задатака на часу, практично примењују стечена знања, активно учествују у раду, самопроцењују напредак, Ученици запажају, упоређују, примењују, повезују, решавају проблем, повезују знање са другим областима, ослањају се на претходно искуство...	
*Напомена за ИОП-1,2,3.- За ученике којима је потребна додатна подршка у учењу настава се реализује у складу са индивидуалним образовним планом уз прилагођавање садржаја, метода рада, наставних средстава и начина проверавања постигнућа.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: - Вербалне методе - Аналитичко-синтетичка метода - Посматрачке методе (демонстративна, илустративна) Технике рада: Рад са историјским изворима, израда временске ленте, мапе, табеле, квиз, питања из

	пешира Облици рада: - Фронтални - Индивидуални и индивидуализирани облик рада - Партнерски облик рада (рад у пару) - Групни облик рада - Тимски облик рада Диференцирана настава: Различит темпо рада, индивидуализована помоћ, различити начини провере знања.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана - Обезбеђивање корелације са сродним предметима - Свакодневно праћење рада ученика - Разна усмена проверавања, активност ученика на часу. - Писмене провере: тестови, контролне вежбе, контролни наставни листићи, 15-то минутне провере... - Самооцењивање - Вршњачко оцењивање - Праћење уредности школске свеске и доношење прибора.
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Табла, маркер, карта, пројектор
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1: Ученици: користе основне појмове из историје цивилизације у излагању историјске наратије у образовном и свакодневном контексту; издвајају и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из прошлости и садашњости и повезују их са временским и просторним оквирима; именују раздобља прошлости, историјске периоде и уређују их према хронолошком редоследу; показују историјски простор на историјској карти; разликују узроке од последица кључних догађаја; објашњавају значај научних открића, технолошких изума и уметничких дела за развој цивилизације.

	СПК2: Ученици класификују историјске изворе и описују њихову улогу у реконструкцији прошлости; користе различите историјске и друге изворе информација у елементарном истраживању; издвајају, у изворима информација, податке који су кључни за тему на којој раде; читају податке са карте, из графикона и табела; препознају стереотипе, пропаганду и манипулацију у изворима; откривају различите погледе, вишеструке перспективе на исти догађај, појаву или личност; идентификују историјске теме у уметничким и књижевним делима СПК3: Ученици разумеју различита значења појма историја и објашњавају повезаност историје са другим наукама и резултатима њиховог изучавања; препознају историјске корене у савременим друштвеним појавама и институцијама; познају историјски развој људских права и објашњавају кључне појаве, догађаје и процесе као и улогу личности у њиховом развоју; објашњавају значај културно-историјског наслеђа и савремене историјске културе за формирање личног и групних идентитета; издвајају репрезентативне примере културно-историјског наслеђа сопственог и других народа; учествују у активностима чији је циљ неговање сећања на значајне личности, појаве и догађаје, као и очување културне баштине у непосредном окружењу. Средњи ниво: СПК1: Ученици издвајају специфичности појмова из историје цивилизације и повезују их са појмовима из других наставних предмета; објашњавају утицај кључних појава, догађаја, процеса и личности на развој друштва, државе, привреде и културе у прошлости и садашњости; повезују и објашњавају узроке и последице појава, догађаја и процеса у различитим историјским периодима; доводе у везу и објашњавају међусобни утицај географских карактеристика, друштвених и културних појава, уметничких и научно-технолошких достигнућа у националној и општој историји у различитим временским и просторним оквирима. СПК2: Ученици: селекују и процењују историјске изворе и друге изворе информација према релевантности и сазнајној вредности за одређену тему; идентификују вишеструке перспективе на одређене историјске појаве, догађаје и процесе; уочавају сложеност појединих историјских појава и процеса; анализирају сличности и разлике у изворима који се односе на исту појаву, догађај или личност; доводе у везу стереотипе и пропаганду са историјским околностима у којима су настали; разликују митове, легенде и уметничке представе од историјских чињеница; планирају и спроводе истраживање на одређену тему; представљају резултате истраживања усмено, писано у различитим симболичким модалитетима уз коришћење дигиталних технологија. СПК3: Ученици: објашњавају значај историје, као наставног предмета и као науке, за разумевање
--	--

	савремених друштвених токова, за изградњу историјске свести утемељене на резултатима историјске науке и за формирање ставова, личног и колективних идентитета; разумеју утицај стереотипа, пропаганде и различитих врста манипулације на појаве и догађаје током прошлости и садашњости; аргументовано дискутују о различитим темама и у различитим окружењима, уз уважавање мишљења и ставова саговорника; повезују културно-историјску баштину са историјским и савременим контекстом и учествују у организовању и спровођењу активности усмерених на развој културе сећања, уз поштовање традиције и културног идентитета различитих заједница. Напредни ниво: СПК1: Ученици: имају развијен речник појмова и користе га за објашњавање специфичности појмова из историје цивилизације као и у комуникацији у школском и ваншколском окружењу; процењују значај историјских појава, догађаја, процеса и личности и повезују их са одговарајућим хронолошким и просторним оквиром; анализирају повезаност појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје и процењују значај те повезаности за развој друштва и државе у националним оквирима; формулишу аргументе и објашњавају узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, културе, привреда и народи; процењују утицај научно-технолошких и уметничких достигнућа на живот појединца и група у прошлости и садашњости. СПК2: Ученици: претражују изворе информација за одређену тему на матерњем и страном језику; критички просуђују историјске, али и савремене изворе информација, њихову садржину, веродостојност и поузданост; селекују и анализирају податке о догађају, појави, процесу, личности и постављају хипотезу; формулишу истраживачко питање и, у складу са његовом природом, бирају одговарајуће методолошке принципе историјске науке; доносе закључке и резултате представљају на различите начине – усмено, писано, табеларно, графички уз коришћење дигиталних технологија; реконструишу и приказују промене на историјско-географском простору поређењем историјских карата са савременим политичким картама; разликују научну од уметничке интерпретације историјског догађаја, појаве и/или личности. СПК3: Ученици: образлажу улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова; разумеју значај цивилизацијских тековина за развој хуманистичког, демократског, инклузивног друштва заснованог на поштовању различитости и интеркултуралности; анализирају друштвене појаве и институције и идентификују промене које су током историјског развоја доживеле; изражавају критички став према различитим врстама манипулације и супротстављају им се користећи аргументе засноване на науци; покрећу и спроводе активности усмерене на неговање културно-историјске
--	--

	баштине и развој културе сећања.
Корелација	Српски језик и књижевност: мемоарска и књижевна делао Првом и Другом светском рату, анализа историјских личности и догађаја Географија- промене граница држава, ратна подручја, политичка карта Европе и света Грађанско васпитање- људска права, демократија, међународне организације,, права мањина. Ликовна култура- пропаганда, плакати, уметност између два светска рата, споменици Музичка култура- музик као одраз друштвених промена, родољубиве и ратне песме. Информатика и рачунарство- израда презентација, дигиталних временских линија, истраживачких пројеката.

Наставна тема/област:	Европа, свет и српски народ између два светска рата
Садржај теме	Последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировна конференција у Паризу, нова карта Европе и света) Револуције у Русији и Европи (узрок, ток и последице) Стварање југословенске државе (југословенска идеја, процеси и носиоци) Политичке и друштвено економске прилике у Европи и свету (либерарна демократија, тоталитарне идеологије, економске кризе, култура, наука и уметност и свакодневни живот) Југословенска краљевина (простор, становништво, друштво, конституишање државе, политички живот,

	међународни положај, економске прилике, улога двора, национална и верска питања)
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Ученик ће да препозна време трајања периода између два светска рата, наведе основне последице Првог светског рата, препозна настанак држава у Европи након рата, зна да је створена Краљевина СХС, препозна најважније политичке појаве у Европи. Средњи ниво: Ученик ће знати да објасни последице Првог светског рата по Европу и српски народ, објасни зашто је настала Краљевина СХС, уочи разлике између демократије, фашизма и комунизма, повеже економску кризу са јачањем екстремних покрета, пореди положај различитих народа у Југославији, користи историјску карту. Напредњи ниво: Ученик ће да анализира политичке, економске и друштвене прилике у Европи између два рата, објасни повезаност догађаја у Југославији и Европи, критички анализира унутрашње проблеме Краљевине СХС. Анализира историјске изворе, повезује историјске појаве са савременим друштвом
Наставна тема/област:	Други светски рат
Садржај теме	Свет у рату – узроци, међународне кризе, сукоби и освајачка политика тоталитарних држава; Почетак и ток рата, зарађене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, нови начини ратовања; ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата, победа антифашистичке коалиције. Југославија и српски народ у рату – улазак у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и злочини; устанак, антифашистичка борба и грађански рат; војне операције, живот у рату. Последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције; уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине; Стварање ОУН.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Ученик наводи време трајања рата, препознаје главне силе, именује вође и државе, описује основне узроке рата, препознаје најважније догађаје, разликује појмове, уочава последице рата. Средњи ниво: Објашњава узроке рата, повезује догађаје и хронолошки их правилно распоређује,

	описује ток рата на главним фронтовима, објашњава прекретнице у рату. Напредњи ниво:Анализира политичке, економске и идеолошке узроке рата, процењује значај кључних догађаја и битака, повезује дешавања на различитим фронтовима, критички упоређује различита историјска тумачења рата.
Наставна тема/област:	Свет, Европа и српски народ у периоду Хладног рата
Садржај теме	Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе, деколонизација, европске интеграције, покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура. Југославија и српски народ после Другог светског рата – изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима, међународни положај, економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност; свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: Ученик наводи време трајања рата, препознаје главне силе, именује вође и државе, описује основне узроке рата, препознаје најважније догађаје, разликује појмове, уочава последице рата. Средњи ниво: Објашњава узроке рата, Повезује догађаје и хронолошки их правилно распоређује, описује односе између Источног и Западног блока, објашњава положај Југославије и политику несврстаних. Напредњи ниво: Анализира политичке, економске и идеолошке узроке Хладног рата, процењује значај Покрета несврстаних, повезује крај Хладног рата са распадом социјалистичких система и променама у Европи., критички упоређује различита историјска тумачења рата.
Наставна тема/област	Свет, Европа и српски народ у савременим процесима

Садржај теме	Свет после хладног рата – пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, Стварање Европске уније, доминација САД, локални конфликти и интервенције великих сила, процеси глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња тероризма, миграције, савремени културни покрети. Српски народ на крају 20. и почетком 21. века – криза СФРЈ 80-тих година, међунационалне тензије, увођење вишестраначког политичког система, Распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000. године, Република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања Европској унији, култура и спорт
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво:Ученик препознаје најважније савремене процесе у Европи, наводи основне догађаје везане за распад Југославије, препознаје улогу Србије у савременим европским процесима, наводи последице ратова деведесетих на простору бивше Југославије.. Средњи ниво:Објашњава узроке и последице распада Југославије, описује политичке и друштвене промене у Србији крајем 20. века, повезује процесе европских интеграција са променама у Србији анализира положај српског народа након распада Југославије. Напредњи ниво:Анализира политичке, економске и друштвене процесе у Европи и Србији, аргументовано доноси став о савременим историјским догађајима користећи различите изворе.Уочава повезаност историјских догађаја са данашњим међународним односима.

Образовни стандарди

Наставна тема-	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Европа, свет, српски народ између два рата	– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их саописима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу. – ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја.	– ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес – ИСТ.ОО.С.3.1. Објашњавају значај историје (наука и наставни предмет) за формирање ставова и за лични развој; разумевање савремених друштвених токова.	– ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквице.
Наставна тема-област Други светски рат	– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наратије, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске	– ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирају историјски простор на географској карти и на примерима описују како су одлике географског простора утицале на одређене историјске догађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.2.1. Селектују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају.	– ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима.

	одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу. – ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја – ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе према основној подели и наводе њихову улогу у реконструкцији прошлости.		
Наставна тема-област	– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наратије, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу. – ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век,	– ИСТ.ОО.С.1.1. Издвајају и описују специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.2. Повезују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације са појмовима из других наставних предмета. – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихов утицај на развој друштва, државе, привреде и културе. –	– ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима,

	миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно- технолошке изуме и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. – ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе према основној подели и наводе њихову улогу у реконструкцији прошлости. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљај информације из различитих извора и издавају кључне податке у вези са одређеном темом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикона.	ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирају историјски простор на географској карти и на примерима описују како су одлике географског простора утицале на одређене историјске догађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји. – ИСТ.ОО.С.2.1. Селектују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају. – ИСТ.ОО.С.2.2. Издавају и процењују прикупљене информације са становишта релевантности и сазнајне вредности за одређену тему. – ИСТ.ОО.С.2.4. Анализирају стереотипе, пропаганду и пристрасност у изворима доводећи их у везу са историјским контекстом. – ИСТ.ОО.С.2.5. Издавају и анализирају сличности и разлике у изворима информација који се односе на исту историјску појаву, догађај или личност. – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликују митове и легенде од историјских	узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.1.7. Повезују знања из историје са знањима из других наставних предмета при описивању и објашњавању научно-технолошких и уметничких достигнућа – ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирају значај историјских догађаја, појава, личности на основу мерила вредности времена одигравања, а не на основу савременог контекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.2.3. Реконструишу промене на историјско-географском простору поређењем савремених политичких карата са историјским картама других периода. – ИСТ.ОО.Н.2.4. Постављају хипотезу о разлозима за појаву разлика у тумачењима исте
--	--	---	---

	– ИСТ.ОО.О.2.5. Пореди различите изворе о истој историјској појави, догађају и/или личности и идентификују сличности и разлике у њиховом представљању и/или интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.2.6. Препознају историјске теме у књижевним и уметничким делима и идентификују сличности и разлике у њиховој научној и уметничкој интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.3.1. Разликују историју као науку, наставни предмет и раздобље прошлости и објашњавају повезаност историје са другим наставним предметима. – ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. – ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју културно-историјско наслеђе сопственог и других народа. – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и описују утицај културно-историјске баштине на изградњу идентитета.	чињеница. – ИСТ.ОО.С.2.7. Разликују историјски наратив од уметничке представе о историјској личности, догађају, појави и процесу. – ИСТ.ОО.С.2.8. Планирају и спроводе истраживање одређеног историјског догађаја/појаве/личности. – ИСТ.ОО.С.2.9. Представљају резултате истраживања на различите начине и уз коришћење дигиталних технологија. – ИСТ.ОО.С.3.1. Објашњавају значај историје (наука и наставни предмет) за формирање ставова и за лични развој; разумевање савремених друштвених токова. – ИСТ.ОО.С.3.2. Дискутују или дебатују у различитим окружењима о историјским и савременим темама уз уважавање разлика у становиштима и мишљењима других. – ИСТ.ОО.С.3.3. Илуструју, на примерима из прошлости и садашњости, последице различитих врста манипулације на појединца, групе и друштво. – ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификују улогу митова и легенди у изградњи идентитета. – ИСТ.ОО.С.3.7. Учествују у	историјске појаве, догађаја или личности у различитим изворима информација. – ИСТ.ОО.Н.2.5. Издвајају и наводе разлике у научној и уметничкој интерпретацији књижевног или уметн – ИСТ.ОО.Н.3.3. Анализирају и приказују развој савремених друштвених појава и/или институција током прошлости и садашњости и наводе промене које су уочили.
--	---	---	--

		организовању и спровођењу заједничких активности у вези са културом сећања и залажу се за равноправност различитих заједница, њихових традиција и културног идентитета.	
Наставна тема-област Европа, свет и српски народ у доба Хладног рата	– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наратије, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу. – ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште	– ИСТ.ОО.С.1.1. Издвајају и описују специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.2. Повезују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације са појмовима из других наставних предмета. – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихов утицај на развој друштва, државе, привреде и културе. – ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирају историјски простор на географској карти и на примерима описују како су одлике географског простора утицале на одређене историјске догађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у	– ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима, узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.1.7. Повезују знања из историје са знањима из других наставних предмета при описивању и објашњавању

	историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно- технолошке изуме и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. – ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе премаосновној подели и наводе њихову улогу уреструктуријацији прошлости. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљај информације из различитих извора и издавају кључне податке у вези са одређеном темом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикана. – ИСТ.ОО.О.2.5. Пореди различите изворе о истој историјској појави, догађају и/ или личности и идентификују сличности и разлике у њиховом представљању и/ или интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.2.6. Препознају	међусобну везу друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји. – ИСТ.ОО.С.2.1. Селектују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају. – ИСТ.ОО.С.2.2. Издавају и процењују прикупљене информације са становишта релевантности и сазнајне вредности за одређену тему. – ИСТ.ОО.С.2.4. Анализирају стереотипе, пропаганду и пристрасност у изворима доводећи их у везу са историјским контекстом. – ИСТ.ОО.С.2.5. Издавају и анализирају сличности и разлике у изворима информација који се односе на исту историјску појаву, догађај или личност. – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликују митове и легенде од историјских чињеница. – ИСТ.ОО.С.2.7. Разликују историјски наратив од уметничке представе о историјској личности, догађају, појави и процесу. – ИСТ.ОО.С.2.8. Планирају и спроводе истраживање одређеног историјског догађаја/појаве/личнос	научно-технолошких и уметничких достигнућа – ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирају значај историјских догађаја, појава, личности на основу мерила вредности времена одигравања, а не на основу савременог контекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.2.3. Реконструишу промене на историјско- географском простору поређењем савремених политичких карата са историјским картама других периода. – ИСТ.ОО.Н.2.4. Постављају хипотезу о разлозима за појаву разлика у тумачењима исте историјске појаве, догађаја или личности у различитим изворима информација. – ИСТ.ОО.Н.2.5. Издавају и наводе разлике у научној и уметничкој интерпретацији књижевног или уметн – ИСТ.ОО.Н.3.3. Анализирају и
--	---	--	---

	историјске теме у књижевним и уметничким делима и идентификују сличности и разлике у њиховој научној и уметничкој интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.3.1. Разликују историју као науку, наставни предмет и раздобље прошлости и објашњавају повезаност историје са другим наставним предметима. – ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. – ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју културно-историјско наслеђе сопственог и других народа. – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и описују утицај културно-историјске баштине на изградњу идентитета.	ти. – ИСТ.ОО.С.2.9. Представљају резултате истраживања на различите начине и уз коришћење дигиталних технологија. – ИСТ.ОО.С.3.1. Објашњавају значај историје (наука и наставни предмет) за формирање ставова и за лични развој; разумевање савремених друштвених токова. – ИСТ.ОО.С.3.2. Дискутују или дебатују у различитим окружењима о историјским и савременим темама уз уважавање разлика у становиштима и мишљењима других. – ИСТ.ОО.С.3.3. Илуструју, на примерима из прошлости и садашњости, последице различитих врста манипулације на појединца, групе и друштво. – ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификују улогу митова и легенди у изградњи идентитета. – ИСТ.ОО.С.3.7. Учествоју у организовању и спровођењу заједничких активности у вези са културом сећања и залажу се за равноправност различитих заједница, њихових традиција и културног идентитета.	приказују развој савремених друштвених појава и/или институција током прошлости и садашњости и наводе промене које су уочили.
--	--	---	--

Наставна тема-област: Европа, свет и српски народ у савременим процесима	– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наратије, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу. – ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје.	– ИСТ.ОО.С.1.1. Издвајају и описују специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.2. Повезују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације са појмовима из других наставних предмета. – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихов утицај на развој друштва, државе, привреде и културе. – ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирају историјски простор на географској карти и на примерима описују како су одлике географског простора утицале на одређене историјске догађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји. – ИСТ.ОО.С.2.1. Селектују историјске изворе према основној	– ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима, узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.1.7. Повезују знања из историје са знањима из других наставних предмета при описивању и објашњавању научно-технолошких и уметничких достигнућа – ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирају значај историјских догађаја, појава, личности на основу мерила вредности времена
--	---	--	--

	– ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно- технолошке изуме и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. – ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе премаосновној подели и наводе њихову улогу у реконструкцији прошлости. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљај информације из различитих извора и издвајају кључне податке у вези са одређеном темом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикана. – ИСТ.ОО.О.2.5. Пореди различите изворе о истој историјској појави, догађају и/ или личности и идентификују сличности и разлике у њиховом представљању и/ или интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.2.6. Препознају историјске теме у књижевним и уметничким делима и идентификују сличности и разлике у њиховој научној и уметничкој интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.3.1. Разликују	подели и повезују их са местима где се чувају. – ИСТ.ОО.С.2.2. Издвајају и процењују прикупљене информације са становишта релевантности и сазнајне вредности за одређену тему. – ИСТ.ОО.С.2.4. Анализирају стереотипе, пропаганду и пристрасност у изворима доводећи их у везу са историјским контекстом. – ИСТ.ОО.С.2.5. Издвајају и анализирају сличности и разлике у изворима информација који се односе на исту историјску појаву, догађај или личност. – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликују митове и легенде од историјских чињеница. – ИСТ.ОО.С.2.7. Разликују историјски наратив од уметничке представе о историјској личности, догађају, појави и процесу. – ИСТ.ОО.С.2.8. Планирају и спроводе истраживање одређеног историјског догађаја/појаве/личности. – ИСТ.ОО.С.2.9. Представљају резултате истраживања на различите начине и уз коришћење дигиталних технологија. – ИСТ.ОО.С.3.1. Објашњавају	одигравања, а не на основу савременог контекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.2.3. Реконструишу промене на историјско- географском простору поређењем савремених политичких карата са историјским картама других периода. – ИСТ.ОО.Н.2.4. Постављају хипотезу о разлозима за појаву разлика у тумачењима исте историјске појаве, догађаја или личности у различитим изворима информација. – ИСТ.ОО.Н.2.5. Издвајају и наводе разлике у научној и уметничкој интерпретацији књижевног или уметн – ИСТ.ОО.Н.3.3. Анализирају и приказују развој савремених друштвених појава и/или институција током прошлости и садашњости и наводе промене које су уочили.
--	--	---	---

	историју као науку, наставни предмет и раздобље прошлости и објашњавају повезаност историје са другим наставним предметима. – ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. – ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју културно-историјско наслеђе сопственог и других народа. – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и описују утицај културно-историјске баштине на изградњу идентитета.	значај историје (наука и наставни предмет) за формирање ставова и за лични развој; разумевање савремених друштвених токова. – ИСТ.ОО.С.3.3. Илуструју, на примерима из прошлости и садашњости, последице различитих врста манипулације на појединца, групе и друштво. – ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификују улогу митова и легенди у изградњи идентитета. – ИСТ.ОО.С.3.5. Препознају значај локалне културне баштине у ширим цивилизацијским оквирима и учествују у њеном очувању и афирмацији. – ИСТ.ОО.С.3.6. Повезују културно- историјску и природну баштину са историјским и савременим контекстом и активно учествују у њиховом очувању. – ИСТ.ОО.С.3.7. Учествоју у организовању и спровођењу заједничких активности у вези са културом сећања и залажу се за равноправност различитих заједница, њихових традиција и културног идентитета.	
--	---	---	--

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Историја		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Продубљивање и проширивање наставних саржаја, развијање критичког и истраживачког мишљења, оспособљавање ученика за самостално истраживање, развијање способности анализе историјских извора, развијање културе дијалога и аргументованог мишљења.		
Тема:	Свет, Европа и српски народ у првој половини 20. века	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачки рад, Рзговор и дискусија, рад на историјским изворима, пројектна настава, метода анализе, метода дебате и аргументације. Технике: Анализа историјских извора и докумената, израда презентација, плаката, анализа фотографија, филмова и илустрација, квизови знања и историјске игре, симулације историјских догађаја и играње улога. Облици рада: Самостално истраживање, заједничко решавање задатака, пројекти, дебате, радионице.	
Активност наставника	Планирање и избор тема за проширено учење, подстицање ученика за исраживање, организовање пројектних и истраживачких задатака, објашњавање сложенијих историјских процеса.	
Активност ученика	Самостално истраживање историјских тема, анализа и тумачење историјских извора, израда презентација и пројеката, учешће у дискусијама и дебатама.	
Начини праћења постигнућа	Праћење и анализа ученичких истраживачких раова и пројеката, цењивање презентација, реферата, есеја, процена самосталности у раду и истраживању.	

ДОПУНСКА НАСТАВА

Наставни предмет Историја		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Савладавање основних историјских појмова, догађаја и личности, разумевање најважнијих узрока и посленица историјских догађаја, развијање способности сналажења у времену, оспособљавање ученика за рад са историјском картом.Развијање интересовања за историју и културно наслеђе и подизање самопоуздања ученика.		
Тема:	Свет, Еврпа и српски народ након Другог светског рата и у савременим токовима	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:разговор, усмено излагање, метода демонстрације,, рад са текстом, илустративна метода Технике:Кратка и усмерена питања, разговор и вођена дискусија, подвлачење кључних појмова, прављење табела, рад са историјском картом, анализа слика, квизови и кратке провере знања. Облици рада:Индивидуални , рад у пару, групни рад, комбиновни рад	
Активност наставника	Прилагођавање градива способностима ученика, додатно објашњавање историјских појмова и процеса, коришћење једноставнијих примера, организовање понављања и вежбања.	
Активност ученика	Слушање објашњења наставника, постављање питања, рад са историјском картом, читање и анализа краћих историјских текстова и извора.	
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање и разговор са учеником, проверу разумевања, праћење активности, провера сналажења на историјској карти, кратке писане провере и квизове.	

ПРИПРЕМНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Историја		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова:10	Недељни фонд часова:
Циљ учења:Обнављање и учвршћивање основних историјских знања, систематизацију градива из претходних разредаотклањање празнина у знању и разумевању, развијање основних вештина, оспособљавање ученика за самостално учење.		
Тема:	Историјски развој кроз Стари, Средњи, Нови век и Савремено доба-општа и национална историја.	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Усмено излагање и објашњавање, метода разговора, понављање и систематизација градива, рад а картом, методе демонстрације, методе анализе Технике:Израда сажетака и бележака, подвлачење и издвајање кључних појмова попуњавање табела и шема, квизови знања и асоцијације. Облици рада:Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад	
Активност наставника	Планирање и израда садржаја за понављање, систематизација граива, усмерена дискусија, рад на отклањању нејасноћа и грешака ученика, коришћење наставних средстава, мотивација ученика.	
Активност ученика	Активно слушање и учествовање у понављању граива, одговарање на питања наставника, рад са историјском картом, попуњавање табела, шема, повезивање и систематизација градива.	
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, кратке писане провере, анализа рада на историјској карти, праћење тачности у решавању задатака, бележење напретка.	

ГЕОГРАФИЈА

Разред: ОСМИ	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр:	
Циљ учења предмета Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма	
Опште предметне компетенције Учење географије има за циљ да оспособи ученике да препознају, именују, дефинишу, лоцирају, описују и објашњавају основне астрономске феномене, као и физичко-географске и друштвено-географске објекте, појаве и процесе у својој локалној средини и на Земљи, чиме овај наставни предмет доприноси развоју логичког мишљења и научног погледа на свет. Ученици се на настави географије обучавају да прикупљају податке о елементима географске средине применом различитих метода, користе научну литературу и изворе, као и једноставне технике за обраду и приказивање резултата у виду табела, графикона и карата, анализирају их и аргументовано дискутују о њима. Уз помоћ дигиталних и других алата, ученици стичу географске вештине које ће примењивати у реалним животним околностима и даљем школовању. На примерима економских, политичких, културних и еколошких појава и процеса у свету, географија доприноси да се ученици вредносно оријентишу и имају позитиван став према различитостима. Захваљујући настави географије моћи ће да уоче проблеме, предлажу решења и активно учествују у унапређивању и заштити животне средине и културног наслеђа. Стечена искуства ученици ће интегрисати и користити за решавање сложенијих географских задатака на основу чега ће моћи да сагледају сопствена професионална интересовања. Кроз различите облике вршњачке сарадње у настави географије ученици развијају знатижељу, креативност и предузимљивост. На крају основног образовања ученици ће имати системски повезана географска знања, вештине и ставове потребне за даље школовање.	
Међупредметне компетенције	

- Компетенција за учење
- Сарадња
- Комуникација
- Рад са подацима и- информацијама
- Дигитална компетенција
- Одговоран однос према околини
- Одговоран однос према здрављу
- Одговорно учешће у демократском друштву
- Естетичка компетенција
- Решавање проблема

Активности наставника

- Планира,организује час, објашњава,предаје,посматра,прати, појашњава,показује, поставља питања,води дискусију,подстиче самостално закључивање ,одговара на питања,проверава оствареност исхода,бележи,демонстрира на карти

Активности ученика

- Повезују раније стечена знања са новим садржајима, самостално одређују, извршава постављени задатак, поставља питања,сарађује , одговара на питања, приступа иницијалном и другом тестирању-учествује у групном раду, раду у пару, проналази материјал, чита, користи статистичке података, анализира, изводи закључке, усмено се изражава и објашњава записује, упоређује физионимске и функционалне регије, поставља питања , израђује кратак семинарски рад и презентује, израђује пројектни задатак у групи и презентује ,самооцењује се, користи ИКТ, издаја примере, објашњава..

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

Што већа индивидуализација наставе у зависности од могућности ученика

Коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

Показивање континента, држава, река, планина и градова на карти; рад са неом картом уз помоћ боја, симбола и слика; препознавање географских појмова помоћу фотографија и илустрација; повезивање појмова и слика заокруживање тачних одговора; кратке усмене одговоре уз подршку наставника; рад у пару са учеником који пружа подршку; гледање едукативних видео-садржаја; израда паноа, цртежа или модела рељефа; сортирање појмова по групама; описивање природних појава једноставним реченицама;истраживање занимљивости о државама и народима.

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Вербално-текстуалне методе(метода монолога,метода дијалога, метода дискусије,текстуална метода Илустративно-демонстративне методе (метода демонстрације,метода илустрације) Савремене и иновативне наставне методе(пројектна настава,проблемска настава ,кооперативно учење,истраживачка метода Технике рада:олуја идеја,инсерт техника, коцкарење Облици рада: фронтални, групни, рад у пару,тимски и индивидуални. ИОП: Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) ;што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима ;размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... ;коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем Диференцирана настава: Диференцирана настава у географији за 8. разред подразумева прилагођавање наставе различитим способностима, интересовањима и темпу учења ученика. Циљ је да сваки ученик напредује у складу са својим могућностима и да активно учествује у наставном процесу.У диференцираној настави ученици не морају сви радити исте задатке на исти начин и истим темпом. Наставник организује наставу према нивоу знања ученика; према интересовањима ученика; према темпу рада; индивидуалним, паровским и групним радом; различитим наставним средствима и изворима знања. Најчешћи облици организације су: индивидуализовани задаци,рад у групама различитог нивоа, изборни задаци, пројектна и истраживачка настава, додатна и допунска настава. У настави географије диференцијација се може спроводити кроз: различите задатке на немој карти, анализу климатских дијаграма различите сложености, истраживање држава и регија, рад са статистичким
--	---

	подацима и тематским картама.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење и вредновање постигнућа ученика у настави географије има за циљ да утврди у којој мери су ученици усвојили знања, развили географске вештине и стекли навике самосталног истраживања и закључивања. Вредновање треба да буде континуирано, објективно и усмерено на напредак ученика. Најчешћи начини праћења и вредновања су: Усмено испитивање – провера разумевања географских појмова, процеса и појава, као и способности ученика да повезују научене садржаје и износе закључке. Писмене провере знања – контролни задаци, тестови знања, кратке провере након обрађених наставних јединица или тематских целина. Практични радови – рад на географским картама, коришћење атласа, одређивање географског положаја, читање картографских симбола и анализа различитих географских приказа. Израда пројеката и презентација – ученици самостално или у групама истражују одређене географске теме, прикупљају податке и презентују резултате рада. Посматрање активности ученика на часу – праћење учешћа у дискусијама, сарадње у групном раду, заинтересованости и ангажовања током наставе. Домаћи задаци – провера редовности рада, примене стечених знања и способности самосталног решавања задатака. Истраживачки задаци – прикупљање и анализа података из различитих извора, израда графикона, табела, скица и тематских карата. Самовредновање и вршњачко вредновање – ученици процењују сопствени рад и рад својих вршњака, чиме развијају критичко мишљење и одговорност према учењу. Приликом оцењивања наставник вреднује: усвојеност географских знања, разумевање појмова и процеса, примену знања у новим ситуацијама, сналажење на карти и коришћење географских извора, истраживачке и презентационе способности, активност и одговоран однос према раду.
Место извођења	Учионица

Наставна средства	Уџбеник,географска карта,атлас,свеска,табла,лап-топ,пројектор,нема карта
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 На основном нивоу ученици описују облик и кретања планете Земље и овладавају појмовном структуром о географском омотачу (рељеф, тектонски покрети и ерозије, време и клима, океани и воде на копну, земљиште и биоми). У домену картографске писмености категоризују географске карте по различитим критеријумима. У области друштвене географије исправно користе појмове везане за природно и механичко кретање становништва, насеља, привреду и државу. Географске објекте, појаве и процесе упоређују и одређују њихову припадност географским регијама у Србији и свету. СПК2 На основном нивоу ученици изводе закључке који су очигледни и засновани на експлицитно датим информацијама. Тумаче елементе географске карте и оријентишу се у простору. Очитавају вредности са аналогних и дигиталних мерних инструмената и податке са графичких приказа. У циљу географског закључивања, ученици илуструју географске објекте, појаве и процесе цртежом, скицом или једноставнијим географским моделом. СПК3 На основном нивоу ученици развијају научну писменост и апстрактно мишљење кроз усвајање појмовне структуре географије и сродних наука (астрономија, геологија, педологија, екологија, социологија, економија), што подразумева извођење дословних интерпретација односа и веза између објеката, појава и процеса у познатом просторном контексту. Одговорно се опходе према очувању животне средине и дају лични допринос у еколошким активностима групе и тима. Поседују географска знања која им омогућавају извођење закључака и доношење одлука релевантних за приватни или живот заједнице. Средњи ниво: СПК1 На средњем нивоу ученици објашњавају узроке и последице облика и кретања Земље, Сунца и Месеца. Ученици доводе у везу различи те појаве и процесе у географском омотачу и процењују стање животне средине. Анализирају факторе и динамику развоја друштвено-географских елемената простора. Идентификују, описују и објашњавају конститутивне елементе географских регија у Србији и свету. У домену картографске писмености упоређују садржаје географских карата по различитим критеријумима.

СПК2

На средњем нивоу ученици су оспособљени да посматрају географске појаве и врше мерења у познатом просторном контексту. У процесу усвајања географских знања конструишу једноставније географске моделе, који репрезентују просторне и односе величина релевантних географских објеката. Као изворе информација користе готове статистичке податке и приказе (графиконе, дијаграме), географске карте и релевантне научно-популарне и илустративне материјале. Израђују тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта. На основу расположивих статистичких података, врше једноставнија израчунавања (средње вредности, стопе промене географских величина, пропорције и мере). Ученици користе средства информационо-комуникационих технологија (ИКТ) као изворе информација и средства саопштавања резултата кроз мултимедијалне презентације.

СПК3

На средњем нивоу ученици анализирају информације о географском простору ради активног учешћа у доношењу одлука о уређењу свог насеља. Развијају друштвено прихватљиве ставове, користе научне концепте и примењују их у различитим животним ситуацијама. Проучавање географских одлика свог краја, Републике Србије и света у целини доприноси да ученици лакше доносе одлуке у вези са наставком школовања и избором будућег занимања. Заступају широку друштвену партиципацију и неговање различитости у заштити непосредне животне средине и обезбеђивању одрживог развоја

Напредни ниво:**СПК1**

На напредном нивоу ученици изводе закључке о утицајима појава у Сунчевом систему на географски омотач Земље (плима и осека, Месечеве мене, метеоритски кратери...). Разумевањем физичко-географских и друштвено-географских структурних елемената географског простора, ученици идентификују и тумаче узрочно-последичне, просторне, временске, хоризонталне и вертикалне везе и односе међу њима. Процењују утицаје природних и антропогених процеса на стање квалитета животне средине. Повезивањем географије са релевантним садржајима из домена сродних наука (астрономија, геологија, биологија, педологија, екологија, социологија, економија), ученици развијају комплексна, системски условљена знања која су у функцији анализирања географског простора на локалном, националном, регионалном и глобалном нивоу.

СПК2

На напредном нивоу ученици планирају и спроводе географско истраживање уз одређену помоћ и подршку.

	Податке добијене анализом географских карата, посматрањем, мерењем и анкетирањем пореде са подацима из литературе. Утврђују узроке и последице проучаваних географских појава и резултате истраживања илуструју, демонстрирају и презентују у виду тематских карата, макета и/или модела. У процесу географског закључивања користе и средства ИКТ-а и то као: изворе информација, алате за прикупљање и обраду података, мерне инструменте и средства за саопштавање резултата. СПКЗ На напредном нивоу ученици су оспособљени да аргументовано, уз уважавање ставова других, дискутују о сложенијим географским проблемима и да формулишу предлоге који на специфичан начин уважавају различите интересе и вредности. Критички анализирају стање географске средине и предлажу мере њене заштите. Вредновањем материјалног и нематеријалног културног наслеђа и учешћем у пројектима и организацији различитих манифестација, ученици негују осећање припадности свом народу и развијају однос поштовања према тековинама других народа.
Корелација	Историја: Национална историја; Биологија: распрострањеност биљног и животињског света... Техника и технологија: ресурси и производња
Наставна тема/област:	1.ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ
Садржај теме	Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси. Географски положај Србије. Историјско географски развој Србије. Символи Србије. Границе и проблеми пограничних крајева
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско географским развојем; – анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије;
Наставна тема/област:	2. ФИЗИЧКО ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ
Садржај теме	Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Тектонски облици рељефа. Падински процеси и рељеф настао деловањем воде. Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека. Утицаји ерозивних

	и акумулативних процеса на човека. Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде Србије. Реке Србије. Језера Србије. Заштита вода и заштита од вода. Земљишта Србије. Распрострањеност биљног и животињског света.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	описује узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; –класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне; – анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; – наводи начине коришћења вода Србије; – препознаје ефекте утицаја физичко географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; –доведе у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко географске карактеристике простора;
Наставна тема/област:	3. ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ
Садржај теме	Кретање броја становника и њихов просторни размештај. Природно кретање. Миграциони процеси. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални процеси. Градови. Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд. Природни ресурси и привредни развој. Друштвени услови привредног развоја и промене у структури привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај и географски простор. Туризам и трговина. Делатности кварталног сектора.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– објашњава популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције; – изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи; – изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; –израђује и анализира графичке приказе структура становништва; –објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи; –уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи; –доведе у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи; – препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине.
Наставна тема/област:	4. ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ

Садржај теме	Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	–процењује важност очувања природне и културне баштине Србије;
Наставна тема/област:	5. ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА
Садржај теме	Појам и географски положај завичаја. Природне карактеристике. Друштвене карактеристике.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	–учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; –анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује
Наставна тема/област:	6. СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ
Садржај теме	Срби у Црној Гори. Срби у БиХ – Република Српска. Срби у Хрватској. Срби у осталим суседним државама. Срби у дијаспори
Исходи наставе и учења у оквиру теме	–објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету.

Образовни стандарди

Наставна тема-област	Основни ниво	Средњи ниво:	Напредни ниво:
1. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	ГЕО.ОО.О.1.9. Одређују припадност географских објеката одређеној регији	- ГЕО.ОО.О.2.6. - Уз помоћ апликација инсталираних на паметним телефонима и другим ИКТ уређајима одређују свој апсолутни и релативни положај	
2. ФИЗИЧКО ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	- ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији. - ГЕО.ОО.О.1.9. Упоредно географске одлике изабраних регија у Србији и свету.	- ГЕО.ОО.О.2.6. Уз помоћ апликација инсталираних на паметним телефонима и другим ИКТ уређајима одређују свој апсолутни и релативни положај	- ГЕО.ОО.О.3.2. Конструктивно учествују у раду групе за потребе проучавања географских карактеристика локалне заједнице.

		-	
Наставна тема-област 3. ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Основни ниво: – ГЕО.ОО.О.1.9. Упоредјују географске одлике изабраних регија у Србији и свету. – ГЕО.ОО.О.2.3. Очитавају податке са графикона, табела и тематских карата	Средњи ниво: – ГЕО.ОО.С.1.6. Поредје утицај различитих географских фактора на развој и размештај становништва, насеља и привреде. – ГЕО.ОО.С.2.5. Израчунавају вредности основних демографских показатеља (стопе наталитета, морталитета, природног прираштаја, имиграције, емиграције, миграционог салда, укупне промене броја становника и густине насељености) на основу готових статистичких података. ГЕО.ОО.С.3.2. Заступају друштвено прихватљиве ставове (поштовање различитости, толеранција, итд.) у анализи географских феномена.	Напредни ниво: ГЕО.ОО.Н.1.2. Уочавају контрасте у области демографских промена, развоја привреде и процеса урбанизације у репрезентативним регијама Србије, Европе и света. – ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочно последичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата.
Наставна тема-област 4. ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА	Основни ниво: – ГЕО.ОО.О.1.10. Повезују објекте геонаслеђа и геодиверзитета са географским процесима којима они настају у	Средњи ниво: ГЕО.ОО.С.1.10. Аргументују своје мишљење о примењеним мерама заштите природе у Србији и свету	Напредни ниво: – ГЕО.ОО.Н.1.4. Изводе закључке о утицајима природних и антропогених процеса на стање квалитета животне средине у

СРБИЈЕ	Србији и свету. –ГЕО.ОО.О.1.11. Разликују категорије заштићених природних и културних добара и наводе примере у Србији и свету. – ГЕО.ОО.О.2.4. Одређују стране света помоћу компаса и природних и антропогених објеката у простору и на географској карти.		својој локалној средини, Србији и свету.
Наставна тема-област 5. ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	Основни ниво: – ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији. – ГЕО.ОО.О.2.3. Очитавају податке са графикона, табела и тематских карата. – ГЕО.ОО.О.2.4. Одређују стране света помоћу компаса и природних и антропогених објеката у простору и на географској карти. ГЕО.ОО.О.3.1. На личном примеру показују еколошки одговорно понашање (правилно одлагање отпада, рециклажа, учешће у активностима уређења околине). – ГЕО.ОО.О.3.2. Конструктивно учествују у раду групе за потребе проучавања географских карактеристика локалне заједнице. –ГЕО.ОО.О.3.3. Презентују породичне артефакте у циљу објашњавања географско	Средњи ниво: – ГЕО.ОО.С.1.6. Пореде утицај различитих географских фактора на развој и размештај становништва, насеља и привреде. ГЕО.ОО.С.1.9. Идентификују узроке загађивања и предлажу мере заштите воде, ваздуха и земљишта у својој локалној средини, Србији и свету. – ГЕО.ОО.С.1.10. Аргументују своје мишљење о примењеним мерама заштите природе у Србији и свету. –ГЕО.ОО.С.2.9. Конструирају једноставније моделе управљања отпадом у својој локалној средини у циљу смањења употребе ресурса, а повећања рециклаже већ коришћених. –ГЕО.ОО.С.3.1. Прикупљају и анализирају информације о стању животне средине и активно се укључују у уређење простора свог насеља. –	Напредни ниво: – ГЕО.ОО.Н.1.4. Изводе закључке о утицајима природних и антропогених процеса на стање квалитета животне средине у својој локалној средини, Србији и свету. ГЕО.ОО.Н.2.2. Осмишљавају климатолошки пројекат у локалној средини који укључује постављање истраживачких питања, избор метода, техника и ресурса (мерни инструменти и извори података), периода мерења, обраду података и извођење и презентацију закључака.

	историјског контекста у коме су они настали (порекло породице и њихове миграције).	ГЕО.ОО.С.3.3. Анализирају географске специфичности свога краја у циљу идентификовања потенцијалних занимања. ГЕО.ОО.С.3.4. Образлажу примену географских знања	
Наставна тема-област 6. СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	Основни ниво: ГЕО.ОО.О.1.8. Одређују припадност географских објеката одређеној регији – ГЕО.ОО.О.2.3. читавају податке са графикона, табела и тематских карата	Средњи ниво:	Напредни ниво:

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет ГЕОГРАФИЈА		
Разред: ОСМИ	Годишњи фонд часова:36	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа наставни програм у основној школи. Допунску наставу похађају ученици који у редовној настави нису остварили резултате предвиђене стандардима основног нивоа.		
Тема:	Географски положај,границе и величина територије Србије	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода,илустративно-демонстративна метода,метода практичног рада, текстуална Технике: Рад на карти, дискусија, анализа података,концепт,,кључне речи“	

	Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Посматра,тражи,показује,повезује,излаже, поставља питања, записује, попуњава листиће
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, практичан рад,продукти ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Физичко географске одлике Србије
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода,илустративно-демонстративна метода,метода практичног рада, текстуална Технике: Рад на карти, дискусија, анализа података,концепт,,кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Посматра,тражи,показује,повезује,излаже, поставља питања, записује, попуњава листиће
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, презентације и практичан рад,продукти ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Друштвено географске одлике Србије
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода, демонстративна метода, метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података. концепт,,кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Посматра,тражи,показује,повезује,излаже, поставља питања, записује, попуњава листиће
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, практичан рад,продукти

	ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Природна и културна баштина Србије
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Дијалогска метода,демонстративна метода,метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података. Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Решава задатке, анализира карте, учествује у дискусији и израђује презентације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, презентације и практичан рад,продукти ученикових активности,задовољство на часу
Тема:	Географија Завичаја
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода, демонстративна метода, метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података,концепт „кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у раду и прати напредовање ученика,мотивише
Активност ученика	Решава задатке, анализира карте, учествује у дискусији и израђује презентације
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу и практичан рад,задовољство на часу
Тема:	Срби у региону и дијаспори
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска метода, демонстративна метода, метода практичног рада. Технике: Рад на карти, дискусија, презентација, анализа података концепт „кључне речи“ Облици рада: Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад.
Активност наставника	Објашњава наставне садржаје, прилагођава задатке ученицима, помаже у

	раду и прати напредовање ученика,мотивише	
Активност ученика	Решава задатке на карти, анализира карте, учествује у дискусији и израђује презентације	
Начини праћења постигнућа	Усмено испитивање, тестови, активност на часу, практичан рад,задовољство на часу	
ПРИПРЕМНА НАСТАВА		
Наставни предмет:ГЕОГРАФИЈА		
Разред: ОСМИ	Годишњи фонд часова:18	Недељни фонд часова:0,5
Циљ учења: Циљ припремне наставе за завршни испит из географије у осмом разреду је систематизација, обнављање и продубљивање знања и вештина стечених током основног образовања, како би се ученици успешно припремили за полагање завршног испита.		
Тема:	Васиона	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалошка метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикона, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикона, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад,рад у пару,групни рад	
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке;усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче	

	их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Кретања Земље
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалошка метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикона, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: - анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикона, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: - Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и

	табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Литосфера и биосфера
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикана, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: - анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикана, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења;

	примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Клима
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалошка метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикана, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: - анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикана, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: - Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту

Тема:	Хидросфера
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикана, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикана, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Картографија
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска

	метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикона, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикона, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Становништво и насеља
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикона, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема);

	метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикана, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Европа
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикана, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са

	завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикана, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Азија
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикана, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикана, табела и статистичких података;

	коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Африка
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикона, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: - анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикона, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад

Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Америка
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикона, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: - анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикона, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: - Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака;

	прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Аустралија са Океанијом
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикона, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикона, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.

Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Поларне области
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикона, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: - анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикона, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: - Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита;

	самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту
Тема:	Република Србија
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: - монолошка метода (објашњавање и систематизација градива); дијалогска метода (разговор, питања и одговори); метода рада са текстом и картом; демонстративна метода (приказ карата, графикона, табела и фотографија); проблемска метода (решавање задатака и географских проблема); метода практичног рада (увежбавање задатака са претходних тестова). Технике: анализа и тумачење географских карата; решавање тестова и задатака са завршних испита из претходних година; израда шема, мапа ума и прегледа наставних садржаја; рад на наставним листићима; квизови знања и провере усвојености градива; анализа графикона, табела и статистичких података; коришћење дигиталних презентација и образовних платформи. Облици рада: Фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу; систематизује и обнавља наставне садржаје; објашњава непознате и сложеније појмове; припрема наставне материјале, карте, тестове и задатке; усмерава ученике у решавању задатака; прати напредовање ученика и пружа повратну информацију; анализира резултате вежби и указује на најчешће грешке; мотивише ученике и подстиче их на самосталан рад.
Активност ученика	Активно учествују у обнављању и систематизацији градива; одговарају на питања и учествују у дискусији; анализирају географске карте, графиконе и табеле; решавају задатке и тестове са претходних завршних испита; самостално или у групи решавају проблемске задатке; уочавају и исправљају сопствене грешке; постављају питања и траже додатна објашњења; примењују стечена знања у новим ситуацијама; процењују сопствени

	напредак и припремају се за завршни испит.
Начини праћења постигнућа	Резултати на завршном испиту

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА		
Разред: ОСМИ	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Основни циљ додатне је продубљивње већ стечена знања, како да примене научено и како да приступе изради такмичарских задатака. Упознавање природногеографских и друштвеноекономских карактеристика ваневропских континената, уважавање других, упознавање са различитим културама. На часовима додатне наставе подстиче се креативност, радозналост, сарадња и истраживачки рад. У додатној настави географије нагласак је на активном учешћу ученика, развијању истраживачких способности, критичком размишљању и примени географских знања у свакодневном животу.		
Тема:	Географски положај, границе и величина територије Србије	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалошка, истраживачка метода, проблемска метода, практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела, рад на пројектима, израда презентација и постера, коришћење дигиталних алата и географских информационих система, квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад	
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење, подржава и мотивише	
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе, ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре, анализира податке и учествује у дискусији, посматра и истражује околину	

Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
Тема:	Физичко-географске одлике Србије
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,молошко,дијалошко, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење.
Активност ученика	Самостално истражује, презентује резултате, анализира податке и учествује у дискусији.
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања.
Тема:	Друштвено-географске одлике Србије-становништво и насеља
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,молошко,дијалошко, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко

	мишљење,подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе,ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре,анализира податке и учествује у дискусији,посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
Тема:	Друштвено-географске одлике Србије-привреда
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,монолошка,дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење,подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе,ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре,анализира податке и учествује у дискусији,посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...

Тема:	Природна и културна баштина Србије
--------------	---

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,монолошка,дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење,подржава и мотивише
Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе,ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре,анализира податке и учествује у дискусији,посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...
Тема:	Срби у региону и дијаспори
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:,монолошка,дијалогска, истраживачка метода, проблемска метода,практични радови, демонстративна метода. Технике: Презентација, дебата, анализа података, рад на карти, анализа географских карата и тематских карата, графикона и табела,рад на пројектима,израда презентација и постера,коришћење дигиталних алата и географских информационих система ,квизови знања и едукативне игре; истраживање путем интернета и стручне литературе; посматрање и бележење појава у локалној средини. Облици рада: Индивидуални рад, рад у пару, групни рад,тимски рад
Активност наставника	Усмерава ученике, организује истраживачке активности и подстиче критичко мишљење,подржава и мотивише

Активност ученика	Самостално истражује различите географске изворе, ради на пројектним задацима, презентује резултате, израђује квизове и едукативне игре, анализира податке и учествује у дискусији, посматра и истражује околину
Начини праћења постигнућа	Презентације, пројектни задаци, усмено излагање, активност и резултати истраживања...

МАТЕМАТИКА

Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 136
Наставни предмет: Математика	Недељни фонд часова: 4
Службени гласник број 104 од 25.12.2024. (Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај основног образовања 104/2024-16)	
Циљ учења предмета је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.	
Опште предметне компетенције - Ученици усвајају основне математичке концепте и знања, груписане у три велике међусобно повезане области: бројеви и алгебра (А), геометрија и мерење (Г), обрада података и случајност (С), развијају математичку функционалну писменост, критичко мишљење и стичу основе апстрактног мишљења, чиме постају припремљени за даље образовање. Оспособљени су да комуницирају користећи математички језик и симболе, као и за тумачење природних и друштвених појава и процеса са становишта математике. Решавају проблеме из свакодневног живота, доносе и образлажу одлуке, користећи математику, индивидуално или у сарадњи са другима. Ученици развијају истраживачки дух и креативност.	

Мотивисани су да уче, напредују и изграђују позитивне ставове према математици и науци уопште. Развијају ставове о значају математичко-логичког резонувања као основе за доношење личних, друштвених, финансијских, еколошких и других одлука. Одговорно користе дигиталне технологије и податке за учење и решавање проблема. Прикупљају податке из поузданих извора, обрађују их, изводе закључке и презентују добијене резултате.

Међупредметне компетенције: компетенција за целоживотно учење; комуникација; рад с подацима и информацијама; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња.

Активности наставника: планира, организује и реализује наставни процес; припрема наставне садржаје, материјале и средства за рад; прати, усмерава и пружа подршку ученицима; подстиче, мотивише, даје упутства, излаже нове чињенице; демонстрира, илуструје; одређује редослед израде задатака; прилагођава наставу могућностима, потребама и интресовањима ученика; посматра, процењује, врши формативно и сумативно праћење и вредновање постигнућа ученика; даје повратну информацију и предлаже мере за унапређење рада; подстиче сарадњу, одговорност и културу комуникације; евидентира постигнућа ученика и води педагошку документацију.

Активности ученика: активно учествује у наставним активностима; посматра, уочава, истражује и открива математичке законитости; слуша, прати и разуме објашњења наставника; поставља питања и износи своја запажања, претпоставке и закључке; решава задатке и проблеме различитог нивоа сложености; примењује стечена знања; анализира, упоређује, процењује и аргументује своје поступке и решења; самостално, у пару или групи извршава постављене задатке; користи математички језик, симболе, ознаке и различите приказе података; користи уџбеник, збирку, радне листове, геометријски прибор; сарађује са вршњацима и размењује идеје и искуства; проверава тачност својих решења и врши самопроцену рада, презентује.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-** Прилагођавање начина рада (градиво је исто); прилагођавање исхода (измењени, нижи нивои

градива); проширивање програма(виши ниво градива).	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: вербална размена(дијалошко-монологска); илустративна ; демонстративна ; интерактивна метода; херуистичка; проблемска настава; кооперативно учење; пројектна настава; истраживачка метода; игровне методе; самостални рад ученика; метода практичних и графичких радова. Технике рада: демонстрација; илустрације и графички прикази; наставни листићи; презентације; квизови знања; израда паноя; ученици подучавају једни друге; мапа ума; грозд; инсерт техника; ланац знања; учење кроз игру; мисли-размени у пару; повезивање са реалним животом; коришћење модела. Облици рада: фронтални; индивидуални; рад у пару; групни рад. ИОП: Прилагођавање наставних садржаја, метода, облика рада, наставних средстава и начина провере и врсте оцењивања знања у складу са индивидуалним потребама и могућностима ученика.просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...); што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима; размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи; коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем. Диференцирана настава: Примена задатака различитих нивоа сложености, индивидуализован приступ ученицима, прилагођавање темпа рада, наставних материјала и активности способностима, интересовањима и потребама ученика.

Начини праћења и вредновања постигнућа	Свакодневно посматрање и праћење активности ученика на часу, усмено испитивање, провера домаћих задатака и самосталних радова(цртежи, панои, конструкторски материјал, пројекти ученика, презентације), преглед и анализа контролних вежби, писмених задатака, тестова, петнаестоминутних провера, блиц тестова, вредновање индивидуалног, групног и рада у пару, иницијално процењивање, формативно вредновање уз редовну повратну информацију, сумативно вредновање, самовредновање и вршњачко вредновање.
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Писани материјали, графички прикази, модели, видео материјали
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Ученици су овладали базичним знањима из области бројеви и алгебра, геометрија и мерење, обрада података и случајност, што чини најнужнија знања потребна за свакодневни живот и даље школовање. Ученици су усвојили основне појмове у вези са природним, целим и рационалним бројевима и одређују вредности једноставнијих израза. Изводе основне поступке при раду са именованим бројевима, што им омогућује да разумеју квантитативне одлике објеката и процеса. Ученици су овладали техником рада са основним алгебарским формама, одређују и проверавају решења једноставне линеарне једначине и неједначине, разликују директну и обрнуту пропорционалност и примењују својства пропорције. Објекте са заједничком особином представљају као скупове и елементарно користе скуповне операције и Венове дијаграме при закључивању. Као основ за разумевање односа објеката у реалном окружењу, ученици препознају и представљају геометријске објекте у равни и простору, познају и разликују њихова својства и

	односе припадања, одређују и упоређују мере. Користе Питагорину теорему у једноставнијим примерима. Усвојили су концепт подударности и симетричности и елементарно их користе. Једноставним анализама обрађују прикупљене нумеричке податке, одређују и приказују основне статистичке карактеристике. Разумеју концепт случајног догађаја и вероватноћу као меру случајности (неизвесности). СПК2 Ученици су овладали основним способностима комуникације користећи математички језик и симболе. Усвајају математичке појмове и концепте као менталне слике, користе конкретизацију, повезују познате чињенице на логичан начин. Учествују у методи вођеног откривања и едукативним играма које помажу и подстичу развој основних математичких вештина. Правилно користе геометријски прибор, калкулатор и едукативне софтвере на основном нивоу. Учећи математичке садржаје развијају систематичност, упорност и стичу одговорност према сопственом напретку у учењу. СПК3: Овладавањем основним математичким знањима и вештинама ученици су оспособљени за сналажење у свакодневним ситуацијама (управљање новцем, мерење, сналажење у простору, тумачење статистичких информација и сл.) и уједно припремљени за даље школовање у областима које захтевају само основне математичке компетенције. Свесни су примене математике у другим дисциплинама и значаја математике за развој логичког, апстрактног и критичког мишљења сваког појединца. Средњи ниво: СПК1 Ученици су овладали ширим знањима из области бројеви и алгебра, геометрија и мерење, обрада података и случајност, и примењују их за решавање разноврсних математичких проблема. Уочавају бијекцију између скупа реалних бројева и бројевне праве. Заокругљују реалне бројеве и процењују грешку заокругљивања. Израчунавају и процењују вредност бројевног израза. Овладали су појмовима у вези са
--	---

	дељивошћу и примењују правила дељивости. Овладали су техником рада са сложенијим алгебарским формама: трансформишу целе алгебарске изразе, решавају линеарне једначине и неједначине, као и системе линеарних једначина. Разумеју појам линеарне зависности променљивих. Примењују тврђења о односима страница и углова троугла. Примењују Питагорину теорему на различите геометријске фигуре. Усвојили су концепт сличности. Врше основне конструкције и изометријске трансформације геометријских фигура. Сабирају и одузимају векторе. Одређују и процењују мере геометријских објеката у равни и простору. Анализирају и графички представљају прикупљене податке. Израчунавају вероватноћу догађаја у једноставнијим случајевима. СПК2 Ученици су математички функционално писмени. Користе аналогiju за повезивање сличних математичких ситуација и проналажење решења у различитим, али сродним проблемима. Користе индуктивно закључивање, прелазе са конкретног на апстрактно мишљење. Развијају аналитичке вештине, логичко и критичко размишљање. Истражују различите приступе проблему уз подршку наставника или вршњака. Индивидуално и тимски реализују једноставније пројекте, користе одговарајуће софтвере у циљу усвајања, проширивања или продубљивања математичког знања. Ученици су отворени за критичко преиспитивање свог и туђег рада у циљу унапређења понуђених/добijених решења. СПК3 Ученици су оспособљени да адекватно користе математички језик у научној комуникацији, примењују математику при изучавању других наука (наставних предмета), доносе математички засноване одлуке у различитим областима личног и друштвеног контекста. Имају развијене математичке компетенције на нивоу који им омогућава успешан наставак школовања. Напредни ниво:
--	---

	СПК1 Ученици су овладали напредним знањима из области бројеви и алгебра, геометрија и мерење, обрада података и случајност. Оспособљени су за решавање сложенијих математичких проблема, показују дубље разумевање математичких појмова и концепата, као и прецизност у раду. Трансформишу сложеније целе алгебарске изразе. Проблеме из свакодневног живота решавају примењујући сложеније линеарне једначине, неједначине, системе и продужене пропорције. Интерпретирају својства линеарне функције задате аналитички или графички. Користећи својства геометријских објеката и тврђења о њиховим међусобним односима, доказују подударност и сличност троуглова, врше сложеније конструкције. Одређују квантитативна својства изучаваних геометријских објеката у равни и простору када потребни елементи нису непосредно дати. Прикупљају податке из поузданих извора, обрађује их, изводе закључке и презентују добијене резултате. Примењују основне особине вероватноће. СПК2 Ученици користе генерализацију, примењују анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема, користе аналогију у односу на објекте, својства и поступке, као и апстракцију без ослањања на конкретизацију. Користе ИКТ алате за решавање сложенијих математичких задатака. Реализују пројекте где повезују различите дисциплине кроз једноставне математичке моделе. Заинтересовани су за учење математике и доживљавају га као интелектуални изазов. СПК3 Ученици јасно изражавају своје математичке мисли и идеје. Примењују аналитичке и логичке вештине у сложеним животним ситуацијама. Примењују сложенија математичка знања и вештине засноване на апстрактном закључивању при решавању проблема. Припремљени су за наставак образовања у дисциплинама које захтевају висок ниво математичких компетенција. Имају развијено апстрактно и критичко мишљење, аналитички расуђују, спроводе анализе података у контексту других области и доносе одговарајуће закључке. Користе математичко-логичка знања у конструктивном дијалогу о различитим
--	--

	друштвеним и природним појавама. Показују интелектуалну радозналост и љубав према математици.
Корелација	Са српским језиком-разумевање и анализа текстуалних задатака, правилно математичко изражавање; са физиком-примена формула, пропорционалност, графикони, мерења и обрада података; са хемијом-проценти, мере, графикони и рачунање количина; са биологијом-статистичка обрада података и графичко приказивање резултата; са географијом-размера, координатни систем, графикони и проценти; са информатиком и рачунарством- примена дигиталних алата, табела, графика, и математичких програма; са техником и технологијом-геометријске конструкције, мерења и практична примена математике; са ликовном културом-симетрија, геометријски облици и просторни односи; са историјом-развој математике и значај познатих математичара; са грађанским васпитањем-сарадња, тимски рад и одговорност; са свакодневним животом-финансијска писменост, проценти, планирање и решавање практичних проблема.

Наставна тема /област:	СЛИЧНОСТ
Садржај теме	Пропорционалне величине. Талесова теорема. Сличност троуглова. Примене сличности.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту.
Наставна тема /област:	ТАЧКА, ПРАВА, РАВАН
Садржај теме	Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни. Полиедар.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом; – представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; - уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту.
Наставна тема/област:	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ
Садржај теме	Линеарна једначина. Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – реши линеарну једначину или неједначину; – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину или неједначину.
Наставната тема /област:	ПРИЗМА
Садржај теме	Призма: појам, врсте, елементи. Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину праве призме; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.
Наставната тема /област:	ПИРАМИДА
Садржај теме	Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: -израчуна површину и запремину четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама.

Наставна тема/област:	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА
Садржај теме	Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције, монотоност. Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – нацрта и анализира график линеарне функције.
Наставна тема/област:	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ
Садржај теме	Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате. Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената. Графичка интерпретација система. Примена у реалним ситуацијама.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – реши систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи систем линеарних једначина са две непознате.

Наставна тема/област:	ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА		
Садржај теме	Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правог ваљка. Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе. Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте.		
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама; – учествује у избору истраживачког пројекта и начина рада.		
Образовни стандарди			
Наставна тема/област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
СЛИЧНОСТ	СПК1: МАТ.А.ОО.О.1.4. Користе директну и обрнуту пропорционалност у познатом	СПК2: – МАТ.ОО.С.2.1. Користе аналогију како би повезали сличне математичке ситуације и	СПК1: – МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по

	контексту. СПК2: – МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познате чињенице како би извукли очигледне закључке.	пронашли решење у различитим, али сродним проблемима.	потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат, Талесова теорема, ставови подударности и сличности, значајне тачке троугла, збир углова многоугла.
ТАЧКА, ПРАВА, РАВАН	СПК1: – МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. – МАТ.Г.ОО.О.1.7. Израчунавају мерне величине једноставних геометријских објеката користећи одговарајуће формуле и Питагорину теорему.	СПК1: – МАТ.Г.ОО.С.1.5 Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања на једноставније објекте, служе се различитим јединицама мере.	СПК1: – МАТ.Г.ОО.Н.1.5. Конструирају геометријске фигуре, по потреби примењујући више познатих тврђења.
ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА	СПК1: – МАТ.А.ОО.О.1.5. Решавају једноставне линеарне једначине и неједначине.	СПК1: – МАТ.А.ОО.С.1.3. Решавају линеарне једначине и неједначине.	СПК3: – МАТ.ОО.Н.3.7. Спровode анализу податка у контексту других области и доносе закључке.

ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТ ОМ			
ПРИЗМА И ПИРАМИД А	СПК1: МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства.	СПК1: – МАТ.Г.ОО.С.1.6. Користе Питагорину теорему за одређивање елемената геометријских фигура и тела. – МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставнијим проблемима.	СПК1: – МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати.
ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	СПК2: – МАТ.ОО.О.2.8. Користе едукативне софтвере и апликације које пружају интерактивно искуство учења математике и решавања	СПК1: МАТ.А.ОО.С.1.4. Уочавају зависност међу променљивим величинама и примењују линеарну функцију.	СПК3: – МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке вештине у сложенијим животним ситуацијама.

	задатака. СПК3: – МАТ.ОО.О.3.6. Користе информације и статистичке податке за доношење личних одлука.		
СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИ Х ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	СПК2: МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основне математичке концепте кроз вежбу, упорност, уредност, систематичност и одговарајући интелектуални напор.	СПК1: – МАТ.А.ОО.С.1.3. Решавају линеарне једначине и неједначине, као и системе линеарних једначина са две непознате. СПК3: – МАТ.ОО.С.3.2. Приступају проблемима у свакодневним ситуацијама логично и систематски.	СПК2: – МАТ.ОО.Н.2.8. Показују радозналост за апстрактне математичке концепте и виде их као интелектуални изазов.
ВАЉАК, КУПА,	СПК1: МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за дужину, површину, запремину, масу,	СПК2: – МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различите приступе проблему, уз подршку наставника или	СПК1: – МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када

ЛОПТА	време и углове. СПКЗ: -МАТ.ОО.О.3.3. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за базичним аритметичким, алгебарским и геометријским знањима -МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења и сл.	вршњака. – МАТ.ОО.С.2.6. Индивидуално и тимски реализују краће пројекте у којима решавају проблеме везане за реалне ситуације.	потребни елементи нису непосредно дати.
--------------	---	--	--

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Математика		
Разред: 8.	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Циљ допунске наставе је пружање подршке ученицима у савладавању наставних садржаја, отклањању тешкоћа у учењу и постизању исхода предвиђених програмом наставе и учења математике.		

Тема:	СЛИЧНОСТ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Ученик вежба да: одреди размеру дужи; израчуна четврту геометријску пропорционалу; конструкцијски подели дуж на n једнаких делова или у датој размери; уочава на слици троуглове који су слични; применом Талесове теореме одређује дужину непознате дужи; уочава на слици сличне троуглове на основу једнакости унутрашњих углова; уочава парове пропорционалних страница сличних троуглова; одреди растојање између два места на основу размере карте. Методе: монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, индивидуализовани, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Идентификује тешкоће ученика у усвајању наставних садржаја, планира, организује, припрема наставу према потребама ученика, објашњава и додатно појашњава наставне садржаје, прилагођава методе, облике рада и задатке могућностима ученика, подстиче активно учешће ученика и развија самопоуздање у учењу, пружа помоћ и подршку у раду, прати напредовање ученика, даје повратне информације и смернице за даље учење, подстиче ученике на редовно вежбање и самосталан рад, сарађује са одељењским старешином стручним сарадницима и родитељима ради пружања адекватне

	подршке ученику.
Активност ученика	Активно прати објашњења и учествује у раду, поставља питања и тражи додатна објашњења, обнавља и утврђује претходно обрађене садржаје, решава задатке основног и средњег нивоа сложености, примењује усвојена знања, уочава и исправља грешке у раду, сарађује са вешњацима у пару или групи, извршава задатке према датим упутствима.
Начини праћења постигнућа	Формативно и сумативно вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада.
Тема:	ТАЧКА, ПРАВА, РАВАН Ученик вежба да: препозна основне геометријске објекте; уочава моделе основних геометријских појмова (тачка, права, раван) у учионици, школском дворишту; одреди однос тачке и праве и да запише однос припадања; одреди однос тачке и равни и да запише однос припадања; одреди да ли права припада равни; уочава на слици паралелне, нормалне, мимоилазне праве и уме да запише њихов однос; уочава на слици шта је пресек равни и уме да запише математичким писмом; одреди пројекцију тачке на праву; дефинише шта су колинеарне и компланарне тачке; дефинише чиме је одређена раван, а чиме права; одреди колико је правих одређено датим неколинеарним тачкама; израчунава дужину ортогоналне пројекције дужи када су крајње тачке са исте стране равни.
Начини и поступци остваривања	Методе: монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна

садржаја/теме	Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, индивидуализовани, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Идентификује тешкоће ученика у усвајању наставних садржаја, планира, организује, припрема наставу према потребама ученика, објашњава и додатно појашњава наставне садржаје, прилагођава методе, облике рада и задатке могућностима ученика, подстиче активно учешће ученика и развија самопоуздање у учењу, пружа помоћ и подршку у раду, прати напредовање ученика, даје повратне информације и смернице за даље учење, подстиче ученике на редовно вежбање и самосталан рад, сарађује са одељењским старешином стручним сарадницима и родитељима ради пружања адекватне подршке ученику.
Активност ученика	Активно прати објашњења и учествује у раду, поставља питања и тражи додатна објашњења, обнавља и утврђује претходно обрађене садржаје, решава задатке основног и средњег нивоа сложености, примењује усвојена знања, уочава и исправља грешке у раду, сарађује са вешњацима у пару или групи, извршава задатке према датим упутствима.
Начини праћења постигнућа	Формативно и сумативно вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада.
Тема:	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ

	НЕПОЗНАТОМ Ученик вежба да: решава линеарне једначине и неједначине у којима се непозната појављује само у једном члану користећи се само једном рачунском операцијом; неједначине облика $x > a$, $x \geq a$, $x < a$, $x \leq a$, уме да прикаже графички и помоћу интервала, проверава да ли дати број припада скупу решења једначине или неједначине; решава линеарне једначине и неједначине у којима се непозната јавља са обе стране знака (не)једнакости са и без заграда, користећи се множењем монома и полинома; влада појмом еквивалентних линеарних једначина и неједначина; одређује врсту решења линеарне (не)једначине; неједначине облика $a * x * b$, за $*$ $\in \{<, \leq\}$, где је x непозната, уме да прикаже графички и помоћу интервала.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монологска, дијалогска, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, индивидуализовани, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Идентификује тешкоће ученика у усвајању наставних садржаја, планира, организује, припрема наставу према потребама ученика, објашњава и додатно појашњава наставне садржаје, прилагођава методе, облике рада и задатке могућностима ученика, подстиче активно учешће ученика и развија самопоуздање у учењу, пружа помоћ и подршку у раду, прати напредовање

	ученика, даје повратне информације и смернице за даље учење, подстиче ученике на редовно вежбање и самосталан рад, сарађује са одељењским старешином стручним сарадницима и родитељима ради пружања адекватне подршке ученику.
Активност ученика	Активно прати објашњења и учествује у раду, поставља питања и тражи додатна објашњења, обнавља и утврђује претходно обрађене садржаје, решава задатке основног и средњег нивоа сложености, примењује усвојена знања, уочава и исправља грешке у раду, сарађује са вешњацима у пару или групи, извршава задатке према датим упутствима.
Начини праћења постигнућа	Формативно и сумативно вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада.
Тема:	ПРИЗМА Ученик вежба да: уочава моделе коцке и квадра у реалним ситуацијама; разликује врсте призми; наводи основне елементе призме; црта мреже коцке и квадра; рачуна површине и запремине квадра и коцке; израчунава дијагоналу призме и површину дијагоналног пресека када су неопходни елементи непосредно дати; црта мреже и моделе правилних призми; рачуна површину и запремину правилне призме када су неопходни елементи непосредно дати.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна

	Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, индивидуализовани, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Идентификује тешкоће ученика у усвајању наставних садржаја, планира, организује, припрема наставу према потребама ученика, објашњава и додатно појашњава наставне садржаје, прилагођава методе, облике рада и задатке могућностима ученика, подстиче активно учешће ученика и развија самопоуздање у учењу, пружа помоћ и подршку у раду, прати напредовање ученика, даје повратне информације и смернице за даље учење, подстиче ученике на редовно вежбање и самосталан рад, сарађује са одељењским старешином стручним сарадницима и родитељима ради пружања адекватне подршке ученику.
Активност ученика	Активно прати објашњења и учествује у раду, поставља питања и тражи додатна објашњења, обнавља и утврђује претходно обрађене садржаје, решава задатке основног и средњег нивоа сложености, примењује усвојена знања, уочава и исправља грешке у раду, сарађује са вешњацима у пару или групи, извршава задатке према датим упутствима.
Начини праћења постигнућа	Формативно и сумативно вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада.
Тема:	ПИРАМИДА

	Ученик вежба да: уочава моделе пирамиде у реалним ситуацијама; разликује врсте прирамида; наводи основне елементе пирамиде; разликује мреже нацртаних пирамида према врсти пирамиде; црта мрежу и модел правилне пирамиде; рачуна површину и запремину правилне пирамиде када су неопходни елементи непосредно дати.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, индивидуализовани, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Идентификује тешкоће ученика у усвајању наставних садржаја, планира, организује, припрема наставу према потребама ученика, објашњава и додатно појашњава наставне садржаје, прилагођава методе, облике рада и задатке могућностима ученика, подстиче активно учешће ученика и развија самопоуздање у учењу, пружа помоћ и подршку у раду, прати напредовање ученика, даје повратне информације и смернице за даље учење, подстиче ученике на редовно вежбање и самосталан рад, сарађује са одељењским старешином стручним сарадницима и родитељима ради пружања адекватне подршке ученику.
Активност ученика	Активно прати објашњења и учествује у раду, поставља питања и тражи додатна објашњења, обнавља и утврђује претходно обрађене садржаје,

	решава задатке основног и средњег нивоа сложености, примењује усвојена знања, уочава и исправља грешке у раду, сарађује са вешњацима у пару или групи, извршава задатке према датим упутствима.
Начини праћења постигнућа	Формативно и сумативно вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада.

Тема:	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА Ученик вежба да: препозна линеарну функцију дату формулом; одреди вредност функције дате таблицом или формулом; црта график линеарне функције на основу табеле; уме аналитички да утврди да ли тачка припада графику функције; одреди експлицитни, односно имплицитни облик линеарне функције; одреди нулу функције; препозна и објасни да ли је функција дата у експлицитном облику растућа или опадајућа; препозна и објасни да ли функције дате у експлицитном облику имају паралелне графике.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, индивидуализовани, рад у пару, групни рад

Активност наставника	Идентификује тешкоће ученика у усвајању наставних садржаја, планира, организује, припрема наставу према потребама ученика, објашњава и додатно појашњава наставне садржаје, прилагођава методе, облике рада и задатке могућностима ученика, подстиче активно учешће ученика и развија самопоуздање у учењу, пружа помоћ и подршку у раду, прати напредовање ученика, даје повратне информације и смернице за даље учење, подстиче ученике на редовно вежбање и самосталан рад, сарађује са одељењским старешином стручним сарадницима и родитељима ради пружања адекватне подршке ученику.
Активност ученика	Активно прати објашњења и учествује у раду, поставља питања и тражи додатна објашњења, обнавља и утврђује претходно обрађене садржаје, решава задатке основног и средњег нивоа сложености, примењује усвојена знања, уочава и исправља грешке у раду, сарађује са вешњацима у пару или групи, извршава задатке према датим упутствима.
Начини праћења постигнућа	Формативно и сумативно вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада.
Тема:	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ Ученик вежба да: провери да ли је уређени пар решење система две једначине са две непознате са целим коефицијентима; реши методом замене систем у коме је једна непозната непосредно дата; решава једноставнији систем две једначине са две непознате са целобројним коефицијентима (методом замене

	и супротних коефицијента); одређује врсту система (одређен, неодређен, немогућ); решава систем две једначине са две непознате графичком методом.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, индивидуализовани, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Идентификује тешкоће ученика у усвајању наставних садржаја, планира, организује, припрема наставу према потребама ученика, објашњава и додатно појашњава наставне садржаје, прилагођава методе, облике рада и задатке могућностима ученика, подстиче активно учешће ученика и развија самопоуздање у учењу, пружа помоћ и подршку у раду, прати напредовање ученика, даје повратне информације и смернице за даље учење, подстиче ученике на редовно вежбање и самосталан рад, сарађује са одељењским старешином стручним сарадницима и родитељима ради пружања адекватне подршке ученику.
Активност ученика	Активно прати објашњења и учествује у раду, поставља питања и тражи додатна објашњења, обнавља и утврђује претходно обрађене садржаје, решава задатке основног и средњег нивоа сложености, примењује усвојена знања, уочава и исправља грешке у раду, сарађује са вешњацима у пару или

	групи, извршава задатке према датим упутствима.
Начини праћења постигнућа	Формативно и сумативно редновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада.
Тема:	КУПА, ВАЉАК И ЛОПТА Ученик вежба да: уочава модел ваљка у реалним ситуацијама; наводи основне елементе и уме да их обележи; препознаје мрежу ваљка међу датим мрежама; израчуна површину и запремину ваљка користећи се општим обрасцима за P и V, ако су сви подаци непосредно дати; црта мрежу и модел ваљка; рачуна површину и запремину ваљка; рачуна површину осног пресека и дијагоналу осног пресека ваљка; уочава модел купе у реалним ситуацијама; наводи основне елементе и уме да их обележи; препознаје мрежу купе међу датим мрежама; израчуна површину и запремину купе користећи се општим обрасцима за P и V, ако су сви подаци непосредно дати; црта мрежу и модел купе; рачуна површину и запремину када нису основни елементи непосредно дати; рачуна површину осног пресека купе; уочава модел лопте у реалним ситуацијама; наводи основне елементе лопте; рачуна површину и запремину када су основни елементи непосредно дати.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерт техника, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, индивидуализовани, рад у пару,

	групни рад
Активност наставника	Идентификује тешкоће ученика у усвајању наставних садржаја, планира, организује, припрема наставу према потребама ученика, објашњава и додатно појашњава наставне садржаје, прилагођава методе, облике рада и задатке могућностима ученика, подстиче активно учешће ученика и развија самопоуздање у учењу, пружа помоћ и подршку у раду, прати напредовање ученика, даје повратне информације и смернице за даље учење, подстиче ученике на редовно вежбање и самосталан рад, сарађује са одељењским старешином стручним сарадницима и родитељима ради пружања адекватне подршке ученику.
Активност ученика	Активно прати објашњења и учествује у раду, поставља питања и тражи додатна објашњења, обнавља и утврђује претходно обрађене садржаје, решава задатке основног и средњег нивоа сложености, примењује усвојена знања, уочава и исправља грешке у раду, сарађује са вешњацима у пару или групи, извршава задатке према датим упутствима.
Начини праћења постигнућа	Формативно и сумативно вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада.

ДОДАТНА НАСТАВА

Наставни предмет Математика

Разред: 8.	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Циљ додатне наставе је да ученик продубљује и проширује математичка знања и вештине, развија логичко критичко и креативно мишљење, способност решавања сложенијих проблема и интересовања за математику, у складу са својим способностима и интересовањима, као и припремање за такмичење и друге облике математичког стваралаштва.		
Тема:	СЛИЧНОСТ Ученик вежба да: примењује Талесову теорему у конструкцијама; конструише геометријску средину датих дужи; решава проблемске задатке примењујући сличност троуглова.	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошко, дијалoшка, илустративна, демонстративна, метода решавања проблема, самосталан рад ученика, метода рада на тексту, херуистичка метода, кооперативна, истраживачка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, истраживачки рад, пројектни рад	
Активност наставника	Планира, организује, припрема и бира сложеније задатке, проблемске ситуације и истраживачке активности, подстиче логичко, критичко и креативно мишљење, усмерава, пружа подршку, организује, прати напредовање ученика, даје повратне информације, мотивише, упућује на коришћење различитих извора знања и дигиталних алата, вреднује	

	постигнућа ученика и подстиче самовредновање.
Активност ученика	Активно учествује у раду и дискусији, решава сложеније математичке задатке и проблеме, истражује, примењује стечена знања, самостално и у сарадњи са вршњацима проналази различите стратегије поступке решавања проблема, анализира, упоређује и образлаже, користи дигиталне алате и различите изворе информација у учењу, развија, прецизност, упорност, креативност и критичко мишљење, учествује у математичким пројектима, радионицама, квизовима и такмичењима, врши самопроцену и процену успешности примењених стратегија решавања задатка.
Начини праћења постигнућа	Посматрање ангажованости и активности ученика током рада, праћење успешности и самосталности у решавању сложенијих и проблемских задатака, анализа домаћих задатака и истраживачких радова, праћење резултата на школским, општинским и другим нивоима такмичења, вредновање презентације пројекта и других продуката рада.
Тема:	ТАЧКА, ПРАВА, РАВАН Ученик вежба да: Израчунава дужину ортогоналне пројекције дужи када дуж заклапа угао 30° , 45° , 60° са равни; израчунава дужину ортогоналне пројекције у реалним ситуацијама.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошко, дијалошка, илустративна, демонстративна, метода решавања проблема, самосталан рад ученика, метода рада на тексту,

	херуистичка метода, кооперативна, истраживачка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, истраживачки рад, пројектни рад
Активност наставника	Планира, организује, припрема и бира сложеније задатке, проблемске ситуације и истраживачке активности, подстиче логичко, критичко и креативно мишљење, усмерава, пружа подршку, организује, прати напредовање ученика, даје повратне информације, мотивише, упућује на коришћење различитих извора знања и дигиталних алата, вреднује постигнућа ученика и подстиче самовредновање.
Активност ученика	Активно учествује у раду и дискусији, решава сложеније математичке задатке и проблеме, истражује, примењује стечена знања, самостално и у сарадњи са вршњацима проналази различите стратегије поступке решавања проблема, анализира, упоређује и образлаже, користи дигиталне алате и различите изворе информација у учењу, развија, прецизност, упорност, креативност и критичко мишљење, учествује у математичким пројектима, радионицама, квизовима и такмичењима, врши самопроцену и процену успешности примењених стратегија решавања задатка.
Начини праћења постигнућа	Посматрање ангажованости и активности ученика током рада, праћење

	успешности и самосталности у решавању сложенијих и проблемских задатака, анализа домаћих задатака и истраживачких радова, праћење резултата на школским, општинским и другим нивоима такмичења, вредновање презентације пројекта и других продуката рада.
Тема:	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТИМ Ученик вежба да: решава једначине са параметром, једначине и неједначине облика $AB=0$; саставља и решава линеарне једначине и неједначине; решава проблемске задатке са еквивалентним линеарним једначинама и неједначинама; користи једначине и неједначине решавајући и сложеније текстуалне задатке и задатке са реалним контекстом; на основу линеарне (не)једначине уме да креира проблем са реалним контекстом.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошко, дијалошка, илустративна, демонстративна, метода решавања проблема, самосталан рад ученика, метода рада на тексту, херуистичка метода, кооперативна, истраживачка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, истраживачки рад, пројектни рад
Активност наставника	Планира, организује, припрема и бира сложеније задатке, проблемске

	ситуације и истраживачке активности, подстиче логичко, критичко и креативно мишљење, усмерава, пружа подршку, организује, прати напредовање ученика, даје повратне информације, мотивише, упућује на коришћење различитих извора знања и дигиталних алата, вреднује постигнућа ученика и подстиче самовредновање.
Активност ученика	Активно учествује у раду и дискусији, решава сложеније математичке задатке и проблеме, истражује, примењује стечена знања, самостално и у сарадњи са вршњацима проналази различите стратегије поступке решавања проблема, анализира, упоређује и образлаже, користи дигиталне алате и различите изворе информација у учењу, развија, прецизност, упорност, креативност и критичко мишљење, учествује у математичким пројектима, радионицама, квизовима и такмичењима, врши самопроцену и процену успешности примењених стратегија решавања задатка.
Начини праћења постигнућа	Посматрање ангажованости и активности ученика током рада, праћење успешности и самосталности у решавању сложенијих и проблемских задатака, анализа домаћих задатака и истраживачких радова, праћење резултата на школским, општинским и другим нивоима такмичења, вредновање презентације пројекта и других продуката рада.
Тема:	ПРИЗМА Ученик вежба да: решава проблемске задатке примењујући размеру, пропорцију, проценат, масу и густину; рачуна површину и запремину призме

	примењујући Питагорину теорему на правоугли троугао чији је угао дат (30°, 45°, 60°); рачуна и процењује површину и запремину призме у задацима из реалног живота; уме да креира проблем са реалним контекстом, за чије решавање се користе Р и V призме.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошко, дијалошка, илустративна, демонстративна, метода решавања проблема, самосталан рад ученика, метода рада на тексту, херуистичка метода, кооперативна, истраживачка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, истраживачки рад, пројектни рад
Активност наставника	Планира, организује, припрема и бира сложеније задатке, проблемске ситуације и истраживачке активности, подстиче логичко, критичко и креативно мишљење, усмерава, пружа подршку, организује, прати напредовање ученика, даје повратне информације, мотивише, упућује на коришћење различитих извора знања и дигиталних алата, вреднује постигнућа ученика и подстиче самовредновање.
Активност ученика	Активно учествује у раду и дискусији, решава сложеније математичке задатке и проблеме, истражује, примењује стечена знања, самостално и у сарадњи са вршњацима проналази различите стратегије поступке решавања

	проблема, анализира, упоређује и образлаже, користи дигиталне алате и различите изворе информација у учењу, развија, прецизност, упорност, креативност и критичко мишљење, учествује у математичким пројектима, радионицама, квизовима и такмичењима, врши самопроцену и процену успешности примењених стратегија решавања задатка.
Начини праћења постигнућа	Посматрање ангажованости и активности ученика током рада, праћење успешности и самосталности у решавању сложенијих и проблемских задатака, анализа домаћих задатака и истраживачких радова, праћење резултата на школским, општинским и другим нивоима такмичења, вредновање презентације пројекта и других продуката рада.
Тема:	ПИРАМИДА Ученик вежба да: рачуна површину и запремину пирамиде примењујући Питагорину теорему на правоугли троугао чији је угао дат (30°, 45°, 60°); користи дијагонални пресек за израчунавање неопходних елемената; рачуна и процењује површину и запремину пирамида у задацима из реалног живота; рачуна и процењује површину и запремину сложених тела; креира проблем са реалним контекстом, за чије решавање се користе Р и V пирамида; решава проблемске задатке примењујући размеру, пропорцију, проценат, масу и густину.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошко, дијалогско, илустративна, демонстративна, метода решавања проблема, самосталан рад ученика, метода рада на тексту,

	херуистичка метода, кооперативна, истраживачка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, истраживачки рад, пројектни рад
Активност наставника	Планира, организује, припрема и бира сложеније задатке, проблемске ситуације и истраживачке активности, подстиче логичко, критичко и креативно мишљење, усмерава, пружа подршку, организује, прати напредовање ученика, даје повратне информације, мотивише, упућује на коришћење различитих извора знања и дигиталних алата, вреднује постигнућа ученика и подстиче самовредновање.
Активност ученика	Активно учествује у раду и дискусији, решава сложеније математичке задатке и проблеме, истражује, примењује стечена знања, самостално и у сарадњи са вршњацима проналази различите стратегије поступке решавања проблема, анализира, упоређује и образлаже, користи дигиталне алате и различите изворе информација у учењу, развија, прецизност, упорност, креативност и критичко мишљење, учествује у математичким пројектима, радионицама, квизовима и такмичењима, врши самопроцену и процену успешности примењених стратегија решавања задатка.
Начини праћења постигнућа	Посматрање ангажованости и активности ученика током рада, праћење

	успешности и самосталности у решавању сложенијих и проблемских задатака, анализа домаћих задатака и истраживачких радова, праћење резултата на школским, општинским и другим нивоима такмичења, вредновање презентације пројекта и других продуката рада.
Тема:	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА Ученик вежба да: одреди знак функције на основу графика; на основу текста изражава линеарну зависност величина и представља графички; решава задатке са параметром, примењујући својства линеарне функције.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошко, дијалошка, илустративна, демонстративна, метода решавања проблема, самосталан рад ученика, метода рада на тексту, херуистичка метода, кооперативна, истраживачка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, истраживачки рад, пројектни рад
Активност наставника	Планира, организује, припрема и бира сложеније задатке, проблемске ситуације и истраживачке активности, подстиче логичко, критичко и креативно мишљење, усмерава, пружа подршку, организује, прати напредовање ученика, даје повратне информације, мотивише, упућује на коришћење различитих извора знања и дигиталних алата, вреднује

	постигнућа ученика и подстиче самовредновање.
Активност ученика	Активно учествује у раду и дискусији, решава сложеније математичке задатке и проблеме, истражује, примењује стечена знања, самостално и у сарадњи са вршњацима проналази различите стратегије поступке решавања проблема, анализира, упоређује и образлаже, користи дигиталне алате и различите изворе информација у учењу, развија, прецизност, упорност, креативност и критичко мишљење, учествује у математичким пројектима, радионицама, квизовима и такмичењима, врши самопроцену и процену успешности примењених стратегија решавања задатка.
Начини праћења постигнућа	Посматрање ангажованости и активности ученика током рада, праћење успешности и самосталности у решавању сложенијих и проблемских задатака, анализа домаћих задатака и истраживачких радова, праћење резултата на школским, општинским и другим нивоима такмичења, вредновање презентације пројекта и других продуката рада.
Тема:	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ Ученик вежба да: саставља и решава систем две једначине са две непознате на основу сложенијег текста примењујући раније стечена знања (формуле за разлику квадрата, квадрат бинома, формуле за обим и површину геометријских фигура); саставља и решава систем две једначине са две непознате за проблем са реалним контекстом.
Начини и поступци остваривања	Методе: монолошко, дијалошка, илустративна, демонстративна, метода

садржаја/теме	решавања проблема, самосталан рад ученика, метода рада на тексту, херуистичка метода, кооперативна, истраживачка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, истраживачки рад, пројектни рад
Активност наставника	Планира, организује, припрема и бира сложеније задатке, проблемске ситуације и истраживачке активности, подстиче логичко, критичко и креативно мишљење, усмерава, пружа подршку, организује, прати напредовање ученика, даје повратне информације, мотивише, упућује на коришћење различитих извора знања и дигиталних алата, вреднује постигнућа ученика и подстиче самовредновање.
Активност ученика	Активно учествује у раду и дискусији, решава сложеније математичке задатке и проблеме, истражује, примењује стечена знања, самостално и у сарадњи са вршњацима проналази различите стратегије поступке решавања проблема, анализира, упоређује и образлаже, користи дигиталне алате и различите изворе информација у учењу, развија, прецизност, упорност, креативност и критичко мишљење, учествује у математичким пројектима, радионицама, квизовима и такмичењима, врши самопроцену и процену успешности примењених стратегија решавања задатка.

Начини праћења постигнућа	Посматрање ангажованости и активности ученика током рада, праћење успешности и самосталности у решавању сложенијих и проблемских задатака, анализа домаћих задатака и истраживачких радова, праћење резултата на школским, општинским и другим нивоима такмичења, вредновање презентације пројекта и других продуката рада.
Тема:	ВАЉАК, КУПА, ЛОПТА Ученик вежба да: рачуна површину и запремину ваљка који је описан или уписан у призму; примењује Питагорину теорему на троугао чији је угао дат (30°, 45°, 60°); рачуна и процењује површину и запремину ваљак у задацима из реалног живота; рачуна и процењује површину и запремину сложених тела; креира проблем са реалним контекстом, за чије решавање се користе P и V ваљка; решава проблемске задатке примењујући размеру, пропорцију, проценат, масу и густину. Рачуна површину и запремину сложених тела која настају ротацијом правоуглог трапеза, једнакокраког трапеза, ромба и квадрата око дијагонале, правоуглог троугла око хипотенузе; примењује Питагорину теорему на троугао чији је угао дат (30°, 45°, 60°); рачуна и процењује површину и запремину купе у задацима из реалног живота; рачуна и процењује површину и запремину сложених тела; решава проблемске задатке примењујући размеру, пропорцију, проценат, масу и густину; креира проблем са реалним контекстом, за чије решавање се користе P и V купе; Рачуна површину и запремину лопте која је описана или уписана у друга

	геометријска тела; рачуна и процењује површину и запремину лопте у задацима из реалног живота; рачуна и процењује површину и запремину сложених тела; решава проблемске задатке примењујући размеру, пропорцију, проценат, масу и густину; креира проблем са реалним контекстом, за чије решавање се користе Р и V лопте.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошко, дијалoшкa, илустрaтивнa, демонстрaтивнa, метода решавања проблема, самосталaн рaд ученикa, метода рaдa нa тексту, херуистичкa методa, коoперaтивнa, истрaживaчкa методa. Технике: израдa задaтaкa, демонстрaцијa, илустрaције и грaфички прикaзи, презентaцијa, мисли-рaзмeни у пaру Облици рaдa: фронтaлни, индивидуaлни, рaд у пaру, групни рaд, истрaживaчки рaд, пројектни рaд
Активност наставника	Плaнирa, оргaнизује, припремa и бира сложеније задaткe, проблемскe ситуације и истрaживaчкe активности, подстичe логичкo, критичкo и креaтивно мишљeње, усмерaвa, пружa подршкy, оргaнизује, прaти нaпредовaње ученикa, дaје поврaтнe информaције, мотивишe, упућује нa коришћeње рaзличитих извoрa знaњa и дигитaлних aлaтa, вреднује постигнућa ученикa и подстичe сaмoвреднoвaње.
Активност ученика	Активно учествује у рaду и дискусији, решaвa сложеније мaтемaтичкe задaткe и проблемe, истрaжује, примeњује стечeнa знaњa, сaмостaлно и у

	сарадњи са вршњацима проналази различите стратегије поступке решавања проблема, анализира, упоређује и образлаже, користи дигиталне алате и различите изворе информација у учењу, развија, прецизност, упорност, креативност и критичко мишљење, учествује у математичким пројектима, радионицама, квизовима и такмичењима, врши самопроцену и процену успешности примењених стратегија решавања задатка.
Начини праћења постигнућа	Посматрање ангажованости и активности ученика током рада, праћење успешности и самосталности у решавању сложенијих и проблемских задатака, анализа домаћих задатака и истраживачких радова, праћење резултата на школским, општинским и другим нивоима такмичења, вредновање презентације пројекта и других продуката рада.

ПРИПРЕМНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Математика		
Разред: 8.	Годишњи фонд часова: 10	Недељни фонд часова:
Циљ учења: Циљ припремне наставе математике је да ученик систематизује, обнови и повеже стечена математичка знања и вештине, отклони евентуалне недостатке у знању и успешно се припреми за завршни испит, пријемни испит или наредни ниво образовања.		

Тема:	БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА Основни ниви Ученик уме да: прочита и запише различите врсте бројева; преведе децимални запис броја у разломак и обрнуто; упореди по величини бројеве истог записа; изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа и рачуна , на пример $1/5$ од n, где је n дати природан број; дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим; користи целе бројеве и једноставне изразе са њима. Средњи ниво Ученик уме да: упореди по величини бројеве записане у различитим облицима; одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност; примени основна правила дељивости са 2,3,5,9 и декадним јединицама; користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама. Напредни Ученик уме да: одреди вредност сложенијег бројевог израза; оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама; користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама.
Начини и поступци остваривања	Методе: дијалогско-монолошка, текстуална, илустративно-демонстративна,

садржаја/теме	метода решавања проблема, самосталан рад ученика, херуистичка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу, обнавља и систематизује кључне садржаје из претходних разреда, објашњава и утврђује математичке појмове, правила, поступке и методе решавања задатака, припрема и реализује задатке различитих нивоа сложености, усмерава, подстиче, мотивише ученике, пружа додатна објашњења и подршку, користи различите наставне методе, средства и дигиталне алате у раду, прати напредовање ученика, организује пробна тестирања и анализира остварене резултате, даје повратне информације и предлаже активности за даље напредовање.
Активност ученика	Активно учествује, обнавља, утврђује и систематизује усвојена знања, решава задатке различитог нивоа сложености, примењује математичка правила, формуле и поступке, анализира, размењује идеје са вршњацима, образлаже поступак решавања, користи уџбеник, збирку задатака и дигиталне образовне садржаје, учествује у проверама знања и пробним тестирањима, поставља питања и тражи додатна објашњења, примењује стечена знања.
Начини праћења постигнућа	Праћење активности и ангажовања ученика, посматрање примене знања и вештина у решавању задатака, усмено испитивање и разговор, провера

	домаћих задатака и самосталних радова, пробни тестови по моделу завршног испита, анализа резултата тестирања и идентификовање области које захтевају додатни рад, праћење напретка ученика у односу на претходна постигнућа, самовредновање и вршњачко вредновање ученика.
Тема:	АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ Основни ниво Ученик уме да: реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану; израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима; сабира, одузима и множи мономе; одреди вредност функције дате таблицом или формулом. Средњи ниво Ученик уме да: реши линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате; оперише са степенима и зна шта је квадратни корен; сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином; уочи зависност међу променљивим, зна за појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције; користи једначине у једноставним текстуалним задацима. Напредни ниво

	Ученик уме да: саставља и решава једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате; користи особине степена и квадратног корена; зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома, увежбано трансформише алгебарске изразе; разликује директно и обрнуто пропорционалне величине, зна линеарну функцију и графички интерпретира њена својства; користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: дијалогско-монологска, текстуална, илустративно-демонстративна, метода решавања проблема, самосталан рад ученика, херуистичка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу, обнавља и систематизује кључне садржаје из претходних разреда, објашњава и утврђује математичке појмове, правила, поступке и методе решавања задатака, припрема и реализује задатке различитих нивоа сложености, усмерава, подстиче, мотивише ученике, пружа додатна објашњења и подршку, користи различите наставне методе, средства и дигиталне алате у раду, прати напредовање ученика, организује пробна тестирања и анализира остварене резултате, даје повратне информације и предлаже активности за даље напредовање.

Активност ученика	Активно учествује, обнавља, утврђује и систематизује усвојена знања, решава задатке различитог нивоа сложености, примењује математичка правила, формуле и поступке, анализира, размењује идеје са вршњацима, образлаже поступак решавања, користи уџбеник, збирку задатака и дигиталне образовне садржаје, учествује у проверама знања и пробним тестирањима, поставља питања и тражи додатна објашњења, примењује стечена знања.
Начини праћења постигнућа	Праћење активности и ангажовања ученика, посматрање примене знања и вештина у решавању задатака, усмено испитивање и разговор, провера домаћих задатака и самосталних радова, пробни тестови по моделу завршног испита, анализа резултата тестирања и идентификовање области које захтевају додатни рад, праћење напретка ученика у односу на претходна постигнућа, самовредновање и вршњачко вредновање ученика.
Тема:	ГЕОМЕТРИЈА Основни ниво Ученик: влада појмовима дуж, полуправа, права, раван и угао; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве; појмовима : троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник; разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла; уме да израчуна површину троугла, квадрата и правоугаоника и зна да употреби питагорину теорему; влада појмовима : круг, кружна линија и деловима круга; зна да израчуна обим и површину

	круга; влада појмовима коцка и квадар, зна њихове основне елементе и да им израчуна површину и запремину; влада појмовима купа, ваљак и лопта (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе); интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања). Средњи ниво Ученик уме да: одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове, рачуна са њима ако су изражени у целим степенима; одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи питагорину теорему; користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена; влада појмовима призма и пирамида, рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку; израчунава површину и запремину ваљка, купе и лопте када су неопходни елементи непосредно дати у задатку; уочи осносиметричне фигуре и да одреди осу симетрије Напредни ниво Ученик уме да; рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера. Закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујући углове на трансверзали; користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине;
--	---

	одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка као и дужину лука; израчуна површину и запремину призме и пирамиде у случајевима када неопходни елементи нису дати; израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте у случајевима кад неопходни елементи нису непосредно дати; примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: дијалогско-монологска, текстуална, илустративно-демонстративна, метода решавања проблема, самосталан рад ученика, херуистичка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу, обнавља и систематизује кључне садржаје из претходних разреда, објашњава и утврђује математичке појмове, правила, поступке и методе решавања задатака, припрема и реализује задатке различитих нивоа сложености, усмерава, подстиче, мотивише ученике, пружа додатна објашњења и подршку, користи различите наставне методе, средства и дигиталне алате у раду, прати напредовање ученика, организује пробна тестирања и анализира остварене резултате, даје повратне информације и предлаже активности за даље напредовање.
Активност ученика	Активно учествује, обнавља, утврђује и систематизује усвојена знања, решава

	задатке различитог нивоа сложености, примењује математичка правила, формуле и поступке , анализира, размењује идеје са вршњацима, образлаже поступак решавања, користи уџбеник, збирку задатака и дигиталне образовне садржаје, учествује у проверама знања и пробним тестирањима, поставља питања и тражи додатна објашњења, примењује стечена знања.
Начини праћења постигнућа	Праћење активности и ангажовања ученика, посматрање примене знања и вештина у решавању задатака, усмено испитивање и разговор, провера домаћих задатака и самосталних радова, пробни тестови по моделу завршног испита, анализа резултата тестирања и идентификовање области које захтевају додатни рад, праћење напретка ученика у односу на претходна постигнућа, самовредновање и вршњачко вредновање ученика.
Тема:	МЕРЕЊЕ Основни ниво Ученик уме да: користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова; претвори веће јединице дужине, масе и времена у мање; користи користи различите апоене новца; при мерењу одабере одговарајућу мерну једниницу, заокругљује величине исказане датом мером. Средњи ниво Ученик уме да: пореди величине које су изражене различитим мерним

	јединицама за дужину и масу; претвори износ једне валуте у другу правилно постављајући пропорцију; дату величину исказе приближном вредношћу. Напредни ниво Ученик уме да: по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима; процени и заокругли дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима, изражава оцену грешке.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: дијалогско-монолошка, текстуална, илустративно-демонстративна, метода решавања проблема, самосталан рад ученика, херуистичка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу, обнавља и систематизује кључне садржаје из претходних разреда, објашњава и утврђује математичке појмове, правила, поступке и методе решавања задатака, припрема и реализује задатке различитих нивоа сложености, усмерава, подстиче, мотивише ученике, пружа додатна објашњења и подршку, користи различите наставне методе, средства и дигиталне алате у раду, прати напредовање ученика, организује пробна тестирања и анализира остварене резултате, даје повратне информације и предлаже активности за даље напредовање.

Активност ученика	Активно учествује, обнавља, утврђује и систематизује усвојена знања, решава задатке различитог нивоа сложености, примењује математичка правила, формуле и поступке, анализира, размењује идеје са вршњацима, образлаже поступак решавања, користи уџбеник, збирку задатака и дигиталне образовне садржаје, учествује у проверама знања и пробним тестирањима, поставља питања и тражи додатна објашњења, примењује стечена знања.
Начини праћења постигнућа	Праћење активности и ангажовања ученика, посматрање примене знања и вештина у решавању задатака, усмено испитивање и разговор, провера домаћих задатака и самосталних радова, пробни тестови по моделу завршног испита, анализа резултата тестирања и идентификовање области које захтевају додатни рад, праћење напретка ученика у односу на претходна постигнућа, самовредновање и вршњачко вредновање ученика.
Тема:	ОБРАДА ПОДАТАКА Основни ниво Ученик уме да: изражава положај објеката сврставајући их у врсте и колоне; одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно; прочита и разуме податак са графикона, дијаграма или из табеле и одреди минимум или максимум зависне величине; податке из табеле прикаже графиконом и обрнуто; одреди задати проценат неке величине

	Средњи ниво Ученик: влада описом координатног система (одређује координате тачака, осно или централно симетричних итд.); уме да чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. Одреди аритметичку средину за дати скуп података,поређи вредности узорака са средњом вредношћу); уме да обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном; уме да примени процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама (на пример:промена цене неког производа за дати проценат). Напредни ниво Ученик уме да: одреди положај (координате) тачака које задовољавају сложеније услове; тумачи дијаграме и табеле; прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; црта график којим представља међузависност величина; примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама.
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: дијалогско-монолошка, текстуална, илустративно-демонстративна, метода решавања проблема, самосталан рад ученика, херуистичка метода. Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, мисли-размени у пару

	Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад
Активност наставника	Планира и организује припремну наставу, обнавља и систематизује кључне садржаје из претходних разреда, објашњава и утврђује математичке појмове, правила, поступке и методе решавања задатака, припрема и реализује задатке различитих нивоа сложености, усмерава, подстиче, мотивише ученике, пружа додатна објашњења и подршку, користи различите наставне методе, средства и дигиталне алате у раду, прати напредовање ученика, организује пробна тестирања и анализира остварене резултате, даје повратне информације и предлаже активности за даље напредовање.
Активност ученика	Активно учествује, обнавља, утврђује и систематизује усвојена знања, решава задатке различитог нивоа сложености, примењује математичка правила, формуле и поступке, анализира, размењује идеје са вршњацима, образлаже поступак решавања, користи уџбеник, збирку задатака и дигиталне образовне садржаје, учествује у проверама знања и пробним тестирањима, поставља питања и тражи додатна објашњења, примењује стечена знања.
Начини праћења постигнућа	Праћење активности и ангажовања ученика, посматрање примене знања и вештина у решавању задатака, усмено испитивање и разговор, провера домаћих задатака и самосталних радова, пробни тестови по моделу завршног испита, анализа резултата тестирања и идентификовање области које захтевају додатни рад, праћење напретка ученика у односу на претходна постигнућа, самовредновање и вршњачко вредновање ученика.

БИОЛОГИЈА

Разред:8.	Годишњи фонд часова:68
Наставни предмет: биологија	Недељни фонд часова:2
Службени гласник бр: – Просветни гласник, бр. 11/2019, 2/2020, 6/2020, 5/2021 и 17/2021.	
Циљ учења предмета – Циљ наставе биологије у 8. разреду је развијање дубоког разумевања порекла и разноврсности живота, са нагласком на принципе еволуције и генетике као основе наслеђивања. Настава подстиче уважавање јединства грађе и функције организма на ћелијском и системском нивоу, као и свест о међузависности живих бића у екосистемима. Велики значај даје се развоју свести о одговорном односу према сопственом здрављу и животној средини, као и очувању биодиверзитета. Кроз истраживачке активности и критичко размишљање, ученици стичу научну писменост и развијају радозналост и свест о значају одрживог развоја	
Опште предметне компетенције - Ученик поседује основна знања о структури и функционисању живих система, препознаје узрочно-последичне везе у природи, примењује истраживачки приступ (уочава проблем, поставља хипотезу,	

изводи једноставне експерименте, тумачи резултате) и развија еколошку свест и етички однос према природи.
Међупредметне компетенције --естетичка компетенција - комуникација - одговоран однос према околина - одговоран однос према здрављу - рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција
Активности наставника - Организује и води наставни процес; планира и припрема наставне материјале; демонстрира огледе и природни материјал; подстиче дискусију; примењује ИКТ у настави; прати, вреднује и усмерава напредак ученика; усмерава рад у групама и паровима; припрема материјале за диференцирану наставу Активности ученика -Активно учествује у раду (индивидуално, у пару, у групи); посматра, описује и упоређује биолошке структуре; изводи једноставне огледе и микроскопирање; бележи податке и анализира резултате; повезује теоријско знање са примерима из свакодневног живота; израђује презентације и паное; самовреднује свој рад. *Напомена за ИОП-1,2,3.- Прилагођавање простора у учионици (нпр. посебно место за седење ученика који имају проблеме са концентрацијом или другим сметњама). Избор и прилагођавање наставног градива у складу са способностима ученика – олакшани или проширени задаци, различите сложености и облици рада. Примена различитих метода рада: рад у паровима, групни рад, индивидуални задаци. Флексибилност у начину и врстама оцењивања (нпр. усмени испити, пројекти, портфолио, самовредновање). Прилагођавање

домаћих задатака по потреби – мањи обим или другачији облици задатака.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: метода усменог излагања, текстуална метода, демонстративна метода, метода презентације Технике рада: Мапе ума, Венов дијаграм, олуја мозгова (brainstorming), инсерт техника, квизови знања, симулације Облици рада: фронтални, групни, рад у пару и индивидуални ИОП: ИОП-1: Прилагођавање простора, наставних средстава и метода рада (већи фонт, визуелни знаци, поједностављени налози). ИОП-2: Измена садржаја ,редукција обима градива на кључне појмове. Прилагођавање простора у учионици (нпр. посебно место за седење ученика који имају проблеме са концентрацијом или другим сметњама. Избор и прилагођавање наставног градива у складу са способностима ученика – олакшани задаци. Примена различитих метода рада: рад у паровима, групни рад, индивидуални задаци. ИОП-3: Обогаћивање и проширивање садржаја за даровите ученике кроз истраживачке и пројектне задатке. Диференцирана настава: Припрема задатака на три нивоа сложености (основни, средњи, напредни); пружање помоћи ученицима који спорије напредују кроз додатно појашњење; додатни задаци за ученике који брже

	напредују.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Ученик се из предмета биологија оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере постигнућа и практичног рада, а у складу са програмом предмета. Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада, а нарочито: излагања и представљања (изложба радова, резултати истраживања, модели, цртежи, постери, и др.), учешћа у дебати и дискусији, домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима а у складу са програмом предмета. Иницијални тест- обавља се у првој или другој недељи школске године. Иницијалним тестом се процењује ученичко постигнуће из претходног разреда. Резултат иницијалног тестирања се не оцењује, а наставнику служи за планирање рада и даље праћење напредовања ученика. Сумативно оцењивање: Усмена провера постигнућа ученика - обавља се у току оба полугодишта. Најмање једна оцена треба добија се на основу усмене провере постигнућа ученика. Одличан (5) добија ученик који: • је у потпуности савладао градиво, • је сигуран и самосталан, брзо и логично закључује, • успешно повезује садржаје, уочава корелације с другим предметима, • зна применити знање у решавању проблемских задатака, • брзо, тачно, опширно, логички и аргументовано одговара на постављена питања, • самостално или у групи ради и презентира пројектне задатке, • је одговоран према раду, наставницима, ученицима, и животном окружењу.

	Врло добар (4) добија ученик који: • има висок ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја, • спорије, али тачно, логично и углавном аргументирано одговара на постављена питања, уз евентуално постављање подпитања, • поседује и успешно примењује стечена знања из биологије (уз мању помоћ наставника и висок степен ангажовања ученика), • доноси закључке на већ наученим примерима, се повремено укључује тимски рад при изради пројектних задатака, • је одговоран према раду, наставницима, ученицима, и животном окружењу. Добар (3) добија ученик који: • има просечан ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја, • полагао и углавном тачно одговара на постављена питања, уз помоћ наставника, • углавном разуме наставне садржаје и деломично примењује стечена знања, • изводи закључке уз помоћ наставника, • је понекад и неспреман може изказати знање, способности и вештине из биологије, • је одговоран према наставницима, ученицима, и животном окружењу. Довољан (2) добија ученик који: • има задовољавајући ниво и обим знања (не разуме у потпуности наставне садржаје и отежано примењује стечена знања), • деломично и површно одговара на постављена питања уз помоћ наставника, • уз знатну помоћ наставника на једноставан начин набраја и описује природне и биолошке процесе, • код доношења закључака наилази на веће проблеме и несамостално доноси закључке. Недовољан (1) добија ученик који: • није достигао задовољавајући ниво и обим знања и разумевања програмских садржаја, • не одговара на постављена питања и није усвојио кључне појмове, • не разуме наставне садржаје и не примењује знање из биологије и у свакодневном животу Формативно оцењивање
--	---

	Праћење активности на часу, преглед домаћих задатака, пројектни задаци, практичан рад.
Место извођења	учионица, школско двориште
Наставна средства	Радни уџбеник, природни материјал (биљке, инсекти, семена), лупе, модели, рачунар, пројектор, енциклопедије
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Ученици усвајају елементарна знања из биологије која су неопходна за разликовање живих бића од неживе природе. Ученици разумеју да су сва жива бића грађена од ћелија у којима се обављају животни процеси. Упознају се са грађом људског тела, што омогућава лакше разумевање грађе и функционисања других живих бића, као и усвајање здравих животних навика. Како би боље упознали аспекте природе, уочавају примере утицаја човека на природу, пре свега у непосредној околини, што их усмерава да својим понашањем доприносе очувању животне средине. Спознају везу између квалитета свог живота и здравља и квалитета животне средине. Увиђајући повезаност између живе и неживе природе и улоге човека у њој, ученици схватају да су човеково здравље и добробит уско повезани са очувањем природе. Разумевањем кључних биолошких појмова, ученици развијају основе логичког и критичког мишљења неопходних за разумевање појава и процеса у природи и функционисање сопственог тела. СПК2 Ученици овладавају вештинама неопходним за разумевање основних појмова и концепата о грађи, процесима и

појавама код живих бића. Посматрају, уочавају, прате и описују појаве и процесе у природи и изводе једноставне експерименте о утицају спољашње и унутрашње средине на жива бића. Приликом огледа и теренског рада ученици примењују безбедносне процедуре како би заштитили себе и друге. Такође, активно и конструктивно учествују у раду групе или пара, поштујући правила заједничког рада и уважавајући разлике у мишљењу и ставовима. До информација долазе на различите начине, а у складу са својим интересовањима и могућностима. ИКТ користе за истраживање, презентацију резултата и ефикасну комуникацију и сарадњу. Овладавајући основним вештинама експерименталног и теренског рада, ученици формирају позитиван став према науци и научним начинима сазнавања и развијају мануелне, аналитичке и дигиталне вештине. Такође, остварују ближи контакт са природом и поштују живи свет око себе. Радом са другима развијају комуникацију и толеранцију.

СПКЗ

Сви ученици примењују стечена знања у свакодневном животу. Ученици разумеју промене кроз које пролазе у периоду пубертета. Имајући у виду могуће здравствене, породичне и социјалне последице болести зависности насталих злоупотребом психоактивних супстанци, ученици бирају и усвајају здраве стилове живота. Разумевање извора варијабилности омогућава прихватање различитости у изгледу, понашању и мишљењу. Ученици развијају хуман однос према животињама и у дискусијама аргументују значај дивљих и домаћих врста за човека. Развијају радозналост према природи и своја запажања о њој могу да представе на креативан начин и уз коришћење ИКТ-а, водећи рачуна о безбедности на интернету. Уочавају чиниоце и понашања који нарушавају природу и квалитет животне средине у ужој и широј околини. Своје ставове у погледу права на здраву животну средину и обавеза да је штите заснивају на научним доказима. Кроз тимски рад, усвајају форме понашања и правила комуникације засноване на толерантном и праведном приступу. Критички процењују рад

свих чланова тима, као и сопствени рад и улогу у тиму.

Средњи ниво:

СПК1

Ученици истражују особине живих бића и њихову разноликост и анализирају различите утицаје спољашње и унутрашње средине на животне процесе. На основу разумевања полног размножавања и механизма наслеђивања особина, објашњавају разноврсност живог света. Ученици доводе у везу порекло живог света са његовом разноврсношћу и са позицијом група организама на Дрвету живота. На примерима објашњавају природу биолошке еволуције и значај Дарвинове теорије за савремену науку и различите области људског деловања. Повезивањем грађе и функционисања живог света, уз примену математике и других природних наука, ученици објашњавају везу економичности грађе и функције на нивоима од ћелије до биосфере. Повезују узроке и последице глобалних промена на живи свет, животну средину и природне ресурсе. Разумевање последица деловања човека на животну средину, као и значаја очувања и заштите биодиверзитета, омогућава планирање активности које ученици могу да предузму за унапређивање стања и квалитета животне средине на личном нивоу, на нивоу заједнице и глобалном нивоу. Ученици идентификују факторе који унапређују или угрожавају здравље и критички процењују важност здравих животних навика у превенцији болести. Усвајањем основних биолошких концепата, као што су еволуција, екологија, заштита животне средине и очување здравља, ученици уочавају законитости на различитим нивоима организације живих бића и тако стичу систематски повезана биолошка знања.

СПК2

Ученици постављају једноставна истраживачка питања и користе једноставне методе и технике како би прикупили потребне податке (нпр. опсервирање, узорковање, мерење итд). Спровode теренска истраживања и једноставне огледе о особинама и грађи живих бића, утицају животних навика на здравље и биолошким појавама и процесима у екосистемима. Прикупљене податке обрађују и анализирају и изводе закључке. Резултате истраживања представљају графички и табеларно, израдом модела биолошких објеката и процеса и на друге креативне начине. Микроскопирањем уочавају грађу организама на различитим нивоима биолошке организације. У истраживачком и експерименталном раду ученици примењују знања из математике, природних и друштвених наука. Из релевантних извора информација издвајају и реорганизују потребне информације и податке, развијајући вештине управљања подацима и ефикасног и безбедног коришћења ИКТ-а. Кроз истраживачки рад ученици усавршавају аналитичке вештине, развијају дивергентно мишљење и оспособљавају се да заузимају критички став према подацима и информацијама. Радећи у тиму, ученици развијају способност вредновања резултата рада.

СПК3

Ученици развијају нове ставове и вештине које примењују у свакодневном животу и животу заједнице. Користе стечена знања из биологије, природних и друштвених наука, технике и технологије да коригују животне навике и побољшају квалитет сопственог живота. Ученици вреднују биодиверзитет као кључан услов за благостање људи. Дискутују о одрживом коришћењу природних ресурса, о здравим стиловима живота, производњи хране и добробити животиња. Критички процењују информације и податаке из медија о климатским променама и изумирању биљних и животињских врста. Ученици разликују поуздане изворе информација од непоузданих,

	релевантне податке од ирелевантних, као и научна објашњења природних појава од ненаучних. У разговорима о различитим биолошким појавама и процесима развијају вештину јасног, прецизног и аргументованог изражавања идеја и ставова у усменој и писаној форми. Ученици постављају реалне циљеве учења и рада, развијају способности планирања и организације посла и закључују на основу доказа. Процењују сопствене снаге и слабости и самоуверени су и истрајни у раду. Напредни ниво: СПК1 Ученици повезују и примењују стечена знања у школским ситуацијама и свакодневном животу. Повезујући грађу и функционисање живог света, примерима илуструју деловање спољашњих и унутрашњих утицаја на одржавање хомеостазе организама. Развијају и негују лична интересовања у вези са одржањем хомеостазе и очувањем здравља. Ученици разумеју повезаност главних група организама на основу знања о функцији генетичког материјала, његовом преношењу кроз генерације и настанку нових врста под утицајем еволуционих механизма. Самостално и у сарадњи са другима истражују филогенетске низове, откривају и повезују сродничке односе између врста. Уочавањем промена у природи, а посебно промена под утицајем човека, ученици објашњавају развој екосистема и угроженост биодиверзитета. Анализирањем чинилаца који нарушавају квалитет животне средине могу да разумеју положај човека у природи, његову одговорност за стање животне средине и значај концепта одрживог развоја. Овладавањем одређених биолошких појмова, као што су хомеостаза, еволуциони механизми, специјација и одрживи развој, ученици развијају логичко и критичко
--	---

мишљење неопходно за разумевање утицаја животне средине на промене биодиверзитета и на здравље човека.

СПК2

Ученици на основу стечених знања, интересовања и информација из различитих извора постављају адекватне хипотезе на које ће моћи да добију одговоре применом научног приступа. Разумеју значај коришћења релевантних и поузданих података и информација за објашњавање појава и процеса у природи, у процесу учења, примени у раду, доношењу одлука и у свакодневном животу. Разликују податак/информацију од њиховог тумачења. Интерпретирају податке користећи текстуалне, математичке, графичке и аудио-визуелне форме. Ученици формулишу објашњења и закључке на основу резултата до којих су дошли. Презентују, дискутују и преиспитују резултате у светлу добијених коментара. Представљају закључке, ставове и мишљења усмено и писано, поштујући ограничења и контекст. Нова и претходно стечена сазнања и вештине повезују у јединствену целину. Примењују одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и расположивим временом. Кроз експерименталан рад, ученици продубљују способност анализе и синтезе и развијају критичко мишљење.

СПК3

Ученици кроз активности у вези са унапређивањем здравља и очувањем животне средине развијају иницијативу, креативност и бригу за друге. Разумеју утицај фармацеутских и других производа на здравље, тумаче декларације и упутства на производима, слушају савете стручњака и према њима поступају. Ученици дискутују о утицају биотехнологија на животну средину, здравље и квалитет живота. Практикују активности које подстичу бригу о природи и одрживи развој. Вреднују значај тих активности за свој будући живот, живот заједнице и живот будућих генерација. Ученици се активно укључују у планирање и реализацију друштвених

	акција у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и ка одрживом развоју. Како би развили и спровели активности за очување биодиверзитета, препознају проблем којим ће се бавити, рашчлањују проблемску ситуацију на делове и уочавају везе између њих. Стечена научна знања и вештине омогућавају им активно укључивање у друштвени живот на локалном нивоу и доношење одлука заснованих на доказима и разумевању друштвених вредности и правила.
Корелација	Српски језик, ликовна култура, географија, енглески језик, музичка култура, грађанско васпитање, физичка култура,

Наставна тема/област:	Јединство грађе и функције као основа живота
Садржај теме	Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми. Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције. Принцип економичности грађе и функције живих бића Улога и значај ензима. Ендокрини систем и хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња. Надражљивост, проводљивост, контрактилност. Чулно-нервни систем животиња. Рефлексни лук. Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула. Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај. Хомеостаза – принцип повратне спреге. Фотосинтеза. Ћелијско дисање. Транспирација. Температурна регулација

Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће моћи да: –повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; – повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; – идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; – илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини;
Наставна тема/област:	Човек и здравље
Садржај теме	Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. Пубертет и адолесценција човека. Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности). Заштита од полно преносивих болести контрацепција. Одговорност за сопствено здравље
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– одговорно се односи према свом здрављу; – изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стилевима живота; – повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона; – идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота;
Наставна тема/област:	Порекло и разноврсност живота

Садржај теме	Календар живота“, еволуција различитих група организама кроз геолошка доба и велика изумирања. Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију O ₂ и озонског омотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. Строматолити. Излазак из воде на копно.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– уочи узрочно последичне везе између масовних изумирања и промена које су се дешавале на планети Земљи; – именује геолошка раздобља; – установи које су врсте биле доминантне у одређеним геолошким добима; – уочи узрочно последичне везе између масовних изумирања и промена које су се дешавале на планети Земљи; – наведе прилагођености које су омогућиле живим бићима живот на копну; – доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети;
Наставна тема/област:	Наслеђивање и еволуција
Садржај теме	Раст и развиће животиња.. Цветање, плодоношење и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. Еволуција човека

Исходи наставе и учења у оквиру теме	– повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; – повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; – наведе основне промене које су се дешавале током еволуције човека; – установи узрочно-последичну везу између промена на планети Земљи и губитака врста;
Наставна тема/област:	Живот у екосистему
Садржај теме	Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних супстанци у природи (Н₂ О, С, N) и њихова повезаност. Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбионтски организми (лишајеви). Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој. Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.І.Р.Р.О. концепт). Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије. Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. Последице глобалних промена.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– наведе у каквим све односима могу да буду жива бића у екосистему; – наведе процесе кружења супстанце у природи и значај ових процеса; – самостално изведе и објасни оглед који доказује кружење воде; – наводећи пример објасни развој и еволуцију неког конкретног екосистема и промене кроз које пролази;

	– установи разлику између периодичних и краткорочних промена екосистема; – критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи; – установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране;
--	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Јединство грађе и функције као основа живота	БИО.О8.О.1.2 — Идентификују и описују функције органа у људском телу. БИО.О8.С.1.1 — Пореде ћелије и објашњавају основне животне процесе. БИО.О8.Н.1.1 — Илуструју примере хомеостазе и значај одржавања унутрашње средине.	БИО.О8.О.3.1 — Примењују знања о пубертету и развојним променама. БИО.О8.О.3.3 — Усвајају здраве навике и знања о очувању здравља. БИО.О8.С.1.12 — Критички процењују здраве стилове живота.	БИО.О8.С.2.8 — Истражују утицај животних навика на здравље. БИО.О8.Н.3.1 — Учествују у активностима за очување здравља и животне средине. БИО.О8.Н.3.3 — Објашњавају значај биотехнологије у медицини и

			заштити животне средине.
Човек и здравље	БИО.О8.О.3.1 — Примењују знања о пубертету и развојним променама. БИО.О8.О.3.3 — Усвајају здраве навике и знања о очувању здравља.	БИО.О8.С.1.12 — Критички процењују здраве стилове живота. БИО.О8.С.2.8 — Истражују утицај животних навика на здравље.	БИО.О8.Н.3.1 — Учестују у активностима за очување здравља и животне средине. БИО.О8.Н.3.3 — Објашњавају значај биотехнологије у медицини и заштити животне средине.
Порекло и разноврсност живота	БИО.О8.О.1.1 — Примењују критеријуме за разликовање живих бића од неживе природе.	БИО.О8.С.1.6 — Одређују положај главних група на филогенетском стаблу на основу основних карактеристика организама. БИО.О8.С.1.7 — Илуструју еволуционе промене живих бића условљене утицајем средине	БИО.О8.Н.1.3 — Конструирају филогенетски низ и објашњавају сродничке односе међу врстама. БИО.О8.Н.1.4 — Објашњавају механизме еволуције и настанак нових врста.

Наслеђивање и еволуција	БИО.О8.О.1.5 — Препознаје полне ћелије као преносиоце наследних информација и разликује наследне од стечених особина.	БИО.О8.С.1.5 — Објашњавају значај полног размножавања и наслеђивања особина.	БИО.О8.Н.1.2 — Објашњавају структуру и функцију генетичког материјала и процес наслеђивања.
Живот у екосистему	БИО.О8.О.1.3 — Илуструју утицај антропогених фактора на животну средину.	БИО.О8.С.1.9 — Уочавају међузависности у екосистемима. БИО.О8.С.1.10 — Описују кружење материја и проток енергије у природи.	БИО.О8.Н.1.5 — Објашњавају развој и промене екосистема. БИО.О8.Н.1.6 — Критички вреднују утицај људских активности на биодиверзитет. БИО.О8.Н.1.7 — Анализирају значај одрживог развоја.

ДОДАТНА НАСТАВА

Наставни предмет: биологија		
Разред: 8.	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: проширивање и продубљивање биолошких знања стечених у редовној настави, оспособљавање ученика за самостално научничко истраживање, критичко мишљење и решавање проблемских задатака, као и развијање високих		

стандарда еколошке културе и одговорности према живом свету и сопственом здрављу.	
Тема:	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалогска метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада:

	Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брњење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање

	Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)

Тема:	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА
Начини и поступци остваривања	Методе:

садржаја/теме	Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалошка метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад
---------------	---

	Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брњење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом

	Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)

Тема:	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода

	Метода пројекта Дијалошка метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе

	Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брањење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација

	Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)
--	---

Тема:	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалошка метода Технике:

	Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming) „Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература,

	поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брањење ставова Организује и припрема ученике за такмичења
Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко

	мишљење, научни метод)
--	------------------------

Тема:	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Истраживачка метода Проблемска метода Лабораторијско-експериментална метода Метода пројекта Дијалогска метода Технике: Вршњачко подучавање (ученик у улози наставника) Израда Венових дијаграма за сложене компарације Симулација и моделирање (израда 3D модела) Олуја мозгова (Brainstorming)

	„Интервју са научником” или дебата Облици рада: Групни рад (истраживачки тимови) Рад у паровима (тандемски рад на пројекту) Индивидуални истраживачки рад Фронтални облик рада
Активност наставника	Осмишљава проблемске задатке, истраживачке ситуације и протоколе за огледе Менторише ученике током самосталног рада и израде пројеката Демонстрира сложеније лабораторијске технике (нпр. прављење свежих микроскопских препарата) Упућује ученике на додатне изворе знања (научно-популарна литература, поуздани интернет сајтови) Подстиче дебату, критичко мишљење и аргументовано брњење ставова Организује и припрема ученике за такмичења

Активност ученика	Поставља истраживачка питања и формулише хипотезе Самостално планира и изводи биолошке огледе и микроскопирање Прикупља, анализира и статистички обрађује податке (табеле, графикони) Креира 3D моделе, концептуалне мапе и презентације Ради на пројектним задацима и презентује резултате пред групом Решава сложене логичке задатке са такмичарским карактером
Начини праћења постигнућа	Праћење и евалуација истраживачких дневника и извештаја са огледа Оцењивање квалитета израђених пројеката, макета и презентација Вршњачко оцењивање (ученици вреднују рад и излагања једни других) Тестирање кроз сложеније задатке отвореног типа и такмичарске тестове Праћење нивоа самосталности, креативности и иницијативе у раду Формативно бележење напретка у напредним вештинама (нпр. критичко мишљење, научни метод)

ДОПУНСКА НАСТАВА

Наставни предмет: биологија		
Разред:8	Годишњи фонд часова:34	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: Пружање подршке ученицима који заостају у савладавању наставних садржаја из биологије ради постизања предвиђених стандарда постигнућа, утврђивање и систематизација знања о пореклу и разноврсности живота.		
Тема:	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалoшка, илустрaтивно-демонстрaтивнa, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:,,Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.	
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.	
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима,	

	исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалогска, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним

	појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалoшкa, илустрaтивно-демонстрaтивнa, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.

Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалошка, илустративно-демонстративна, метода практичних радова, метода текстуалних радова. Технике:„Мапе ума“, Т-табела (поређење особина), анализа визуелних садржаја, вођено читање прилагођеног текста. Облици рада:Индивидуални, индивидуални облик рада уз помоћ наставника (диференцирана настава), рад у паровима.
Активност наставника	Дијагностикује тешкоће у учењу, припрема прилагођене материјале и наставне листиће, додатно објашњава сложене појмове (еволуција, генетика, класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну

	информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

Тема:	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе:Монолошко-дијалoшкa, илустрaтивнo-демонстрaтивнa, мeтoдa пpaктичних рaдoвa, мeтoдa тeкстуaлних рaдoвa. Техникe:„Maпe умa“, Т-тaбeлa (пoрeђeњe oсoбинa), aнaлизa визуeлних сaдржajа, вoђeнo читaњe прилaгoђeнoг тeкстa. Облици рaдa:Индивидуaлни, индивидуaлни oблик рaдa уз пoмoћ нaстaвникa (дифeрeнцирaнa нaстaвa), рaд у пaрoвимa.
Активност наставника	Дијагностикује тешкoћe у учeњу, припрeмa прилaгoђeнe мaтeриjaлe и нaстaвнe листићe, дoдaтнo oбјaшњaвa слoжeнe пoјмoвe (eвoлyциjа, гeнeтикa,

	класификација), прати напредак, мотивише ученике и даје повратну информацију.
Активност ученика	Активно учествује у разговору, анализира шеме и слике, решава прилагођене задатке на наставним листићима, поставља питања о нејасним појмовима, исправља грешке у сопственом раду и самостално/уз помоћ повезује градиво.
Начини праћења постигнућа	Формативно оцењивање: праћење рада на часу, преглед домаћих задатака, усмена провера кроз кратка питања, самооцењивање ученика и праћење ангажовања.

ПРИПРЕМНА НАСТАВА ЗА ЗАВРШНИ ИСПИТ

Наставни предмет: биологија		
Разред:8	Годишњи фонд часова:10	Недељни фонд часова: реализује се према распореду припремне наставе пре завршног испита
Циљ учења: Систематизација, обнављање и утврђивање целокупног градива биологије из другог циклуса образовања (од 5. до 8. разреда) ради успешног решавања задатака на завршном испиту у складу са образовним стандардима.		

Тема:	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска, метода решавања проблема, илустративно-демонстративна, метода текстуалних радова. Технике: Анализа теста, мапирање концепата, брзи квизови знања, техника вођеног решавања задатака (основни, средњи и напредни ниво). Облици рада: Фронтални (заједничка анализа), индивидуални (самостално решавање задатака), рад у малим групама.
Активност наставника	Селекује и припрема задатке по нивоима постигнућа, руководи анализом тестова, објашњава стратегије за успешно решавање различитих типова задатака, појашњава кључне чињенице из претходних разреда и отклања уочене концептуалне заблуде.
Активност ученика	Активност ученика: Самостално решава задатке из збирки за завршни испит, анализира своје грешке заједно са наставником, учествује у дискусији, повезује градиво из различитих разреда и примењује биолошке концепте на конкретним примерима из текстова задатака.
Начини праћења постигнућа	Начини праћења постигнућа: Симулација завршног испита (пробни тестови), евалуација тачности урађених задатака на часу, праћење напретка ученика кроз проценат тачних одговора по областима и самопроцена спремности ученика за испит.
Тема	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска, метода решавања проблема, илустративно-демонстративна, метода текстуалних радова. Технике: Анализа теста, мапирање концепата, брзи квизови знања, техника вођеног решавања задатака (основни, средњи и напредни ниво). Облици рада: Фронтални (заједничка анализа), индивидуални (самостално

	решавање задатака), рад у малим групама.
Активност наставника	Селектује и припрема задатке по нивоима постигнућа, руководи анализом тестова, објашњава стратегије за успешно решавање различитих типова задатака, појашњава кључне чињенице из претходних разреда и отклања уочене концептуалне заблуде.
Активност ученика	Активност ученика: Самостално решава задатке из збирки за завршни испит, анализира своје грешке заједно са наставником, учествује у дискусији, повезује градиво из различитих разреда и примењује биолошке концепте на конкретним примерима из текстова задатака.
Начини праћења постигнућа	Начини праћења постигнућа: Симулација завршног испита (пробни тестови), евалуација тачности урађених задатака на часу, праћење напретка ученика кроз проценат тачних одговора по областима и самопроцена спремности ученика за испит.
Тема	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска, метода решавања проблема, илустративно-демонстративна, метода текстуалних радова. Технике: Анализа теста, мапирање концепата, брзи квизови знања, техника вођеног решавања задатака (основни, средњи и напредни ниво). Облици рада: Фронтални (заједничка анализа), индивидуални (самостално решавање задатака), рад у малим групама.
Активност наставника	Селектује и припрема задатке по нивоима постигнућа, руководи анализом тестова, објашњава стратегије за успешно решавање различитих типова задатака, појашњава кључне чињенице из претходних разреда и отклања уочене концептуалне заблуде.

Активност ученика	Активност ученика: Самостално решава задатке из збирки за завршни испит, анализира своје грешке заједно са наставником, учествује у дискусији, повезује градиво из различитих разреда и примењује биолошке концепте на конкретним примерима из текстова задатака.
Начини праћења постигнућа	Начини праћења постигнућа: Симулација завршног испита (пробни тестови), евалуација тачности урађених задатака на часу, праћење напретка ученика кроз проценат тачних одговора по областима и самопроцена спремности ученика за испит.
Тема	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска, метода решавања проблема, илустративно-демонстративна, метода текстуалних радова. Технике: Анализа теста, мапирање концепата, брзи квизови знања, техника вођеног решавања задатака (основни, средњи и напредни ниво). Облици рада: Фронтални (заједничка анализа), индивидуални (самостално решавање задатака), рад у малим групама.
Активност наставника	Селекује и припрема задатке по нивоима постигнућа, руководи анализом тестова, објашњава стратегије за успешно решавање различитих типова задатака, појашњава кључне чињенице из претходних разреда и отклања уочене концептуалне заблуде.
Активност ученика	Активност ученика: Самостално решава задатке из збирки за завршни испит, анализира своје грешке заједно са наставником, учествује у дискусији, повезује градиво из различитих разреда и примењује биолошке концепте на конкретним примерима из текстова задатака.

Начини праћења постигнућа	Начини праћења постигнућа: Симулација завршног испита (пробни тестови), евалуација тачности урађених задатака на часу, праћење напретка ученика кроз проценат тачних одговора по областима и самопроцена спремности ученика за испит.
Тема	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Дијалогска, метода решавања проблема, илустративно-демонстративна, метода текстуалних радова. Технике: Анализа теста, мапирање концепата, брзи квизови знања, техника вођеног решавања задатака (основни, средњи и напредни ниво). Облици рада: Фронтални (заједничка анализа), индивидуални (самостално решавање задатака), рад у малим групама.
Активност наставника	Селектује и припрема задатке по нивоима постигнућа, руководи анализом тестова, објашњава стратегије за успешно решавање различитих типова задатака, појашњава кључне чињенице из претходних разреда и отклања уочене концептуалне заблуде.
Активност ученика	Активност ученика: Самостално решава задатке из збирки за завршни испит, анализира своје грешке заједно са наставником, учествује у дискусији, повезује градиво из различитих разреда и примењује биолошке концепте на конкретним примерима из текстова задатака.
Начини праћења постигнућа	Начини праћења постигнућа: Симулација завршног испита (пробни тестови), евалуација тачности урађених задатака на часу, праћење напретка ученика кроз проценат тачних одговора по областима и самопроцена спремности ученика за испит.

ФИЗИКА

Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 68
Наставни предмет: Физика	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019 , „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025	
Циљ учења предмета – Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основанаучног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.	
Опште предметне компетенције -Учењем физике у основној школи ученици развијају радозналост према природним појавама и разумевање основних физичких концепата. Ученици увиђају узроке и последице физичких појава као што су механичко и осцилаторно кретање, простирање звука и светлости, деловање сила, протицање струје и одржање енергије. Успостављају односе између физичких величина којима се ове појаве описују користећи језик симбола и формула, табела и графикана, притом развијајући логичко и математичко мишљење. Ученици иницирају, планирају и реализују једноставна истраживања у којима користе основну методологију физике, укључујући експерименте и компјутерске симулације. Прикупљају, обрађују, анализирају и критички тумаче податке. Реализовањем разноврсних задатака ученици развијају вештине учења и вредновања процеса и резултата рада. Истраживањем проблема у физици, у кооперацији са другима, ученици излажу своје идеје, аргументују и презентују налазе и тако развијају научну писменост, језичке и комуникацијске вештине, способност уважавања мишљења других и сарадничке компетенције. Ученици примењују стечена знања и вештине у ситуацијама из свакодневног живота. Сагледавају примену физике у различитим областима укључујући медицину, електротехнику, енергетику и саобраћај. Свесни су њене улоге у развоју људског друштва кроз историју и значаја за савремене технолошке промене које унапређују квалитет живота. Услед тога, ученици заузимају проактиван став о коришћењу физике за решавање проблема у природи узрокованих људским деловањем и усвајају понашања којима чувају здравље и животну средину.	

Међупредметне компетенције --1. дигитална, 2. рад са подацима, 3. решавање проблема, 4. сарадња, 6. комуникација, 8. компетенција за учење, 9. одговоран однос околина, 10одговоран однос према здрављу Активности наставника -- Планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада;Демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода . Активности ученика-ученика -Прати, записује поставља питања, решава задатке,доноси логичке закључке,повезује садржаје,дискутује, учествује у извођењу огледа, демонстрира, сарађује,учествује у раду групе, прави презентације и постере,истражује,учествује у пројектима *Напомена за ИОП-1,2,3.-Активности су у складу са ИОП ом	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка,дијалогска,текстуална, метода дискусије,демонстрациона,илустрациона.Лабораторијски рад,практични рад. Пројектна настава,проблемска настава,кооперативно учење,истраживачка метода Технике рада: Технике активног учења,технике групног и кооперативног рада Облици рада:Рад у пару,индивидуални рад,комбиновани и сложени облици рада ИОП: на основу педагошких профила ученика којима је потребна додатна подршка у раду као и надарених ученика, израђује се индивидуални образовни план који садржи одговарајуће методе,технике и облике рада. Диференцирана настава: задаци и активности су диференцирани по сложености.
Начини праћења и вредновања постигнућа	1.Формативно оцењивање се бележи у педагошкој документацији наставника и служи за усмеравање процеса учења. - Бележење залагања, мотивације и јављања на часу. -Домаћи задаци: Контрола редовности и квалитета самосталног рада.-Кратке провере: Ненајављени тестови до 15 минута који се не оцењују сумативно.- Формативна повратна информација: Давање јасних смерница ученику о томе шта је добро, а шта треба да поправи.- Самооцењивање: Подстицање ученика да сами процене свој напредак.- Вршњачко оцењивање:

	Развијање критичког мишљења кроз међусобну процену радова. 2. Сумативно праћење (Вредновање исхода)Сумативно оцењивање се спроводи на крају одређене наставне целине или периода и резултира бројчаном или овом званичном оценом. -Усмена провера: Директни разговор који омогућава праћење начина резоновања ученика.- Писмена провера: Најављени контролни задаци, тестови знања и писмени задаци.—Практична провера:Оцењивање експерименталног рада, лабораторијских вежби или цртежа.-Пројектна настава: Вредновање групних или појединачних пројеката и презентација.
Место извођења	Учионица,школско двориште,фискултурна сала
Наставна средства	Уџбеник,збирка задатака,рачунар,пројектор,инструменти,прибори и материјали дефинисани у лабораторијским вежбама
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Учењем физике ученици развијају радозналост према појавама у природи и продубљују разумевање једноставних физичких појава са којима су се сусретали раније у животу и током школовања, пре свега у областима које се односе на електрицитет, магнетизам . Ученици развијају основна знања о атомској и молекулској структури супстанције. На овај начин повезују физику са другим природним наукама и граде основу за разумевање комплекснијих појмова као што је радиоактивност СПК2Ученици користе различите изворе информација и искуства других за решавање једноставних проблема. Радећи у пару или групи, дају свој допринос који умеју да вреднују, понашају се конструктивно и сараднички и у дискусији користе основне физичке изразе. СПК3Разумеју како струја делује у инсталацијама и уређајима у домаћинству и знају како да заштите себе и друге од струјног удара. Ученици поштују допринос физике развоју људског друштва кроз историју и њен значај у технолошким променама којима се побољшава квалитет живота, на пример у медицини, електротехници и саобраћају. Развијају своју еколошку свест и бирају понашања која доприносе мерама штедње енергије и коришћењу обновљивих извора енергије.

	Средњи ниво: СПК1 Овладавањем знањима о осцилаторном и таласном кретању, звуку, светлосним појавама и електричној струји, ученици ојачавају свест о повезаности физике са свакодневним животом и технолошким развојем друштва. Учењем о енергији, агрегатним стањима и радиоактивности, ученици изграђују основу за разумевање комплекснијих процеса који се тичу очувања животне средине и коришћења обновљивих извора енергије. Истовремено, ученици уче да преиспитују своје идеје и претпоставке и развијају кључне компетенције попут сарадње, комуникације и решавања проблема. СПК2 Ученици истражују и употребљавају различите рачунарске симулације, анимације и програме за обраду података и тако развијају вештине управљања подацима и представљања резултата. Реализовањем истраживачких, пројектних и лабораторијских задатака самостално, кроз рад у пару или групи, развијају саморегулацију учења и способност вредновања процеса и резултата рада. СПК3 Повезују знања из оптике са њиховом применом у медицини (дијагностика и лечење мана ока) и знања из акустике са њиховом применом у музици (функционисање различитих инструмената). Напредни ниво: СПК1 Ученици на базичном нивоу овладавају сложенијим концептима који се тичу електричног поља и магнетизма. Способни су да истовремено разматрају међусобне интеракције више различитих физичких величина и законитости у некој ситуацији и интегришу их на смислен и целовит начин. Ученици умеју да управљају подацима и критички се односе према њима. СПК2 Ученици кроз примере разумеју да се научним истраживањима граде нова знања тако што се стара критички преиспитују и ригорозно проверавају. Способни су да вреднују научено и самостално планирају нове циљеве учења. СПК3 Ученици у дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет и промовишу одлучивање засновано на научним доказима. Иницирају, креирају и реализују активности којима развијају научну писменост и ангажују се на очувању здравља и заштити животне средине (спречавање глобалног загревања,
--	--

	загађења буком и светлошћу) на локалном и ширем нивоу. На овај начин развијају креативност, иницијативу и бригу за друге. Повезују знања из физике са другим научним дисциплинама како би могли да сагледају достигнућа из физике и њихов допринос развоју људског друштва из историјске, географске и друштвене перспективе
Корелација	Математика,техника и технологија,биологија,музичка култура
Наставната тема /област:	Осцилаторно и таласно кретање
Садржај теме	Осцилаторно кретање. Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период,фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању телаТаласно кретање. Основни параметри којима се описује тал. кретање (тал. дужина, фреквенција, брзина).Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција.Лабораторијска вежба: Мерење периода осциловања клатна
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик/ца –повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; –описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области
Наставна тема-област	Светлосне појаве
Садржај теме	Карактеристике светлости. Праволинијско простирање светлости(сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања изакон преламања светлости. Тотална рефлексија.Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положајаликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. Демонстрациони огледи. Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње).Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламањесветлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа,геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водомкао сочиво). Лупа и микроскоп. Лабораторијске вежбе 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала. 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочива.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик/ца– анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексije (огледала сочива) и користи лупу и микроскоп; – демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; – примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;
Наставна тема/област:	Електрично поље
Садржаји теме	Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери. Демонстрациони огледи. Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника. Електрофор, електрично клатно и електроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у ричинусовом уљу и јаком електричном пољу). Фарадејев кавез. Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик/ца -демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; –прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;
Наставна тема-област	Електрична струја
Садржај теме	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS). Мерење електричне струје и напона.Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори.Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје.ЦулЛенцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника.Електрична струја у течностима и гасовима.Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји). Демонстрациони огледи. Демонстрациони амперметар у струјном колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. Графитна мина (оловке) као потенциометар. Мерење електричне отпорности . Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. Лимун као батерија. Пражњење у Гајслеровим цевима помоћу Теслиног трансформатора. Лабораторијске вежбе 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ). 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра.
Исходи наставе и	Ученик/ца може даобјасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упоређи отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; –наводи и користи различите изворе електричне

учења у оквиру теме	струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; –познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички; –описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области
Наставна тема-област	Магнетно поље
Садржај теме	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. Демонстрациони огледи. Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед. Електромагнет. Узајамно деловање два паралелна проводника кроз које протиче струја.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик/ца–описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; –објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; –користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;
Наставна тема-област	Елементи атомске и нуклеарне физике
Садржај теме	Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења. Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик/ца–описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; –објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; –користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;

Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Светлосне појаве	ФИЗ.ОО.О.1.7. Описују последице праволинијског простирања светлости – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.6. Понашају се еколошки одговорно, поштују мере штедње енергије и употребу обновљивих извора енергије.	ФИЗ.ОО.С.1.11. Описују одбијање и преламање светлости и особине ликова код огледала и сочива. – ФИЗ.ОО.С.3.1. Користе знање из геометријске оптике да би објаснили функционисање ока и отклањање мана ока. ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.1.5. Анализирају одбијање и преламања светлости и формирање ликова код огледала и сочива. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.3.3. Иницирају и учествују у реализацији активности за спречавање загађења буком и светлошћу. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка.
Осцилаторно и таласно кретање	– ФИЗ.ОО.О.1.1. Разликују врсте кретања према облику путање и промени брзине – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне	– ФИЗ.ОО.С.1.5. Објашњавају услове равнотеже тела. – ФИЗ.ОО.С.1.10. Користећи одговарајуће физичке величине, објашњавају осцилаторно и	ФИЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају утицај односа сила на кретање тела. ФИЗ.ОО.Н.1.3. Примењују закон

	експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводе начине на које се природне појаве могу истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.3.1. Примењују основна знања о кретању у ситуацијама из свакодневног живота. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима.	таласно кретање и особине звука. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графички систематизују резултате истраживања и мерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљају резултат мерења средњом вредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.3.1. Користе знање из геометријске оптике да би објаснили функционисање ока и отклањање мана ока. – ФИЗ.ОО.С.3.2. Примењујући стечена знања из физике, објашњавају функционисање музичких инструмената. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	одржања енергије. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења.
--	---	---	--

Електрично поље	– ФИЗ.ОО.О.1.2. На једноставним примерима анализирају узајамно деловање тела. – ФИЗ.ОО.О.1.4. Класификују материјале по електричној проводности – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI).	– ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз усмеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користи префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига	– ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења.
Електрична струја	– ФИЗ.ОО.О.1.4. Класификују материјале по електричној проводности – ФИЗ.ОО.О.1.5. Разликују елементе струјног кола. ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају табеларни и графички приказ	– ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз усмеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и	– ФИЗ.ОО.Н.1.2. Успостављају везу између физичких величина којима се описује електрично и магнетно поље. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима,

	података у физичким истраживањима и свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу и записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.2. Описују принцип рада простих машина у свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.3. На примерима илуструју примену различитих деловања електричне струје у свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.4. Знају принцип заштите од струјног удара. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.6. Понашају се еколошки одговорно, поштују	графички систематизују резултате истраживања и мерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљају резултат мерења средњом вредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користи префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.3. Критички вреднују коришћење различитих извора енергије. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датој дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.
--	--	---	---

	мере штедне енергије и употребу обновљивих извора енергије. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднују допринос физике у развоју људске заједнице.		
Магнетно поље	– ФИЗ.ОО.О.1.2. На једноставним примерима анализирају узајамно деловање тела. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводе начине на које се природне појаве могу истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у	– ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.1.2. Успостављају везу између физичких величина којима се описује електрично и магнетно поље. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији

	истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднују допринос физике у развоју људске заједнице.		аргументовано заступају научни поглед на свет.
Елементи атомске и нуклеарне физике	– ФИЗ.ОО.О.1.8. Објашњавају честични састав супстанције. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводе начине на које се природне појаве могу истражити ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI).истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.3.6. Понашају се еколошки одговорно, поштују мере штедње енергије и употребу обновљивих извора енергије. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднују допринос физике у развоју људске заједнице.	– ФИЗ.ОО.С.1.14. Објашњавају природну и вештачку радиоактивност, њихове ефекте и потребу за заштитом. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.3.3. Критички вреднују коришћење различитих извора енергије. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и	ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датој дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.

		информисање у циљу учења физике.	
--	--	----------------------------------	--

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Физика		
Разред: осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Допунска настава се организује за ученике који након редовних часова физике нису успели да савладају садржаје предвиђене програмом. Циљ одржавања ових часова је пружање подршке ученицима у савладавању основних физичких појмова и рад на једноставним, већ познатим примерима за што лакше савладавање основних појмова.		
Теме: Светлосне појаве,Осцилације и таласи,Електрично поље,Електрична струја,Магнетно поље, Нуклеарна физика		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалoшка, илустративна, демонстративна Технике: рад на наставним листићима, инсерти техника, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни	
Активност наставника	Пружа додатна објашњења, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише, усмерава ученике у раду, прилагођава задатке нивоу знања ученика	
Активност ученика	Слуша, бележи, црта, поставља питања, одговара на питања, рачуна	

Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада	
ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Физика		
Разред: осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Додатна настава се организује за ученике који врло успешно садладавају наставне садржаје и имају изражену способност за физику. Циљ организовања ове наставе је продубљивљење и примена стечених знања.		
Теме: Светлосне појаве,Осцилације и таласи,Електрично поље,Електрична струја,Магнетно поље, Нуклеарна физика		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: монолошка, дијалогска, илустративна, демонстративна, кооперативна, цртање, истраживачка метода Технике: израда задатака, демонстрација, илустрације и графички прикази, презентација, решавање проблема, мисли – размени у пару Облици рада: индивидуални, фронтални, рад у пару, групни	
Активност наставника	Објашњава, задаје задатке, усмено излаже; образлаже, објашњава, црта, мотивише	
Активност ученика	Слуша, бележи, црта,, поставља питања, одговара на питања, рачуна, анализира, закључује, повезује	
Начини праћења постигнућа	Вредновање кроз различите активности и задатке дате на часу и на тесту посебно припремљеном за овај вид рада	

ПРИПРЕМНА НАСТАВА		
Наставни предмет физика		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 10	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења Обнављање наставног садржаја шестог, седмог и осмог разреда, уз усмеравање пажње на задатке који се најчешће појављују на завршном испиту. Идентификовање области које ученику теже иду, што омогућава наставнику да директно и ефикасно помогне у отклањању потешкоћа. Савладавање структуре самог теста, начина бодовања и препознавање најчешћих грешака које ученици праве. Решавање пробних испита и реалних тестова из претходних година у циљу јачања самопоуздања ученика, смањења треме и психолошке припреме ученика.		
Тема: Све теме наставних садржаја шестог седмог и осмог разреда		
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обнављање кључних појмова кроз дијалог, додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година ..	Методе: Монолошко – дијалошка метода Илустративно – демонстративна метода; експериментална; Метода рада на тексту Технике: решавање задатака из збирке и тестова пробних и завршних испита из претходних година; дискусија; ИКТ техника, наставни листићи Облици рада: Индивидуални, рад у пару, групни рад	

ХЕМИЈА

Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 68
Наставни предмет: Хемија	Недељни фонд часова: 2

Службени гласник бр Службени гласник бр.(„Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – други закон, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23), "Службени гласник РС", број 104 од 25. децембра 2024.
Циљ учења предмета – Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку и животној образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи, другима средини.
Опште предметне компетенције - Ученици развијају способност да објасне састав, структуру, својства и промене најважнијих чистих супстанци и смеша, познатих из свакодневног живота. Развијају способност да постављају питања и формулишу претпоставке, да планирају и изводе огледе, прикупљају податке, уочавају правилности, објашњавају их и изводе закључке. Формирају хемијску писменост која им омогућава да: (а) прате информације о доприносу хемије у медицини, фармацији, пољопривреди, индустријској производњи и, уопштено, квалитету живота; (б) дискутују о питањима/темама у вези са здрављем и заштитом животне средине; (в) показују иницијативу, предузимљивост, критичко мишљење, способност за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи и другима у складу с циљевима одрживог развоја; (г) користе информације о саставу, употреби и начинима одлагања супстанци, безбедно и одговорно рукују супстанцама и комерцијалним производима. Ученици развијају разумевање природе научноистраживачког рада у области хемије и логичко резонување кроз експериментално испитивање састава, својстава и промена чистих супстанци (најважнијих представника метала, неметала и класа неорганских и органских једињења) и смеша. Кроз квантитативна израчунавања повезују субмикроскопски и макроскопски ниво. Унапређују способност комуникације и изражавања у усменом и писаном виду коришћењем хемијских термина и симболичког језика хемије (хемијски симболи, формуле и једначине), коришћењем различитих извора информација на матерњем и страним језицима, и применом дигиталне писмености.
Међупредметне компетенције – Компетенција за целоживотно учење , комуникација , сарадња , рад са подацима и информацијама , дигитална компетенција , решавање проблема , одговорно учешће у демократском друштву , одговоран однос према здрављу, одговоран однос према околини , предузимљивост и предузетничка компетенција
Активности наставника : Усмерава активности ученика , сарађује , саветује , објашњава , коригује , планира , припрема , организује , мотивише , охрабрује , подстиче , прати , вреднује , анализира , повезује , демонстрира , инсистира на примени

стечених знања, прилагођава методе могућностима и потребама ученика Активности ученика – активно слуша , чита , пише, прати , запажа , упоређује , повезује , анализира и примењује информације, именује , препознаје , изводи израчунавања , мерењаи једноставније експерименте , решава проблеме , процењује сопствени напредак , поставља питања , ради пројекте , едукативне паное , прави моделе (атома , молекула) , сарађује *Напомена за ИОП-1,2,3. - прилагођавање начина рада (градиво је исто) , прилагођавање исхода (измењени , нижи ниво градива), проширивање програма (виши ниво градива)	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Метода монолога , метода дијалога , такстуална метода , метода дискусије, метода илустрације , метода демонстрације, лабораторијски рад , практични рад , проблемска настава , кооперативно учење , истраживачка метода , пројектна настава , активно учење , интегративна настава , хибридна настава Технике рада: Инсерт техника , грозд , мапа ума , ланац знања , студија случаја , олуја идеја , корак по корак , асоцијација , наставни листићи , презентације , израда паное . ИКТ -техника Облици рада: фронтални рад , индивидуални рад , раду пару , групни рад , комбиновани ИОП: Прилагођавања наставних садржаја , метода , облика рада наставних средстава и начина провере рада у складу са индивидуалним потребама и могућностима ученика Диференцирана настава: Примена задатака различитих нивоа сложености , индивидуализован приступ ученицима, прилагођавање темпа рада , наставних материјала и активности способностима интересовањима и потребама ученика
Начини праћења и	Усмено: индивидуални одговори и извештаји у оквиру групе, (одговоран однос према раду, ангажованост, учешће у раду и активност), вршњачко оцењивање , самоевалуација

вредновања постигнућа	Писмено: контролне вежбе, тестови (иницијалн, тестови провере знања и остварености исхода), школски и домаћи задаци , пројектни задаци Иницијални тест- обавља се у првој или другој недељи школске године. Иницијалним тестом се процењујеученичко постигнуће из претходног разреда. Резултат иницијалног тестирања се не оцењује, а наставнику служи за планирање рада и даље праћење напредовања ученика.
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Периодни систем елемената, лабораторијски прибор и супстанце , модели , едукативни панои , шеме пројектор , рачунар , писани материјали , наставни листићи
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Уочавају и описују физичка и хемијска својства, и промене најважнијих неорганских и органских супстанци, познатих из свакодневног живота, њихову заступљеност у природи и практичну примену, укључујући и правилно руковање супстанцама. Уочена својства супстанци (макроскопски ниво), ученици повезују са изграђивачким честицама супстанци (атоми, јони, молекули) и хемијским везама (субмикроскопски ниво).. Разликују електролите и неелектролите међу примерима из свакодневног живота, као и електролите међусобно. Разумеју значење хемијских симбола и формула, познају симболе најважнијих елемената, као и формуле елемената и најважнијих представника класа неорганских и органских једињења. Показују одговоран однос према здрављу и животној средини. СПК2 Ученици кроз експериментални рад формирају основне идеје о природи хемије као науке и како се у хемији истраживачким радом долази до знања. Правилно и безбедно рукују лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама. Одговорно се понашају у циљу очувања здравља и заштите животне средине. О својствима и променама супстанци сазнају посматрањем и експерименталним испитивањем, уз писано упутство и у сарадњи са другим ученицима и наставником. Развијају мануелне вештине које могу да користе и у другим животним ситуацијама. Прикупљене податке бележе на одговарајући начин. Поред мануелних вештина, наведеним активностима развијају логичко и аналитичко мишљење, сарадничке способности, комуникацијске вештине, и позитиван и одговоран однос према учењу и додељеним задацима у групи.

СПКЗ Ученици на основном нивоу развијају базичну хемијску пименост која им омогућава да повезују својства и промене неорганских и органских супстанци и смеша с практичном применом, и значајем за живот појединца и за друштво. Формирана хемијска писменост омогућава им да прате информације у прикладним текстовима из дигиталних и штампаних извора о супстанцама у саставу комерцијалних производа, и о материјалима који имају широку примену. Еколошки одговорно понашање, коришћење и одлагање производа и амбалаже базирају на познавању својстава састојака комерцијалних производа и значења пиктограма на амбалажи. Одговорно и рационално користе енергију и ресурсе природе, и подржавају употребу алтернативних и обновљивих видова енергије. У циљу одржања физичког и менталног здравља планирају правилну исхрану користећи се знањем о основним својствима биолошки важних органских једињења, њихове улоге у организму и заступљености у намирницама. На основу знања о својствима и променама неорганских и органских супстанци, као и способности и вештина формираних учењем хемије, могу да продукују идеје и планове, да их повежу с предузетничким активностима и спроведу у дело.

Средњи ниво:

СПК1 Ученици развијају разумевање о својствима чистих супстанци, елемената и једињења, познатих из свакодневног живота или по практичној примени. Повезују својства са структуром изграђивачких честица и типом хемијске везе у супстанцама. Својства метала и неметала која се могу опазити и због којих елементи имају одређену практичну примену, повезују са распоредом електрона у атомима тих елемената и положајем у Периодном систему. У циљу систематизације знања о својствима и променама већег броја супстанци, и повезивања с њиховом практичном применом и значајем, ученици класификују неорганска и органска једињења према саставу, структури, својствима и променама. На основу познавања структуре, својстава, заступљености и улоге биолошки важних једињења, доносе одлуке о чувању здравља и опредељују се за здраве стилове живота. Ученици разликују основне типове хемијских реакција и повезују их с практичном применом. Повезују топлотне ефекте при променама супстанци с практичном применом. Примењују квалитативно и квантитативно значење симболичког језика хемије у описивању чистих супстанци, њиховог састава, структуре и промена, користећи се хемијским симболима најважнијих елемената и хемијским формулама елемената и најважнијих представника класа неорганских и органских једињења. Макроскопски и субмикроскопски ниво повезују кроз стехиометријска израчунавања базирана на разумевању квантитативног значења хемијских симбола, формула и хемијских једначина, као и

	израчунавања у вези са квантитативним саставом смеша и раствора СПК2 Ученици развијају разумевање природе и значаја научноистраживачке делатности у области хемије. Могу да идентификују питања на која се одговори добијају експерименталним радом и коришћењем релевантних извора. Посматрањем и експерименталним радом, на основу писаног упутства, прикупљају податке о физичким и хемијским својствима и променама супстанци, бирају и изводе поступке за раздвајање састојака смеша. Податке прикупљене у експерименталном раду организују и приказују на структуриран начин, уз употребу ИКТ алата. Примењују стечено теоријско знање за објашњавање добијених резултата и извођење закључака. Припремају извештај о раду и презентују га другима уз одговарајућа теоријска објашњења и репрезентације. На тај начин ученици развијају аналитичке вештине, резонување и способност аргументованог изражавања основних идеја у хемији. У контексту експерименталних задатака ученици изводе једноставна израчунавања којима развијају основе логичког и критичког мишљења потребног за повезивање макроскопског и субмикроскопског нивоа. Преиспитују и вреднују процес и резултате учења, и према томе доносе одлуке о даљем раду и активностима у циљу унапређивања постигнућа СПК3 Ученици на средњем нивоу формирају хемијску писменост као основ за разумевање својстава и промена неорганских и органских супстанци, и смеша у природи и свакодневном животу, као и за разумевање практичне примене и значаја хемије за живот појединца и за друштво. Формирана хемијска писменост омогућава ученицима да прегледају и критички вреднују информације из области хемије у различитим дигиталним или штампаним изворима, да праве изборе и доносе одлуке на основу процене релевантности и тачности информација. Могу да прате информације о загађујућим супстанцама у животној средини и о изворима загађења, да предузимају активности за заштиту здравља и животне средине, да преиспитују сопствено понашање и мењају га, као и да дају предлоге за унапређење квалитета живота. Повезују знања о саставу, својствима, променама и примени неорганских и органских супстанци, и вештине формиране учењем хемије, са знањима из других научних дисциплина ради сагледавања проблема из више перспектива. Развијају способност решавања проблема и критичког мишљења у тимском и групном раду, или раду у пару, на пројектима у школи, у сарадњи са локалном заједницом и шире. Развијају дигиталну писменост тако што користе ИКТ алате и апликације у планирању пројеката, за прикупљање и обраду података, за представљање резултата пројеката, као и за промоцију сопственог рада.
--	---

Напредни ниво:

СПК1 Ученици разумеју различите нивое структурне организације неорганских и органских супстанци у природи, полазећи од структуре атома, јона и молекула, типова хемијске везе, до агрегата великог броја честица, и повезују макроскопски ниво који се може опазити помоћу чула, са субмикроскопским нивоом. На томе граде објашњења физичких и хемијских својстава и промена супстанци, и повезују их с практичном применом и значајем супстанци за појединца и друштво. Развијају логичко мишљење кроз предвиђање реактивности метала и неметала на основу распореда електрона у атомима елемената, представљају распоред електрона у атомима и повезују с положајем елемената у Периодном систему. Примењују квалитативно и квантитативно значење симболичког језика хемије у описивању хемијских промена, писању једначина хемијских реакција неорганских и органских супстанци познатих из свакодневног живота и извођењу стехиометријских израчунавања маса и количина реактаната и производа хемијских реакција. Систематизовано знање о својствима и променама представника класа неорганских и органских једињења примењују у различитим школским и ваншколским контекстима

СПК2 Ученици разумеју природу науке и основне активности у оквиру научног истраживања у области хемије. Покрећу питања о супстанцама на која одговоре могу да добију експерименталним истраживањем и коришћењем релевантних извора. Продекују идеје, формулишу хипотезе о саставу, својствима и променама неорганских и органских супстанци, њиховом добијању и изоловању из смеша, и планирају огледе за проверу хипотеза. Самостално или сарађујући у пару или групи планирају решавање теоријских и експерименталних проблема у вези са саставом, својствима, променама, добијањем и изоловањем супстанци. Планирају и реализују истраживачке активности у вези са супстанцама у реалним контекстима (храна, различити комерцијални и прородни производи, материјали, земљиште, воде у природи). Процењују исправност сопственог начина решавања проблема и решења, као и рад других, дискутују о решењима, наводе аргументе за и против, поштујући и уважавајући идеје, резултате и мишљења других. Прихватају одговорност за преузете задатке и учење, и развијају истрајност у остваривању циљева. На тај начин ученици развијају аналитичко, критичко и креативно мишљење, као и способност аргументованог и ефективног изражавања идеја у хемији.

	СПКЗ Ученици на напредном нивоу могу да покрену и учествују у дискусијама у свом окружењу о физичким и хемијским својствима и променама неорганских и органских супстанци и смеша, о различитим питањима која се односе на практичну примену супстанци и утицајима на живот појединца и друштва. Формирана хемијска писменост омогућава ученицима праћење и критичку анализу информација у текстовима из дигиталних и штампаних извора о доприносу хемије у развоју и производњи нових материјала, енергије, хране, у медицини и фармацији. Према циљевима одрживог развоја и зелене хемије вредније допринос хемије у тим областима. Критички процењује сопствене и активности других које доводе до загађења до загађења животне средине, пеузимају одговорност, показују иницијативу и предузимају активности за заштити здравља и животне средине. Показују способност креативног мишљења, истрајност и мотивисаност у остваривању постављених циљева
Корелација	Хемија7, математика, биологија, географија, техника и технологија

Наставна тема /област:	1.Метали,оксиди и хидроксиди
Садржај теме	Метали у неживој и живој природи. Општа физичка и хемијска својства метала Алкални и земноалкални метали. Гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк, њихове легуре и практична примена. Оксиди метала и хидроксиди, својства и примена. Демонстрациони огледи: Реакција Na, K, Mg и Ca са водом; реакција MgO и CaO водом и испитивање својстава насталог раствора помоћу лакмус-хартије; испитивање електропроводљивости раствора натријум-хидроксида. Лабораторијска вежба I: испитивање физичких својстава метала; реакција метала са киселинама.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животnoj средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала, испита и опише физичка и хемијска својства метала и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује, испита, опише и објасни својства оксида и хидроксида
Наставна тема /област	2. Неметали, оксиди и киселине
Садржај теме	Неметали у неживој и живој природи. Општа физичка и хемијска својства неметала. Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник. Оксиди неметала и киселине, својства и примена. Демонстрациони огледи: добијање сумпор(IV) -оксида и испитивање његових својстава; разблаживање концентрисане сумпорне киселине; добијање угљеник(IV)-оксида и испитивање његових својстава; ; испитивање електропроводљивости дестиловане воде и хлороводоничне киселине; доказивање базних својстава воденог раствора амонијака. Лабораторијска вежба II: испитивање физичких својстава неметала. Лабораторијска вежба III: доказивање киселости неорганских киселина помоћу лакмус-хартје
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животnoj средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност неметала, испита и опише физичка и хемијска својства неметала и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује, испита, опише и објасни својства оксида и киселин

Наставната тема /област	3. Соли
Садржај теме	Добијање соли. Формула соли и називи. Дисоцијација соли. Физичка и хемијска својства соли. Примена соли. Демонстрациони огледи: реакција неутрализације хлороводоничне киселине и раствора натријум-хидроксида; -реакција између метала и киселине; хемијске реакције соли: између калцијум-карбоната и хлороводоничне киселине, раствора гвожђе(III)-хлорида и натријум-хидроксида, раствора сребро-нитрата и натријум-хлорида. Лабораторијска вежба IV: добијање соли и испитивање растворљивости различитих соли у води; добијање баријум-сулфата; доказивање угљеник(IV)-оксида и настајање калцијум-карбоната.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– напише формуле и именује соли; – испита, опише и објасни својства соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала и соли
Наставната тема /област	4. Органска једињења и њихова општа својства
Садржај теме	Својства атома угљеника и многобројност органских једињења. Функционалне групе и класе органских јединица. Општа својства органских једињења. Демонстрациони огледи: упоређивање својстава органских и неорганских једињења; доказивање угљеника у органским супстанцама

Исходи наставе и учења у оквиру теме	– разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; – препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама
Наставната тема /област	5. Угљоводоници
Садржај теме	Подела угљоводоника. Номенклатура.Изомерија. Физичка својства угљоводоника. Хемијска својства угљоводоника. Полимери. Нафта и земни гас. Демонстрациони огледи: испитивање растворљивости и сагоревање н-хексана (медицински бензин); разликовање засићених и незасићених ацикличних угљоводоника (реакција са калијум-перманганатом). Вежба V: састављање модела молекула угљоводоника, писање структурних формула и именовање угљоводоника.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– напише формуле и именује представнике класа угљоводоника имајући у виду структурну изомерију; – разликује угљоводонике са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни физичка и хемијска својства угљоводоника и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; – објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за угљоводонике
Наставната тема /област	6.Органска једињења са кисеоником

Садржај теме	Алкохоли - номенклатура, својства и примена. Карбоксилне киселине - номенклатура, својства и примена. Масне киселине. Естри - номенклатура, својства и примена. Демонстрациони огледи: добијање алкохола алкохолним врењем; доказивање киселости карбоксилних киселина; лабораторијско добијање и испитивање својстава етил-етаноата. Лабораторијска вежба VI: физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником; испитивање растворљивости алкохола и карбоксилних киселина са различитим бројем атома угљеника у молекулу у води и неполарном растварачу; реакција етанске и лимунске киселине са натријум-хидрогенкарбонатом.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– напише формуле и именује представнике класа органских једињења са кисеоником имајући у виду структурну изомерију; – разликује органска једињења са кисеоником са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; – објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за органска једињења са кисеоником;
Наставната тема /област	7.Биолошки важна органска једињења
Садржај теме	Маси и уља. Угљени хидрати у прегледу: моносахариди (глукоза и фруктоза), дисахариди (сахароза и лактоза), полисахариди (скроб и целулоза). Амино-киселине. Протеини. Витамини. Демонстрациони огледи: сапонификација маси - сапуни. Лабораторијска вежба VII: испитивање растворљивости маси и уља, и угљених хидрата у води; доказивање скроба; денатурација протеина.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост маси и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; – опише основу структуре молекула који чине маси и уља, угљене хидрате и протеине; – објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације

	протеина; – наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци
Наставна тема /област	8.Заштита животне средине и зелена хемија
Садржај теме	Загађивачи, загађујуће супстанце и последице загађивања. Рециклажа. Зелена хемија
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада; – наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; – критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; – објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област 1.Метали,окси ди и хидроксиди	– ХЕМ.ОО.О.1.3. На основу хемијских симбола, формула, назива и својстава разликују метале од неметала и елементе од једињења. – ХЕМ.ОО.О.1.6. На основу формула, назива и својстава разликују најважније представнике класа неорганских једињења: оксида, киселина, база и соли. – ХЕМ.ОО.О.1.7. Разликују растворе неелектролита и електролита у свакодневном животу, као и растворе електролита на основу рН вредности и боје киселинскобазних индикатора. – ХЕМ.ОО.О.2.1. Правилно рукују лабораторијским посуђем и прибором – ХЕМ.ОО.О.3.2. Према пиктограмима на амбалажи правилно, безбедно и рационално користе супстанце/комерцијалне производе, складиште их и	– ХЕМ.ОО.С.1.5. Одређују коефицијенте у једначинама хемијских реакција применом закона о одржању масе. – ХЕМ.ОО.С.1.7. На основу назива пишу формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и именују једињења на основу формуле. – ХЕМ.ОО.С.1.8. Описују својства, промене, руковање и практичну примену метала и неметала, и њихових најважнијих оксида, киселина, база и соли – ХЕМ.ОО.С.1.9. На основу датих једначина једноставних хемијских реакција разликују реакције: синтезе и анализе бинарних једињења, неутрализације, супституције, адиције и сагоревања. – ХЕМ.ОО.С.3.1. Повезују употребу материјала са њиховим физичким својствима (нпр. тврдоћа, температура топљења, температура кључања, растворљивост, топлотна	– ХЕМ.ОО.Н.1.2. Према положају елемената у Периодном систему пишу распоред електрона у атомима метала и неметала атомског броја до 20 и предвиђају својства елемената. – ХЕМ.ОО.Н.1.4. Објашњавају како тип хемијске везе у неорганским и органским супстанцама утиче на физичка и хемијска својства супстанци. – ХЕМ.ОО.Н.1.5. Изводе стехиометријска израчунавања масе, количине и броја честица реактаната и производа хемијских реакција. -ХЕМ.ОО.Н.1.7. Пишу и објашњавају једначине хемијских реакција метала, неметала, оксида, киселина, база и соли, повезују их с добијањем појединих једињења и практичном применом
---	--	---	--

	одлажу отпад	проводљивост) и хемијским својствима (нпр. склоност ка рђању, запаљивост	
2. Неметали, оксиди и киселине	– ХЕМ.ОО.О.1.3. На основу хемијских симбола, формула, назива и својстава разликују метале од неметала и елементе од једињења. – ХЕМ.ОО.О.1.6. На основу формула, назива и својстава разликују најважније представнике класа неорганских једињења: оксида, киселина, база и соли. – ХЕМ.ОО.О.1.7. Разликују растворе неелектролита и електролита у свакодневном животу, као и растворе електролита на основу рН вредности и боје киселинскобазних индикатора. – ХЕМ.ОО.О.2.1. Правилно рукују лабораторијским посуђем и прибором – ХЕМ.ОО.О.3.2. Према пиктограмима на амбалажи правилно, безбедно и	– ХЕМ.ОО.С.1.5. Одређују коефицијенте у једначинама хемијских реакција применом закона о одржању масе. – ХЕМ.ОО.С.1.7. На основу назива пишу формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и именују једињења на основу формуле. – ХЕМ.ОО.С.1.8. Описују својства, промене, руковање и практичну примену метала и неметала, и њихових најважнијих оксида, киселина, база и соли – ХЕМ.ОО.С.1.9. На основу датих једначина једноставних хемијских реакција разликују реакције: синтезе и анализе бинарних једињења, неутрализације, супституције, адиције и сагоревања	– ХЕМ.ОО.Н.1.2. Према положају елемената у Периодном систему пишу распоред електрона у атомима метала и неметала атомског броја до 20 и предвиђају својства елемената. – ХЕМ.ОО.Н.1.4. Објашњавају како тип хемијске везе у неорганским и органским супстанцама утиче на физичка и хемијска својства супстанци – ХЕМ.ОО.Н.1.5. Изводе стехиометријска израчунавања масе, количине и броја честица реактаната и производа хемијских реакција. – ХЕМ.ОО.Н.1.7. Пишу и објашњавају једначине хемијских реакција метала, неметала, оксида, киселина, база и соли, повезују их с добијањем појединих једињења и практичном примено

	рационално користе супстанце/комерцијалне производе, складиште их и одлажу отпад.		
3. Соли	– ХЕМ.ОО.О.1.2. Препознају тип хемијске везе на основу хемијских формула и назива супстанци, и повезују са својствима тих супстанци. – ХЕМ.ОО.О.1.6. На основу формула, назива и својстава разликују најважније представнике класа неорганских једињења: оксида, киселина, база и соли – ХЕМ.ОО.О.1.7. Разликују растворе неелектролита и електролита у свакодневном животу, као и растворе електролита на основу рН вредности и боје киселинскобазних индикатора. – ХЕМ.ОО.О.2.1. Правилно рукују лабораторијским посуђем и прибором. – ХЕМ.ОО.О.3.2. Према пиктограмима на амбалажи	– ХЕМ.ОО.С.1.5. Одређују коефицијенте у једначинама хемијских реакција применом закона о одржању масе. – ХЕМ.ОО.С.1.7. На основу назива пишу формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и именују једињења на основу формуле. – ХЕМ.ОО.С.1.8. Описују својства, промене, руковање и практичну примену метала и неметала, и њихових најважнијих оксида, киселина, база и соли – ХЕМ.ОО.С.1.9. На основу датих једначина једноставних хемијских реакција разликују реакције: синтезе и анализе бинарних једињења, неутрализације, супституције, адиције и сагоревања	– ХЕМ.ОО.Н.1.4. Објашњавају како тип хемијске везе у неорганским и органским супстанцама утиче на физичка и хемијска својства супстанци. – ХЕМ.ОО.Н.1.5. Изводе стехиометријска израчунавања масе, количине и броја честица реактаната и производа хемијских реакција – ХЕМ.ОО.Н.1.7. Пишу и објашњавају једначине хемијских реакција метала, неметала, оксида, киселина, база и соли, повезују их с добијањем појединих једињења и практичном примено

	правилно, безбедно и рационално користе супстанце/комерцијалне производе, складиште их и одлажу отпад.		
4. Органска једињења и њихова општа својства	– ХЕМ.ОО.О.1.8. На основу формула, функционалних група, назива и својстава разликују најважније представнике класа органских једињења: угљоводоника, алкохола и карбоксилних киселина – ХЕМ.ОО.О.3.2. Према пиктограмима на амбалажи правилно, безбедно и рационално користе супстанце/комерцијалне производе, складиште их и одлажу отпад.	– ХЕМ.ОО.С.2.2. Идентификују и описују показатеље хемијске реакције у изведеним огледима (настајање гаса, формирање талоба, промена боје – ХЕМ.ОО.С.3.1. Повезују употребу материјала са њиховим физичким својствима (нпр. тврдоћа, температура топљења, температура кључања, растворљивост, топлотна проводљивост) и хемијским својствима (нпр. склоност ка рђању, запаљивост).	
5. Угљоводоници	– ХЕМ.ОО.О.1.2. Препознају тип хемијске везе на основу хемијских формула и назива супстанци, и повезују са својствима тих супстанци. – ХЕМ.ОО.О.1.4. Разликују хемијске и физичке промене супстанци и илуструју их примерима из свакодневног	– ХЕМ.ОО.С.1.1. Повезују распоред електрона у атомима елемената с положајем елемената у Периодном систему и својствима елемената. ХЕМ.ОО.С.1.2. Повезују структуру атома с формирањем јона и молекула, типом хемијске везе и својствима супстанци. ХЕМ.ОО.С.1.5. Одређују	– ХЕМ.ОО.Н.1.4. Објашњавају како тип хемијске везе у неорганским и органским супстанцама утиче на физичка и хемијска својства супстанци. – ХЕМ.ОО.Н.1.5. Изводе стехиометријска израчунавања масе, количине и броја честица реактанта и производа

	живота. – ХЕМ.ОО.О.1.8. На основу формула, функционалних група, назива и својстава разликују најважније представнике класа органских једињења: угљоводоника, алкохола и карбоксилних киселина. – ХЕМ.ОО.О.2.1. Правилно рукују лабораторијским посуђем и прибором. ХЕМ.ОО.О.3.2. Према пиктограмима на амбалажи правилно, безбедно и рационално користе супстанце/комерцијалне производе, складиште их и одлажу отпад.	коэффициенте у једначинама хемијских реакција применом закона о одржању масе. – ХЕМ.ОО.С.1.6. Израчунавају масени удео елемената у једињењу на основу формуле једињења, а масу реактанта и производа хемијске реакције на основу познате хемијске једначине. ХЕМ.ОО.С.1.7. На основу назива пишу формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и именују једињења на основу формуле. – ХЕМ.ОО.С.1.9. На основу датих једначина једноставних хемијских реакција разликују реакције: синтезе и анализе бинарних једињења, неутрализације, супституције, адиције и сагоревања – ХЕМ.ОО.С.1.10. Описују својства, промене, руковање и практичну примену угљоводоника, алкохола, карбоксилних киселина и естара ХЕМ.ОО.С.2.3. Испитују топлотне ефекте промена супстанци познатих из свакодневног живота и класификују промене на	хемијских реакција – ХЕМ.ОО.Н.1.8. Пишу и објашњавају једначине хемијских реакција угљоводоника, алкохола, карбоксилних киселина, и повезују их с практичном применом појединих представника наведених класа једињења
--	--	---	---

		егзотермне и ендотермне – ХЕМ.ОО.С.3.2. Описују утицај супстанци које загађују ваздух, воду и земљиште на здравље и животну средину, као и мере заштите.	
6.Органска једињења са кисеоником	– ХЕМ.ОО.О.1.4. Разликују хемијске и физичке промене супстанци и илуструју их примерима из свакодневног живота. – ХЕМ.ОО.О.1.8. На основу формула, функционалних група, назива и својстава разликују најважније представнике класа органских једињења: угљоводоника, алкохола и карбоксилних киселина. – ХЕМ.ОО.О.1.7. Разликују растворе неелектролита и електролита у свакодневном животу, као и растворе електролита на основу рН вредности и боје киселинскобазних индикатора – ХЕМ.ОО.О.1.8. На основу формула, функционалних група, назива и својстава	– ХЕМ.ОО.С.1.5. Одређују коефицијенте у једначинама хемијских реакција применом закона о одржању масе. – ХЕМ.ОО.С.1.7. На основу назива пишу формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и именују једињења на основу формуле. – ХЕМ.ОО.С.1.9. На основу датих једначина једноставних хемијских реакција разликују реакције: синтезе и анализе бинарних једињења, неутрализације, супституције, адиције и сагоревања. – ХЕМ.ОО.С.1.10. Описују својства, промене, руковање и практичну примену угљоводоника, алкохола, карбоксилних киселина и естара. ХЕМ.ОО.С.3.2. Описују утицај супстанци које загађују ваздух,	– ХЕМ.ОО.Н.1.5. Изводе стехиометријска израчунавања масе, количине и броја честица реактаната и производа хемијских реакција. – ХЕМ.ОО.Н.1.8. Пишу и објашњавају једначине хемијских реакција угљоводоника, алкохола, карбоксилних киселина, и повезују их с практичном применом појединих представника наведених класа једињења

	разликују најважније представнике класа органских једињења: угљоводоника, алкохола и карбоксилних киселина. – ХЕМ.ОО.О.2.1. Правилно рукују лабораторијским посуђем и прибором. ХЕМ.ОО.О.3.2. Према пиктограмима на амбалажи правилно, безбедно и рационално користе супстанце/комерцијалне производе, складиште их и одлажу отпад.	воду и земљиште на здравље и животну средину, као и мере заштите	
7.Биолошки важна органска једињења	– ХЕМ.ОО.О.1.4. Разликују хемијске и физичке промене супстанци и илуструју их примерима из свакодневног живота. – ХЕМ.ОО.О.2.1. Правилно рукују лабораторијским посуђем и прибором. – ХЕМ.ОО.О.3.1. Повезују физичка својства,	ХЕМ.ОО.С.1.7. На основу назива пишу формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и именују једињења на основу формуле. – ХЕМ.ОО.С.1.11. Повезују називе и структурне формуле градивних јединица биомолекула са класом биолошки важних органских једињења (триацилглицероли, угљени хидрати и протеини).	– ХЕМ.ОО.Н.1.5. Изводе стехиометријска израчунавања масе, количине и броја честица реактаната и производа хемијских реакција ХЕМ.ОО.Н.1.9. Именују и хемијским формулама приказују основне градивне јединице молекула триациглицерола, угљених хидрата и протеина. – ХЕМ.ОО.Н.2.1. Испитују огледима и објашњавају

	заступљеност у намирницама и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у организму са правилном исхраном.		хемијске реакције биолошки важних органских једињења: сапонификација триацилглицерола, хидролиза дисахарида и полисахарида, и денатурација протеина – ХЕМ.ОО.Н.3.1. Критички разматрају значај и примену реакција хидрогенизације триацилглицерола, сапонификације и хидролизе биолошки важних органских једињења у индустријској производњи и предузетничким делатностима
8.Заштита животне средине и зелена хемија	– ХЕМ.ОО.О.3.2. Према пиктограмима на амбалажи правилно, безбедно и рационално користе супстанце/комерцијалне производе, складиште их и одлажу отпад.	– ХЕМ.ОО.С.3.2. Описују утицај супстанци које загађују ваздух, воду и земљиште на здравље и животну средину, као и мере заштите	

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет Хемија		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм Хемије за осми разред. Допунска настава из хемије се организује за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на часовима; ученике који желе да утврде знање или уклоне евентуалне нејасноће. Редослед тематских садржаја у допунској настави прати редослед одговарајућих садржаја у редовној настави.		
Тема:	1. Метали, оксиди и хидроксиди	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Понављање и увежбавање (кроз кратке задатке и питања) : – Разлагање проблема (сложене задатке поделити на кораке) – Вођено решавање (водити ученика кроз поступак); – Постављање питања (подстицање активног размишљања);	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна, лабораторјски рад , практични рад Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад , анализа примера из свакодневног живота	
	2. Неметали, оксиди и киселине	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Понављање и увежбавање (кроз кратке задатке и питања) : – Разлагање проблема (сложене задатке поделити на кораке) – Вођено решавање (водити ученика кроз поступак);	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна, Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , т лабораторјски рад , практични рад абелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад ,	

– Постављање питања (подстицање активног размишљања);	анализа примера из свакодневног живота
	3. Соли
Начини и поступци остваривања садржаја/теме - Понављање и увежбавање (кроз кратке задатке и питања) : – Разлагање проблема (сложене задатке поделити на кораке) – Вођено решавање (водити ученика кроз поступак); – Постављање питања (подстицање активног размишљања);	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна , Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама лабораторјски рад , практични рад а , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота, лабораторјски рад , практични рад Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад
	4 Органска једињења и њихова општа својства
Начини и поступци остваривања садржаја/теме - Понављање и увежбавање (кроз кратке задатке и питања) : – Разлагање проблема (сложене задатке поделити на кораке) – Вођено решавање (водити ученика кроз поступак); – Постављање питања (подстицање активног размишљања);	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна, лабораторјски рад , практични рад , лабораторјски рад , практични рад Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад
	5. Угљоводоници
Начини и поступци остваривања садржаја/теме - Понављање и увежбавање (кроз кратке задатке и питања) :	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна , лабораторјски рад , практични рад , лабораторјски рад , практични рад

– Разлагање проблема (сложене задатке поделити на кораке) – Вођено решавање (водити ученика кроз поступак); – Постављање питања (подстицање активног размишљања);	Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад
	6 Органска једињења с кисеоником
Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Понављање и увежбавање (кроз кратке задатке и питања) : – Разлагање проблема (сложене задатке поделити на кораке) – Вођено решавање (водити ученика кроз поступак); – Постављање питања (подстицање активног размишљања);	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна, лабораторјски рад , практични рад Технике: рад на наставним листућима , рад са моделима , шемама , табелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад
	7 Биолошки важна органска једињења
Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Понављање и увежбавање (кроз кратке задатке и питања) : – Разлагање проблема (сложене задатке поделити на кораке) – Вођено решавање (водити ученика кроз поступак); – Постављање питања (подстицање активног размишљања);	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна , лабораторјски рад , практични рад, лабораторјски рад , практични рад Технике: рад на наставним листућима , шемама , табелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота , лабораторјски рад , практични рад Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад
	8 Заштита животне средине и зелена хемија

Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Понављање и увежбавање (кроз кратке задатке и питања) : – Разлагање проблема (сложене задатке поделити на кораке) – Вођено решавање (водити ученика кроз поступак); – Постављање питања (подстицање активног размишљања);	Методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода рада на тексту, индивидуализована метода , илустративна , лабораторјски рад , практични рад Технике: рад на наставним листућима , шемама , табелама , израда мапа ума , активног учења , анализа примера из свакодневног живота Облици рада: Фронтални, групни, рад у паровима и индивидуални рад
Активност наставника	Утврђује ниво знања и тешкоћа ученика у савладавању градива ; планира и организује наставу према потребама ученика , додатно објашњава наставне садржаје и кључне појмове; прилагођава методе и темпо рада могућностима ученика ; припрема тестове , наставне листиће и огледе ; пружа индивидуалну помоћ и подршку ученицима ; прати напредовање и даје повратне информације , вреднује постигнућа и предлаже мере за унапређивање успеха; сарађује са родитељима и одељењским старешином ради пружања подршке ученику
Активност ученика	Активно слуша објашњења наставника , поставља питања , тражи додатна објашњења , понавља и утврђује претходно обрађено градиво , користи моделе , табеле шеме и дигиталне садржаје у учењу , сарађује са наставником и вршњацима , самостално учи и проверава своје знање
Начини праћења постигнућа	Заједничко вредновање ученика и наставника , самопроцена од стране ученика, вођење евиденције , усмена и писана провера , праћење резултата усмено и на тестовима

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет Хемија		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: проширивање и продубљивање садржаја редовне наставе, развијање истраживачког духа и подстицање интресовања за природне науке. Редослед тематских садржаја у додатној настави прати редослед одговарајућих садржаја у редовној настави. Поред понуђених садржаја, могу се реализовати и садржаји за које ученици покажу посебно интересовање као и припреме за такмичења		
Тема	1. Метали, оксиди и хидроксиди	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Решавају сложеније и проблемске задатке; повезују градиво из различитих области хемије; користе уџбеник, научно-популарне литературе и интернет; критички размишљају; објашњавају појаве другим ученицима; учествују у дискусијама; примењују знања у новим ситуацијама; проналазе примену хемије у свакодневном животу; решавају задатке са такмичења; уочавају грешке и исправљају их. Ученик поставља себи циљеве у учењу и уме критички да процени свој напредак и напредак осталих ученика.	Методе: Дијалогска, текстуална, демонстративна, илустративна, истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава, хибридна настава, активно учење лабораторијски рад, практични рад Технике: пројектни задаци, активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални, индивидуализовани, рад у пару, групни рад	

Начини и поступци остваривања садржаја/теме Решавају сложеније и проблемске задатке; повезују градиво из различитих области хемије; користе уџбеник, научно-популарне литературу и интернет; критички размишљају; објашњавају појаве другим ученицима; учествују у дискусијама; примењују знања у новим ситуацијама; проналазе примена хемије у свакодневном животу; решавају задатке са такмичења; уочавају грешке и исправљају их. Ученик поставља себи циљеве у учењу и уме критички да процени свој напредак и напредак осталих ученика.	2. Неметали, оксиди и киселине Методе: Дијалогска , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење лабораторијски рад , практични рад Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Решавају сложеније и проблемске задатке; повезују градиво из различитих области хемије; користе уџбеник, научно-популарне литературу и интернет; критички размишљају; објашњавају појаве другим ученицима; учествују у дискусијама; примењују знања у новим ситуацијама;	3. Соли Методе: Дијалогска , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење лабораторијски рад , практични рад Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са

проналазе примена хемије у свакодневном животу; решавају задатке са такмичења; уочавају грешке и исправљају их. Ученик поставља себи циљеве у учењу и уме критички да процени свој напредак и напредак осталих ученика.	стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
	4 Органска једињења и њихова општа својства
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Решавају сложеније и проблемске задатке; повезују градиво из различитих области хемије; користе уџбеник, научно-популарне литературу и интернет; критички размишљају; објашњавају појаве другим ученицима; учествују у дискусијама; примењују знања у новим ситуацијама; проналазе примена хемије у свакодневном животу; решавају задатке са такмичења; уочавају грешке и исправљају их. Ученик поставља себи циљеве у учењу и уме критички да процени свој напредак и напредак осталих ученика.	Методе: Дијалогска , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење лабораторијски рад , практични рад Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
	5. Угљоводоници
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Решавају сложеније и проблемске задатке; повезују градиво из различитих области	Методе: Дијалогска , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење лабораторијски рад , практични рад

хемије; користе уџбеник, научно-популарне литературу и интернет; критички размишљају; објашњавају појаве другим ученицима; учествују у дискусијама; примењују знања у новим ситуацијама; проналазе примена хемије у свакодневном животу; решавају задатке са такмичења; уочавају грешке и исправљају их. Ученик поставља себи циљеве у учењу и уме критички да процени свој напредак и напредак осталих ученика.	Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
	6 Органска једињења с кисеоником
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Решавају сложеније и проблемске задатке; повезују градиво из различитих области хемије; користе уџбеник, научно-популарне литературу и интернет; критички размишљају; објашњавају појаве другим ученицима; учествују у дискусијама; примењују знања у новим ситуацијама; проналазе примена хемије у свакодневном животу; решавају задатке са такмичења; уочавају грешке и исправљају их. Ученик поставља себи циљеве у учењу и уме критички да процени свој напредак и напредак осталих ученика.	Методе: Дијалошка , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење лабораторијски рад , практични рад Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад

Начини и поступци остваривања садржаја/теме Решавају сложеније и проблемске задатке; повезују градиво из различитих области хемије; користе уџбеник, научно-популарне литературу и интернет; критички размишљају; објашњавају појаве другим ученицима; учествују у дискусијама; примењују знања у новим ситуацијама; проналазе примена хемије у свакодневном животу; решавају задатке са такмичења; уочавају грешке и исправљају их. Ученик поставља себи циљеве у учењу и уме критички да процени свој напредак и напредак осталих ученика.	7 Биолошки важна органска једињења Методе: Дијалогска , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; лабораторијски рад; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Израда пројектних задатака који детектују еколошке проблеме у околини школе , насеља или града и предлажу начине решавања .	8 Заштита животне средине и зелена хемија Методе: Дијалогска , текстуална , демонстративна , илустративна , истраживачка метода; проблемска настава; експериментална метода; хеуристичка метода; пројектна настава , хибридна настава, активно учење, лабораторијски рад , практични рад Технике : :пројектни задаци , активно учење, решавање сложенијих задатака; лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); рад са стручном литературом; дискусија; израда постера, презентација и модела: ИКТ техника Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
Активност наставника	Планира и организује садржаје који проширују редовни програм ; припрема експерименте и истраживачке задатке ; подстиче ученике на самостално

	учење и истраживање ; припрема ученике за такмичење ; упућује ученике на коришћење стручне литературе и дигиталних извора ; прати напредовање ученика и пружа индивидуалну подршку ; подстиче тимски рад , дискусију и размену идеја , демонстрира
Активност ученика	Решавање сложенијих задатака и проблема из хемије ; истраживање и презентовање одабраних тема ; рад на пројектима и огледима ; анализа резултата и извођење закључака ; израда постера , презентација и истраживачких радова , модела ; припрема за такмичење ; самопроцењује сопствени напредак , поставља питања , предлаже теме за истраживачке пројекте , експерименте
Начини праћења постигнућа	Заједничко вредновање ученика и наставника , самопроцена од стране ученика, вођење евиденције , усмена и писана провера , праћење резултата на такмичењима и другим ваннаставним активностима

ПРИПРЕМНА НАСТАВА		
Наставни предмет Хемија		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 10	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења Обнављање наставног садржаја седмог и осмог разреда, уз усмеравање пажње на задатке који се најчешће појављују на завршном испиту. Идентификовање области које ученику теже иду, што омогућава наставнику да директно и ефикасно помогне у отклањању потешкоћа. Савладавање структуре самог теста, начина бодовања и препознавање најчешћих грешака које ученици праве. Решавање пробних испита и реалних тестова из претходних година у циљу јачања самопоуздања ученика , смањења треме и психолошке припреме ученика.		

Тема:	1.Хемијска лабораторија
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обновљање кључних појмова кроз дијалог , додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година .. Материја и супстанца . Врсте супстанци . Физичка и хемијска својства супстанци . Физичке и хемијске промене супстанци	Методе: Монолошко – дијалoшка метода Илустрaтивно – демонстрaтивнa метода; експерименталнa; Методa рaдa нa текстy Технике: решавањe задaтaкa из збиркe и тестoвa пробних и завршних испитa из претходних година , лабораторијски рaд (експерименти, мерењa, анализa резултaтa); дискусијa; ИКТ техника , наставни листићи Облици рaдa: Индивидуални , индивидуализовани , рaд у парy , групни рaд
	2. Атоми –најмање честице хемијских елемената
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обновљање кључних појмова кроз дијалог , додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година. Грађа атома елемената . Грађа електронског омотача атома . Периодни систем елемената . Врсте елемената	Методе: Монолошко – дијалoшка метода Илустрaтивно – демонстрaтивнa метода; експерименталнa; Методa рaдa нa текстy Технике: решавањe задaтaкa из збиркe и тестoвa пробних и завршних испитa из претходних година , лабораторијски рaд (експерименти, мерењa, анализa резултaтa); дискусијa; ИКТ техника , наставни листићи , модели атома Облици рaдa: Индивидуални , индивидуализовани , рaд у парy , групни рaд
	3. Атоми , молекули и јони
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обновљање кључних појмова кроз дијалог , додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година . Ковалентна веза . Јонска веза .Врсте хемијских формула . Супстанце са јонском и супстанце са ковалентном везом	Методе: Монолошко – дијалoшка метода Илустрaтивно – демонстрaтивнa метода; експерименталнa; Методa рaдa нa текстy Технике: решавањe задaтaкa из збиркe и тестoвa пробних и завршних испитa из претходних година , лабораторијски рaд (експерименти, мерењa, анализa резултaтa); дискусијa; ИКТ техника , наставни листићи , модели (атома , молекула и кристалних решетки) Облици рaдa: Индивидуални , индивидуализовани , рaд у парy , групни рaд
	4. Хомогене и хетерогене смеше

Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обновљање кључних појмова кроз дијалог , додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година . Раствори . Растварање и растворљивост. Квантитативни састав смеше . Раздвајање састојака смеше	Методе: Монолошко – дијалошка метода Илустративно – демонстративна метода; експериментална; Метода рада на тексту Технике: решавање задатака из збирке и тестова пробних и завршних испита из претходних година , лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); дискусија; ИКТ техника , наставни листићи Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обновљање кључних појмова кроз дијалог , додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година . Хемијске реакције . Закон одржања масе . Закон сталних односа маса	5. Хемијске реакције и израчунавања Методе: Монолошко – дијалошка метода Илустративно – демонстративна метода; експериментална; Метода рада на тексту Технике: решавање задатака из збирке и тестова пробних и завршних испита из претходних година , лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); дискусија; ИКТ техника , наставни листићи Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обновљање кључних појмова кроз дијалог , додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година . Општа физичка и хемијска својства метала Алкални и земноалкални метали . Гвожђе , алуминијум , бакар ,олово и цинк	6. Метали, оксиди и хидроксиди метала Методе: Монолошко – дијалошка метода Илустративно – демонстративна метода; експериментална; Метода рада на тексту Технике: решавање задатака из збирке и тестова пробних и завршних испита из претходних година , лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); дискусија; ИКТ техника , наставни листићи Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обновљање кључних	7. Неметали , оксиди неметала и киселине Методе: Монолошко – дијалошка метода Илустративно – демонстративна метода; експериментална; Метода рада на тексту

појмова кроз дијалог , додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година . Општа физичка и хемијска својства неметала . Халогени елементи , сумпор , азот , угљеник – својства и примена . Оксиди неметала и киселине	Технике: решавање задатака из збирке и тестова пробних и завршних испита из претходних година , лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); дискусија; ИКТ техника , наставни листићи Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
	8. Соли – добијање својства и примена
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обнављање кључних појмова кроз дијалог , додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година . Добијање соли . Својства и примена соли . рН-вредност и киселинско – базни индикатори	Методe: Монолошко – дијалoшка метода Илустрaтивно – демонстрaтивнa метода; експерименталнa; Методa рaдa нa текстy Технике: решавање задатака из збирке и тестова пробних и завршних испита из претходних година , лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); дискусија; ИКТ техника , наставни листићи Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
	9. Угљоводоници
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обнављање кључних појмова кроз дијалог , додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година . Засићени угљоводоници –алкани . Незасићени – алкени и алкини . Ароматични угљоводоници . Налажење у пеиоди и примена угљоводоника	Методe: Монолошко – дијалoшка метода Илустрaтивно – демонстрaтивнa метода; експерименталнa; Методa рaдa нa текстy Технике: решавање задатака из збирке и тестова пробних и завршних испита из претходних година , лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); дискусија; ИКТ техника , наставни листићи Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
	10. Биолошки важна органска једињења
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Обнављање кључних	Методe: Монолошко – дијалoшка метода Илустрaтивно – демонстрaтивнa метода; експерименталнa; Методa рaдa нa текстy

појмова кроз дијалог , додатна објашњења и задатке из збирке и тестова са пробних и завршних испита из претходних година . Масти и уља . Угљени хидрати . Аминокиселине и протеини. Витамини	Технике: решавање задатака из збирке и тестова пробних и завршних испита из претходних година , лабораторијски рад (експерименти, мерења, анализа резултата); дискусија; ИКТ техника , наставни листићи Облици рада: Индивидуални , индивидуализовани , рад у пару , групни рад
Активност наставника	- Утврђује ниво знања прегледањем ПЗИ и кроз рад са ученицима ; - анализира резултате ПЗИ , даје повратну информацију ученицима и родитељима , - анализира резултате ПЗИ и пише извештај - планира и организује наставу узимајући у обзир претходна знања и захтеве ученика , - додатно објашњава наставне садржаје и кључне појмове; - прилагођава методе , темпо рада и наставне садржаје према резултатима пробног тестирања и напредовања ученика - пружа индивидуалну помоћ и подршку ученицима ; - прати напредовање и даје повратне информације усмено и у електронском дневнику , - вреднује постигнућа и предлаже мере за унапређивање знања ; - сарађује са родитељима и одељењским старешином ради пружања подршке ученику
Активност ученика	Самостално учи и проверава своје знање користећи збирку задатака и задатке урађене на часовима припремне наставе , предлаже наставне садржаје и задатке које треба додатно објаснити , активно слуша објашњења наставника , поставља питања , тражи додатна објашњења , понавља и утврђује претходно обрађено градиво , користи моделе , табеле шеме и дигиталне садржаје у учењу , сарађује са наставником и другим ученицима
Начини праћења постигнућа	- ПЗИ који ученици раде , наставник прегледа и даје повратну информацију , - заједничка анализа резултата ПЗИ ученика и наставника ,

	-самопроцена од стране ученика, -усмено и кроз домаће задатке и блиц тестирања .
--	---

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Разред: ОСМИ	Годишњи фонд часова: 68
Наставни предмет: Техника и технологија	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019 , „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025	
Циљ учења предмета – Циљ предмета Техника и технологија је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.	
Опште предметне компетенције - Циљ учења технике и технологије јесте да ученици развију техничко-технолошку писменост и стваралачко и логичко мишљење кроз стицање теоретског и практичног знања израдом практичних радова и пројеката реализованих самостално или тимски, уважавајући личне способности и вештине сваког ученика. Реализацијом практичних вежби ученици развијају fine моторичке вештине, стичу знања о различитим техничким материјалима и принципима рада основних алата и уређаја. Израдом предмета/модела коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата, ученици развијају креативност, иновативност, као и способност за тимски рад, сарадњу, толеранцију, способност слушања мишљења других и конструктивно решавање конфликта. Кроз развој техничког стваралаштва стичу реалне искуствене техничке основе за будуће школовање и живот. Одговорно и флексибилно се односе према одрживом коришћењу постојећих ресурса и разматрају начине за проналажење нових – чистих извора енергије. Воде рачуна о смањењу отпада и емисије штетних гасова, о неопходној рециклажи материјала, заштити и очувању животне средине и о екологији. Ученици, као учесници у саобраћају, стичу вештине препознавања, процене и избегавања ризичног понашања и опасности. Развијају интересовања за технолошке процесе у грађевинарству, пољопривреди, машинству, електротехници, електроници, роботизи, мехатроници. Имају јасан став о потреби поштовања саобраћајних прописа. Ученици проширују стечена информатичка знања и схватају потребу њихове примене у различитим свакодневним животним ситуацијама. Развијају истраживачки дух и способност претраживања, критичког анализирања и систематизације информација у електронском облику уз употребу одговарајућих средстава ИКТ-а. Кроз реализацију различитих пројеката и задатака стичу увид у сопствена професионална	

интересовања, стичу искуства и самопоштовање и поступају предузимљиво, иницијативно и одговорно.
Међупредметне компетенције – • Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу и животној средини • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
Активности наставника - • планира и организује наставни процес; • упознаје ученике са циљевима, исходима и правилима безбедног рада; • демонстрира правилну употребу алата, прибора, материјала и дигиталних уређаја; • подстиче ученике на истраживање, сарадњу и самосталан рад; • организује практичан, групни и пројектни рад; • прати и усмерава рад ученика; • подстиче развој техничког и стваралачког мишљења; • пружа помоћ и додатна објашњења ученицима; • примењује диференциран и индивидуализован приступ; • вреднује постигнућа ученика кроз различите облике провере; • подстиче примену знања у свакодневном животу; • развија код ученика одговоран однос према раду, здрављу и животној средини Активности ученика – • активно учествује у наставним активностима; • посматра, анализира и изводи закључке;

- примењује правила безбедног рада;
- користи прибор, алате и материјале на правилан и безбедан начин;
- чита, тумачи и израђује једноставне техничке цртеже и скице;
- користи ИКТ алате у процесу учења;
- мери, обележава, сече, спаја и обликује материјале;
- учествује у практичним и пројектним активностима;
- сарађује у пару и групи;
- предлаже идеје и решења за израду модела;
- представља резултате свог рада;
- процењује сопствени рад и рад других ученика;
- развија радне навике, одговорност и креативност

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

За ИОП1 и ИОП2 По потреби, ученицима давати прилагођени материјал за савладавање градива по принципу лакших тестова са илустрацијама, по принципу повезивања, препознавања, заокруживања, једноставније цртеже за израду; на основу педагошког профила прилагодити место седења у учионици

ИОП3 – ученик добија додатни материјал за рад на часу уз развој критичког мишљења, зависно од интересовања ученика, упућивање ученика на додатну наставу

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: вербална, демонстративна, практичан рад, савремене методе Технике рада: олуја идеја, инсерт техника, једноминутни есеј, студија случаја, технике групног рада Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару, тимски рад ИОП: Диференцирана настава: • Уважава индивидуалне разлике међу ученицима.
---	--

	• Омогућава различите путеве до истог исхода учења. • Подстиче активност и самосталност ученика. • Пружа подршку ученицима којима је потребна додатна помоћ, али и додатне изазове напреднијим ученицима.
Начини праћења и вредновања постигнућа	• формативно оцењивање • сумативно оцењивање • бележење усмених одговора ученика, • уредност записаног у свесци, • уредност радног места, • систематичност, • залагање, • самоиницијативност • самоевалуација
Место извођења	Школски кабинет
Наставна средства	Дигитални уџбеник, пројектор, лап-топ, прибор за цртање, алат за рад, цртежи, панон
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1: Познавањем најважнијих достигнућа и личности у техници и технологији, ученици уочавају повезаност техничко-технолошког напретка са развојем друштва и унапређивањем квалитета живота људи. На основу познавања врсте, особина и начина обраде повезују материјале са могућностима њихове употребе у свакодневном животу. На основу врсте машина наводе појам и функцију коју обављају. Наводе конструктивне елементе који чине један грађевински објект и објашњавају њихову улогу. Ученици разумеју важност заштите животне средине и штетност утицаја загађивача ваздуха, воде и земљишта. СПК2: Мере и контролишу основне физичке величине правилном применом прибора и инструмената за мерење и контролу. Праве разлику између правилног и неправилног коришћења електричних уређаја и машина. Цртају једноставне предмете скицом и техничким цртежом примењујући правила техничког цртања. Примењују основна знања из области технике и технологије коришћењем апликација из Office

	пакета и других доступних апликација. Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу. СПК3: Праћењем техничко-технолошког развоја, развијају радозналост, интересовање за наставак школовања за различита занимања. Стечена знања у руковању алатима и уређајима вешто користе за једноставне поправке примењујући мере заштите на раду. Учествују у активностима које доприносе развоју свести о потреби заштите животне средине и рециклаже, чиме развијају сопствену личност (самопоштовање, иницијативност, очување здравља) и одговорно понашање у друштву. Графичка решења саопштавају путем техничких цртежа. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству дају допринос уштеди кућног буџета. Развијају предузетничке вештине, стичу одговоран однос према свом и раду других уважавањем различитости и међусобном толеранцијом. Средњи ниво: СПК1: Ученици објашњавају начине обраде техничких материјала издвајајући битне карактеристике традиционалне и савремене технологије обраде материјала. На основу стечених знања из електротехнике, рачунарства и мехатронике, анализирају и врше избор дигиталних и техничких уређаја. Користе стечена теоријска и практична знања о деловима и принципима рада малих кућних апарата за њихово одржавање и поправку једноставних кварова. Уважавајући правила унутрашњег и спољашњег уређења грађевинског објекта, ученици објашњавају начин опремања ентеријера и екстеријера. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине и природних ресурса на Земљи. Ученици познају примере примене ИКТ-а у области управљања саобраћајним системима и безбедности путника и робе. На основу знања из електротехнике објашњавају начине производње, трансформацију и пренос електричне енергије од места производње до својих крајњих корисника. СПК2: На основу анализе симулиране саобраћајне ситуације увиђају потенцијалне сигурносне ризике за учеснике у саобраћају. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. На основу техничких цртежа израђују 3Д моделе користећи одговарајуће софтвере. Састављају и симулирају рад једноставних електричних шема ради провере стечених знања о електричним инсталацијама и повезивању саставних електричних елемената. Анализирају примере примене вештачке интелигенције претрагом интернета и других расположивих ресурса
--	---

	СПК3: Конструкторским моделовањем предмета које су сами креирали или по понуђеном конструктивном решењу, презентују моторичке, организацијске вештине, алгоритамски приступ. Применом мера штедне енергије и употребом енергетски ефикасних уређаја стичу корисне навике мотивишући друге да их следе. Анализом техничко-технолошког развоја развијају радозналост и интересовање за наставак школовања за различита занимања. Ученици креирани производ маркетиншки представљају у школи и локалној заједници ради промоције својих предузетничких вештина. Смисао учења садржаја наставног предмета Техника и технологија је, између осталог, повезивање и практична примена стечених знања из различитих предмета. Иницирају и учествују у активностима које доприносе развоју свести о потреби заштите животне средине и рециклаже, чиме развијају сопствену личност (самопоштовање, иницијативност, очување здравља) и одговорно понашање у друштву. Графичка решења саопштавају путем техничких цртежа испољавајући креативност и оригиналност. Напредни ниво: СПК1: На основу критичке анализе карактеристика електричних машина и уређаја, ученици креирају иновативне моделе машина и уређаја. Кроз развој техничког стваралаштва повезују конструкцију различитих врста робота са њиховом наменом. Ученици на основу знања о дигиталним и техничким уређајима прате развој основних компоненти рачунара, таблет уређаја и паметних телефона. СПК2: На основу анализе конструкторског модела, предлажу мере за његово унапређење уз уважавање естетских компоненти. Анализирају конструкцију и управљање робота користећи доступан школски рачунарски интерфејс. Састављају и управљају роботом помоћу интерфејса, користећи основе вештачке интелигенције. Уочавају међусобну повезаност најважнијих подсистема (погонски, преносни, управљачки и кочиони) код возила друмског саобраћаја и саобраћајних средстава. СПК3: Конструкторским моделовањем предмета које су сами креирали презентују моторичке, организацијске вештине, алгоритамски приступ и др. Креираним моделима могу управљати вештачком интелигенцијом, чиме усвојена знања добијају функционални значај. Анализом техничко- технолошког развоја развијају радозналост и интересовање за наставак школовања за различита занимања.
Корелација	физичко васпитање, математика, грађанско васпитање, српски језик, информатика, математика, природа и друштво, биологија, географија, математика, ликовна култура, енглески језик, физика, хемија

--	--

Наставна тема/област:	Животно и радно окружење
Садржај теме	Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетска ефикасност Електрична инсталација – опасност и мере заштите; Професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу; – анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; – образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; – повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима;
Наставна тема/област:	Саобраћај
Садржај теме	Саобраћајна средства на електрични погон и хибридна возила Електрични и електронски уређаји у саобраћајним средствима Основи телекомуникација

Исходи наставе и учења у оквиру теме	– упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним; – разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима; – користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе;
Наставна тема/област:	Техничка и дигитална писменост
Садржај теме	Основне компоненте ИКТ уређаја Управљање процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ. Основни симболи у електротехници. Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола. Израда и управљање електромеханичким моделом.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; – процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; – црта електричне шеме правилно користећи симболе; – користи софтвере за симулацију рада електричних кола; – састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса;
Наставна тема/област:	Ресурси и производња
Садржај теме	-Електроенергетски систем. -Производња, трансформација и пренос електричне енергије.

	-Обновљиви извори електричне енергије. -Електроинсталациони материјал и прибор. -Кућне електричне инсталације. -Састављање електричних кола -Коришћење фазног испитивача и мерење електричних величина мултиметром. -Електричне машине. -Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству. -Основни електронике. -Рециклажа електронских компоненти.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; – анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије; – разликује елементе кућне електричне инсталације; – повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми; – користи мултиметар; – анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; - класификује електронске компоненте на основу намене;

	– аргументује значај рециклаже електронских компоненти;
Наставна тема/област:	Конструкторско моделовање
Садржај теме	-Моделовање електричних машина и уређаја. -Огледи са електропанелима. -Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара. -Израда и коришћење једноставног школског робота управљаним вештачком интелигенцијом. -Рад на пројекту: – израда производа/модела; – управљање моделом; – представљање производа/модела.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; – креира документацију, развије и представи бизнис план производа; – састави производ према осмишљеном решењу; – састави и управља једноставним школским роботом уз примену вештачке интелигенције; – представи решење готовог производа/модела;

	– процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта
--	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Животно и радно окружење	– ТЕХ.ОО.О.2.2. Праве разлику између правилног и неправилног коришћења електричних уређаја и машина. – ТЕХ.ОО.О.2.5. Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу. – ТЕХ.ОО.О.3.2. Израђују једноставне моделе и макете самостално или у тиму, у циљу развоја и усавршавања мануелних вештина и радних навика – ТЕХ.ОО.О.3.4. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству штеде	– ТЕХ.ОО.С.1.5. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине. – ТЕХ.ОО.С.3.1. Користе стечена знања за идентификовање квара на једноставним кућним уређајима и инсталацијама. – ТЕХ.ОО.С.3.2. Примењују знање о енергетски ефикасним уређајима при куповини уређаја. – ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	– ТЕХ.ОО.Н.3.1. Анализирају расположиве информације при куповини техничког уређаја.

	кућни буџет. – ТЕХ.ОО.О.3.5. Препознају своје способности и афинитете према различитим занимањима у области технике.		
Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Саобраћај	– ТЕХ.ОО.О.1.4. Наводе главне загађиваче ваздуха, воде и земљишта и описују њихов утицај на животну средину. – ТЕХ.ОО.О.3.5. Препознају своје способности и афинитете према различитим занимањима у области технике.	– ТЕХ.ОО.С.2.1. На основу анализе симулиране саобраћајне ситуације, увиђају потенцијалне сигурносне ризике за учеснике у саобраћају.	/
Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Техничка и дигитална писменост	– ТЕХ.ОО.О.2.2. Праве разлику између правилног и неправилног коришћења електричних уређаја и машина. – ТЕХ.ОО.О.2.4. Примењују основна знања из области технике	– ТЕХ.ОО.С.1.2. Користе стечена знања из електротехнике, рачунарства и мехатронике за анализу и одабир дигиталних и техничких уређаја. – ТЕХ.ОО.С.1.3. Познају основне	– ТЕХ.ОО.Н.1.3. Познају развој основних компоненти рачунара, таблет уређаја и паметних телефона. – ТЕХ.ОО.Н.2.1. На основу анализе конструкторског модела,

	и технологије коришћењем апликација из Office пакета. – TEX.OO.O.2.5. Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу. – TEX.OO.O.3.5. Препознају своје способности и афинитете према различитим занимањима у области технике.	делове, принцип рада и начин одржавања апарата и уређаја у домаћинству. – TEX.OO.C.1.5. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине. – TEX.OO.C.2.2. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. – TEX.OO.C.2.4. Састављају и симулирају рад једноставних електричних шема ради провере стечених знања о електричним инсталацијама и повезивању саставних електричних елемената. – TEX.OO.C.2.5. Анализирају примере примене вештачке интелигенције претрагом интернета и других – TEX.OO.C.3.1. Користе стечена знања за идентификовање квара на једноставним кућним уређајима и инсталацијама.	предлажу мере његовог унапређења уз уважавање естетских компоненти. – TEX.OO.H.3.1. Анализирају расположиве информације при куповини техничког уређаја. – TEX.OO.H.3.2. При реализацији сопствених идеја, претходно представљених техничким цртежом или употребом одговарајуће апликације, користе расположиве интерфејс технологије. – TEX.OO.H.3.4. Прате достигнућа у области вештачке интелигенције ради личног усавршавања (стицање информација о примени у свакодневном животу).
--	--	---	--

		– ТЕХ.ОО.С.3.2. Примењују знање о енергетски ефикасним уређајима при куповини уређаја. – ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	
Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Ресурси и производња	– ТЕХ.ОО.О.1.2. Познају основне врсте машина у зависности од функција које обављају. – ТЕХ.ОО.О.1.4. Наводе главне загађиваче ваздуха, воде и земљишта и описују њихов утицај на животну средину. – ТЕХ.ОО.О.2.2. Праве разлику између правилног и неправилног коришћења електричних уређаја и машина. – ТЕХ.ОО.О.2.5. Употребом	– ТЕХ.ОО.С.1.2. Користе стечена знања из електротехнике, рачунарства и мехатронике за анализу и одабир дигиталних и техничких уређаја. – ТЕХ.ОО.С.1.3. Познају основне делове, принцип рада и начин одржавања апарата и уређаја у домаћинству. – ТЕХ.ОО.С.1.5. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне	– ТЕХ.ОО.Н.1.2. Повезују основе конструкција различитих врста робота са њиховом наменом. – ТЕХ.ОО.Н.1.3. Познају развој основних компоненти рачунара, таблет уређаја и паметних телефона – ТЕХ.ОО.Н.3.1. Анализирају расположиве информације при куповини техничког уређаја. – ТЕХ.ОО.Н.3.2. При реализацији сопствених идеја, претходно

	савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу. – ТЕХ.ОО.О.3.1. Примењују мере заштите на раду ради сопствене и сигурности осталих учесника у процесу рада. – ТЕХ.ОО.О.3.2. Израђују једноставне моделе и макете самостално или у тиму, у циљу развоја и усавршавања мануелних вештина и радних навика – ТЕХ.ОО.О.3.4. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству штеде кућни буџет. – ТЕХ.ОО.О.3.5. Препознају своје способности и афинитете према различитим занимањима у области технике.	средине. – ТЕХ.ОО.С.1.7. Објашњавају начине производње, трансформацију и пренос електричне енергије. – ТЕХ.ОО.С.2.4. Састављају и симулирају рад једноставних електричних шема ради провере стечених знања о електричним инсталацијама и повезивању саставних електричних елемената. – ТЕХ.ОО.С.3.1. Користе стечена знања за идентификовање квара на једноставним кућним уређајима и инсталацијама. – ТЕХ.ОО.С.3.2. Примењују знање о енергетски ефикасним уређајима при куповини уређаја. – ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета. – ТЕХ.ОО.С.3.5. Иницирају и учествују у активностима рециклаже и заштите животне средине у локалној заједници	представљених техничким цртежом или употребом одговарајуће апликације, користе расположиве интерфејс технологије
--	--	--	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област Конструкторс ко моделовање	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	– ТЕХ.ОО.О.1.2. Познају основне врсте машина у зависности од функција које обављају. – ТЕХ.ОО.О.2.5. Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу. – ТЕХ.ОО.О.3.2. Израђују једноставне моделе и макете самостално или у тиму, у циљу развоја и усавршавања мануелних вештина и радних навика. – ТЕХ.ОО.О.3.4. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству штеде кућни буџет.	– ТЕХ.ОО.С.1.2. Користе стечена знања из електротехнике, рачунарства и мехатронике за анализу и одабир дигиталних и техничких уређаја. – ТЕХ.ОО.С.1.5. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине. – ТЕХ.ОО.С.2.2. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. – ТЕХ.ОО.С.2.4. Састављају и симулирају рад једноставних електричних шема ради провере стечених знања о електричним	– ТЕХ.ОО.Н.1.1. На основу критичке анализе карактеристика електричних машина и уређаја, креирају, самостално или тимски, иновативни електромеханички модел машине или уређаја. – ТЕХ.ОО.Н.1.2. Повезују основе конструкција различитих врста робота са њиховом наменом. – ТЕХ.ОО.Н.2.1. На основу анализе конструкторског модела, предлажу мере његовог унапређења уз уважавање естетских компоненти. – ТЕХ.ОО.Н.2.2. Анализирају конструкцију и управљање робота користећи доступан школски рачунарски интерфејс. – ТЕХ.ОО.Н.2.3. Састављају и

		инсталацијама и повезивању саставних електричних елемената. – ТЕХ.ОО.С.2.5. Анализирају примере примене вештачке интелигенције претрагом интернета и других расположивих ресурса. – ТЕХ.ОО.С.3.1. Користе стечена знања за идентификовање квара на једноставним кућним уређајима и инсталацијама. – ТЕХ.ОО.С.3.2. Примењују знање о енергетски ефикасним уређајима при куповини уређаја. – ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	управљају роботом помоћу интерфејса, користећи основе вештачке интелигенције. – ТЕХ.ОО.Н.3.2. При реализацији сопствених идеја, претходно представљених техничким цртежом или употребом одговарајуће апликације, користе расположиве интерфејс технологије. – ТЕХ.ОО.Н.3.3. Креирају програме за управљање процесима и уређајима на даљину помоћу ИКТ-а. – ТЕХ.ОО.Н.3.4. Прате достигнућа у области вештачке интелигенције ради личног усавршавања (стицање информација о примени у свакодневном животу).
--	--	---	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Техника и технологија		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Пружање додатне подршке ученицима у савладавању наставних садржаја, развијању техничких и практичних		

вештина, као и оспособљавање за безбедну и правилну примену знања из технике и технологије у свакодневном животу	
Тема:	Животно и радно окружење
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: метода разговора, демонстрације, рада на тексту Технике: посматрање, анализа примера из окружења Облици рада: фронтални, индивидуални
Активност наставника	Објашњава значај уређења животног и радног окружења, упознаје ученике са правилима безбедног понашања и правилном употребом техничких средстава. Подстиче ученике на активно учешће и самостално закључивање.
Активност ученика	Посматрају примере из окружења, учествују у разговору
Начини праћења постигнућа	Дискусија, праћење активности и ангажовања ученика

Тема:	Саобраћај
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: метода разговора, демонстрације Технике: анализа саобраћајних ситуација, рад на наставним листићима, посматрање саобраћајних знакова и правила. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару
Активност наставника	Обнавља са учеником основна правила понашања у саобраћају, значај саобраћајних знакова и безбедног кретања пешака и бициклиста. Активира ученика увођењем у дискусију о саобраћајним средствима
Активност ученика	Препознају и описују саобраћајна средства друмског саобраћаја, учествују у разговору, анализирају начин рада појединих и њихов погон
Начини праћења постигнућа	Дискусија, праћење активности ученика, провера тачности урађених задатака

Тема:	Техничка и дигитална писменост
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: метода разговора, демонстрације, практичан рад Технике: приказ и анализа електричних шема Облици рада: фронтални, индивидуални
Активност наставника	Упознаје ученике са основама техничке и дигиталне писмености, објашњава значај правилног коришћења симбола у електротехници
Активност ученика	Анализирају електричне шеме, примењују правила састављања струјних кола и мерних инструмената користећи симулације
Начини праћења постигнућа	Дискусија, праћење активности и самосталности ученика, провера тачности урађених задатака
Тема:	Ресурси и производња
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: метода разговора, демонстрације Технике: анализа примера из производње електричне енергије Облици рада: фронтални, индивидуални
Активност наставника	Објашњава значај природних и техничких ресурса у производњи електричне енергије, упознаје ученике са врстама електрана, рационалним коришћењем ресурса, наводи ученике на размишљање
Активност ученика	Препознају различите ресурсе и материјале, анализирају производњу електричне енергије, учествују у разговору
Начини праћења постигнућа	Разговор, праћење активности ученика
Тема:	Конструкторско моделовање
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: метода разговора, демонстрације, практичан рад, метода решавања проблема. Технике: израда струјног кола, анализа техничких решења, цртање електричних шема Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару

Активност наставника	Упознаје ученике са основама састављања струјних кола, демонстрира правилну употребу елемената струјног кола и њихов начин повезивања, даје упутства за израду модела и подстиче ученике на самосталан и креативан рад.	
Активност ученика	Израђују једноставна струјна кола, користе прибор и материјале на правилан и безбедан начин, анализирају техничка решења, сарађују у раду и примењују стечена знања у практичним активностима.	
Начини праћења постигнућа	Праћење израде практичног рада и активности ученика	
ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Техника и технологија		
Разред: Осми	Годишњи фонд часова:34	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: : Продубљивање и проширивање знања, умења и вештина ученика који показују посебно интересовање за технику и технологију, развијање стваралачког и критичког мишљења, као и оспособљавање за самостално решавање сложенијих практичних и техничких проблема применом стечених знања у реалним ситуацијама, припрема ученика за такмичења		
Тема:	Животно и радно окружење	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: истраживачка метода Технике: анализа и решавање проблема, анализа примера из праксе, коришћење дигиталних извора и техничке документације. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару	
Активност наставника	Подстиче ученике на самостално истраживање и проширивање знања о животно и радном окружењу. Усмерава ученике у анализи техничких и еколошких проблема, организује практичне и истраживачке активности и пружа подршку у реализацији задатака.	
Активност ученика	Истражују значај развоја технике, анализирају примере из свакодневног живота, предлажу решења за очување животне средине, проширују знање	

Начини праћења постигнућа	Праћење самосталности и креативности ученика, анализа успешности у решавању задатака и проблема
----------------------------------	---

Тема:	Саобраћај
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације, метода решавања проблема Технике: анализа саобраћајних ситуација, коришћење саобраћајних знакова у задацима, симулација кретања у саобраћају Облици рада: индивидуални рад, рад у пару
Активност наставника	Подстиче ученике на дубље разумевање саобраћајних правила и безбедности. Организује истраживачке и практичне активности, усмерава ученике у анализи сложенијих саобраћајних ситуација, упућује их на додатни материјал о средствима друмског саобраћаја
Активност ученика	Анализирају сложеније саобраћајне ситуације, примењују правила безбедног понашања, израђују макете раскрсница и саобраћајних знакова, учествују у симулацијама и предлажу решења за безбедније учешће у саобраћају.
Начини праћења постигнућа	Праћење ангажовања и креативности ученика, вредновање, дискутовање, праћење тачности у решавању проблема и примени саобраћајних правила.

Тема:	Техничка и дигитална писменост
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације, практичан рад Технике: рад на рачунару, анализа техничких цртежа и симбола, коришћење образовних дигиталних алата. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару
Активност наставника	Организује и усмерава активности које развијају напредни ниво дигиталне и техничке писмености. Подстиче ученике на самостално коришћење дигиталних алата, истраживање информација и примену знања у практичним задацима и пројектима.

Активност ученика	Самостално користе дигиталне алате, израђују презентације и једноставне дигиталне садржаје, анализирају техничку документацију, истражују информације из различитих извора и примењују знања у пројектним задацима.
Начини праћења постигнућа	Праћење креативности и самосталности, вредновање дигиталних радова и презентација, усмено излагање, анализа тачности и функционалности израђених задатака и пројеката.

Тема:	Ресурси и производња
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: истраживачка метода, метода разговора, демонстрације Технике: анализа производних процеса, истраживање природних и техничких ресурса, решавање проблемских задатака Облици рада: индивидуални рад, рад у пару
Активност наставника	Усмерава ученике ка истраживању врста ресурса и начина њиховог коришћења у производњи. Електричне енергије. Организује активности које подстичу критичко размишљање о рационалној употреби ресурса и утицају производње на животну средину. Усмерава ученике на коришћење извора
Активност ученика	Истражују природне, техничке и енергетске ресурсе, анализирају производне процесе, предлажу начине рационалног коришћења ресурса
Начини праћења постигнућа	Праћење самосталности и креативности ученика, усмено излагање, анализа тачности решења и примене знања у практичним задацима.

Тема:	Конструкторско моделовање
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Метод демонстрација, практичан рад Технике: анализа конструкција, израда скица, моделовање, склапање елемената, решавање проблемских задатака. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару
Активност наставника	Подстиче ученике на истраживање различитих конструкција и решења у свакодневном животу. Организује практичне активности, демонстрира рад са елементима струјних кола, усмерава ученике у планирању и изради модела.
Активност ученика	Анализирају примере конструкција, израђују скице и планове, самостално или у групи израђују моделе, користе алате и материјале на безбедан начин и предлажу сопствена решења.
Начини праћења постигнућа	Праћење креативности и самосталности ученика, вредновање скица, модела и пројектних задатака, усмено излагање, посматрање примене знања у практичном раду и поштовања безбедносних правила.

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Разред осми	Годишњи фонд часова: 34
Наставни предмет: Информатика и рачунарство	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019, „Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025	
Циљ учења предмета Циљ је да ученици изграде позитиван став према коришћењу дигиталне технологије и примењују знања и вештине из ове области у циљу ефикасног обављања различитих послова и задатака из школског и свакодневног живота. Технологију користе на безбедан начин, свесни последица њене непримерене и прекомерне употребе, водећи рачуна о свом физичком и психичком здрављу, о другим корисницима, као и о животној средини. Поседују знања и вештине које им омогућавају да из различитих домаћих и иностраних извора проналазе информације уз свест да неке од њих нису поуздане.	

Формално и неформално комуницирају коришћењем различитих видова дигиталне комуникације, поштујући правила језичког и дигиталног правописа, пристојне и етичне комуникације. Дигитални садржај и програме користе на етичан начин поштујући ауторска права и интелектуалну својину. Познају поступке за пријављивање непримереног садржаја и понашања на интернету. Уређују и креирају дигиталне садржаје коришћењем одговарајућих уређаја и програма. Прикупљају податке, врше њихову основну обраду, графички их приказују, анализирају и доносе одговарајуће закључке. Применом алгоритаМСког начина размишљања и програмирања развијају апстрактно мишљење и решавају једноставније проблеме из области математике, физике, хемије и других наука, као и из свакодневног живота. Креирају једноставне програме којима аутоматизују познате поступке, у складу са узрастом. Познају принципе и предности технологијом потпомогнутог сарадничког рада (нпр. у „облаку”) на решавању одређених проблема из школског и друштвеног окружења, чиме се стварају услови за квалитетно функционисање у савременом, информационом друштву, као и за даље школовање и целоживотно учење.
Опште предметне компетенције -Ученици су изградили позитиван став према коришћењу дигиталне технологије и примењују знања и вештине из ове области у циљу ефикасног обављања различитих послова и задатака из школског и свакодневног живота. Технологију користе на безбедан начин, свесни последица њене непримерене и прекомерне употребе, водећи рачуна о свом физичком и психичком здрављу, о другим корисницима, као и о животној средини. Поседују знања и вештине које им омогућавају да из различитих домаћих и иностраних извора проналазе информације уз свест да неке од њих нису поуздане. Формално и неформално комуницирају коришћењем различитих видова дигиталне комуникације, поштујући правила језичког и дигиталног правописа, пристојне и етичне комуникације. Дигитални садржај и програме користе на етичан начин поштујући ауторска права и интелектуалну својину. Познају поступке за пријављивање непримереног садржаја и понашања на интернету. Уређују и креирају дигиталне садржаје коришћењем одговарајућих уређаја и програма
Међупредметне компетенције — компетенција за учење – естетичка компетенција – комуникација – одговоран однос према здрављу – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција
Активности наставника - објашњава,излаже, кординира,дискутује Активности ученика –прати,поставља питања,дискутује,ради задатке на рачунару,истражује. *Напомена за ИОП-1,2,3.- - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка, дијалогска, текстуална, метода дискусије, демонстрациона, илустрациона, практични рад. Пројектна настава, проблемска настава, кооперативно учење, истраживачка метода Технике рада: Технике активног учења, технике групног и кооперативног рада Облици рада: Рад у пару, индивидуални рад, комбиновани и сложени облици рада ИОП: на основу педагошких профила ученика којима је потребна додатна подршка у раду као и надарених ученика, израђује се индивидуални образовни план који садржи одговарајуће методе, технике и облике рада. Диференцирана настава: Задаци и активности су диференцирани по сличности
Начини праћења и вредновања постигнућа	1. Формативно оцењивање се бележи у педагошкој документацији наставника и служи за усмеравање процеса учења. - Бележење залагања, мотивације и јављања на часу. - Домаћи задаци: Контрола редовности и квалитета самосталног рада. - Кратке провере: Формативна повратна информација: Давање јасних смерница ученику о томе шта је добро, а шта треба да поправи. - Самооцењивање: Подстицање ученика да сами процене свој напредак. - Вршњачко оцењивање: Развијање критичког мишљења кроз међусобну процену радова. 2. Сумативно праћење (Вредновање исхода) Сумативно оцењивање се спроводи на крају одређене наставне целине или периода и резултира бројчаном или овом званичном оценом. - Усмена провера: Директни разговор који омогућава праћење начина резоновања ученика. - Писмена провера Пројектна настава: Вредновање групних или појединачних пројеката и презентација.
Место извођења	Кабинет за информатику и рачунарство
Наставна средства	Рачунар, пројектор, уџбеник

Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1Применом алгоритамског начина размишљања, ученици могу да представе решење једноставног проблема издвајајући улазне податке, дефинишући начин њихове обраде и приказујући очекивани резултат. СПК2Користећи одговарајућу дигиталну технологију, ученици самостално креирају и чувају текстуалне, графичке, аудио, видео и мултимедијалне датотеке ради ефикаснијег обављања различитих задатака из школског живота. Формално и неформално комуницирају коришћењем различитих видова дигиталне комуникације, поштујући правила језичког и дигиталног правописа, пристојне и етичне комуникације Самостално претражују интернет, проналазе информације и преузимају их на свој дигитални уређај ради даље обраде и анализе. У стању су да, логичким мишљењем и анализом, одаберу одговарајући понуђени рачунарски програм који представља аутоматизацију датог алгоритамског решења. СПК3За потребе решавања задатака ученици проналазе и критички приступају информацијама које се налазе на интернету. Они користе дигиталне технологије како би ефикасно учествовали у групном раду. Обезбеђују дуготрајно функционисање дигиталних уређаја примењујући правила физичке и софтверске заштите За потребе решавања задатака ученици проналазе и критички приступају информацијама које се налазе на интернету. Они користе дигиталне технологије како би ефикасно учествовали у групном раду. Обезбеђују дуготрајно функционисање дигиталних уређаја примењујући правила физичке и софтверске заштите. Имајући у виду неопходност заштите животне средине, ученици одлажу неисправне дигиталне уређаје на еколошки начин. Средњи ниво: СПК1 Како би били у стању да донесу одлуке утемељене на подацима, оспособљени су да у програмима за табеларне прорачуне правилно користе операције и функције. Познајући концепт умрежавања дигиталних уређаја и појам и карактеристике интернета, ученици поседују информатичка знања и дигиталну писменост која им омогућава да из различитих извора проналазе информације уз свест да све оне нису нужно поуздане. Кроз препознавање и навођење ситуација из свакодневног живота, објашњавају појам и улогу вештачке интелигенције у савременом свету. Примењујући и развијајући апстрактно мишљење, аутоматизују алгоритамски осмишљено решење једноставног проблема креирајући програм применом
--	--

	основних елемената синтаксе и семантике одабраног програмског језика. СПК2 Критички се односе према подацима и информацијама које су пронашли на интернету, у оквиру различитих домаћих и иностраних извора. Дигиталне продукте и програме других аутора користе на етичан начин уз навођење извора и атрибуција, поштујући ауторска права и интелектуалну својину. Путем интернета остварују комуникацију са другим корисницима на безбедан начин, штитећи свој и туђи идентитет, уважавајући правила дигиталног правописа и нетикеције, показујући емпатију и доприносећи решавању конфликта у инклузивном, мултикултуралном и подржавајућем окружењу. Креирају и тестирају рачунарске програме у визуелном и текстуалном програмском језику, аутоматизујући решавања узрасту примерених проблема из школског и свакодневног живота, потенцијално доприносећи порасту квалитета живота у локалној заједници. СПК3 Проналажењем поузданих података и информација на интернету, ученици продубљују своја знања из свих наставних предмета. Поседују способност да своје закључке презентују у дигиталном формату. Доприносе богатству интернет ресурса јавно делећи резултате свог или 91 групног рада и промовишући националну културу, језик и писмо Напредни ниво: СПК1.. Имајући свест о потенцијалу вештачке интелигенције да промени устројство света у коме живимо, ученици критички промишљају о утицају вештачке интелигенције на живот људи. У одабраном визуелном или текстуалном програмском језику смислено користе библиотеке, функције и сложеније типове података за стварање програма који на ефикаснији начин аутоматизују проблеме из школског и свакодневног живота. СПК2. На основу анализе прикупљених података, ученици су у стању да самостално доносе одговарајуће закључке. СПК3 Ученици поседују искуство рада у дигиталном окружењу, у хетерогеним тимовима у оквиру којих су развили вештине комуникације на јасан и ефикасан начин. У стању су да сараднички осмисле фазе групног рада, организују га и управљају његовим спровођењем, преиспитујући своје одлуке и постигнућа. Кроз
--	---

	групни рад, смисленим и одговорним коришћењем потенцијала дигиталне технологије у узрасту примереној мери, доприносе квалитету живота у локалној заједници.
Корелација	-енглески језик -техника и технологија -ликовна култура -музичка култура -Математика
Наставна тема/област:	ИКТ
Садржај теме	Радно окружење програма за табеларне прорачуне. Креирање радне табеле и унос података (нумерички текстуални, датум, време.). Формуле и функције Примена формула за израчунавање е статистика. Сортирање и филтрирање података. Груписање података и израчунавање е статистика по групама. Визуелизација података.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Позавршеној области /теми ученик ће бити у стању да: реализује креативне пројекте који укључују избор, коришћење и комбиновање више апликација укључујући прикупљање и анализу података и задовољавање потреба познатих корисника Креира, поново користи, ревидира и проналази нову намену дигиталним продуктима Дизајнира, развија, објављује и представља радове помоћу информационокомуникационе технологије примењујући сарадничке активности
Наставна тема/област:	Дигитална писменост
Садржај теме	Заштита личних података. Права детета у дигиталном добу Отворени подаци. Вештачка интелигенција
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Користи различите врсте технологије на сигуран, етички, одговоран и безбедан начин, водећи рачуна о онлајн идентитету и приватности; препознаје непримерени садржај и/или нежељене контакте и штити се од њих активно учествује у спречавању електронског насиља и непримерене употребе ИКТ-а

Наставна тема/област:	Рачунарство
Садржај теме	Програмски језици и окружења погодни за анализу и обраду података (Јупутер, Оцтаве, Р, ... Унос података у једнодимензио не низове. Једноставне анализе низова података помоћу библиотечких функција (сабирање, просек, минимум, максимум, сортирање, филтрирање). Унос и представљање табеларно записаних података. Анализе табеларно записаних података (нпр. просек сваке колоне, минимум сваке врсте, ...). Обраде табеларно записаних података
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку области, ученици ће бити у стању да: коришћењем одговарајућег програмског језика и пратећег алата, решавају типове проблема познате из градива других предмета у којима се у поступку решавања прво изражава формула у општим бројевима а затим замењују конкретне вредности, при чему се задатак формулише тако да га програмом треба решити у општем случају, у случају који претпоставља већи број улазних променљивих односно разликовање више могућих сценарија и слично. Коришћењем одговарајућих алата и уз изражавање поступка обраде у програмском коду, планирају и имплементирају обраду задатог скупа података, као и табеларну и графичку презентацију обрађених података -решава једноставне примере у Цупајтеру -сарађује са осталим ученицима, члановима групе -излаже и образлаже
Наставна тема/област:	Пројектна активност
Садржај теме	- Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. - Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатка.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултатаи закључака; – користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; вреднује процес и резултате пројектних активности. -вреднује процес и резултате пројектних активности.

Образовни стандарди

Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
-----------------	----------------------	---------------------	-----------------------

тема-област			
ИКТ	ИНФ.ОО.О.1.2. Самостално или уз помоћ наставника, аутоматизују процес извођења основних рачунских операција над табеларно записаним подацима.	ИНФ.ОО.С.1.3. Правилно примењују аритметичке операторе и уграђене функције над табеларно записаним подацима. ИНФ.ОО.С.2.2. Табеларно записане податке представљају графиконом користећи одговарајућу опцију програма	
Дигитална писменост	ИНФ.ОО.О.2.2. Самостално претражују интернет, проналазе информације и преузимају их на свој дигитални уређај. ИНФ.ОО.О.2.3. Путем интернета остварују безбедну и примерену комуникацију са другим корисницима.	ИНФ.ОО.С.1.6. Кроз навођење примера примене својим речима објашњавају појам вештачке интелигенције. ИНФ.ОО.Н.2.1. Самостално или у сарадњи са другим ученицима креирају, деле и организују дигиталне садржаје у облаку. ИНФ.ОО.С.3.3. Препознају позитиван утицај вештачке интелигенције на савремен живот људи и умеју да наведу неколико примера. ИНФ.ОО.С.3.2. Успостављају везу између отварања података и стварања услова за развој.	ИНФ.ОО.Н.1.1. Критички размишљају о утицају вештачке интелигенције на живот људи.
Рачунарство	ИНФ.ОО.О.1.3. Представљају решење једноставног проблема помоћу алгорита који садржи излистане улазне податке, дефинисан начин њихове обраде и приказан очекивани резултат	ИНФ.ОО.С.1.7. Примењују основне елементе синтаксе и семантике одабраног визуалног или текстуалног програмског језика. ИНФ.ОО.С.2.6. Креирају и	ИНФ.ОО.Н.1.2. Користе библиотеке, функције и сложеније типове података за креирање сложенијих рачунарских програма..

	(излаз).	тестирају рачунарски програм, којим аутоматизују решавање проблема примереног узрасту.	ИНФ.ОО.Н.2.2. Коришћењем одговарајућих програма анализирају прикупљене (отворене) податке и доносе одговарајуће закључке.
Пројектна активност	ИНФ.ОО.О.3.1. Користећи дигиталне технологије, ефикасно учествују у групном раду.	ИНФ.ОО.С.3.1. Постављају резултате свог или групног рада на интернет ради дељења са другима.	ИНФ.ОО.Н.3.1. Израђују дигитална решења узрасту примерених реалних проблема (еколошких, културолошких, здравствених итд.) и тиме унапређују квалитет живота у локалној заједници.

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет Информатика и рачунарство		
Разред: осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења Пружање додатне подршке ученицима у савладавању наставних садржаја		
Тема:	ИКТ Дигитална писменост Рачунарство Пројектна активност	

Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује ,прати инструкције, учествује у активностима, , проналази кључне информациј ,повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
ДОДАТНА НАСТАВА	
Наставни предмет Информатика и рачунарство	

Разред: осми	Годишњи фонд часова: 34	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења : Продубљивање и проширивање знања, умења и вештина ученика који показују посебно интересовање за ПРЕДМЕТ, развијање стваралачког и критичког мишљења, као и оспособљавање за самостално решавање сложенијих практичних и техничких проблема применом стечених знања у реалним ситуацијама, припрема ученика за такмичења		
Тема:	ИКТ Дигитална писменост Рачунарство Пројектна активност	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика	
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода	

Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује ,прати инструкције, учествује у активностима, , проналази кључне информациј ,повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Разред: осми	Годишњи фонд часова: 102 часа
Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање	Недељни фонд часова: 3 часа
Службени гласник бр: 104 од 25.децембра 2024.	
Циљ учења предмета Да ученик разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитнообразовним подручјима,унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, и да допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком) , развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним савременим условима живота и рада.	
Опште предметне компетенције Предмет Физичко и здравствено васпитање омогућава ученицима да учествују у разноврсном, безбедном и развојно-	

прикладном физичком вежбању и физичким активностима, које доприносе њиховом физичком и менталном здрављу, школском постигнућу, стицању социјалних вештина и здравих животних навика. Учењем предмета физичко и здравствено васпитање ученици унапређују физичке способности, стичу разноврсне моторичке вештине и оспособљавају се да их користе у различитим условима и животним ситуацијама. Уче основне кретне концепте и стратегије и принципе вежбања. Оснажују се да постављају личне циљеве у домену физичке форме, физичке активности, исхране и других здравих животних навика, које су неопходне за безбедно и компетентно бављење физичким активностима и за формирање основа здравог животног стила. Учествовањем у разноврсним индивидуалним и групним кретним активностима, ученици изграђују самопоуздање, формирају ставове и систем вредности, развијају сарадничке вештине, емпатију и толеранцију, преузимају иницијативу и одговорност, конструктивно комуницирају и схватају значај фер-плеја. Упознају термине везане за физичку активност и здравље. Охрабрују се да изражавају креативност покретом, да разумеју и вреднују своје културно наслеђе у области спорта, рекреације и плеса и да буду отворени за различите културе и традиције. Решавају проблемске ситуације у контексту физичке активности. Упознају се са научним и технолошким аспектима физичке активности и здравља и критички преиспитују утицај личних и срединских фактора на физичку активност, безбедност, здравље појединаца, група и друштва. Одговорно користе различите изворе информација и дигиталне технологије ради унапређивања личног и јавног здравља, као и заштите животне средине.

Међупредметне компетенције - Компетенција за целоживотно учење, естетска компетенција, стицање социјалних вештина и здравих животних навика, изграђује самопоуздање, комуникација, одговоран однос према здрављу, решавање проблема

Активности наставника

Демонстрира, организује, контролише, осигурава безбедност, мери, бележи постигнуте резултате ученика у атлетским дисциплинама, подстићући напредак у односу на претходна лично стање.

Активности ученика

Увежбавају технику спринтерског трчања кроз вежбе убрзања и изласке из стартних позиција. Изводе примопредају штафетне палице у кретању и пуној брзини унутар дефинисане зоне замене. Трче континуирано задате деонице умереним темпом, прилагођавајући брзину и дисање ради припреме за крос. Реализују фазе залета, одраза, лета и доскока код скока

удаљ и скока увис. Понављају и усавршавају техничке елементе. Примењују тактичке замисли у фази одбране и фази напада током утакмице. Изводе кораке традиционалног народног кола „Моравац” у тачном ритму и темпу музичке пратње. *Напомена за ИОП-1,2,3.- Школа ће за ученике 8. разреда којима је потребна додатна подршка или показују изузетне способности, израђивати и примењивати Индивидуалне образовне планове (ИОП 1, ИОП 2, ИОП 3).	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Методе моторичког учења, помоћне методе у моторичком учењу, вербална метода, појединачни (индивидуални) облик рада, рад у паровима, групни облик рада. Технике рада: Техника рада у станицама, техника полигона, техника ситуационог и полуструктурираног вежбања. Облици рада: Појединачни, рад у паровима, групни облик рада, фронтални облик рада, рад на станицама, полигонски облик рада, наизменични. ИОП: Ученици по ИОП-у остварују исте стандарде као и остатак одељења, али кроз посебно прилагођене поступке. За ученике са тежим сметњама, садржај 8. разреда се редукује на базичне моторичке форме. Диференцирана настава: Диференцијација по сложености моторичког задатка, диференцијација по обиму и интензитету оптерећења, диференцијација кроз избор реквизита и справа, поступци диференцијације према полу (Биолошка диференцијација).
Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, иницијално и финално тестирање (Радни картон)
Место извођења	Фискултурна сала, школско двориште.
Наставна средства	Уџбеници и приручници, пулсметри и паметне апликације, лаптоп и пројектор, педагошка свеска, штопераца и пиштаљка

Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Ученик активно учествује у обавезном тестирању физичких способности, разуме сврху праћења свог физичког развоја и у стању је да издржи континуирано трчање у умереном темпу (као припрему за крос) без прекидања. СПК2 Ученик изводи технику спринтерског трчања и разуме концепт штафетне измене; претрчава задату деоницу за крос прилагођеним темпом; изводи скок удаљ и скок увис основном техником и баца куглу из места. Изводи основне елементе вештина (додавање и хватање лопте у кошарци и рукомету, вођење у футсалу, додавање прстима у одбојци) и игра игру по поједностављеним правилима.. СПК3 Ученик препознаје шта је правилно држање тела при седењу, стајању и кретању, придржава се основних мера безбедности на часу (на бацалишту, справама и терену) и редовно примењује основне хигијенске навике након физичког напора. Средњи ниво: СПК1 Ученик самостално, правилно и по редоследу изводи комплетан комплекс вежби обликовања (са или без реквизита), препознаје сопствене резултате на тестирању и правилно дозира темпо и оптерећење током истрајног трчања у склопу припреме за крос. СПК2 Успешно везује и комбинује техничке елементе у ситуационим условима спортских игара (нпр. вођење-двокорак-шут у кошарци, доњи/горњи сервис и пријем у одбојци), повезује акробатске елементе у састав на тлу и изводи кораке народног кола „Моравац” у тачном ритму. СПК3 Ученик самостално одржава правилно држање тела током извођења вежби и свакодневних активности, превентивно делује против повреда на часу, повезује начин исхране са физичким напором, активно примењује званична правила спортских игара на терену и доследно се понаша у духу фер-плеја. Напредни ниво:
--	--

	СПК1 Ученик самостално конструише и демонстрира наменски комплекс вежби обликовања за развој специфичне моторичке способности (нпр. експлозивне снаге или брзине), израђује лични план физичких активности. СПК2 Ученик демонстрира максималну брзину у спринту, врши сигурну измену штафетне палице у пуном трчању (у зони замене), влада напредном техником скокова. Примењује сложене техничко-тактичке елементе у спортским играма (блокаде, контранапад, организација напада са смечом у одбојци), успешно решава ситуационе проблеме на терену и самостално креира естетске акробатске или ритмичке саставе (са вијачом, обручем, лоптом) уз музичку пратњу. СПК3 Ученик препознаје и коригује неправилности у држању тела код себе и других; израђује лични план физичких активности и аргументовано промовише здрав начин живота. Способан је да самостално организује, суди и регулише правила спортске игре међу вршњацима.
Корелација	Математика, физика, музичко, физика, биологија
Наставна тема/област:	Физичке способности и моторичке вештине
Садржај теме	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој гибкости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.
Исходи наставе и учења у	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: примени једноставне комплексе простих и опште припремних вежби изведе вежбе и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама упореди резултате тестирања са вредностима свога узраста и сагледа сопствени моторички напредак.

оквиру теме	
Наставна тема/област:	Атлетика
Садржај теме	Техника спринтерског трчања Истрајно трчање - припрема за крос Техника штафетног трчања Скок удаљ Скок увис Бапања кугле
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: примени атлетске дисциплине у складу са правилима; развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике.
Наставна тема/област:	Спортска гимнастика
Садржај теме	Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Козлић Греда На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела, користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри, процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици.
Наставна	ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГРА: Одбојка, Рукомет, Кошарка, Фудбал

тема/област:	
Садржај теме	Одбојка:Основни елементи технике. тактике и правила игре. Футсал:Игра уз примену правила. Рукомет:Игра уз примену правила. Кошарка:Сложеннји елементи технике. тактике и правила игре. Активност по избору:Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: изведе елементе одбојкашке технике;примени основна правила одбојке; користи елементе технике у игри;примени основне тактичке елементе спортских игара;учествује на такмичењима између одељења.
Наставна тема/област:	ПЛЕС И РИТМИКА
Садржај теме	Основи садржаји Покрети уз ритам и уз музичку пратњу. Ритмичка вежба без реквизита. Скокови кроз вијачу Вежба са вијачом Народно коло из краја у којем се школа налази. Препоручени садржаји Вежбе са обручем.

	Вежбе са лоптом. Сложени скокови кроз вијачу. Враћанка Народно коло "Моравац".		
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу, игра народно коло, изведе кретања у различитом ритму, изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура, изведе кретања у различитом ритму, игра народно коло, изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура, изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу.		
Образовни стандарди			
	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Физичке способности и моторичке вештине	ФЗВ.ОО.О.1.1. Изводи исправно основна природна кретања (ходање, трчање, скокови, пузања, вишења). ФЗВ.ОО.О.1.2. Изводи вежбе обликовања пратећи упутства наставника. ФЗВ.ОО.О.1.3. Изводи основне техничке елементе из одабраних спортских игара у поједностављеним условима. ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрира добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина.	ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења.	ФЗВ.ОО.Н.2.4. Учествоју у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље.
Наставна тема-област Атлетика	ФЗВ.ОО.О.1.1. Изводи исправно основна природна кретања (ходање, трчање, скокови, пузања, вишења). ФЗВ.ОО.О.1.2. Изводи вежбе обликовања пратећи упутства наставника. ФЗВ.ОО.О.1.3. Изводи основне техничке елементе из одабраних спортских игара у	ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења.	ФЗВ.ОО.Н.2.4. Учествоју у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље.

	поједностављеним условима. ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрира добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина.		
Наставна тема-област Спортска гимнастика	ФЗВ.ОО.О.1.1. Изводи исправно основна природна кретања (ходање, трчање, скокови, пузања, вишења). ФЗВ.ОО.О.1.2. Изводи вежбе обликовања пратећи упутства наставника. ФЗВ.ОО.О.1.3. Изводи основне техничке елементе из одабраних спортских игара у поједностављеним условима. ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрира добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина.	ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења.	ФЗВ.ОО.Н.2.4. Учествују у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље.
Наставна тема-област ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА:Одбојка,Рукомет,Кошарка,Фудбал	ФЗВ.ОО.О.1.1. Изводи исправно основна природна кретања (ходање, трчање, скокови, пузања, вишења). ФЗВ.ОО.О.1.2. Изводи вежбе обликовања пратећи упутства наставника.	ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења.	ФЗВ.ОО.Н.2.4. Учествују у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље.

	ФЗВ.ОО.О.1.3. Изводи основне техничке елементе из одабраних спортских игара у поједностављеним условима. ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрира добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина.		
Наставна тема-област ПЛЕС И РИТМИКА	ФЗВ.ОО.О.1.1. Изводи исправно основна природна кретања (ходање, трчање, скокови, пузања, вишења). ФЗВ.ОО.О.1.2. Изводи вежбе обликовања пратећи упутства наставника. ФЗВ.ОО.О.1.3. Изводи основне техничке елементе из одабраних спортских игара у поједностављеним условима. ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрира добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина.	ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења.	ФЗВ.ОО.Н.2.4. Учествоју у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ**НЕМАЧКИ ЈЕЗИК**

Разред:осми	Годишњи фонд часова:68
Наставни предмет:немачки језик	Недељни фонд часова:2
Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019, Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)	
Циљ учења предмета —Циљ наставе и учења страног језика јесте да ученик усвајањем функционалних вештина и знања о језичком систему и култури развије комуникативну компетенцију и општу, функционалну и дигиталну писменост и оспособи се за усмену, писану и мултимодалну комуникацију; изгради свест о поштовању културних и индивидуалних различитости, формира критичко мишљење и вредносне ставове, унапређује креативност и стратегије учења и рада у контексту целоживотног учења.	
Опште предметне компетенције --Општа предметна компетенција или вишејезична комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језицима као комуникационим средствима, стицање основне језичке писмености и њено континуирано развијање, као и схватање повезаности између језика и култура. Она омогућава ученицима да се користе језичким средствима у циљу обављања усмене и писане комуникације на језицима које уче, у приватном, јавном и образовном контексту. Поседовање вишејезичне комуникативне компетенције ученицима омогућава проналажење, прикупљање, обрађивање, критичку обраду и коришћење извора и садржаја информација примерених узрасту, потребама и интересовањима. Знања, умења и ставови који чине вишејезичну комуникативну компетенцију чине основ за развој критичког мишљења и расуђивања, креативности и естетичког осећаја. Она омогућава ученицима постепено укључивање у разноврсне активности интеркултурног карактера, уз поштовање индивидуалних, групних и колективних идентитета и различитости и развијање	

емпатије и друштвено одговорног деловања. Учењем страних језика, користећи различите технике, ученици унапређују стратегије учења, развијају функционалну и дигиталну писменост и оспособљавају се за целоживотно учење и употребу страних језика у разноврсним комуникативним контекстима.

Међупредметне компетенције -Компетенција за целоживотно учење,Комуникација ,Рад с подацима и информацијама ,Дигитална компетенција, Решавање проблема,Сарадња ,Одговорно учешће у демократском друштву,Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини,Естетичка компетенција ,Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

Активности наставника - планира, припрема, водиразговор; примењује различите облике и методе рада;демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима;Проверава остварености схода

Активности ученика --активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкциј,учествује у активностима,чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације ,описује,учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми,примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима,поставља питања и даје одговоре,пише саствае,поруке,приче,учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта

***Напомена за ИОП-1,2,3.**--Што већа индивидуализација наставе у зависности од могућности ученика

Коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

Показивање илустрација и назива појмова; рад уз помоћ боја, симбола и слика; препознавање језичких појмова помоћу фотографија и илустрација; повезивање појмова и слика ; заокруживање тачних одговора; кратке усмене одговоре уз подршку наставника; рад у пару са учеником који пружа подршку; гледање едукативних видео-садржаја; израда паноа, цртежа или презентацијаа; сортирање појмова по групама (именице,придеви,глаголи); објашњавање граматичких садржаја једноставним реченицама;истраживање занимљивости о државама и народима земаља немачког говорног подручја

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада:Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике рада:Олуја идеја , ИНСЕРТ техника (INSERT метод), Једноминутни есеј (Minute paper) ,Коцкарење, Игра улога (Role-play) ,Мисли – Размени у пару (Think-Pair-Share) , Слагалица (Jigsaw) ,Учење по станицама Облици рада:фронтални, индивидуални,рад у пару и у групи,индивидуални рад,игровне активности ИОП:Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) ;што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима ;размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... ;коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем Диференцирана настава:Диференцирана настава у немачком језику за 8. разред подразумева прилагођавање наставе различитим способностима, интересовањима и темпу учења ученика. Циљ је да сваки ученик напредује у складу са својим могућностима и да активно учествује у наставном процесу.У диференцираној настави ученици не морају сви радити исте задатке на исти начин и истим темпом. Наставник организује наставу према нивоу знања ученика; према интересовањима ученика; према темпу
--	---

	рада; индивидуалним, паровским и групним радом; различитим наставним средствима и изворима знања. Најчешћи облици организације су: индивидуализовани задаци, рад у групама различитог нивоа, изборни задаци, пројектна и истраживачка настава, додатна и допунска настава. У настави немачког језика диференцијација се може спроводити кроз: различите задатке за све четири језичке вештине (читање, слушање, писање, говор), граматичке садржаје и вокабулар, истраживање држава земаља немачког говорног подручја
Начини праћења и вредновања постигнућа	1. Формативно праћење (Праћење у току учења), Формативно оцењивање се бележи у педагошкој документацији наставника и служи за усмеравање процеса учења. Редовна активност: Бележење залагања, мотивације и јављања на часу. Домаћи задаци: Контрола редовности и квалитета самосталног рада. Кратке провере: Ненајављени тестови до 15 минута који се не оцењују сумативно. Формативна повратна информација: Давање јасних смерница ученику о томе шта је добро, а шт треба да поправи. Самооцењивање: Подстицање ученика да сами процене свој напредак. Вршњачко оцењивање: Развијање критичког мишљења кроз међусобну процену радова. 2. Сумативно праћење (Вредновање исхода) Сумативно оцењивање се спроводи на крају одређене наставне целине или периода и резултира бројчаном или овом званичном оценом. Усмена провера: Директни разговор који омогућава праћење начина резоновања ученика. Писмена провера: Најављени контролни задаци, тестови знања и писмени задаци. Пројектна настава: Вредновање групних или појединачних пројеката и презентација. Методе и алати за бележење напретка За систематизацију података о постигнућима, наставници користе специјализоване инструменте: Педагошка свеска (евиденција): Локално место за бележење запажања о раду ученика. Ученички портфолио: Збирка најбољих радова, пројеката и самопроцена ученика. Е-дневник:

	Званична платформа за увид у оцене и напомене наставника доступна и родитељима.Дневници учења: Белешке у којима ученици сами наводе своје изазове и постигнућа.Чекиране листе (Checklists): Брзи преглед остварености конкретних вештина и исхода.
Место извођења	учионица
Наставна средства	Уџбеник,радна свеска,свеска,табла,пројектор,копјутер ,интерактивни уџбеник
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Ученици познају изговор фреквентних, понављаних и меморисаних гласова, као и неких најчешћих гласовних група. Ученици исправно записују најчешће увежбане речи и језичке конструкције. Познају ограничени репертоар најфреквентнијих основних правила морфолошких облика и једноставних синтаксичких структура. Користе елементарне и најфреквентније речи и изразе за исказивање основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе најједноставнијих порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Познају основне појаве и процесе који одликују свакодневицу културâ језика који уче, као и најзначајније личности и дела из историје и савременог доба културе језика који уче. Ученици познају и разумеју основне природне и друштвене специфичности културе страног језика који уче, основне сличности и разлике између своје и стране културе.

	СПК2 Ученици препознају и разумеју вербалне и невербалне садржаје најједноставнијих порука на страном језику и примењују најосновније стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју основне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, прибегавајући матерњем и другим језицима које користе. Уз помоћ и подршку проналазе, селекују, прикупљају и повезују језичке, културолошке и друге информације из различитих извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања из различитих школских садржаја. СПК3 Ученици учествују у елементарним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју најфреквентније речи и изразе из свакодневног спорог и разговетног говора, као и најједноставније писане текстове у линеарној и хипертекстуалној форми, реализују најосновније видове писане и усмене продукције и интеракције који се тичу њихових непосредних искуствених доживљаја и сфера интересовања (поздрављање, представљање, добродошлица, опраштање, захваљивање, пружање и размена основних података и информација). Ученици примењују базичне стандарде и правила интеркултурне комуникације. На најједноставнији начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и базичне стратегије учења и рада. Средњи ниво: СПК1 Ученици углавном исправно артикулишу већину гласова и гласовних група и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученици исправно записују већину гласова и гласовних
--	--

	комбинација и познају основна правописна правила. Познају најфреквентније основне морфолошке облике и једноставније синтаксичке структуре. Користе ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе једноставних порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Ученици поседују основна знања о разликама у свакодневном животу сопствене и културе страног језика и разумеју да су разлике последица сложености и разноликости култура. Познају и разумеју основне појаве и процесе који одликују свакодневицу културâ језика који уче, као и најзначајније природне и друштвене специфичности културе језика који уче. СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставних порука на страном језику и примењују основне стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју важне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, ослањајући се на знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекутују, прикупљају, обрађују и повезују језичке, културолошке и друге информације из различитих извора, укључујући традиционалне и савремене медије. СПК3 Ученици учествују у рутинским и увежбаним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју фреквентне речи, изразе, фразе и краће усмене исказе и једноставне текстове на познате теме, реализују кратке и увежбане видове писане и усмене продукције и интеракције, уз употребу познатих и рутинских фраза и формулација (постављање питања и давање одговора, саопштавање и размена ограниченог спектра
--	---

	информација) у приватном, јавном и образовном домену. Ученици учествују у основној интеркултурној комуникацији, негујући позитиван и отворен став према различитостима, препознају и избегавају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. На једноставан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и основне стратегије учења и рада. Напредни ниво: СПК1 Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, уз поштовање акценатско-интонацијске природе, уз евентуалне неправилности које не ометају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које повремено ремете комуникацију. Познају кључне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентнијих лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Познају и разумеју релевантне сличности и разлике између своје и културе језика који уче и препознају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Ученици поседују најопштија знања о свакодневном животу, друштву и развоју циљне културе, разумеју утицај основних природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом. СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставнијих порука на
--	---

	страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују кључне стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и разликују њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, примењујући по потреби знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички бирају различите врсте извора укључујући традиционалне и савремене медије. СПКЗ Ученици учествују у уобичајеним, свакодневним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју једноставније писане и усмене исказе, као и кратке текстове о познатим и блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно и искуствено примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (давање и тражење, тј. размена информација о личностима, догађајима, појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења) уз успостављање базичног али ефикасног социјалног контакта. Ученици прихватају разлике које постоје између властите и културе језика који уче и умеју да прилагоде понашање основним конвенцијама у комуникацији. Негују став отворености према култури страног језика и поседују основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који уче. На сврсисходан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и адекватне стратегије учења и рада.
Корелација	Српски језик, енглески језик, географија, историја, музичка култура, грађанско васпитање
Наставна тема/област:	Оријентација у простору

Садржај теме	-места,јавне установе*демонстративни члан *личне заменице у дативу *галголи у дативу *описивање омиљеног места *вођење разговора *исказивање припадности
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за места и јавне установе *· описује места у граду и околини једноставним реченицама *· користи демонстративне чланове у основним комуникативним ситуацијама * користи личне заменице у дативу у једноставним реченицама *· користи глаголе уз датив у основним примерима * описује своје омиљено место * учествује у једноставном разговору о местима и оријентацији у простору * изражава припадност на једноставан начин * повезује места, особе и радње у кратким реченицама * користи основне граматичке структуре у опису простора
Наставна тема/област:	Свакодневне активности
Садржај теме	наручивање у кафићу,одећа,осећања *конјунктив 2 haben *одређени члан и придев у номинативу *императив Sie облик *извињење и прихватање извињења *наручивање хране и пића *описивање предмета и особа *учтиво тражење савета
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за свакодневне активности, наручивање у кафићу, одећу и осећања *· наручује храну и пиће у једноставним ситуацијама * описује предмете и особе једноставним реченицама*· користи конјунктив II (haben) у основним учтивим изразима *· користи одређени члан и придев у номинативу у једноставним реченицама *· користи императив у облику Sie у учтивој комуникацији *· извињава се и прихвата извињење на једноставан начин *· учтиво тражи савет у свакодневним ситуацијама *· изражава осећања у основним комуникативним ситуацијама *· повезује свакодневне активности са реалним животним ситуацијама *· користи основне граматичке структуре у усменој и писаној комуникацији

Наставна тема/област:	Будућа занимања
Садржај теме	-занимања,посао*образовање за одређена занимања *разговор о пословним активностима *исказивање задовољства *одређеничлан и придев у акузативу *модални глголи у претериту *образовање
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за занимања и послове *· описује различита занимања и пословне активности једноставним реченицама *· говори о образовању потребном за одређена занимања *· учествује у једноставном разговору о послу и радним активностима *· изражава задовољство и незадовољство у вези са послом или активностима *· користи одређени члан и придев у акузативу у једноставним реченицама *· користи модалне глаголе у претериту у основним комуникативним ситуацијама *· говори о образовању и професионалним плановима *· повезује занимања, образовање и личне интересе +· користи основне граматичке структуре у опису професија и рада
Наставна тема/област:	Слободно време
Садржај теме	-предмети,огласи*-неодређени члан и придев у акузативу*езник wenn*-исказивање сасосећања *именовање услова *описивање радње која се понавља *дискутовање о теми
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за слободно време, предмете и огласе *· описује активности у слободном времену једноставним реченицама *· користи неодређени члан и придев у акузативу у основним ситуацијама *· користи везник wenn у једноставним реченицама *· изражава саосећање у комуникацији *· именује услове у једноставним ситуацијама *· описује радње које се понављају *· учествује у једноставној дискусији о познатим темама *· повезује слободно време са свакодневним животом *· користи основне граматичке структуре у усменој и писаној комуникацији

Наставна тема/област:	Забава
Садржај теме	-бројеви преко 100,жеље*-неодређени члан и придев у номинативу*-везник trotzdem*-неодређени члан и придев у акузативу*-именице н-деклинације*-давање противаргумената*-исказивање разочарења*-исказивање жеља
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи бројеве преко 100 у свакодневној комуникацији *· изражава жеље на једноставан начин *· користи неодређени члан и придев у номинативу у основним реченицама *· користи везник trotzdem у једноставним комуникативним ситуацијама *· користи неодређени члан и придев у акузативу у основним примерима *· препознаје и користи именице из н-деклинације у једноставним реченицама *· даје противаргументе на једноставан начин *· изражава разочарење у свакодневној комуникацији *· поново и на различите начине изражава жеље *· повезује бројеве, осећања и мишљења у једноставним реченицама *· користи основне граматичке структуре у усменој и писаној комуникацији
Наставна тема/област:	Заједничке активности
Садржај теме	-слободно време,језици и споразумевање*-конјунктив 2 глагола können*schicken,schenken,zeigen,kaufen,geben ,schreiben глаголи уз датив*-учтиво питање или молба*-давање предлога*-исказивање неразумевања
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за слободно време, језике и споразумевање *· учествује у једноставном разговору о заједничким активностима *· користи конјунктив II глагола können у учтивим изразима *· користи глаголе са дативом: schicken, schenken, zeigen, kaufen, geben, schreiben *· формулише учтиво питање или молбу у свакодневној комуникацији *· даје предлоге на једноставан и учтив начин *· изражава неразумевање и тражи појашњење *· повезује људе, активности и комуникацију у једноставним ситуацијама *· користи основне граматичке структуре у усменој и писаној комуникацији *· проширује

	вокабулар из области сарадње и заједничких активности
Наставна тема/област:	Временске прилике
Садржај теме	-временске прилике,описивање доживљаја*-индиректна питања*-глаголи уз предлоге*-синтакса:време пре места*-описивање времена*-исказивање интересовања*-пилози за место и време
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за временске прилике и доживљаје *· описује временске прилике и лична искуства једноставним реченицама *· користи индиректна питања у једноставним комуникативним ситуацијама *· користи глаголе уз предлоге у основним примерима *· примењује синтаксичко правило редоследа речи (време пре места) *· описује временске прилике и стања у окружењу *· изражава интересовање у разговору *· користи прилоге за место и време у једноставним реченицама *· повезује временске прилике са догађајима и доживљајима *· користи основне граматичке структуре у усменој и писаној комуникацији
Наставна тема/област:	Животна средина
Садржај теме	-програми размене,особине предмета*-предлог seit уз датив*-упитне речи was für ein*-предлог aus уз датив*-описивање пројекта*-дефинисање трајања или временског оквира*-питања за особености и описивање
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за животну средину, програме размене и особине предмета *· описује предмете и појаве у окружењу једноставним реченицама *· користи предлог seit уз датив у изражавању трајања радње *· користи упитну конструкцију was für ein у једноставним питањима *· користи предлог aus уз датив у основним комуникативним ситуацијама *· описује пројекте на једноставан

	начин *· дефинише трајање и временски оквир активности *· поставља питања и описује особине предмета и појава *· повезује теме заштите животне средине са свакодневним животом *· користи основне граматичке структуре у усменој и писаној комуникацији
Наставна тема/област:	Људи и догађаји
Садржај теме	-биографије, године, школске прославе *· предлози и упитне речи <i>welch</i> *· извештавање о животу неке особе
Исходи наставе и учења у оквиру теме	· разуме и користи основни вокабулар везан за биографије, године и школске прославе *· описује људе и догађаје једноставним реченицама *· користи предлоге у комуникацији и упитне речи <i>welch</i> у једноставним ситуацијама *· извештава о животу неке особе на основни начин *· представља биографске податке (име, године, догађаји) *· учествује у једноставним разговорима о људима и догађајима *· повезује информације о особама и догађајима у кратким описима *· користи основне граматичке структуре у усменој и писаној комуникацији

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Оријентација у простору	CJ2.OO.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и	CJ2.OO.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној	CJ2.OO.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из

	образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.OO.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.OO.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.OO.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.OO.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.OO.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.OO.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	--	--	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Свакодневне	CJ2.OO.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и	CJ2.OO.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној	CJ2.OO.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из

активности	образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
-------------------	--	--	---

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Будућа занимања	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	--	---	--

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Слободно време	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
---	---	--	---

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Забава	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
---	---	--	---

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Заједничке активности	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	---	--	---

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Временске прилике	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	--	--	---

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област Животна средина	CJ2.00.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.00.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.00.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	CJ2.00.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.00.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.00.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	CJ2.00.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.00.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.00.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.”
--	---	--	---

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област	CJ2.OO.O.1.5. „Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.”CJ2.OO.O.3.13. „Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.”CJ2.OO.O.3.15. „Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења.”	CJ2.OO.C.1.5. „Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које не ометају разумевање поруке.”CJ2.OO.C.3.13. „Користећи једноставна језичка средства, укратко описују себе и друге, непосредно окружење, уобичајене активности и искуства.”CJ2.OO.C.3.15. „Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања.”	CJ2.OO.H.1.5. „Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.”CJ2.OO.H.3.13. „Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору.”CJ2.OO.H.3.15. „Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим
ДОПУНСКА НАСТАВА			
Наставни предмет немачки језик			
Разред: осми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1	
Циљ учења: Ученици овладавају комуникативним вештинама и развијају способности и методе учења немачког језика; развијају сазнајне и интелектуалне способности, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; развијање општих и специфичних стратегија учења и критичког мишљења; развијање способности за самостално, аутономно учење, тражење, селекцију и синтезу информација до којих долази кроз самосталан рад и претраживање изворника различитог типа (писани и електронски извори, самостална истраживања на терену, интервјуи, итд.); . Стичу позитиван однос према себи и као појединцу и истовремено као члану заједнице. Ученици упознају друге културе и друге језике и тако			

развијају позитиван однос према сопственом језику уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Стичу свест о функционисању матерњег и страног језика. Усвајају знања која ће омогућити споразумевање у писаној и усменој комуникацији. Развијају машту, оригиналност и општу културу. Ученици развијају свест о здравом начину живота.	
Тема:	Оријентација у простору
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта

Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Свакодневне активности
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта

Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Будућа занимања
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном

	раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Слободно време
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални,рад у пару и у групи,индивидуални рад,игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља

	питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изradi пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Забава
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: Вербално-текстуалне методe, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методe рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким

	вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Заједничке активности
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом

	контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Временске прилике
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену

	социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Животна средина
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази

	кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа
Тема:	Људи и догађаји
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: разговор и објашњавање, демонстрација, рад на тексту, вођење учења, индивидуализовани приступ, вежбање и понављање, решавање задатака различитог нивоа сложености, практични рад, истраживачки рад, коришћење наставних листића, коришћење дигиталних садржаја, самостални рад ученика уз подршку наставника Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару и у групи, индивидуални рад, игровне активности
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у

	активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, усмено испитивање, анализа решених задатака и радних листова, провера домаћих задатака, праћење активности на часу, самопроцена ученика и евидентирање напретка у односу на почетни ниво постигнућа

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет немачки језик		
Разред:осми	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Ученици овладавају комуникативним вештинама и развијају способности и методе учења немачког језика; развијају сазнајне и интелектуалне способности, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; развијање општих и специфичних стратегија учења и критичког мишљења; развијање способности за самостално, аутономно учење, тражење, селекцију и синтезу информација до којих долази кроз самосталан рад и претраживање изворника различитог типа (писани и електронски извори, самостална истраживања на терену, интервјуи, итд.); . Стичу позитиван однос према себи и као појединцу и истовремено као члану заједнице. Ученици упознају друге културе и друге језике и тако развијају позитиван однос према сопственом језику уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Стичу свест о функционисању матерњег и страног језика. Усвајају знања која ће омогућити споразумевање у писаној и усменој комуникацији. Развијају машту, оригиналност и општу културу. Ученици развијају свест о здравом начину живота. Проширивање и продубљивање језичких знања, развијање комуникативних способности ученика и подстицање интересовања за немачки језик и културу немачког говорног подручја. Додатна настава омогућава ученицима да унапреде		

вештине слушања, читања, говора и писања, развијају самосталност, креативност и истраживачки дух, као и да се припремају за учешће на такмичењима, пројектима и другим облицима представљања својих постигнућа.	
Тема:	Оријентација у простору
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности

	на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Свакодневне активности
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта

Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Будућа занимања
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном

	раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Слободно време
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља

	питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Забава
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким

	вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве,поруке,приче, учествује у групном раду,ради у пару,учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Заједничке активности
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе,Метода монолога (усмено излагање),Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор),Метода дискусије,Текстуална метода,Пројектна настава,Проблемска настава,Кооперативно учење,Истраживачка метода,аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје ,прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом

	контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Временске прилике
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену

	социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Животна средина
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази

	кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише састве, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика
Тема:	Људи и догађаји
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методе: Вербално-текстуалне методе, Метода монолога (усмено излагање), Комуникативна метода, Метода дијалога (разговор), Метода дискусије, Текстуална метода, Пројектна настава, Проблемска настава, Кооперативно учење, Истраживачка метода, аудитивна метода Технике: учење кроз разговор и комуникацију, учење откривањем, истраживачко и пројектно учење, кооперативно учење, учење решавањем проблема, самостално учење, учење уз примену дигиталних алата и учење кроз аутентичне језичке садржаје Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни и тимски рад, фронтални рад, индивидуализовани рад и комбиновани облици рада, у складу са способностима, интересовањима и потребама ученика
Активност наставника	планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученика на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода
Активност ученика	активно прати и слуша, сарађује, препознаје, прати инструкције, учествује у

	активностима, чита са разумевањем, слуша, препричава, допуњава, проналази кључне информације, описује, учествује у комуникацији уз примену социокултурних норми, примењује нови вокабулар у комуникацији и датом контексту, примењује научено у рестриктивним и слободним језичким вежбањима, повезује претходно научено са новим садржајима, поставља питања и даје одговоре, пише саставе, поруке, приче, учествује у групном раду, ради у пару, учествује у изради пројекта
Начини праћења постигнућа	континуирано праћење рада и напредовања ученика, посматрање активности на часу, усмена и писмена провера знања, анализа ученичких радова, вредновање пројектних задатака, самовредновање и вршњачко вредновање, вођење евиденције о индивидуалном напретку ученика

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Разред: осми	Годишњи фонд часова: 34
Наставни предмет: Грађанско васпитање	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр. 1/2026 Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања.	
Циљ учења предмета – Развијање активног и одговорног односа ученика према друштву, људским правима, демократским вредностима и личном развоју.	
Опште предметне компетенције : Ученик развија одговорност према себи и другима; поштује људска права; активно учествује у друштвеном животу; развија критичко мишљење; одговорно користи медије; сарађује са вршњацима; развија толеранцију и солидарност.	
Међупредметне компетенције – Компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околина, одговоран однос према здрављу, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	
Активности наставника - планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада; демонстрира и илуструје; подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима; проверава оствареност исхода	

Активности ученика -слуша, посматра, прича, активно учествује у разговору, износи своје мишљење,поставља питања, закључује, систематизује, праве презентације	
*Напомена за ИОП-1,2,3.- Повезује, боји, понавља, именује	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: вербална, илустративно-демонстративне, практичне, савремене и иновативне методе Технике рада: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дебате, дискусије, пројекти, истраживања, промоције, покретање акција као и да сами осмисле неке друге активности. Облици рада: фронтални, групни, рад у пару, индивидуални ИОП: визуелизација (коришћење сликовног материјала, видео записа, анимација), модификација и структурирање материјала(сегментација задатака, прилагођавање текста, понуђени одговори), методе интерактивног и искуственог учења. Диференцирана настава: Степеновани задаци, Агенда/Листа задатака, Флексибилно груписање
Начини праћења и вредновања постигнућа	праћење активности ученика, учешће у дискусијама, рад у групи, пројектни задаци, самовредновање, вршњачко вредновање.
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Табла, пројектор, рачунар
Специфичне предметне компетенције	Ученик:учествује у активностима школе и заједнице; препознаје значај људских права; анализира медијске садржаје; доноси одговорне одлуке; развија професионална интересовања; примењује демократске вредности.

Корелација	српски језик, историја, верска настава, информатика и рачунарство, српски језик, физичко и здравствено васпитање, техника и технологија
Наставна тема/област:	Активно грађанство
Садржај теме	• активно учешће; • грађанска одговорност; • учешће у заједници; • демократске вредности.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: • учествује у активностима школе и заједнице; • показује одговорност; • сарађује са другима; • развија иницијативу.
Наставна тема/област:	Људска права
Садржај теме	• људска права; • права младих; • толеранција; • дискриминација.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: • препозна значај људских права; • уважава различитости; • препозна дискриминацију; • поштује достојанство других.
Наставна тема/област:	Медијска писменост

Садржај теме	• медији; • дигитална комуникација; • критичко мишљење; • безбедност на интернету.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: • критички анализира медијске садржаје; • препозна манипулацију информацијама; • одговорно користи дигиталне медије; • безбедно користи интернет.
Наставна тема/област:	Одговорно понашање
Садржај теме	• одговорност; • доношење одлука; • решавање проблема; • сарадња.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће бити у стању да: • доноси одговорне одлуке; • решава проблеме мирним путем; • сарађује са другима; • показује одговорност.
Наставна тема/област:	Професионална оријентација
Садржај теме	• избор занимања; • способности и интересовања; • планирање будућности; • доношење одлука.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	• препозна своја интересовања; • повезује способности и занимања; • планира даље школовање; • доноси одговорне одлуке.
---	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	Учествује у активностима	Сарађује са другима	Показује иницијативу
	Препознаје права	Поштује различитости	Самостално заступа толеранцију
	Препознаје медијске садржаје	Анализира информације	Критички процењује медије
	Поштује правила	Доноси одговорне одлуке	Решава проблеме мирним путем
	Препознаје интересовања	Повезује способности и занимања	Планира даље школовање

ВЕРСКА НАСТАВА

Разред: Осми	Годишњи фонд часова: 34
Наставни предмет: Верска настава	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: 11/2019 (допуна у 2/2020)	
Циљ учења предмета – Циљ предмета Верска настава - Православни катихизис јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у	

веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све ово спроводи се како на информативно - сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

Опште предметне компетенције - У осмом разреду основне школе, пред вама су зрели четрнаестогодишњаци. Они се налазе на великој животної прекретници: завршавају један важан период живота, суочавају се са стресом око завршног испита и упису средње школе, а питања идентитета, будућности и припадности друштву доживљавају врхунац. Програм Верске наставе за 8. разред је зато изразито есхатолошки (усмерен ка будућности и крајњем смислу) и егзистенцијално-практичан. Теме обухватају хришћанско виђење будућности света, смисао страдања и смрти, концепт брака и породице, одговорност према свету који им остаје, али и преиспитивање сложених савремених друштвених феномена. Овде наставник више нема улогу заштитника нити класичног ауторитета, већ постаје сапутник, ментор и озбиљан саговорник који уважава њихову зрелост.

Међупредметне компетенције - 1. Компетенција за целоживотно учење

Ученици развијају способност саморегулације и критичке селекције вредности. Веронаука их учи како да стечена духовна знања и моралне принципе користе као унутрашњи компас приликом доношења великих животних одлука (избор будућег занимања, издвајање из масе, ношење са животни препрекама).

2. Естетска компетенција

Помера се ка критичком вредновању савремене културе и медија кроз духовну призму. Осмаци уче да препознају скривене поруке и вредносне системе у филмовима, популарној музици, видео-играма и моди. Развијају способност да уоче разлику између пролазних трендова и непролазне лепоте и достојанства људског бића.

3. Комуникација

Фокус је на дијалогу на највишем нивоу и заступању ставова у јавном простору. Ученици вежбају како да своја хришћанска, етичка и лична уверења јавно образложе, бране аргументима, али и како да воде миран, аргументован и дубоко пун поштовања дијалог са неистомишљеницима, што је кључна припрема за средњошколски амбијент.

4. Грађанска компетенција и Одговорно учешће у друштву

Сада је ово компетенција друштвене зрелости и лидерства у емпатији. Кроз расправе о савременим проблемима (неправда, глад у свету, еколошка криза), ученици схватају да хришћански морал захтева акцију. Развија се лична одговорност према друштву, очувању природе и активној помоћи заједници кроз лични пример.

5. Решавање проблема и Сарадња

Компетенција се остварује кроз стратешко планирање и тимско решавање етичких криза. Осмаци анализирају комплексне глобалне и локалне моралне изазове (вршњачки притисак, отуђење, сујета, дилеме модерне технологије) и заједно разрађују стратегије како да као појединци и група делују конструктивно и јеванђељски.

6. Дигитална компетенција

Акценат је на креирању позитивног дигиталног садржаја и критичкој анализи виртуелне стварности. Ученици се не обучавају само како да безбедно користе интернет, већ како да га искористе као алат за сведочење вредности (дигитални хуманитаризам), истовремено анализирајући како виртуелни свет утиче на стварне међуљудске односе.

Активности наставника - Делује као ментор и стручни консултант. Усмерава ученике ка дубоким теолошким изворима (нпр. Књига Откривења, Светоотачки текстови о љубави и браку, савремени социјални документи Цркве). Подстиче их да повежу веронауку са Историјом, Биологијом и Социологијом.

Активности ученика - Раде на комплексним истраживачким задацима. Анализирају текстове, упоређују секуларне и верске погледе на свет, укрштају аргументе и спремају се за одбрану својих закључака.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Метода дебате са заменама улога (Академска дебата): Сложенији формати дебате где групе морају да заступају одређене теолошке или филозофске позиције, чак и оне са којима се приватно можда не слажу, ради бољег разумевања суштине проблема. Пројектно-истраживачка метода (Завршни пројекат): Осмаци раде на већим, често и међупредметним пројектима (нпр. „Етички изазови вештачке интелигенције и вредност људске личности“ или „Институција породице кроз векове и данас“).
---	--

	Метода деконструкције медијских текстова: Анализа медијских порука, реклама или популарних песама које се сервирају младима, са циљем да се оголе вредности које они промовишу и упореде са јеванђељским системом вредности. Херменеутичко-егзистенцијална метода: Проучавање сложених библијских текстова (Пророчке књиге, Откривење) са циљем превођења њихове симболике на језик савремених друштвених дешавања. Технике рада: Матрица одлучивања (Дрво одлука): Ученици анализирају неку велику моралну дилему са којом се може сусрести млади човек у средњој школи. На гранама дрвета исписују могуће изборе, а на плодовима краткорочне и дугорочне последице тог избора по њих и по њихову заједницу. Техника "6 слојева зашто" (5 Whys модификовано за веронауку): Тражење корена неког проблема. На пример, зашто постоји отуђење међу младима? На први одговор се поново поставља питање „Зашто?“, па тако до 5 или 6 нивоа дубине, док се не дође до суштинског духовног или психолошког узрока (нпр. недостатак љубави или страх од одбацивања). Округли сто са гостујућим критичаром (или улогом "Ђавољег адвоката"): Током презентације идеја, један ученик или група има задатак да намерно тражи најслабије тачке у излагању и поставља незгодна питања из угла потпуног скептика, чиме се излагачи терају на озбиљну и дубоку одбрану својих хришћанских ставова. Временска капсула (Техника за крај године): Ученици пишу писмо самом себи у будућности (нпр. себи за десет година), одговарајући на питања шта су научили о животу, Богу и људима током основне школе и какви људи желе тада да буду. Папири се запечате. Облици рада: фронтални, групни, раду у пару, индивидуални ИОП: / Диференцирана настава: /
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење ученика је континуирано, а оцењују се и вреднују све активности ученика (активности на часу, поседовања прибора за рад, редован рад, практични радови, учешће у различитим акцијама, приредбама, угледним часовима, пројектном наставом и тематским данима, изложбама...).

Место извођења	Учионица, Храм
Наставна средства	Свето писмо, иконе и фреске у храму...
Корелација	1. Српски језик и књижевност 2. Историја 3. Географија 4. Биологија 5. Ликовна култура 6. Музичка култура 7. Грађанско васпитање

Наставна тема/област:	Увод – Човек је икона Божија – Подвижничко-евхаристијски етос – Литургија – Царство Божије
Садржај теме	1. Упознавање садржаја програма и начина рада 2. Човек – икона Божја и свештеник твари 3. Хришћанско схватање личности 4. Грех као промашај човековог назначења 5. Новозаветне заповести Божје 6. Слобода и љубав у хришћанском етосу 7. Хришћански подвиг 8. Подвизи светитеља 9. Пост 10. Хришћанске врлине 11. Евхаристијски поглед на свет 12. Молитва - лична и саборна 13. Црква је Тело Христово 14. Божанствена Литургија (опис тока литургије) 15. Литургијски простор (делови храма) 16. Освећење времена 17. Царство Божје – циљ стварања 18. Живот будућег века 19. Сведоци Царства Божјег 20. Обожење – циљ хришћанског живота 21. Знаци присуства Царства Божјег у овом свету (чуда, мошти...) 22. Икона – прозор у вечност
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Ученик ће: ☐ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; ☐ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. ☐ моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. ☐ моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. ☐ бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. ☐ моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; ☐ моћи да разликује слободу од самовоље; ☐ моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика; ☐ бити подстакнут да увиди вредност ближњег у сопственом животу; ☐ моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт; ☐ моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави. ☐ моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви; ☐ моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; ☐ моћи да објасни кад и како се пости; ☐ моћи да увиди смисао и значај поста; ☐ бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; ☐ бити подстакнут да развија хришћанске врлине; ☐ бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима; ☐ бити подстакнут да чита Житија

	Светих; □ бити подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности. □ моћи да увиди да је молитва разговор са Богом; □ бити подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот; □ моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; □ моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија; □ моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; □ моћи да препозна неке од елемената Литургије; □ моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу; □ моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену. □ моћи да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; □ бити подстакнут да активније учествује у богослужењима; □ моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије; □ моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; □ моћи да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; □ моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; □ бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. □ моћи да преприча догађај Преображења Господњег; □ моћи да повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа □ моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима... □ моћи да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства; □ моћи да препозна икону као символ Царства Божијег; □ бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама.
--	---

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Разред: осми	Годишњи фонд часова : 34
Наставни предмет: Вештине адолесценције	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 15/2022; 6/2025	
Циљ учења предмета – Јачање отпорности ученика на ризична понашања кроз развој вештина за превладавање стресних ситуација, као и препознавање и регулацију емоција.	
Опште предметне компетенције – компетенција за учење, комуникацију и сарадњу, решавање проблема, дигитална компетенцију, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву, предузимљивост и оријентацију ка предузетништву, естетичка компетенцију, као и одговоран однос према здрављу и животној средини.	
Међупредметне компетенције - скуп кључних знања, вештина и ставова који омогућавају ученику да успешно учи, комуницира, сарађује, решава проблеме, доноси одговорне одлуке, користи дигиталне технологије и информације, активно	

учествује у друштву и одговорно се односи према себи, другима, здрављу и животној средини.	
Активности наставника - планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада, демонстрира и илуструје, подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима, проверава оствареност исхода. Активности ученика- слуша, посматра, прича, активно учествује у разговору, износи своје мишљење, поставља питања, закључује, систематизује, учествује у пројектним задацима.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: монолшка, дијалoшка, слушање аудио примера, игровне активности, истраживачки рад, метода стваралачког рада. Технике рада: искуствено учење, дискусије и вођени разговор, рад у малим групама, игра улога, студија случаја, рефлексивна и саморефлексивна, визуелне и креативне технике, мозгалице и проблемски задаци, игровне технике. Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, практичан рад, радионица. *Напомена за ИОП-1,2,3.- - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма
Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно праћење, самопроцена ученика, вршњачко вредновање, пројектни задаци, рефлексивни разговори – вредновање усмерено на процес.
Место извођења	Учионица и ванучионички услови у складу са планираним активностима и методама рада које подразумевају искуствено учење, групни рад и интеракцију.
Наставна средства	текстовна наставна средства, аудитивна наставна средства, помоћна техничка средства

Специфичне предметне компетенције	Разумевање развојних промена у адолесценцији, препознавање сопствених емоција и промена, прихватање индивидуалних разлика, развијање самопоуздања и идентитета, као и доношење одговорних одлука у складу са сопственим развојем и социјалним контекстом. Развијање самопоуздања и позитивне слике о себи, препознавање и изражавање сопствених мисли и емоција на адекватан начин, примену основних комуникацијских вештина у вршњачким и свакодневним ситуацијама, као и способност да се успостављају и одржавају конструктивни и уважавајући односи са другима Препознавање и именовање сопствених емоција, разумевање узрока и последица емоционалних реакција, развијање способности саморегулације и конструктивног изражавања емоција, примену стратегија за смиривање и решавање емоционално изазовних ситуација, као и развијање емпатије и уважавања емоција других људи. Развијање способности успостављања и одржавања позитивних вршњачких односа, препознавање и уважавање различитости међу вршњацима, развијање вештина сарадње, комуникације и решавања конфликта, као и способност да се у групи поступа одговорно, емпатично и у складу са правилима узајамног поштовања Развијање разумевања значаја породице и породичних односа, унапређивање вештина комуникације и сарадње у породичном контексту, препознавање и уважавање улога и одговорности чланова породице, развијање емпатије и међусобног поштовања, као и способност конструктивног решавања неспоразума и јачања поверења у породичним односима Развијање способности препознавања фактора који утичу на здраве и ризичне изборе, доношење одговорних одлука у складу са личним и здравственим добробитима, разумевање последица понашања по физичко и ментално здравље, развијање вештина одупирања притиску вршњака, као и усвајање ставова који подржавају здраве стилове живота и бригу о сопственом благостању Развој способности ученика да процењује сопствени и групни рад, препознаје јаке стране и области за унапређивање, користи једноставне критеријуме за вредновање постигнућа, активно учествује у давању и

	примању конструктивне повратне информације, развија критичко и рефлексивно мишљење о процесу учења и заједничких активности, као и да усваја навике континуираног унапређивања свог ангажовања и одговорности у раду.
Корелација	Српски језик, математика, Ликовна култура,ГВ, Верска настава, Физичко и здравствено васпитање, Биологија. Информатика и рачунарство
Наставна тема/област:	ПУТ АДОЛЕСЦЕНЦИЈЕ
Садржај теме	1. Позитивне вредности: путокази за живот 2. Постављамо позитивне вредности 3. Постављамо позитивни циљ
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Описује кључне физичке, емоционалне и социјалне промене током адолесценције и објашњава како те промене утичу на појединачно понашање и осећање. - Дефинише појам <i>позитивних вредности</i> и објашњава њихов значај у личном и друштвеном животу. - Развија план акције: кораци за постизање циља, потенцијалне препреке и решења, уз начине праћења напретка.

Наставна тема/област:	ГРАДИМО САМОПОУЗДАЊЕ И ВЕШТИНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ
Садржај теме	1. Троножац самопоуздања 2. Уметност делотворног слушања 3. Како да доносимо боље одлуке? 4. Да ли ће вас одлука довести у неприлику?
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Ученик примењује технике и стратегије подучавања које подстичу развој социјалних и емоционалних компетенција. - Учи да слуша без осуде, посредством активне пажње, показујући разумевање и поштовање другачијих мишљења.
Наставна тема/област:	ПОЗИТИВНО УПРАВЉАЊЕ ЕМОЦИЈАМА
Садржај теме	1. Од дна до врха 2. Како да останемо хладне главе када нас удари врућина 3. Комуникација помоћу порука „Шта, зашто и како?“
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Уме да дефинише појам конфликта, како настаје и како се решава. - Препознаје ситуације насиља и уме да их реши. - Примењује вештине активног слушања у комуникацији.

Наставна тема/област:	УНАПРЕЂИВАЊЕ ОДНОСА СА ВРШЊАЦИМА
Садржај теме	1. Унапређивање односа са вршњацима 2. Притисак изнутра и споља 3. За пријатељство је потребно двоје
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Описује како квалитетни односи са вршњацима утичу на његово ментално здравље. - Примењује стратегије отпора притиску у симулираним ситуацијама као што је суочавање са групним понашањем одбијања. - Дефинише елементе квалитетног пријатељства и препознје их у својим везама са вршњацима.
Наставна тема/област:	ЈАЧАЊЕ ПОРОДИЧНИХ ОДНОСА
Садржај теме	1. Примена вештина код куће... 2. Циљеви и одговори
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Препознаје ситуације у породици у којима може да примени позитивне комуникацијске вештине као што су активно слушање, асертивно изражавање и ненасилно решавање сукоба. - Формулише један заједнички циљ са чланом породице и описује кораке за његово остварење

Наставна тема/област:	ПРАВИМО ЗДРАВЕ ИЗБОРЕ
Садржај теме	1. Поглед у будућност 2. Школски сајам здравих избора 3. Шта мислим? 4. Како дуван утиче на младе? 5. Зашто почињемо да пушимо? 6. Алкохол: истине и заблуде 7. Шта је истина? 8. Алкохол: Како утиче на младе? 9. Против реклама за цигарете и алкохол 10. Како марихуана утиче на младу особу? 11. Испитујемо притисак да користимо дроге 12. Шта бисте урадили да...? 13. Како да се супроставимо притиску да користимо дрогу'? 14. Управљање стресом 15. Како да позитивно искористимо слободно време? 16. Мој животни пут у будућност

	17. Припрема презентација
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Описује своје дугорочне животне жеље и објашњава како здрави избори данас подржавају те циљеве. - Повезује потенцијалне ризичне ситуације (пушење, прекомерно пиће, дрога) са негативним последицама на физичко и социјално здравље. - Разуме погрешна схватања о алкохолу, никотину, марихуани и сазнаје чињенице о истим. - Познаје могуће последице коришћења никотина, алкохола, марихуане и других психоактивних супстанци. - Наводи факторе почињања пушења, коришћења психоактивних супстанци. - Идентификује технике у рекламама и објашњава како манипулишу осећањима. - Именује технике за управљање стресом (нпр. дисање, шетња, вођење дневника, спорт) и објашњава зашто су одговарајуће за адолесценте. - Креира временску линију (5–10 година) која показује циљеве, здраве изборе који воде до њих и потенцијалне препреке.
Наставна тема/област:	ЕВАЛУАЦИЈА
Садржај теме	Шта смо научили?
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Способан је да изврши самопроцену и процену.

--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
ПУТ АДОЛЕСЦЕНЦИЈЕ	Основни ниво: ученик препознаје промене у адолесценцији и именује основне физичке, емоционалне и социјалне промене.	Средњи ниво: ученик објашњава промене у адолесценцији, повезује их са сопственим искуством и показује разумевање индивидуалних разлика	Напредни ниво: ученик критички анализира промене у адолесценцији, прихвата сопствени идентитет и доноси одговорне одлуке у складу са развојним потребама и друштвеним контекстом.
ГРАДИМО САМОПОУЗДАЊЕ И ВЕШТИНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ	Основни ниво: ученик препознаје основне елементе самопоуздања и комуникације и учествује у једноставној комуникацији уз подршку.	Средњи ниво: ученик примењује основне комуникацијске вештине, изражава своје ставове и емоције на јасан и уважавајући начин и показује стабилније самопоуздање у интеракцији са другима.	Напредни ниво: ученик самостално и сигурно комуницира у различитим ситуацијама, активно слуша и прилагођава комуникацију контексту, показује развијено самопоуздање и гради квалитетне међуљудске односе.

ПОЗИТИВНО УПРАВЉАЊЕ ЕМОЦИЈАМА	Основни ниво: ученик препознаје основне емоције код себе и других и уз подршку их именује.	Средњи ниво: ученик разуме узроке емоционалних реакција, примењује једноставне стратегије за смиривање и контролу емоција у свакодневним ситуацијама	Напредни ниво: ученик самостално управља својим емоцијама у различитим ситуацијама, конструктивно их изражава, показује емпатију и прилагођава понашање у складу са социјалним контекстом
УНАПРЕЂИВАЊЕ ОДНОСА СА ВРШЊАЦИМА	• Основни ниво: ученик препознаје значај вршњачких односа и уз подршку учествује у групним активностима.	• Средњи ниво: ученик сарађује са вршњацима, уважава различитости, комуницира на конструктиван начин и учествује у решавању једноставних сукоба.	• Напредни ниво: ученик самостално гради и одржава квалитетне односе са вршњацима, успешно решава конфликти, показује висок степен емпатије и активно доприноси позитивној атмосфери у групи
ЈАЧАЊЕ ПОРОДИЧНИХ ОДНОСА	• Основни ниво: ученик препознаје значај породице и улоге чланова породице и учествује у породичној комуникацији уз подршку.	• Средњи ниво: ученик показује разумевање породичних односа, уважава улоге и одговорности чланова породице и примењује основне вештине комуникације у породичном контексту.	• Напредни ниво: ученик самостално доприноси квалитетним породичним односима, конструктивно решава неспоразуме, показује емпатију и активно гради поверење и сарадњу у породици

ПРАВИМО ЗДРАВЕ ИЗБОРЕ	• Основни ниво: ученик препознаје основне здраве и ризичне изборе и уз подршку разликује понашања која утичу на здравље.	• Средњи ниво: ученик разуме последице различитих избора, примењује знања о здравим стиловама живота и доноси одлуке уз делимичну самосталност и отпорност на вршњачки притисак.	• Напредни ниво: ученик самостално доноси одговорне и здраве изборе, критички процењује утицаје окружења и доследно примењује принципе здравих стилова живота у свакодневном животу
ЕВАЛУАЦИЈ А	Основни ниво: ученик препознаје једноставне критеријуме за процену активности, уз подршку наставника учествује у самопроцени и давању повратне информације и уочава основне успехе и тешкоће у свом раду.	Средњи ниво: ученик примењује једноставне критеријуме за процену сопственог и групног рада, даје конструктивну повратну информацију, препознаје своје снаге и области за напредовање и учествује у планирању побољшања. .	Напредни ниво: ученик самостално и критички процењује сопствени и групни рад користећи јасне критеријуме, аргументовано даје и прима повратне информације, анализира процес рада и предлаже конкретне мере за унапређење учења и сарадње

РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

Разред:	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: Ромски језик са елементима националне културе	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018, - др. закон, 129/2021 и 19/2025	
Циљ учења предмета – Циљ наставе је да ученици савладају основне законитости ромског, као матерњег језика, да на њему комуницирају, да упознају књижевност свог народа, других народа и националних мањина у Југославији, да упознају светску књижевност као и филмску и позоришну уметност, изграђују свест о друштвено-историјској и културној улози језика и књижевности у повезивању народа и националних мањина и њихових култура, слободарских традиција народа Србије и	

Југославије као и развијање и јачање свести о њиховој судбинској повезаности и заједничком животу, да се упознају са варијантним особеностима ромског језика и развијају језике толеранције прена другим језицима, да се оспособе за слушање и разумевање говора, усмено изражавање, читање и разумевање текста, писмено изражавање на основу одређене тематике.
Опште предметне компетенције - Оспособити ученика за компетентно комуницирање и изражавање на ромском језику, оспособи ученике у почетној фази да усвајају основне карактеристике фонолошког система језика, изговор гласова, ритам и карактеристичну интонацију, усвајају основне реченичне структуре и речи и зразе у оквиру предвиђене тематике, оспособљавају се да разумеју по слуху једноставне исказе, да коректно и осмишљено реагују на императивне исказе и питања, оспособљавају да кроз вежбу користе усвојену лексику у дијалозима везаним за одређену познату ситуацију, да оспособи ученике да усвајају основне законитости ромског језика, да ученици усвајају графички систем и основне знакове из правописа у оквиру усвојеног градива, да се ученици васпитавају у духу толеранције према варијантама и карактеристикама ромског језика, да развијају и негују позитиван став према језицима и културној баштини народа и националних мањина Југославије и јачају свест о њиховој судбинској повезаности, потреби сарадње и заједничког живота, да се оспособе за самостално читање и писање, да развију потребу за књигом и да самостално развијају способност писаних састава, да се навикавају да редовно и критички прате штампу, радио и телевизију, да се упознају са елементима традиције, историје и културу Рома.
Међупредметне компетенције – Компетенција за целоживотно учење; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
Активности наставника - Планира и организује наставни процес; Мотивише ученике за учење ромског језика и упознавање националне културе; Представља нове језичке и културне садржаје; Подстиче усмено и писмено изражавање ученика; Организује индивидуални, паровски и групни рад; Прати и вреднује напредовање ученика. Прилагођава наставу индивидуалним потребама ученика; Користи различита наставна средства и ИКТ. Активности ученика - Слушају, читају и анализирају текстове; Усвајају нову лексику и језичке структуре; Учествоју у разговору и дискусији; Пишу краће текстове на ромском језику; Представљају елементе ромске културе и традиције; Сарађују са вршњацима у групном раду; Истражују културно наслеђе Рома; Самостално и уз подршку решавају постављене задатке. *Напомена за ИОП-1,2,3.- ИОП-1: Прилагођавање метода рада, наставних средстава, начина задавања задатака, темпа рада и начина провере знања у

складу са индивидуалним потребама ученика. ИОП-2: Прилагођавање и модификација исхода, садржаја и захтева наставног процеса у складу са способностима и образовним потребама ученика, уз континуирано праћење напредовања. ИОП-3: Обогаћивање и проширивање наставних садржаја за ученике са изузетним способностима и интересовањима кроз истраживачки рад, пројекте, презентације и додатне активности. За све облике ИОП-а примењују се индивидуализован приступ, диференцирана настава, позитивно поткрепљивање, вршњачка подршка и сарадња са родитељима и стручним сарадницима школе.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка метода; Дијалогска метода; Демонстративна метода; Текст метода; Метода практичних радова; Истраживачка метода. Технике рада: Разговор; Читање и анализа текста; Писање; Усмено излагање; Рад на наставним листићима; Презентације; Игра улога. Облици рада: Фронтални рад; Индивидуални рад; Рад у пару; Групни рад. ИОП: Прилагођавање садржаја, метода, захтева и темпа рада у складу са ИОП-1, ИОП-2 или ИОП-3. Диференцирана настава: Диференцирани задаци према способностима и интересовањима ученика; Додатна подршка ученицима којима је потребна; Напредни задаци за ученике који брже напредују;
Начини праћења и вредновања постигнућа	• Усмено испитивање • Праћење активности на часу • Провера разумевања прочитаног • Писмени задаци • Презентације • Пројектни задаци • Самовредновање и вршњачко вредновање

	Формативно и сумативно оцењивање
Место извођења	- Учионица - Школска библиотека - Мултимедијална учионица - Културне установе - Манифестације значајне за ромску заједницу
Наставна средства	- Уџбеник и радна свеска - Наставни листићи - Речници - Књиге и часописи - Рачунар, пројектор и интернет - Аудио и видео материјали - Фотографије и илустрације - Презентације
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 - Разуме једноставне речи, изразе и кратке текстове на ромском језику. СПК2 - Користи основни фонд речи у свакодневној комуникацији. СПК3 - Препознаје основне елементе ромске културе, традиције и обичаја. Средњи ниво: СПК1 - Разуме и тумачи краће текстове различитих садржаја. СПК2 - Усмено и писмено се изражава користећи усвојену лексику и граматичке структуре. СПК3 - Повезује језик са културним и историјским наслеђем Рома.

	Напредни ниво: СПК1 - Самостално анализира и интерпретира текстове на ромском језику. СПК2 - Течно и правилно комуницира у различитим ситуацијама. СПК3 - Критички сагледава и представља вредности ромске културе и њен значај у мултикултуралном друштву.
Корелација	• Српски језик и књижевност • Историја • Географија • Ликовна култура • Музичка култура • Грађанско васпитање • Верска настава • Информатика и рачунарство • Свет око нас / Природа и друштво (за млађе разреде)

Наставна тема/област:	1) Увод у матерњи језик и ромску културу; 2) Ромски народни језик и изрази; 3) Традиционалне ромске приче и легенде; 4) Песме и музика ромског народа; 5) Обичаји и празници ромске заједнице; 6) Ромски језик у свакодневној комуникацији;
------------------------------	--

	7) Ликовна и креативна радионица на тему ромске културе; 8) Израда паноа и изложба радова; 9) Обнова целокупно обрађеног градива; 10) Завршни пројекат и јавна презентација.
Садржај теме	1) Значај матерњег језика, упознавање са ромским језиком, основне одлике ромске културе и идентитета; 2) Основни речник, поздрав, представљање, речи из свакодневног живота, једноставни разговори; 3) Народне приче, легенде, бајке и предања ромског народа; 4) Народне песме, музички инструменти, познати ромски музичари, значај музике у ромској традицији; 5) Породични обичаји, традиционалне свечаности, празници и њихов значај; 6) Дијалози, свакодневне ситуације, комуникација у породици, школи и заједници; 7) Израда цртежа, симбола, украса и других радова инспирисаних ромском традицијом; 8) Прикупљање материјала, уређење паноа, припрема изложбе ученичких радова; 9) Понављање језичких и културних садржаја током школске године; 10) Израда пројекта на тему ромског језика, традиције или културе и његово представљање.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	1) Ученик препознаје значај матерњег језика; именује основне елементе ромске културе; развија позитиван однос према свом језику и културном наслеђу. 2) Ученик користи основне речи и изразе на ромском језику; разуме једноставне поруке; учествује у

	кратком разговору. 3) Ученик слуша и разуме причу; препричава једноставне садржаје; уочава основне поруке и вредности у причама. 4) Ученик препознаје карактеристике ромске музике; учествује у извођењу песама; развија интересовање за музичку баштину. 5) Ученик описује основне обичаје и празнике; уочава значај традиције; показује поштовање према културној различитости. 6) Ученик примењује усвојени речник у свакодневној комуникацији; поставља и одговара на једноставна питања; правилно користи научене изразе. 7) Ученик креативно представља елементе ромске културе; развија машту и ликовно изражавање; сарађује у заједничким активностима. 8) Ученик учествује у тимском раду; представља свој рад; развија самопоуздање и одговорност. 9) Ученик повезује стечена знања; примењује усвојене појмове; показује напредак у разумевању и комуникацији. 10) Ученик самостално или у групи реализује пројекат; презентује резултате рада; развија комуникацијске и презентацијске вештине.
--	--

Образовни стандарди

Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
1) Увод у матерњи језик и ромску културу 2) Ромски народни језик и изрази 3) Традиционалне ромске приче и легенде 4) Песме и музика ромског народа 5) Обичаји и празници ромске заједнице 6) Ромски језик у свакодневној комуникацији 7) Ликовна и креативна радионица на тему ромске културе 8) Израда панорама и	1) Препознаје значај матерњег језика и основне елементе ромске културе. 2) Користи основне речи и изразе. 3) Разуме и препознаје основне садржаје прича. 4) Препознаје ромске песме и музичке садржаје. 5) Наводи основне ромске обичаје и празнике. 6) Разуме једноставне поруке и питања. 7) Учествоје у креативним активностима. 8) Учествоје у изради	1) Објашњава улогу матерњег језика у очувању идентитета. 2) Комуницира користећи усвојену лексику у познатим ситуацијама. 3) Препричава и објашњава садржај приче. 4) Описује улогу музике у ромској култури. 5) Описује њихов значај у животу заједнице. 6) Води једноставан разговор на познате теме. 7) Кроз радове представља елементе ромске културе. 8) Представља свој рад и сарађује	1) Самостално повезује језик, културу и национални идентитет. 2) Самостално и правилно користи шири фонд речи у различитим комуникацијским ситуацијама. 3) Анализира поруке и вредности традиционалних прича и легенди. 4) Повезује музичко стваралаштво са културним наслеђем ромског народа. 5) Упоредије ромске обичаје са обичајима других народа и уочава културне сличности и разлике. 6) Самостално комуницира у различитим животним ситуацијама. 7) Самостално осмишљава и реализује креативне радове инспирисане ромском традицијом.

изложба радова	заједничког рада.	са другима.	8) Самостално планира, организује и презентује резултате рада.
9) Обнова целокупно обрађеног градива	9) Препознаје усвојене појмове и садржаје.	9) Примењује стечена знања у различитим задацима.	9) Повезује и самостално користи усвојена знања и вештине.
10) Завршни пројекат и јавна презентација	10) Учествоје у изради пројекта уз подршку наставника.	10) Самостално извршава свој део задатка и презентује га.	10) Самостално планира, реализује и успешно презентује пројекат.